

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI CUGIR PENTRU PERIOADA 2021 – 2030

ÎN**C**REDERE
IND**U**STRIALIZARE
ING**E**NIOSITATE
IN**I**CLUZIUNE
ISTO**R**IE

BENEFICIAR: Primăria Orașului CUGIR
Adresă: AB-515600, Str. I.L. Caragiale, nr. 1, Cugir
Tel: +40-258-751.001
Fax: +40-258-755.394
E-mail: office@primariacugir.ro
Web: <http://www.primariacugir.ro>

CONTRACTANT: Institutul pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu "Ernest Lupan" – IRCEM
Adresă: Calea Dorobanților, nr. 71-73, 400609 Cluj-Napoca,
România
Tel: +40-264-401.275
Fax: +40-264-401.580
E-mail: office@ircem.ro
Web: <http://www.ircem.ro>

COMPONENȚA ECHIPEI DE

LUCRU: Coordonator proiect:
Elena-Simina LAKATOS

ECHIPA DE CERCETARE: Laura BACALI, Lucian-Ionel CIOCA, Sorin-Dan CLINCI, Laura Andrada BACALI, Loredana-Andreea BÎRGOVAN, Alina- Oana CIOMOS, Andrea SZILAGYI, Elena-Simina LAKATOS, Roxana-Lavinia PĂCURARIU

CONCEPT GRAFIC: Voichița-Maria CLINCI Adelina Paula COZBUZ

**ECHIPA DE CONSULTANȚĂ DIN
PARTEA BENEFICIARULUI DE**

PROIECT: Marius JIBOTEAN, Ing. Anamaria HANEȘ, Arh. Victor SAVA, Florin CIOBAN

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI.....	6
1. CONTEXTUL ELABORĂRII SIDU CUGIR	9
1.1. Introducere	9
1.2. Principii care stau la baza elaborării documentului	11
1.3 Programe de finanțare naționale și regionale pentru orizontul de timp 2030	22
1.4. Tendințe internaționale în domeniile analizate la nivelul orașului Cugir	28
2. STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ CUGIR	35
2.1. DOCUMENTE PREMERGĂTOARE	35
2.2. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI	35
2.3. Descrierea procesului de consultare publică	36
2.4. Descrierea instrumentelor utilizate în procesul de consultare publică	39
3. AMPLASARE. CONECTIVITATE.....	44
3.1. Amplasare și accesibilitate	44
3.2. Dezvoltarea urbană a orașului Cugir	46
3.3. Concluzii și recomandări	50
4. PROFILUL DEMOGRAFIC AL ORAȘULUI.....	52
4.1. Demografie și migrație	52
4.2. Dezvoltare locală și comunități	55
4.3. Concluzii și recomandări	60
5. GUVERNANȚĂ ȘI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ.....	62
5.1. Resurse bugetare și autonomie financiară	62
5.2. Instituții și servicii publice	65
5.3. Concluzii și recomandări	70
6. ECONOMIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ.....	72
6.1. Aspecte semnificative ale analizei	72
6.2. Structura economică a orașului Cugir	73
6.3. Concluzii privind situația existentă și tendințele	77
7. AGRICULTURĂ ȘI ALIMENTAȚIE.....	81
7.1. Prezentare generală a sectoarelor de agricultură și silvicultură.....	81

7.2. Agricultură sustenabilă în Cugir	85
7.3. Concluzii și recomandări	87
8. INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ.....	91
8.1. Infrastructura educațională, distribuția unităților de învățământ.....	91
8.2. Implicarea mediului privat și a societății civile.....	96
8.3. Concluzii și recomandări	97
9. SOCIO-CULTURĂ ȘI TURISM	99
9.1. Patrimoniul cultural tangibil	99
9.2. Importanța sectorului socio-cultural și turistic la nivel european și local, provocări și avantaje existente.....	99
9.3. Concluzii și recomandări	108
10. SPAȚIUL PUBLIC	112
10.1. Structura fondului locativ	112
10.2. Calitatea și siguranța spațiului public	113
10.3. Concluzii și recomandări	113
11. SERVICII COMUNITARE DE UTILITATE	115
11.1. Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare-epurare.....	115
11.2. Serviciul de iluminat public.....	117
11.3. Serviciul public de distribuție și furnizare a gazelor naturale.....	122
11.4. Colectarea selectivă a deșeurilor	123
11.5. Concluzii și recomandări	125
12. INFRASTRUCTURA MEDICALĂ.....	127
12.1. Infrastructura medicală	127
12.2. Sistemul medical circular în Cugir.....	130
12.3. Servicii sociale	131
12.5. Asistență medicală	135
12.4. Concluzii și recomandări	136
13. MOBILITATE URBANĂ	140
13.1. Contextul local.....	140
13.2. Rețeaua stradală	142
13.3. Serviciul public de transport în comun.....	144
13.4. Transportul de marfă.....	145
13.5. Mijloace alternative de mobilitate.....	146

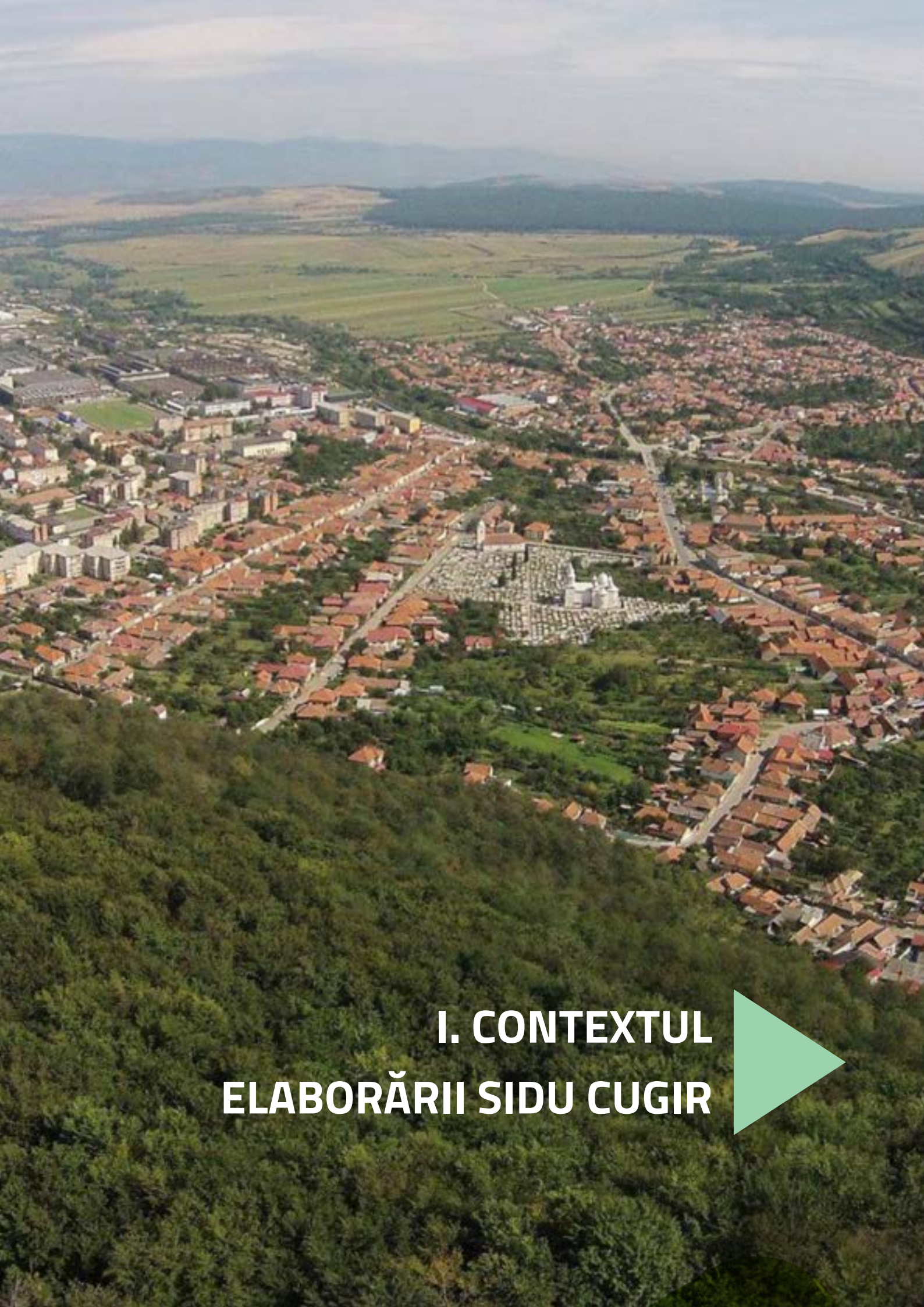
13.6. Concluzii și recomandări	147
14. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE.....	149
14.1. Caracteristici locale.....	149
14.2. Nivelul emisiilor de gaze cu efect de seră produse în activitatea economică.....	155
14.3. Concluzii și recomandări	157
15. INTERPRETAREA ANALIZEI	159
15.2. Analiza PEST.....	171
15.3. Analiza situației actuale privind economia circulară.....	175
15.4. Concluzii și recomandări	184
16. FORMULAREA STRATEGIEI	187
16.1. Viziunea de dezvoltare.....	187
16.2. Evaluarea direcțiilor de acțiune.....	192
16.3. Proiecte de dezvoltare.....	196
17. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI.....	202
17.1 Portofoliul de proiecte propus către implementare.....	202
17.2. Propuneri direcții de intervenție din sfera economiei circulare	223
17.3. Mecanismul procesului de monitorizare a SIDU.....	238
17.4. Indicatori generali de monitorizare a SIDU Cugir organizați pe termene	240
19. INDEX FIGURI, TABELE ȘI HĂRȚI.....	242
19.1. Lista figurilor folosite în document.....	242
19.2. Lista tabelelor folosite în document	244
19.3. Lista hărților folosite în document.....	245
20.BIBLIOGRAFIE	247
21. ANEXE	254
21.1 Anexa 1 Consultare publică cu părțile interesate – întâlniri sectoriale. Rapoarte de sinteză.....	254
21.2. Anexa 2 Structura studiilor pe chestionar.....	261
21.3. Anexa 3 Structura Fișei de Analiză.....	282

LISTA DE ABREVIERI

ADI	– Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
ADR	– Agenție de Dezvoltare Regională
ADR CENTRU	– Agenția de Dezvoltare Regională CENTRU
AJOFM	– Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANCSI	– Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare
ANL	– Agenția Națională pentru Locuințe
ANT	– Autoritatea Națională pentru Turism
AP	– Axa Prioritară
APL	– Administrație Publică Locală
APM	– Agenția pentru Protecția Mediului
AU	– Autoritate Urbană
CCI	– Camera de Comerț și Industrie
CDI	– Cercetare – Dezvoltare – Inovare
CJ	– Consiliul Județean
CF	– Cale ferată
CL	– Consiliul Local
CNADNR	– Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România
CN I	– Compania Națională de Investiții
CSR	– Corporate Social Responsibility (Responsabilitate Socială Corporatistă)
DAC	– Direcția de Asistență Comunitară
DGASPC	– Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DJ	– Drum județean
DLRC (CLLD)	– Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității
DMI	– Domeniu Major de Intervenție
DN	– Drum Național
FC	– Fondul de Coeziune
FEDR	– Fondul European de Dezvoltare Regională
FEI	– Fondul European de Investiții
FSE	– Fondul Social European
GAL	– Grup de Acțiune Locală
HG	– Hotărâre de Guvern
IDUL	– Indicele Dezvoltării Umane Locale
IEE	– Intelligent Energy Europe (program al UE)
IFN	– Instituții Financiare Non – Bancare
IMM	– Întreprinderi Mici și Mijlocii

INS	– Institutul Național de Statistică
IPT	– Învățământul Profesional și Tehnic
ITC	– Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor
MDRAP	– Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
MFE	– Ministerul Fondurilor Europene
MGT	– Master Planul General de Transport
ONG	– Organizație Non-Guvernamentală
PATJ	– Plan de Amenajare a Teritoriului Județean
PATZ	– Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal
PATZM	– Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal Metropolitan
PC	– Pol de creștere
PDR	– Plan de Dezvoltare Regională
PI	– Prioritatea de investiții
PIB	– Produsul Intern Brut
PID	– Plan Integrat de Dezvoltare
PNDL	– Programul Național de Dezvoltare Locală
PNDR	– Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PO	– Program Operațional
POC	– Programul Operațional Competitivitate
POCA	– Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU	– Programul Operațional Capital Uman
PODCA	– Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative
POIM	– Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	– Programul Operațional Regional
POS	– Program Operațional Sectorial
POS CCE	– Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice
PPP	– Parteneriat Public – Privat
PUG	– Plan Urbanistic General
PUZ	– Plan Urbanistic Zonal
RPL	– Recensământul Populației și al Locuințelor
SIDU	– Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană
SIRUTA	– Sistemul Informatic al Registrului Unităților Teritorial-Administrative
SSDU	– Structura pentru Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile
SWOT	– Analiza punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor
TEN-T	– Rețeaua trans-europeană de transport
UAT	– Unitate administrativ – teritorială
UE	– Uniunea Europeană
VMG	– Venit minim garantat (ajutor social)
PEST	– Analiza factorilor politici, economici, sociali și tehnologici
MRF	– Unitate de recuperare a materialelor (<i>eng.</i> materials recover facility)

I. CONTEXTUL ELABORĂRII SIDU CUGIR

1. CONTEXTUL ELABORĂRII SIDU CUGIR

1.1. INTRODUCERE

Context suprateritorial

Orașul Cugir reprezintă cea mai importantă localitate post industrială din Regiunea Centru, cu o industrie dezvoltată preponderent pe prelucrarea metalelor. La Recensământul Populației și al Locuințelor din 2019, Orașul Cugir cuprindea o populație de aproximativ 20.300 de locuitori. Orașul Cugir beneficiază de avantajul de a avea o poziție geografică privilegiată datorită obiectivelor naturale, istorice și economice, în mod special datorită Munților Șureanu, precum și datorită trecutului istoric, inclusiv cel antic, punctat mai apoi de industria metalurgică și cea de armament care conturează aceste aspecte

Populația

Conform bazei de date TEMPO a Institutului Național de Statistică, populația Orașului Cugir era de aproximativ de 25.461 persoane după domiciliu la 1 ianuarie 2021, reprezentând aproximativ 6.23% din populația județului. Densitatea populației este de 60,4 locuitori/km², peste cea înregistrată la nivel județean (60,23 locuitori/km²), dar sub cea înregistrată la nivel regional (77,16 locuitori/km²).

Aspecte teritoriale

Din punct de vedere al influenței în teritoriu, orașul Cugir este considerat (conform PATJ Alba) centru cu rol de echilibru cuprinzând 5 unități administrativ teritoriale: orașul Cugir, Ceru Băcăinți, Șibot, Blandiana și Săliștea, având o populație de 38.561 locuitori și o suprafață de 57.262 ha, în anul 2012.

Relații transfrontaliere

Totodată, datorită poziției sale în teritoriu, influența Cugirului transcende limita regională și națională, orașul având rolul de poartă pentru diferite companii străine, respectiv interfață între Primăria Orașului Cugir și Wasserburg am Inn, districtul Rosenheim (Germania), Municipality Casalborgone (Italia), Municipality Mellieha (Malta) și Municipality Vecpiebalgas (Letonia). În Planul de Dezvoltare Regională Centru 2014 – 2020 este menționat Cugirul ca fiind un pol de importanță locală alături de alte 12 localități.

Caracteristici geografice

Orașul Cugir este situat în partea de sud-vest a județului Alba, fiind unitatea administrativ-teritorială cu cea mai mare suprafață din România. Este poziționat în zona de contact a culoarului depresionar al Orăștiei cu Munții Șureanu. Altitudinea orașului în raport cu nivelul mării este de aproximativ 300 de metri, cu toate că în imediata apropiere înălțimile ating chiar și 900 de metri.

Din punctul de vedere al proximității față de municipii reședință de județ, Cugirul se află la 40 km la sud de Alba-Iulia, la 50 km vest de Deva și la 95 km de Sibiu și la 135 km sud, de Cluj-Napoca.

Istoric

Orașul are o lungă și bogată istorie definită prin cultură, religie și știință. Din punct de vedere istoric, prima atestare documentară a orașului era considerată cea din anul 1493, descris ca o așezare rurală veche cu numele de *Villa Kudzur*. Recente cercetări devansează această dată și menționează ca primă atestare documentară a orașului Cugir anul 1317, sub numele de Cogner. Ulterior acestor date, orașul apare în documente cel mai frecvent cu numele de Kudsir, dar și Kudser, Kudziri sau Kutser. Descoperirile arheologice întâmplătoare sau sistematice atestă locuirea de mii de ani a acestor meleaguri. Primele vestigii de locuire în acest spațiu datează din preistorie, din perioada neoliticului timpuriu și a eneoliticului, iar vestigii de locuire dacică sunt aparțin secolelor V-IV î.Hr.. În secolele II-I î.Hr. Cetatea dacică de la Cugir a fost într-o etapă de dezvoltare, de atunci datând fortificația pe val de pământ și mormintele „princiare,, dacice de la Cugir.

În perioada 1765-1854 Cugirul a fost sat grăniceresc, aici înființându-se în perioada Imperiului Habsburgic Compania a IV-a de grăniceri care făcea parte din Regimentul I cu sediul la Orlat. Aceasta avea misiunea de a veghea granița dinspre Țara Românească. Vestigiile arheologice descoperite au arătat preocupări de prelucrare a metalelor în zonă încă din epoca bronzului timpuriu, iar epoca fierului a lăsat vestigii și mai importante. La acea vreme, în zonă erau chiar și exploatări de fier dacice, ca cea de pe Dealul Negru, iar ca o recunoaștere a tradiției prelucrării fierului în zonă a fost înființată Fabrica de Fier și Oțel de la Cugir. Încă din anul 1799 s-a decis înființarea Băii sau băieșagurilor din Cugir care au devenit ulterior *Fabrica* sau *Uzina de Fier* a cărei punere în funcțiune s-a făcut în anul 1804. A devenit curând un centru de prelucrare a metalelor important și una dintre primele fabrici siderurgice din Transilvania. Istoria orașului este strâns legată de activitatea industrială, de fabrica cunoscută cel mai mult sub numele de Uzina Mecanică Cugir, care a fost până în anul 1989 una dintre cele mai importante societăți comerciale din județul Alba.

Accesibilitate

Accesul în Orașul Cugir se realizează prin drumul județean DJ 704, care este conectat la nord cu drumul național european E 68 și este limitrof ca și posibilitate de comunicare cu autostrada A1. Conexiunea sudică a drumului ce desăvârșește orașul este cu DN 67C cu un itinerar sud estic, reper capul lacului Oașa.

Alternativa conexiunii sud-vestice este drumul județean DJ 705G itinerar Romoășel- Romos conexiune DN 68. O altă comunicare fără conexiune majoră este DJ 705F care urmează albia Râului Mic în mare parte, având ca referință de conexiune localitatea Sibişel.

Atractivitate

Atât Orașul Cugir, cât și unele localități (Bocșitura, Bucuru, Călene, Fețeni, Goașele, Mugești și Vinerea) se bucură de o semnificativă atractivitate turistică, datorită patrimoniului cultural și natural existent aici. Capacitatea turistică a orașului Cugir este determinată atât de importante obiective turistice, cât și de poziționarea centrală a orașului pe harta țării. Interesul turistic este justificat și de zona montantă din jurul Munților Șureanu.

Cel mai important obiectiv turistic istoric îl constituie Cetatea de la Cugir. Aceasta este situată la altitudinea de 494 m, pe un vârf conic format din șisturi cristaline, detașat prin eroziune, aflat în marginea nordică a munților.

Nu în ultimul rând, un factor determinant pentru profilul orașului Cugir îl constituie locul unde istoria antică națională se întâlnește cu istoria universală atât a imperiului roman, cât și a celui habsburgic. Pe lângă acest strat de istorie culturală, se suprapune și cel reprezentat de patrimoniul industrial, care ne vorbește despre ceea ce timp de peste 300 de ani, a fost profilul ocupațional și economic a Cugirului.

1.2. PRINCIPII CARE STAU LA BAZA ELABORĂRII DOCUMENTULUI

CADRUL EUROPEAN

Strategia Europa 2030

Strategia Europa 2030 a fost elaborată de către Comisia Europeană în 2010 și are la bază instrumentele financiare de mai jos, în vederea înscrierii statelor pe o traiectorie durabilă, prin intermediul următoarelor măsuri:

- stabilirea unui limbaj comun: un sistem de clasificare unificat al UE („taxonomie”), care să definească activitățile economice durabile și să identifice domeniile în care investițiile durabile pot avea cel mai mare impact;

- reducerea riscului de dezinformare ecologică: crearea de standarde și etichete pentru produsele financiare verzi care să le permită investitorilor să identifice cu ușurință investițiile care îndeplinesc criteriile pentru a fi considerate verzi sau cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- integrarea durabilității în consultanța de investiții: introducerea obligației ca societățile de asigurare și firmele de investiții să consilieze clienții în funcție de preferințele lor în materie de durabilitate;
- dezvoltarea de obiective de referință în ceea ce privește durabilitatea și promovarea transparenței acestora;
- clarificarea îndatoririlor investitorilor instituționali și ale administratorilor de active: asigurarea faptului că aceștia țin seama de aspectele legate de durabilitate în deciziile lor de investiții și consolidarea cerințelor de publicare care se aplică în cazul acestora;
- consolidarea transparenței în ceea ce privește raportarea corporativă: revizuirea orientărilor privind publicarea informațiilor nefinanciare;
- integrarea durabilității în cerințele prudentiale: includerea unui factor de sprijin
- ecologic atunci când acest lucru se justifică din perspectiva gestionării riscurilor pentru protejarea stabilității financiare.

Figura 1.1: Imagine de ansamblu asupra progreselor înregistrate în direcția atingerii ODD în contextul UE (Eurostat, 2018)

Documentul servește ca punct de pornire în definirea politicilor naționale și regionale, menite să preia și să răspundă provocărilor cu care orașele europene se confruntă ca urmare a efectelor crizei economice și financiare.

Pentru a susține aceste demersuri, prin intermediul Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite, s-a definit un set de 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), strâns legate între ele și concepute pentru a fi indivizibile, motiv pentru care integrarea acestora în acțiunile întreprinse de toți actorii este esențială pentru aplicarea lor cu succes.

Astfel, înscrierea pe o traiectorie durabilă a modelelor noastre de producție, distribuție și consum, combaterea schimbărilor climatice și consolidarea propriilor noastre acțiuni de protejare a oceanelor, a ecosistemelor și a biodiversității trebuie să devină o prioritate.

Combaterea sărăciei, a excluziunii sociale, a inegalităților și a disparităților de gen trebuie intensificată pentru a garanta prosperitatea și bunăstarea tuturor, pentru a asigura stabilitatea socială și politică și pentru a sprijini în continuare proiectul european.

Noul Plan de Acțiune pentru Economia Circulară

Planul de acțiune pentru economia circulară deschide calea unei economii competitive, neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei, în care consumatorii sunt responsabilizați, fiind adoptat de Parlamentul European, Comisia Europeană și Consiliul European în anul 2019.

Se dorește ca acest model durabil să fie adoptat de întreprinderi, de consumatori și de autoritățile publice din Europa situate în fruntea plutonului. Comisia se va asigura că tranziția către economia circulară oferă oportunități pentru toți și că nimeni nu este lăsat în urmă. Planul de acțiune pentru economia circulară, prezentat ca parte a Strategiei industriale a UE, propune măsuri care să asigure că:

- Produsele durabile devin regulă pe piața UE. Comisia va propune acte legislative privind politica în materie de produse durabile pentru a se asigura că produsele introduse pe piața UE sunt concepute să dureze mai mult, să fie mai ușor de reutilizat, de reparat și de reciclat și vor include cât mai multe materiale reciclate în locul materiilor prime principale. Unica folosință va fi restricționată, se vor găsi soluții pentru obsolescența prematură și se va interzice distrugerea bunurilor de folosință îndelungată rămase nevândute.
- Capacitatea de acțiune a consumatorilor este consolidată. Consumatorii vor avea acces la informații fiabile cu privire la aspecte cum ar fi potențialul de reparare și durabilitatea produselor, ceea ce îi va ajuta să facă alegeri durabile din punctul de vedere al mediului. Cetățenii vor beneficia de un veritabil „drept la reparare”.

- Atenția este concentrată pe sectoarele care utilizează cele mai multe resurse și în care potențialul pentru circularitate este ridicat. Comisia va introduce măsuri concrete privind:
  - produsele electronice și TIC – „Inițiativa pentru circularitate în domeniul electronicii” pentru a dispune de produse cu o durată de viață mai mare și pentru îmbunătățirea colectării și a tratării deșeurilor;
  - bateriile și vehiculele – un nou cadru de reglementare pentru baterii în scopul îmbunătățirii durabilității și al stimulării potențialului de circularitate al bateriilor
  - ambalajele – noi cerințe obligatorii cu privire la ceea ce este permis pe piața UE, inclusiv reducerea ambalajelor (excesive);
  - materialele plastice – noi cerințe obligatorii pentru conținutul de materiale reciclate, o atenție deosebită fiind acordată atât microplasticelor, cât și materialelor plastice de origine biologică și biodegradabile;
  - materialele textile – o nouă Strategie a UE pentru textile în scopul de a consolida competitivitatea și inovarea în acest sector și de a stimula piața UE a reutilizării materialelor textile;
  - construcțiile și clădirile – o Strategie cuprinzătoare pentru un mediu construit în mod durabil care să promoveze principiile de circularitate în cazul clădirilor;
  - alimentele – o nouă inițiativă legislativă privind reutilizarea, cu scopul de a înlocui ambalajele, vesela și tacâmurile de unică folosință cu produse reutilizabile în cadrul serviciilor alimentare.
- Se produc mai puține deșeuri. Se va acorda atenție evitării producerii de deșeuri, în ansamblu, și transformării acestora în resurse secundare de înaltă calitate care beneficiază de pe urma unei piețe funcționale a materiilor prime secundare. Comisia va analiza posibilitatea de a se stabili un model armonizat la nivelul UE pentru colectarea separată a deșeurilor și pentru etichetarea acestora. Planul de acțiune propune și o serie de acțiuni menite să reducă la minimum exporturile de deșeuri de către UE și să abordeze problema transporturilor ilegale din acest domeniu.

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Dacă în perioada 2014-2020 la nivelul Uniunii Europene, prin politica de coeziune, au fost stabilite trei priorități majore: creștere inteligentă, creștere sustenabilă și creștere favorabilă incluziunii, precum și 11 obiective tematice, pentru perioada 2021-2027 se propun cinci obiective de politică (CE, 2020):

- O Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- O Europă mai ecologică – cu emisii scăzute de carbon;
- O Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională;
- O Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;

- O Europă mai aproape de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

De asemenea, se au în vedere și două aspecte orizontale: Consolidarea capacității administrative și Cooperarea în afara zonei de program. În anul 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2012-2027 (CE, 2018). Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (FSI) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Agenda teritorială 2030

Agenda teritorială reînnoită va avea rolul de a asigura că nevoia unui viitor durabil pentru toate teritoriile și toți oamenii este abordată în mod corespunzător și că dimensiunea teritorială și potențialul divers al teritoriilor din Europa sunt asigurate de toate politicile relevante (Comitetul European al Regiunilor, 2019).

Propunerea pentru Agenda Teritorială 2030 prezintă două obiective majore: O Europă Justă (echitabilă) și O Europă Verde, precum și șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european în ansamblul său și a tuturor teritoriilor sale:

- Europă Justă (echitabilă) – care oferă perspective de viitor pentru toate locurile și toți oamenii:
  - Europă echilibrată;
  - Regiuni funcționale;
  - Integrare și dincolo de frontiere.
- Europă Verde – care ne protejează traiul comun și modelează procesele de tranziție a societății:
  - Mediu;
  - Economie circulară;
  - Conexiuni durabile.

Obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) pentru perioada 2021-2027

Cooperarea teritorială europeană (ETC) este unul dintre obiectivele politicii de coeziune, contribuind la realizarea unei dezvoltări armonioase în UE, permițând în același timp regiunilor și autorităților locale să lucreze împreună peste granițe.

În cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg), Fondul European de Dezvoltare Regională și, după caz, instrumentele de finanțare externă ale Uniunii sprijină cinci componente (CE, 2018).

Pe lângă faptul că contribuie la cele cinci obiective de politică stabilite pentru 2021-2027, programele ETC vor servi două obiective specifice Interreg; unul de a sprijini consolidarea capacității instituționale și îmbunătățirea cooperării juridice și administrative („O mai bună guvernare a Interreg”), celălalt pentru a aborda probleme specifice de cooperare externă precum siguranța, securitatea, gestionarea trecerii de frontiere și migrația („O Europă mai sigură și mai securizată”).

Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016)

Principalele obiective ale Agendei Urbane, menționate în Pactul de la Amsterdam sunt (EC, 2017):

- să realizeze întregul potențial și contribuția zonelor urbane la realizarea obiectivelor Uniunii și a priorităților naționale aferente, respectând pe deplin principiile și competențele subsidiarității și proporționalității.
- să stabilească o abordare integrată și coordonată mai eficientă a politicilor și legislației UE cu impact potențial asupra zonelor urbane și, de asemenea, să contribuie la coeziunea teritorială prin reducerea disparităților socio-economice observate în zonele urbane și în regiuni.
- să implice autoritățile urbane în conceperea politicilor, să le mobilizeze pentru implementarea politicilor UE și să consolideze dimensiunea urbană în aceste politici.

Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027

Programul are următoarele obiective generale (CE, 2018):

- să sprijine transformarea digitală a economiei și a societății europene;
- să aducă beneficii cetățenilor și întreprinderilor europene.

Politica UE în domeniul energiei până în 2030

Obiectivul este de a trimite un semnal puternic pe piață, încurajând investițiile private în conducte noi, rețele de electricitate și tehnologie cu emisii reduse de carbon. Țintele stabilite vizează să ajute UE să atingă un sistem energetic mai competitiv, mai sigur și mai durabil și să își îndeplinească obiectivul pe termen lung de reducere a gazelor cu efect de seră pentru 2050 (CE, 2019). Țintele stabilite pentru 2030 în cadrul politicii energetice sunt:

- Gaze cu efect de seră - o reducere de 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră comparativ cu nivelurile din 1990;

- Energii regenerabile - cel puțin 32% consum de energie regenerabilă, cu o clauză de revizuire ascendentă pentru 2023;
- Eficiență energetică - o țintă indicativă pentru o îmbunătățire a eficienței energetice la nivelul UE de cel puțin 32,5%, continuând ținta de 20% pentru 2020;
- Piața internă de energie - sprijinirea finalizării pieței interne a energiei prin atingerea țintei de 10% de interconectare a energiei electrice până în 2020, în vederea atingerii a 15% până în 2030.

Politica UE în domeniul schimbărilor climatice

Propune ca și obiectiv pe termen lung (2050) reducerea emisiilor cu 80-95% comparativ cu nivelul din 1990. Transformarea Europei într-o economie eficientă din punct de vedere energetic și cu emisii scăzute de carbon va duce și la îmbunătățirea economiei, crearea de locuri de muncă și întărirea competitivității. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice include măsuri precum: utilizarea unei cantități mai mici de apă, adaptarea regulamentelor privind construcțiile, construcții împotriva inundațiilor, dezvoltarea unor culturi adaptate unor condiții de secetă (CE, 2019).

Drumul către o economie neutră din punct de vedere climatic necesită acțiuni comune în șapte domenii strategice:

- Eficiență energetică;
- Implementarea de surse regenerabile;
- Mobilitate curată, sigură și conectată;
- Industrie competitivă și economie circulară;
- Infrastructură și interconectări;
- Bioeconomie și scurgeri naturale de carbon;
- Captarea și stocarea carbonului pentru a face față emisiilor rămase.

Programul pentru mediu și politici climatice LIFE (2021-2027)

Obiectivul general al programului este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, inclusiv prin tranziția către energia curată, precum și la protejarea și îmbunătățirea calității mediului și la oprirea și inversarea declinului biodiversității, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă (EU, 2018).

Programul este structurat pe două domenii și patru subprograme:

- Domeniul mediu
  - Subprogramul Natură și biodiversitate;
  - Subprogramul Economia circulară și calitatea vieții;

- Domeniul Politici climatice
  - Subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
  - Subprogramul Tranziția către energia curată.

Granturile pot finanța următoarele tipuri de acțiuni: proiecte strategice de protejare a naturii, proiecte strategice integrate, proiecte de asistență tehnică, proiecte de acțiune standard, alte acțiuni necesare în vederea atingerii obiectivului general, proiectele din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate care vizează gestionarea, refacerea și monitorizarea siturilor Natura 2000.

Programul InvestEU (2021-2027)

Obiectivul general al Programului este de a sprijini obiectivele politice ale Uniunii prin intermediul unor operațiuni de finanțare și de investiții care contribuie la: competitivitatea Uniunii, inclusiv inovarea și digitalizarea; durabilitatea și creșterea economiei Uniunii; reziliența socială și caracterul incluziv al Uniunii; integrarea piețelor de capital ale Uniunii și consolidarea pieței unice, inclusiv prin soluții care abordează fragmentarea piețelor de capital ale Uniunii, prin diversificarea surselor de finanțare pentru întreprinderile din Uniune și prin promovarea finanțării durabile (CE, 2018).

Agenda europeană pentru cultură

Noua agendă răspunde invitației liderilor europeni de a face mai mult, prin cultură și educație, pentru a clădi societăți bazate pe coeziune și pentru a oferi o viziune a unei Uniuni Europene atractive. Scopul este de a valorifica întregul potențial al culturii pentru a contribui la construirea unei Uniuni mai echitabile și mai favorabile incluziunii, prin sprijinirea inovării, a creativității și a creșterii și creării de locuri de muncă durabile (EC, 2018).

Noua agendă are trei obiective strategice, cu dimensiuni sociale, economice și externe:

- Dimensiunea socială - valorificarea potențialului culturii și al diversității culturale pentru coeziunea și bunăstarea socială;
- Dimensiunea economică - sprijinirea creativității bazate pe cultură în domeniul educației, al inovării, al creării de locuri de muncă și al creșterii;
- Dimensiunea externă - consolidarea relațiilor culturale internaționale.

Politica UE în domeniul turismului

Își propune să mențină Europa pe primul loc ca și destinație și, în același timp, să maximizeze contribuția industriei la creștere și ocupare și să promoveze cooperarea între statele membre UE, în special prin schimbul de bune practici. În cadrul Comunicării Comisiei Europene „Europa, destinația turistică nr. 1 la nivel mondial – un nou cadru politic pentru turism în Europa” au fost identificate

patru acțiuni prioritare: stimularea competitivității în sectorul turismului european, promovarea dezvoltării unui turism sustenabil, responsabil și de calitate ridicată și consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate (Ertamay, n.d.).

CADRUL NAȚIONAL

La nivel național Noua Agendă Strategică 2019 – 2024 este implementată prin intermediul *Programului Național de Redresare și Reziliență* (PNRR). Țintele noii agende asumate de România sunt:

- rata de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de 70%;
- nivelul investițiilor în cercetare și dezvoltare de 2% din PIB-ul României;
- obiectivele 20/20/20 în materie de energie și schimbări climatice:
  - deoarece nu există date privind consumul energetic din anul 1990, Legea 160/2016 stabilește o reducere a consumurilor energetice cu 19% până în 2020, perioada de referință fiind media anilor 2010-2012;
  - până în 2020, procentul de energie produsă care provine din surse regenerabile să atingă 24%;
  - creșterea eficienței energetice cu 19%;
- rata de părăsire timpurie a școlii sub 11,3%;
- ponderea tinerilor cu vârsta între 30-34 ani, absolvenți ai unei forme de învățământ terțiar, de cel puțin 26,7%;
- scăderea numărului de persoane expuse sărăciei cu 580.000.

Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani (2016-2035)

Strategia a fost elaborată sub coordonarea a 11 institute de cercetare de excelență și filiale ale Academiei Române. Viziunile asupra evoluției și strategiilor sunt menite să creeze convergențe și un program de acțiune care are în vedere (<https://acad.ro/strategiaAR/strategiaAR.htm>):

- **pe termen scurt** – stoparea fenomenelor negative care se constată în economia și societatea noastră;
- **pe termen mediu** – situarea României pe o poziție medie din punct de vedere al nivelului de trai al țărilor din zona Vișegrad 4 și Slovenia;
- **pe termen lung** – situarea României pe o poziție medie a țărilor dezvoltate din UE corespunzătoare din punct de vedere al resurselor de care dispune pe plan uman, al resurselor naturale, economic, geo-politic în cadrul UE.
- Structura Strategiei de dezvoltare a României în următorii 20 de ani are 11 (+2) proiecte interdisciplinare, pentru care au fost identificate obiective, direcții strategice, măsuri:
  - P1. Școala și educația;
  - P2. Resursele naturale - rezerve strategice, ce folosim și ce lășăm generațiilor viitoare;

- P3. Securitatea și eficiența energetică;
- P4. Siguranța informatică - protecția cibernetică, protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică;
- P5. Securitate și siguranță alimentară;
- P6. Economia și calitatea vieții;
- P7. Sănătatea - de la biologia moleculară la medicina personalizată de vârf în România;
- P8. Proiectul european al Dunării. Strategia națională a Dunării;
- P9. Cultura românească între național, localizare în zona proximală și universal - Europa multilingvistă, cultura electronică;
- P10. România - societate a cunoașterii și a valorii adăugate la ceea ce are;
- P11. România în era globalizării - spațiu și tradiție de întâlnire a civilizațiilor, de echilibru și moderație;
- P12. Finanțele publice și moneda. Politici financiare și monetare - echilibru și asigurarea unei dezvoltări durabile;
- P13. Instituții publice stabile, respectate și durabile - stabilitatea statului român.

Strategia pentru Dezvoltare Teritorială a României 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

Prin SDTR este stabilit cadrul strategic de fundamentare a dezvoltării teritoriale a României pe termen lung, necesar pentru sprijinirea și ghidarea procesului de dezvoltare teritorială la nivel național, cu scopul valorificării oportunităților și a nivelului de dezvoltare al fiecărui teritoriu. Scenariul România Policentrică urmărește, în perspectiva anului 2035, dezvoltarea teritoriului național la nivelul unor nuclee de concentrare a resurselor umane, materiale, tehnologice și de capitaluri (orașe mari/medii) și conectarea eficientă a acestor zone de dezvoltare cu teritoriile europene (STDR, 2016).

În cadrul Strategiei au fost identificate 5 obiective generale și obiectivele specifice aferente:

- Asigurarea unei integrări funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelelor energetice, de transporturi și broadband;
- Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor publice în vederea asigurării unor spații urbane și rurale de calitate, atractive și incluzive;
- Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;
- Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială;
- Creșterea capacității instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

De asemenea, au fost definite măsuri, acțiuni și exemple de proiecte pentru zone urbane, zone rurale, zone montane, zone transfrontaliere și zona costieră. SDTR instituie următoarele linii directoare de planificare:

- Încurajarea concentrării locuirii în interiorul intravilanului localităților și limitarea dezvoltării urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructura tehnico-edilitară;
- Încurajarea concentrării activităților industriale în parcuri tehnologice din exteriorul localităților și limitarea amplasării lor în intravilanul localităților;
- Încurajarea construirii în zone industriale deja utilizate (brownfields) și interzicerea construirii în zone verzi;
- Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localităților orașelor;
- Dezvoltarea complementarității între zonele urbane și zonele rurale;
- Încurajarea dezvoltării care utilizează energie verde și interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili;
- Luarea măsurilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale și industriale;
- Încurajarea transportului sustenabil și obligativitatea elaborării planurilor de mobilitate;
- Încurajarea planificării și proiectării de calitate și limitarea derogării de la planurile de dezvoltare urbană și teritorială în vigoare;
- Încurajarea implicării cetățenilor și comunităților în elaborarea strategiilor de dezvoltare și obligativitatea consultării publicului asupra fiecărei etape a acestora.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României – orizonturi 2013-2020-2030

Obiectivele care privesc dezvoltarea durabilă pentru orizontul de timp 2020 vizează atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile. În ceea ce privește ținta de atins pentru orizontul de timp 2030, Strategia urmărește apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile (Sorlescu, 2018).

Strategia Energetică a României 2016-2030, cu perspectiva anului 2050

Strategia își propune ca și obiectiv general satisfacerea necesarului de energie atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț cât mai scăzut, adecvat unei economii moderne de piață și unui standard de viață civilizată, în condiții de calitate, siguranță în alimentare, cu respectarea principiilor dezvoltării durabile (Ministerul Energiei, 2016).

Strategia energetică are cinci obiective strategice și 25 de obiective operaționale pentru atingerea obiectivului general:

- Creșterea nivelului de securitate energetică;
- Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;
- Energie curată, cu emisii reduse de gaze cu efect de seră și alte noxe;
- Modernizarea sistemului de guvernare energetică;
- Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice.

Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național al României 2007-2026

Documentul are ca principale obiective transformarea României într-o destinație turistică de calitate pe baza patrimoniului său natural și cultural care să corespundă standardelor Uniunii Europene privind furnizarea produselor și serviciilor și realizarea unei dezvoltări durabile din punct de vedere al mediului sectorului turistic într-un ritm de dezvoltare superior altor destinații turistice din Europa. Strategia are în vedere următoarele direcții strategice: structuri administrative, planificare și infrastructură fizică, dezvoltarea resurselor umane, îmbunătățirea produselor turistice, servicii de informare, statistici și cercetare, marketingul destinației și mediul natural.

1.3 PROGRAME DE FINANȚARE NAȚIONALE ȘI REGIONALE PENTRU ORIZONTUL DE TIMP 2030

Perioada de programare 2021-2030 aduce schimbări semnificative și o serie nouă de oportunități care oferă resurse pentru domeniile critice ale unui oraș precum economia, sănătatea, digitalizarea și tranziția ecologică, pentru ca nicio regiune să nu fie lăsată în urmă. Principalele programe de finanțare a căror beneficiar pot fi UAT-urile sunt:

Programul Operațional Transport (POT)

Bugetul estimat: 8,368 mld. euro

Viziunea propusă de POT este de a extinde și moderniza infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană.

Priorități de investiții:

P1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

Beneficiari eligibili P1: Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (C.N.A.I.R).

P2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială

Beneficiari eligibili P2: Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (C.N.A.I.R), Direcțiile Regionale de Drumuri și Poduri (7 direcții regionale și București), Administrații Publice Locale (în parteneriat sau individual).

P3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată

Beneficiari eligibili P3: Compania Națională Căile Ferate Române (CN CFR SA), Direcțiile Regionale de Căi Ferate (în parteneriat sau individual).

P4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabile și reziliente față de schimbări climatice prin creșterea capacității de transport pe calea ferată

Beneficiari eligibili P4: Autoritatea pentru Reforma Feroviară (ARF), Parteneriate ale operatorilor feroviari de transport de călători cu ARF.

P6. Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată

Beneficiari eligibili P6: Parteneriate între Autoritățile Publice Locale și Compania Națională Căile Ferate Române-C.N.C.F.R. și/sau ARF.

P7. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal

Beneficiari eligibili P7: Autorități Publice Locale, Parteneriate Autorități Publice Locale - Compania Națională Căile Ferate Române - C.N.C.F.R., Agenți economici privați.

P9. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

Beneficiari eligibili P9: CNAIR, Poliția rutieră.

P10. Asistență tehnică

Beneficiari eligibili P10, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Transport 2021-2027, Principalii beneficiari ai intervențiilor POT 2021-2027.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE 2021-2027 (POS)

Bugetul estimat: 4,7 miliarde euro

Viziunea strategică a programului operațional este de a avea o națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate.

Priorități de investiții

P1. Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major;

P2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;

P3. Servicii de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;

P4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;

- P5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- P6. Digitalizarea sistemului medical;
- P7. Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament.

Beneficiari eligibili:

- Autoritățile Administrației Publice Centrale, Autoritățile Administrației Publice Locale, Unități administrative teritoriale;
- Subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor;
- Autoritățile deliberative la nivelul unităților administrative;
- Unități Sanitare Publice, Institute medicale publice;
- Centrele de Transfuzie Sanguină Județene și Regionale;
- Direcțiile de Sănătate Publică;
- Instituții de interes public național de cercetare;
- Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- Cabinetele medicilor de familie;
- Universitatea de Medicină și Farmacie Facultatea de Fizică;
- Parteneriate între acestea.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ (POIDS)

Bugetul estimat: 3,663 miliarde euro

Acest program nou creat, are o importantă componentă socială manifestată prin obiective precum creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, creșterea calității serviciilor sociale, reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile, creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile și creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ.

Priorități de investiții

- P1. Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității;
- P2. Protejarea dreptului la demnitate socială;
- P3. Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale;
- P4. Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- P5. Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- P6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități;
- P7. Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile;
- P8. Ajutorarea persoanelor defavorizate.

Beneficiari eligibili:

- Autorități publice centrale (AAPC),
- Autorități publice locale (AAPL),
- Parteneri sociali și structuri asociative,
- Furnizori de formare,
- Furnizori de servicii sociale acreditați publici sau privați,
- Organizații neguvernamentale,
- Structuri asociative ale organizațiilor neguvernamentale sau ale autorităților publice, universități,
- Persoane juridice.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE (POEO)

Bugetul estimat: 5,775 mld. Euro

Acest program are ca obiectiv modernizarea instituțiilor și serviciilor oferite pieței muncii, să promoveze participarea echilibrată, după gen, pe piața muncii, să asigure echilibrul dintre viața profesională și cea personală, dar și să ducă la o mai bună adaptare a lucrătorilor la schimbările rapide de pe piața muncii.

Priorități de investiții:

- P1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- P2. Protecția socială și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- P3. Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- P4. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic;
- P5. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- P6. Antreprenoriat și economie socială;
- P7. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;
- P8. Consolidarea participării populației în procesul de LLL pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității;
- P9. Asistență tehnică pentru facilitarea și eficientizarea managementului Programului.

Beneficiari eligibili:

- Autorități/ instituții și servicii publice centrale cu atribuții în domeniu;
- Furnizori publici sau privați de servicii de ocupare/servicii de educație sau formare profesională/servicii de evaluare și certificare competențe/servicii de informare și consiliere în carieră;
- Unități de învățământ din sistemul național de învățământ;
- Instituții de învățământ superior;

- Institute de cercetare;
- Asociații de tineret;
- Camere de comerț;
- Organizații non-guvernamentale;
- Angajatori, parteneri sociali, asociații patronale și sindicale, comitete sectoriale și actori relevanți la nivelul sectoarelor economice;
- Comisiile județene de Autorizare a furnizorilor de formare, Centre Regionale de formare,
- Centre de evaluare competențe;
- Centre comunitare sau de tineret.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ (PODD)

Bugetul estimat : 4,615 mld. euro

Prin intermediul acestui program pot fi finanțate nevoile de dezvoltare caracterizate de: adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a adecvanței sistemului energetic; infrastructura de apă și apă uzată; economia circulară; conservarea biodiversității; calitatea aerului și decontaminarea siturilor poluate; managementul riscurilor.

Priorități de investiții:

- P1. Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și a soluțiilor de stocare;
- P2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară;
- P3. Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate;
- P4. Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor.

Beneficiari eligibili:

- Autorități ale administrației publice centrale/ locale/ alte structuri în coordonarea/ subordonarea autorităților centrale/ locale;
- Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Administrația Națională Apele Române (ANAR),
- Administrația Națională de Meteorologie (ANM), ROMSILVA, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare;
- Parteneriate între instituțiile publice centrale cu rol în gestionarea inundațiilor, precum și cu ONG-urile și alte structuri cu o anumită specializare în domeniul ecologic, care pot să asigure expertiza necesară pentru implementarea măsurilor de tip non-structural;
- Autorități publice locale;
- Operatori naționali distribuție energie, Transelectrica;
- Operatorii de distribuție concesionari ai serviciului public de energie electrică;
- Întreprinderi mici și mijlocii, întreprinderi mari.

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ, DIGITALIZARE ȘI INSTRUMENTE FINANCIARE (POCIDIF)

Bugetul estimat: 2,143 mld. euro

Acest program urmărește facilitarea implementării de măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/ specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Priorități de investiții:

- P1. Integrarea ecosistemului național CDI (Cercetare, Dezvoltare tehnologică și Inovare) în Spațiul de Cercetare European și internațional;
- P2. Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare;
- P3. Dezvoltarea capacității CDI a Institutelor de învățământ superior;
- P4. Dezvoltarea capacității CDI a Institutelor naționale de cercetare-dezvoltare;
- P5. Dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor mari;
- P6. Dezvoltarea de mari infrastructuri CDI, inclusiv transfer tehnologic;
- P7. Digitalizarea în educație;
- P8. Digitalizarea în cultură;
- P9. Digitalizarea în administrația publică centrală;
- P10. Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea instrumentelor financiare.

Beneficiari eligibili:

- Institute de învățământ superior;
- Institute naționale de cercetare-dezvoltare;
- IMM-uri;
- Parteneriate ale acestora;
- Consorții CDI (Cercetare-Dezvoltare-Inovare)

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL REGIUNEA CENTRU – ROMÂNIA (POR)

Buget estimat: 1,8 mld euro

Viziunea strategică a POR Regiunea Centru 2021-2027 este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie scopul fiecărui cetățean.

Priorități de investiții:

- P1. O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă;
- P2. O regiune digitală;
- P3. O regiune cu comunități prietenoase cu mediul;
- P4. O regiune cu mobilitate urbană durabilă;
- P5. O regiune accesabilă;
- P6. O regiune educată;
- P7. O regiune cu turism sustenabil;
- P8. O regiune atractivă.

Beneficiari eligibili:

- UAT, UAT din zona urbană funcțională;
- Parteneriate UAT– organizații private (antreprenori, ONG);
- Universități;
- IMM-uri;
- Parteneriate între UAT, inclusiv UAT județene și alte instituții publice centrale și/sau locale;
- ADI;
- Centre de cercetare dezvoltare inovare publice și private;
- Centre de transfer tehnologic.

1.4. TENDINȚE INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIILE ANALIZATE LA NIVELUL ORAȘULUI CUGIR

Dezvoltare urbană

Principalele tendințe de evoluție la nivel european în acest domeniu sunt strâns legate de limitarea procesului de suburbanizare și susținerea dezvoltării unui oraș compact și multifuncțional. Prin reducerea segregării spațiale și sociale la nivelul orașului și stimularea eficientizării consumului de energie, acest tip de abordare se înscrie în obiectivele de evoluție trasate de către Strategia Europa 2030: susținerea unei evoluții circulare și sustenabile.

Dincolo de aceste aspecte, atractivitatea unui oraș este strâns legată de o serie de factori obiectivi (racordarea orașului la noile tehnologii, conștientizarea și limitarea impactului asupra mediului, promovarea unui mediu economic activ) și subiectivi (raportul dinamic generat de către relația dintre oferta de locuri de muncă, calitatea locuirii și posibilitățile de relaxare).

Preluând această direcție, atât documentele strategice ale Comisiei Europene, cât și documentele de planificare ale statelor membre introduc o serie de principii care trebuie să stea la baza procesului de dezvoltare urbană circulară și sustenabilă.

Pe termen lung, este important ca aceste direcții să se regăsească în documente strategice elaborate la nivel local:

- Susținerea unei dezvoltări de tip policentric;
- Susținerea dezvoltării regiunilor periurbane;
- Implementarea unui sistem de guvernare locală pe mai multe niveluri, bazată pe politici locale care se adresează unor probleme ce depășesc limitele administrative ale orașului;
- Creșterea eficienței energetice și susținerea evoluției spre o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon.

Economie și educație

În vederea creșterii gradului de competitivitate a orașelor, tendințele de evoluție la nivel european stimulează tranziția mediului economic spre o economie bazată pe cunoaștere, care susține creșterea productivității, corelată cu o continuă investiție în cercetare și inovare.

Pentru a susține această direcție, mediul economic trebuie să răspundă mai multor provocări.

Pe de o parte, nivelul de pregătire și flexibilitatea forței de muncă joacă un rol extrem de important. La nivel european se observă o orientare tot mai mare a pieței forței de muncă spre persoane cu studii superioare, capabilă de a se adapta ușor unor noi profile ocupaționale. Pe de altă parte, mediul economic trebuie să aibă capacitatea de a integra schimbările demografice (îmbătrânirea structurală a populației) și de a disocia creșterea productivității de creșterea demografică.

Politica de coeziune a Uniunii Europene pentru noua perioadă de finanțare 2021 – 2027 (CEREG, 2020), recunoaște aceste provocări, încercând să ofere un răspuns prin orientarea investițiilor către următoarele domenii cheie:

- Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
- Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;

- Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Cultură și turism

Educația, formarea și învățarea pe tot parcursul vieții sunt indispensabile pentru crearea unei culturi a durabilității. Liderii UE au convenit să depună eforturi în vederea creării unui spațiu european al educației până în 2025, pentru a valorifica întregul potențial al educației, formării și culturii, aceștia fiind factori care favorizează crearea de locuri de muncă, creșterea economică și echitatea socială.

Ca ordin de mărime, este a treia activitate socio-economică în Uniunea Europeană. În ciuda crizei economice, industria turistică a înregistrat o creștere constantă a numărului de vizitatori. Pe termen lung însă se constată tendința de diminuare a turismului în Europa în beneficiul unor noi destinații ale economiilor emergente. Turismul reprezintă o contribuție cheie la structura economică și socială. Dată fiind situația pandemică în care ne aflăm, acest sector de turism și cultură este afectat grav. Astfel, UE a deblocat 1 miliard de EUR ca o garanție pentru Fondul European de Investiții, care va mobiliza o garanție pentru împrumut în valoare de 8 miliarde de EUR pentru a ajuta 100 000 de IMM-uri din întreaga UE, inclusiv în domeniul turismului.

Domeniile prioritare sunt: stimularea competitivității în sectorul turistic european; promovarea dezvoltării turismului sustenabil, responsabil și de calitate; consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate; maximizarea potențialului politicilor financiare și instrumentelor UE pentru dezvoltarea turismului.

Sănătate și viață sustenabilă în Cugir

Una dintre principalele condiții ale dezvoltării urbane durabile este asigurarea sănătății locuitorilor. Obiectivele evidente stabilite la nivel internațional în acest sens țin de promovarea sănătății și prevenirea bolilor prin încurajarea dezvoltării unor sisteme sanitare dinamice bazate pe noile tehnologii.

Măsurile concrete propuse de Comisia Europeană sunt: dezvoltarea sistemelor de sănătate sustenabile, reducerea inegalităților și investirea în sănătate prin accesarea de fonduri de europene. Un sistem de sănătate eficient presupune informatizarea bazelor de date, stimularea profesională a specialiștilor, adaptarea constantă a competențelor acestora la contextul creat de modificări demografice, precum și repartizarea echilibrată în teritoriu a personalului medical.

Mediu

Totalitatea activităților urbane (deplasările zilnice, modul de organizare, de muncă, locuire sau loisir) și gestionarea tuturor resurselor necesare acestor activități se bazează pe resurse de mediu.

Pentru a atinge obiectivele Strategiei Europa 2020 privind mediul, va trebui îmbunătățit modul de construire în vederea reducerii consumului de energie în utilizarea clădirilor. Totodată, sunt necesare o gestionare mai eficientă a deșeurilor și investiții într-o infrastructură inteligentă. În acest context, abordarea integrată este esențială, motiv pentru care sunt prezentate în acest capitol domeniile interdependente cu impact asupra mediului: transport și mobilitate, infrastructură și energie, deșeuri.

Transport și mobilitate

În acest sector situația ideală este caracterizată de eficientizarea și îmbunătățirea mobilității în orașe astfel încât să fie asigurată fluenta și interconectivitatea tuturor căilor de transport, iar consumul de energie și implicit impactul asupra mediului să fie minim. Din acest considerent este necesară întocmirea de planuri de mobilitate urbană care stabilesc un pachet de măsuri integrate pentru creșterea vitalității orașelor.

De remarcat este faptul că circulația nemotorizată primește din ce în ce mai multă atenție, de la nivel global, european, până la nivel local, având drept beneficiu un aport la menținerea și ameliorarea sănătății cetățenilor, crearea unor spații publice mai agreabile pentru om, prin

reconfigurarea lor în favoarea pietonului și a circulației nemotorizate sau reducerea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Transportul public urban preia deplasările pe distanțe lungi în oraș, reducând astfel deplasările cu autovehicule individuale. Pentru a îndeplini acest scop sunt necesare îmbunătățiri în ceea ce privește infrastructura (pentru informații în timp real și pentru evitarea congestiilor de trafic), accesibilitatea, facilitatea, comunicarea și promovarea transportului public.

În contextul implementării conceptelor de mobilitate urbană durabilă, politica parcarilor auto este de asemenea un instrument de control destinat să descurajeze circulația cu autovehicule individuale în oraș, prin metode ca stabilirea duratei și a prețului locurilor de parcare. Succesul zonei centrale poate crește dacă se aplică măsuri de diminuare a traficului auto, care nu implică investiții majore. Beneficiile imediate se răsfrâng și asupra economiei locale și a comerțului în zonele pietonizate. Cu precădere în zone cu construire compactă, utilizarea spațiului public urban poate fi ameliorată sensibil prin redirecționarea acestuia înspre utilizarea pietonală .

Gestionarea deșeurilor

Prevenirea producerii deșeurilor și gestionarea lor implică îmbunătățirea sau regândirea proceselor de producție și a stilului de viață astfel încât deșeurile să se reducă sau să se reutilizeze ca materie primă pentru noi produse secundare.

Propunerea legislativă adoptată în 2014 privind politica deșeurilor tinde înspre trecerea de la o economie liniară către o economie circulară cu zero emisii.

Se propune, de asemenea, ca 70% din deșeurile municipale să fie reciclate sau procesate pentru refolosire, până în anul 2030.

Infrastructură și energie

Reducerea consumului de energie a clădirilor este considerat ca având un aport important la consumul global de energie și impact asupra mediului. În acest sens, obiectivele strategice stabilite în cadrul Planului de Acțiune pentru Eficiență Energetică vizează în primul rând informarea societății

civile și persoanelor juridice cu privire la modalități de creștere a eficienței energetice a clădirilor și instalațiilor pe care le au în administrare, cât și posibilitatea utilizării de surse regenerabile de energie potrivite și adaptabile nevoilor lor specifice. Acestea vin ca și urmare a faptului că sectorul clădirilor rezidențiale din Cugir este responsabil de cele mai multe emisii de CO₂ produse (49,9 %).

Incluziune socială și implicarea comunității

Pentru atenuarea consecințelor negative ale crizei economice și reducerea șomajului, prin Strategia Europa 2020, Comisia Europeană și-a propus aplicarea unei serii de măsuri. Astfel, reducerea numărului de cetățeni europeni amenințați de sărăcie și excluziune socială va fi posibilă prin dezvoltarea unei educații inovative, oferirea de oportunități de angajare pentru comunitățile afectate, combaterea discriminării, integrarea imigranților pe piața muncii și facilitarea accesului la sistemele de sănătate.

II. STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ CUGIR

2. STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ CUGIR

2.1. DOCUMENTE PREMERGĂTOARE

Conceptul Integrat de Dezvoltare Urbană a Orașului Cugir a fost gândit ca un instrument de lucru pentru administrația orașului, propunându-și:

- să ofere o privire de ansamblu asupra proiectelor planificate, respectiv necesare (din perspectiva diverșilor actori urbani), sub forma unui tabel și a unor hărți;
- să propună o metodă de evaluare pentru gestionarea proiectelor;
- să verifice posibilitatea de finanțare a proiectelor colectate până în acel moment (2020) prin intermediul Programelor Operaționale.

Prin elaborarea Conceptului Integrat de Dezvoltare Urbană 2021-2027 s-a urmărit atingerea următoarelor obiective:

- Pregătirea pentru o nouă perioadă de finanțare prin intermediul Fondului de Coeziune, Fondului European de Dezvoltare Regională, Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027, Programul pentru mediu și politici climatice LIFE (2021-2027), respectiv a Programul InvestEU (2021-2027) sau a altor instrumente financiare puse la dispoziție țărilor membre de către Uniunea Europeană în perioada 2021-2027. Acest lucru presupune adaptarea documentului la directivele de dezvoltare urbană prevăzute de Uniunea Europeană și adoptate de către Guvernul României, prin intermediul Acordului de Parteneriat sau a Tratatului de Aderare. În acest sens au fost înregistrate, compilate proiecte (respectiv idei de proiect) existente sau elaborate alte proiecte noi într-o manieră integrată, pentru a răspunde unui număr cât mai mare de sectoare tematice.
- Elaborarea unui document care să reprezinte, în linii mari, baza pentru realizarea documentelor de planificare cu caracter obligatoriu. Conceptul Integrat de Dezvoltare Urbană 2021- 2027 va prevedea proiecte care pot fi ulterior dezvoltate prin intermediul diferitelor programe de finanțare ale Uniunii Europene.

2.2. METODOLOGIA DE ELABORARE A STRATEGIEI

Dezvoltarea urbană reprezintă o sarcină a întregii comunități. Cumulul deciziilor și acțiunilor fiecărui individ în parte își pune amprenta asupra orașului.

Abordarea participativă presupune implicarea tuturor actorilor urbani relevanți pentru dezvoltarea urbană, documente strategice, parteneriate, schimb de idei și experiență practică. Pornind de la aceste

premise, pentru elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă a Orașului Cugir, a fost selectată o structură construită pe parteneriat, aplicabilă în toate etapele relevante ale procesului de elaborare.

Procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Cugir 2021 – 2030 a fost coordonat de către Grupul de Lucru Principal și a cuprins patru etape:

I. Analiza socio-economică și spațială:

- evaluarea cantitativă și calitativă a situației locale curente, pe baza informațiilor obținute atât de la instituțiile locale, cât și din bazele de date ale Institutului Național de Statistică;
- utilizarea instrumentelor de consultare publică pentru identificarea nevoilor pe plan local;
- relaționarea la contextul național sau european.

II. Definirea obiectivelor:

- Această etapă presupune definirea unui set de obiective strategice, susținut de obiective sectoriale și direcții de acțiune.
- Obiectivele propuse acestei etape sunt rezultatul colaborării strânse dintre Grupul de Lucru principal și Grupul de Lucru extins, respectiv actorii urbani relevanți. Din dorința de a crea un cadru în care obiectivele asumate de către administrația locală se armonizează cu așteptările cetățenilor, aceste obiective au fost supuse unui nou proces de consultare publică într-o etapă ulterioară.

III. Definirea portofoliului de proiecte:

- Selectarea proiectelor pentru portofoliul de proiecte s-a făcut pe baza unei fișe de proiect distribuită în cadrul întâlnirilor sectoriale ce au avut loc în prima etapă de consultare publică.
- În cadrul acestei etape, Grupul de Lucru principal a menținut o legătură strânsă cu actorii urbani relevanți, în vederea construirii unei liste proiecte care susține obiectivele asumate și contribuie la maturizarea propunerilor de proiecte transmise de către comunitate.

IV. Corelarea SIDU cu documentele existente (PMUD):

- Această etapă presupune integrarea observațiilor survenite în urma procesului de consultare publică menționat anterior și corelarea conținutului SIDU cu alte documente elaborate (Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Orașului Cugir, Strategia de Adaptare la Schimbări Climatice).

2.3. DESCRIEREA PROCESULUI DE CONSULTARE PUBLICĂ

Cele trei etape care au structurat demersul de elaborare a documentației au fost susținute de un amplu proces de consultare publică în cadrul căruia au fost colectate și verificate informații, au fost discutate, acceptate sau respinse diverse propuneri. Acest demers a creat un cadru care a permis

armonizarea opiniilor tuturor părților implicate. Totodată, au fost utilizate toate informațiile relevante care au rezultat în urma procesului de consultare a opiniei publice, desfășurat de-a lungul anului 2020.

Astfel, Strategia de Dezvoltare Integrată a Orașului Cugir 2021 – 2030 este un produs al comunității, realizat cu ajutorul locuitorilor săi și ai reprezentanților acestora din administrația publică, din mediul de afaceri și din societatea civilă.

Componentă		
Grup de lucru principal	Primăria Orașului Cugir	Viceprimarul Orașului Cugir
		Primarul Orașului
	Consultanți Externi	Direcția Amenajarea Teritoriului și Urbanism
		Serviciul Cultură, Sport și Turism
Direcția Tehnică		
Grup de lucru extins (se adaugă membrilor Grupului de Lucru principal)	Primăria Orașului Cugir	Direcția Investiții
		Direcția Strategii - Proiecte
		Poliția Locală Cugir
		Serviciul Public de Administrare a Domeniului Public și Privat
		Serviciul Public de Administrare a Unităților de Învățământ Preuniversitare de Stat
	Consiliul local	Serviciul Public de Asistență Socială
		Serviciul Public de Administrare a Fondului Locativ
	Servicii publice	Direcția pentru Cultură și Patrimoniu
		Centrul Cultural Cugir
		Inspectoratul Școlar Cugir
Direcția pentru Tineret și Sport		
Actori urbani relevanți	Sectorul Public	Inspectoratul registrului agricol
		Spitalul Orășenesc Cugir
		Antreprenori locali
		Fermieri
		Reprezentanți ai Cluburilor de Afaceri active în Orașul Cugir
		Reprezentanți ai operatorilor de servicii de utilitate publică (distribuția și furnizarea energiei electrice, distribuția și furnizarea gazelor naturale) și ai parcului industrial
	Mediul de afaceri	Organizații non-guvernamentale active în domeniul social
		Organizații non-guvernamentale active în domeniul cultural
		Organizații non-guvernamentale active în domeniul turismului
		Organizații profesionale, active în domeniul dezvoltării urbane
Societatea civilă	Organizații non-guvernamentale active în domeniul sportului și educației	
	Viceprimarul Orașului Cugir	

Primarul Orașului
Direcția Amenajarea Teritoriului și Urbanism
Serviciul Cultură, Sport și Turism
Direcția Tehnică
Direcția Investiții

Etapele procesului de consultare publică

Etapa 1 – Identificarea nevoilor pe plan local

- S-a desfășurat în lunile iulie – septembrie 2020 (primele două faze) și septembrie – noiembrie (ultima fază);
- Obiectivul propus a vizat fundamentarea rezultatelor analizei prin întâlniri on-line datorită pandemiei COVID-19, atât cu cetățenii, cât și cu actorii urbani relevanți pentru procesul de elaborare și implementare a strategiei, în vederea unei identificări corecte a nevoilor și așteptărilor comunității.
- Pentru atingerea acestui obiectiv:
  - S-au studiat nevoile, percepția și așteptările locuitorilor prin intermediul chestionarului „STUDIUL ASUPRA SITUAȚIEI ACTUALE DIN ECONOMIA CIRCULARĂ ÎN REGIUNEA CENTRU DIN PERSPECTIVA ORGANIZAȚIILOR” promovat de către Primăria Orașului Cugir și care a înregistrat 310 de răspunsuri și chestionarul „Fă-ți vocea auzită de autorități!” care a înregistrat 103 răspunsuri;
  - S-au organizat 4 întâlniri sectoriale, pentru domeniile în condiții pandemice (COVID-19): Mediul de afaceri / Mediul educațional / Autoritățile publice /Societatea civilă și 7 întâlniri tematice: Mediu Social (Incluziune Socială și Implicare Activă a Societății), Infrastructură (Rețele de Utilități și Mobilitate Urbană), Tineret (Educație, Viață Socială și Sport), Turism (Valorificarea Patrimoniului Istoric și a celui Montan), Resurse Locale (Valorificarea Sectorului Agroalimentar și a celui Forestier), Sănătate (Viață Sustenabilă și Asistență Socială) și Economie Circulară (Protecția Mediului și Eficiență Energetică).

Problemele dezbătute în cadrul întâlnirilor se regăsesc în rapoartele incluse în Anexa 1, fiind preluate și în susținerea punctelor de vedere prezentate în capitolul de Analiză socio-economică și spațială.

Etapa 2 – viziune & obiective:

- Obiectivul propus vizează verificarea și fundamentarea obiectivelor strategice și sectoriale atât cu cetățenii, cât și cu actorii urbani relevanți pentru procesul de elaborare și implementare a strategiei.
- Pentru atingerea acestui obiectiv:
  - S-a organizat o întâlnire directă cu conducerea primăriei Orașului Cugir, cât și cu principalele unități administrative aflate în subordine, unde s-a prezentat cadrul de dezvoltare propus de SIDU pentru perioada 2021 –2030.

- Documentul a fost disponibil spre studiu tuturor cetățenilor interesați, online (pe site-ul Primăriei Orașului Cugir, cât și a Institutului pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu „Ernest Lupan”) sau în format hard copy, direct la sediul instituției.

Etapa 3 – consultarea documentului în forma finală

- ▪ Obiectivul propus vizează supunerea spre consultare publică a documentului în forma finală, integrând proiectele și prevederile Planului de Mobilitate Urbană a Orașului Cugir.
- ▪ Pentru atingerea acestui obiectiv:
  - S-a organizat o întâlnire online cu cetățenii în cadrul căreia s-a prezentat Strategia Integrată de Dezvoltare a Orașului Cugir, pentru perioada 2021– 2030, cu accent pe portofoliul de proiecte.
  - Documentul a fost disponibil spre studiu tuturor cetățenilor interesați, online (pe site-ul Primăriei Orașului Cugir) sau în format hard copy, direct la sediul instituției.

2.4. DESCRIEREA INSTRUMENTELOR UTILIZATE ÎN PROCESUL DE CONSULTARE PUBLICĂ

Cadrul partenerial agreat pentru procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă a Orașului Cugir s-a structurat după cum urmează:

În cele ce urmează vom prezenta defalcate modul de lucru în cadrul consultărilor publice, cât și instrumentele de analiză folosite.

Chestionarul

Chestionarul a avut la bază o structură complexă, care a sondat perspectiva locuitorilor asupra următoarelor domenii:

1. Comunicarea cu administrația publică
2. Oferta de evenimente culturale
3. Mobilitate
4. Educație
5. Spirit antreprenorial
6. Oferta de locuri de muncă
7. Venituri și cheltuieli
8. Oferta de servicii medicale
9. Oferta de servicii sociale

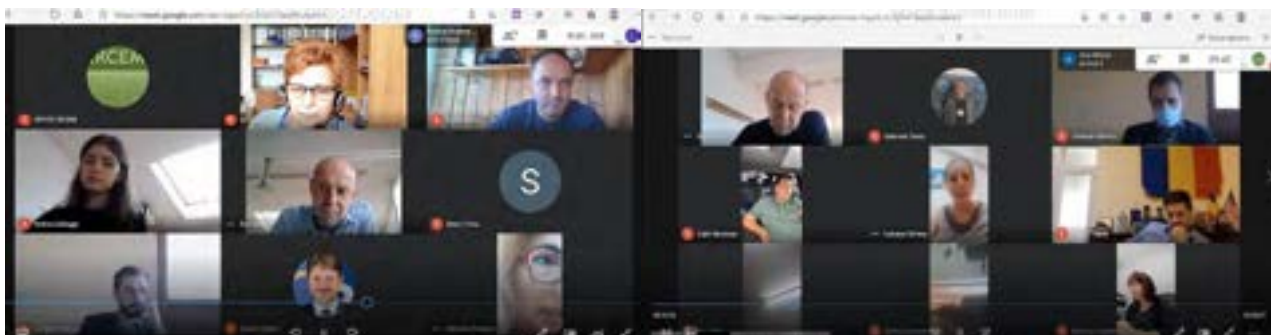
10. Percepția cetățenilor asupra cartierului în care locuiesc (calitatea locuințelor, distribuția și calitatea spațiilor verzi, calitatea spațiilor publice, transportul în comun, calitatea serviciilor de utilități publice)
11. Prioritizarea investițiilor (din perspectiva cetățenilor)
12. Economie circulară

Chestionarul a fost disponibil pentru completare pe întreg parcursul lunii august-septembrie, 2020, atât în format hard copy, la IRCSEM, cât și online, pe site-ul Primăriei Orașului Cugir. Acesta a fost mediatizat de către Primăria Orașul Cugir, utilizându-se toate canalele de comunicare pe care aceasta le are la dispoziție (comunicate de presă preluate ulterior de presa scrisă și online, site-ul propriu, rețelele de socializare).

Întâlnirile sectoriale

Acest demers s-a adresat cu preponderență reprezentanților actorilor urbani implicați în procesul de dezvoltare urbană, asigurând participarea directă a acestora în procesul de elaborare a documentației. Astfel, în luna august-septembrie 2020, a avut loc o serie de întâlniri sectoriale la care au participat 120 de reprezentanți ai mediului economic, ai instituțiilor publice relevante la nivelul orașului și ai mediului non-guvernamental. În cadrul întâlnirilor, au avut loc discuții ample cu privire la rezultatele analizei și la obiectivele sectoriale și s-au făcut recomandări tematice concrete în domeniile abordate. Rezultatele întâlnirilor sectoriale sunt incluse în Anexa 1.

Rezultatele acestui demers au fost completate de rezultatele celor patru întâlniri sectoriale care au avut loc în anul 2020, pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Orașului Cugir, axate atât pe identificarea nevoilor pe plan local, cât și pe definirea direcțiilor strategice de dezvoltare ale orașului pentru următorii zece ani.

Figura 2.1. Imagine întâlnire de lucru 1

Întâlnirile cu administrația publică

Acest demers a vizat atât identificarea concretă a problemelor din teritoriu, cât și identificarea nevoilor și așteptărilor cetățenilor, completând informațiile colectate prin intermediul chestionarului „STUDIUL ASUPRA SITUAȚIEI ACTUALE DIN ECONOMIA CIRCULARĂ ÎN REGIUNEA CENTRU DIN PERSPECTIVA ORGANIZAȚIILOR”. Prin intermediul acestui chestionar am încercat, de asemenea, să surprindem aspecte importante care țin de tranziția orașului la unul sustenabil.

Totodată, aceste întâlniri au creat cadrul ideal pentru o abordare teritorială a problemelor și așteptărilor locuitorilor, având la bază caracterul și identitatea zonei căreia i se adresează.

S-au organizat 3 întâlniri, care au acoperit toate cartierele orașului la care a participat un număr de 120 persoane.

Rapoartele de sinteză ale întâlnirilor sunt incluse în Anexa 2.

Figura 2.2 Imagine întâlnire de lucru 2

Fișe de proiect

Fișele de proiect au fost instrumentul prin intermediul căruia atât cetățenii, cât și ceilalți actori implicați în procesul de dezvoltare urbană (mediul economic, instituțiile publice, mediul ONG) s-au putut implica direct în definirea portofoliului de proiecte. Structura fișei de proiect este inclusă în Anexa 3.

Acest instrument a fost utilizat pe două nivele: pe de o parte, s-au putut transmite Primăriei Orașului Cugir propuneri de proiecte, pe care comunitatea consideră că administrația locală trebuie să le ducă la îndeplinire. Pe de altă parte, membrii comunității au putut comunica Institutului pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu “Ernest Lupan” proiectele pe care le au în vedere pe termen mediu și lung. Acest demers contribuie la formarea unei abordări integrate, care implică forța întregii comunități în îndeplinirea obiectivelor asumate de către Primăria Orașului Cugir.

Figura 2.3 Imagine întâlnire de lucru 3

**III. AMPLASARE.
CONECTIVITATE.
DEZVOLTARE
URBANĂ.**

3. AMPLASARE. CONECTIVITATE.

3.1. AMPLASARE ȘI ACCESIBILITATE

Din punct de vedere geografic, orașul Cugir este situat în zona de contact a culoarului depresionar al Orăștiei cu Munții Șureanu, la o altitudine de 300 m față de nivelul mării, la o distanță de 15 km la sud de Valea Mureșului. Împreună cu cele șase localități componente (Vinerea, Bocșitura, Bucuru, Călene, Fețeni, Goășele, Mugești), orașul ocupă o suprafață de 354,1 km². În cadrul treptei piemontane, la contactul dintre culoarul Mureșului și regiunea Munților Șureanu se regăsesc culmi cu altitudini între 300 m și 700 m, în mare parte împădurite cu foioase și plantații de pin (Dealul Drăgana, Dealul Chiciora, Dealul Cetate). Spre sud de aceste dealuri se întinde regiunea muntoasă, grupa munților Șureanu aparținând Carpaților Meridionali.

În zona de nord se regăsește lunca Râului Cugir, care se extinde spre nord, având lățimi de 400-500 m, dar un relief plan. Terassele mărginesc de-o parte și de alta lunca, iar cea mai mare parte a lor este utilizată pentru cultura cerealelor.

Șoseaua națională și calea ferată București-Arad se ramifică în dreptul comunei Șibot spre sud, trecând prin localitatea Vinerea de unde ambele se îndreaptă paralel cu râul Cugir, spre orașul Cugir. Orașele reședință de județ apropiate Cugirului sunt:

- municipiul Alba-Iulia - 45 km sud-vest;
  - municipiul Sibiu - 97 km;
  - municipiul Deva - 45 km;
  - municipiul Cluj-Napoca - 149 km.
- Situarea în partea de sud-vest a județului Alba conferă Cugirului o climă temperat- continentală, unde se resimte prezența circulației vestice cu influențe sud-vestice și nor-nord-estice. Relieful influențează climatul în această zonă prin: forma sa, expoziția versanților și altitudinea. La nivelul județului, culoarul Mureșului favorizează pătrunderea aerului din ambele sensuri, iar zona de munte determină zonalitatea pe verticală a tuturor elementelor climatice. De asemenea, munții Apuseni determină procesele de foehnizare a aerului în ramura estică. În cadrul județului, temperaturile medii în luna ianuarie sunt cuprinse între 3° și 10° C, iar vara, în luna iulie se înregistrează peste 25° C în zona de culoar al Mureșului și Târnavelor (ANPM Alba). În Cugir, temperatura medie anuală este de 9,5° C, iar regimul anual de precipitații medii anuale este de 664,5 mm. Stratul de zăpadă nu depășește 30 cm în zonele de luncă, iar în zona de munte depășește frecvent înălțimea de un metru.

- Vegetația Cugirului se împarte în următoarele grupe: vegetație de munte – pajiști alpine, păduri de esență tare și mixtă; vegetația dealurilor – pășuni și păduri de foioase; vegetația de luncă și terasă – fânețe și pășuni.
- Fauna este de asemenea diversificată, în funcție de relief și zonele de vegetație. Astfel, în locurile acoperite de păduri se întâlnesc căprioara, cerbul, mistrețul, vulpea și ursul brun. În apele celor două râuri, Râul Mare și Râul Mic, trăiește păstrăvul.

Important de menționat este că pe o parte a teritoriului administrativ al Cugirului se desfășoară Situl Natura 2000. Lacul Glaciari Șureanu și Dealul Cetății sunt de asemenea zone ce beneficiază de acțiuni de conservare a patrimoniului.

Harta 3.1: Localizarea Cugirului (Google Maps, n.d.)

Rețeaua Natura 2000 reprezintă instrumentul principal al Uniunii Europene prin care se realizează conservarea naturii. Siturile sunt organizate sub o formă de rețea de zone naturale sau semi-naturale, unde specii de plante, animale vulnerabile și habitate naturale sunt protejate. În cadrul acestei rețele, România este inclusă prin cinci regiuni biogeografice diferite. Potențialele Situri de Importanță Comunitară acoperă circa 13% din întreg teritoriul țării noastre. O parte a teritoriului administrativ al Cugirului este inclus în siturile Natura 2000 în zona Munților Șureanu.

Spre exemplu, Situl SCI Frumoasa ocupă teritoriul sudic al județului Alba (Cugir, Pianu, Șugag). Conform Ministerului Mediului, în această arie există 10 tipuri de habitate de interes comunitar ce acoperă peste 80% din suprafața totală, din care cele mai reprezentative sunt pădurile de molid perialpine, jnepenișurile și pășunile alpine. O parte din păduri sunt virgine sau cvasivirgine, polarizând o mare diversitate biologică terestră (ANPM, n.d.).

3.2. DEZVOLTAREA URBANĂ A ORAȘULUI CUGIR

Suprafața totală a orașului Cugir și localitatea Vinerea este de 992,45 ha intravilan și 200 ha extravilan. Pentru întreg UAT Cugir, suprafața totală este de 34577 ha și 997,37 ha intravilan. Principalele tendințe de evoluție la nivel european în urbanism sunt strâns legate de limitarea procesului de suburbanizare și susținerea dezvoltării unui oraș compact și multifuncțional.

Prin reducerea segregării spațiale și sociale la nivelul orașului și stimularea eficientizării consumului de energie, acest tip de abordare se înscrie obiectivelor de evoluție trasate de către strategia Europa 2020: susținerea unei evoluții incluzive și sustenabile.

Cugirul este văzut ca un loc unde capitalul cultural, turistic și industrial se susțin reciproc, promovând un mediu comunicativ și dinamic. Pentru a susține această abordare, se propun, se stabilesc trei reguli generale de organizare a structurii urbane:

- Zonele restructurabile interne ale orașului (dezvoltare de tip brownfield) primesc prioritate în fața extinderilor pe terenuri neocupate (dezvoltare de tip greenfield);
- Extinderea zonei intravilan se face pe baza evaluării necesarului de terenuri pentru perioada de timp vizată;
- Urbanizarea zonelor de extindere se face etapizat, condiția principală pentru abordarea unei zone neocupate fiind dată de un nivel minim de ocupare a zonei reprezentând etapa precedentă.

Tabel 1 Distribuția funcțională a suprafețelor de teren aflate în intravilan

Zone funcționale	Suprafața Cugir		Suprafața Vinerea	
	Total (ha)	Pondere în total intravilan	Total (ha)	Pondere în total intravilan
Zona centrală	29.74	4.93	0	0
Instituții și servicii	15.92	2.65	1.69	0.56
Zona mixtă	19.76	3.27	0	0
Locuințe de toate tipurile	323.00	53.52	166.03	55.54
Unități industriale și depozite	57.43	9.52	62.52	20.91
Unități agro-zootehnice, teren agricol	0	0	0.36	0.12
Zonă de gospodărire comunală, cimitire	8.69	1.44	6.57	2.20
Căi de comunicație și transport	63.79	10.57	24.48	8.19
Zone verzi, parcuri, sport, agrement, protecție	16.06	2.67	35.39	11.84
Construcții tehnico-edilitare	7.27	1.20	1.92	0.64
Ape	8.66	1.43	0	0
Păduri și suprafețe destinate împăduririi	0	0	0	0
Zone cu destinație specială	52.35	8.67	0	0
Total terenuri intravilan	603.49	100	298.96	100

Pentru a asigura o transpunere corectă atât a nevoilor identificate pe plan local, cât și a proiectelor propuse de către prezentul document strategic, în cadrul procesului de elaborare s-a propus o abordare teritorială la nivelul zonei intravilane, prin delimitarea unor cartiere. Criteriile de care s-a ținut cont în elaborarea propunerii au fost:

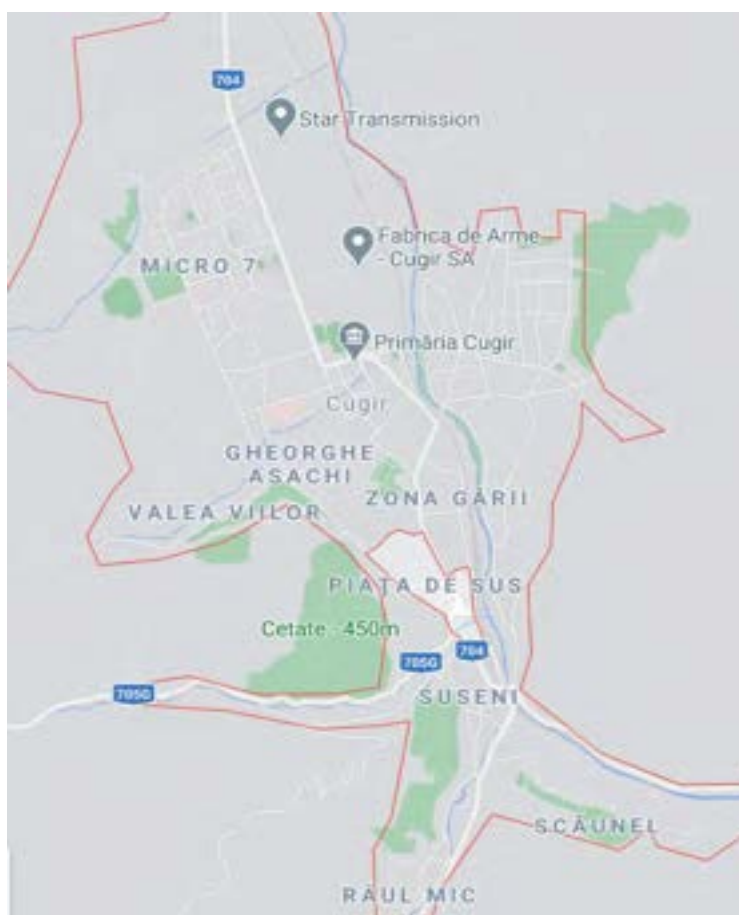
- Structura țesutului urban;
- Raportarea la principalele artere de trafic ale orașului;
- Poziționarea zonelor în mentalul colectiv, la nivelul comunității.

În urma aplicării acestor criterii s-au delimitat 9 zone (Micro 7, Gheorghe Asachi, Piața de Sus, Suseni, Scăunel, Râul Mic, Zona Gării, Cindenii, Valea Viilor), delimitate conform hărții 3.2, care au constituit punctul de pornire în aplicarea mai multor indicatori de analiză, pe parcursul procesului de elaborare a documentului.

Totodată, acest tip de abordare oferă o imagine mai bine conturată asupra constrângerilor spațiale de dezvoltare urbană ale Orașului Cugir, respectiv relaționarea zonelor rezidențiale cu zonele industriale,

poziționarea zonelor slab urbanizate sau neurbanizate în raport cu celelalte cartiere ale orașului și relația cu zona periurbană.

Dacă luăm în discuție strict zona intravilană Orașului Cugir, zonele restructurabile oferă un potențial ridicat de dezvoltare. Majoritatea de tip brownfield, se află în imediată apropiere a centrului istoric, fiind foste terenuri industriale, momentan dezafectate sau cu un grad redus de utilizare. Dat fiind faptul că aceste terenuri se află în mare parte în proprietate privată și încă nu s-a creat o presiune investițională care să susțină viabilizarea lor, rămân în continuare blocate. Din această perspectivă, pe termen mediu, utilizarea malurilor râului Cugir ar aduce un plus de valoare zonei, atrăgând comunitate.

Harta 3.2: Cartierele Orașului Cugir

Dincolo de aceste rezerve de teren, orașul mai beneficiază de o zonă slab urbanizată: zona Vinerea, care începe de la linia de cale ferată dintre Cugir și zona Vinerea, respectiv UAT Sibot.

Dincolo de prevederile Planului Urbanistic General, la momentul elaborării prezentei documentații nu există o detaliere privind modul de evoluție al zonelor respective. Acestea au un regim de proprietate privată fragmentat, cu terenuri de tip agricol care ar necesita operațiuni complexe și coordonate de comasare și dezmembrare ulterioară pentru a putea susține un model de urbanizare sustenabil.

Mutând în zona relației dintre oraș și zona periurbană, dezvoltarea orașului și a zonei sale limitrofe se înscrie într-un cadru care a caracterizat majoritatea polilor urbani din România, procesul de suburbanizare neputând fi evitat. În lipsa unui mecanism de administrare a zonei funcționale a orașului, comunele limitrofe au absorbit majoritatea investițiilor imobiliare, dezvoltându-se într-o manieră autonomă, care nu subscrie regulilor mai sus-menționate.

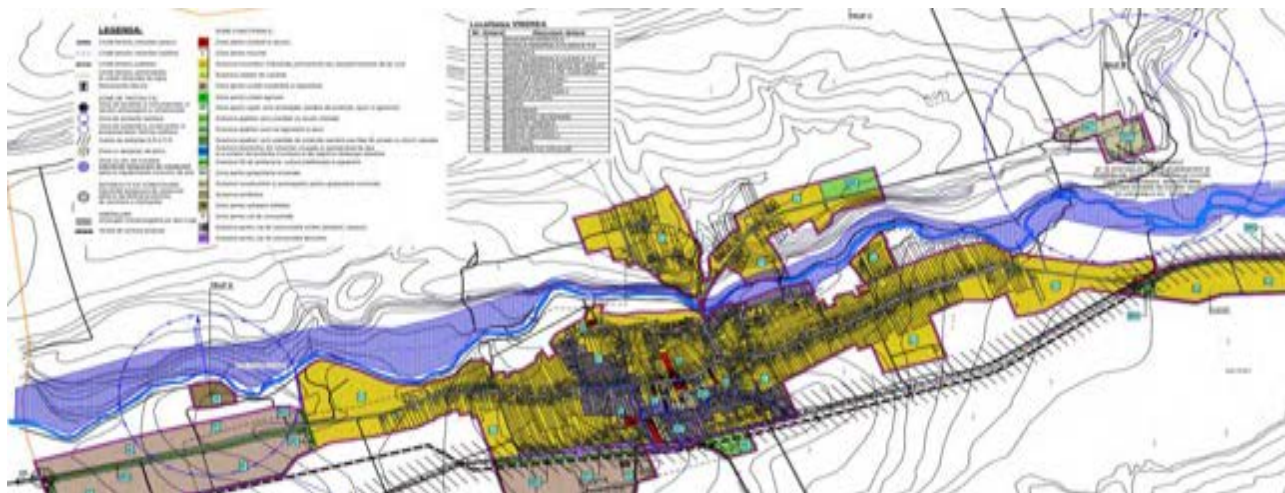

Harta 3.3: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 1

Pe termen mediu și lung, trebuie avut în vedere faptul că procesul de suburbanizare nu creează premisele necesare dezvoltării unor spații publice bine echipate (parcuri, locuri de joacă, accesibilitate etc.), respectiv a unor spații de servicii (creșe, școli, transport public), ci se traduce într-o creștere a volumului de trafic între oraș și zona sa limitrofă, respectiv o încărcare suplimentară a serviciilor oferite de către oraș populației rezidente. Dincolo de aceste aspecte, lipsa unei abordări integrate la nivelul întregii zone va avea efecte economice, diminuând șansele de a atrage investitori sau de a defini noi zone de localizare a afacerilor.

Harta 3.4: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 2

Harta 3.5: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 3

3.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Orașul beneficiază de un grad ridicat de accesibilitate în relație cu zona de vest a țării, dată fiind proximitatea autostrăzii A1. În relație cu zona de sud, respectiv cu capitala, timpii de deplasare sunt ridicați din cauza lipsei tronsonului de autostradă dintre Sibiu și Pitești.

La scară județeană, teritoriul este complet definit de relațiile cu municipiul reședință de județ. Zona funcțională urbană este foarte restrânsă și are de parcurs încă multe etape pentru funcționarea administrativă. Acest fapt se datorează și densității foarte scăzute a locuitorilor, cu excepția părții sudice, mai precis comunei Vinerea. Orașul Cugir, dispune de zone cu potențial turistic dar și legat de peisajul productiv și cultural, participă segmentat la funcționalitatea teritorială, dar nu constituie încă un factor economic și social determinant. Cu toate acestea, Cugirul nu polarizează forța de muncă la nivel local, activitățile economice precum producția, dar și cele legate de turism și servicii și sănătate, ducând o lipsă acută de forță de muncă.

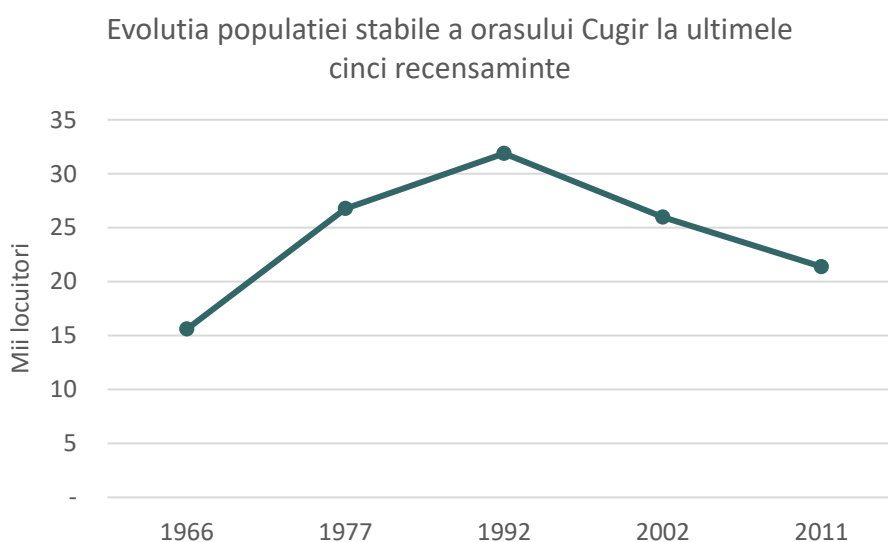
IV. PROFILUL DEMOGRAFIC AL ORAȘULUI CUGIR

4. PROFILUL DEMOGRAFIC AL ORAȘULUI

4.1. DEMOGRAFIE ȘI MIGRAȚIE

Populația stabilă (rezidentă), conform metodologiei și reglementărilor internaționale în domeniu, cuprinde totalitatea persoanelor (cu cetățenie română, străină sau fără cetățenie) care la data culegerii datelor aveau reședința obișnuită în România, pentru o perioadă de cel puțin 12 luni (INS, n.d.). Populația stabilă este un indicator estimat pe baza natalității, a mortalității, a schimbărilor de domiciliu și de reședință care au putut fi documentate, fără pretenția de a fi exhaustive, pentru perioadele intra-cenzitare, care se va actualiza retroactiv la momentul publicării rezultatelor următorului recensământ, programat pentru anul 2021 (IHS, 2020).

La recensământul din anul 2011, orașul Cugir a avut o populație stabilă de 21.376 de locuitori. Așa după cum se poate vedea în figura 4.1, evoluția populației stabile a orașului Cugir la ultimele cinci recensăminte a înregistrat o perioadă de creștere și una de scădere, cea mai mică valoare fiind înregistrată la recensământul din 1966, de 15,6 mii locuitori și cea mai mare la recensământul din 1992, de 31,8 mii de locuitori.

Figura 4.1. Evoluția populației stabile la ultimele cinci recensăminte (INS, 2020)

La nivelul anului 2011, populația orașului Cugir, de 21.376 locuitori, reprezenta 0,1% din populația țării, de 20.121.641 locuitori și 6,2% din populația județului Alba, de 342.376 locuitori. Cei 21.376 locuitori ai orașului Cugir proveneau din: Cugir – 18.869 locuitori, Bocșitura – 24 de locuitori,

Bucuru - 77 de locuitori, Călene - 88 de locuitori, Fețeni - 72 de locuitori, Goașele - 31 de locuitori, Mugești - 118 locuitori și Vinerea - 2.097 de locuitori (INS: Recensământul populației și al locuințelor 2011).

Populația după domiciliu

Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale (INS, 2018). Populația după domiciliu se referă la populația legală, adică cea care are înscris în documentul de identitate domiciliul în județ, dar care poate avea reședința obișnuită în alt județ sau chiar în altă țară. În cazul unei țări cu migrație externă masivă, precum România, populația cu domiciliul este în general semnificativ mai numeroasă decât cea efectivă (stabilă) (IHS România, 2020). Tabelul 1 prezintă evoluția populației, după domiciliu, între 2016 și 2019, la nivel de țară, de județul Alba și de orașul Cugir.

Tabel 4.1: Evoluția "Populația după domiciliu", la nivel de țară
în județul Alba și orașul Cugir (INS, 2016, 2019).

Nivel	2016 ⁽¹⁾	2019 ⁽²⁾	Evoluție	Evoluție (%)
România	22.214.995	22.170.586	↓	99,8%
Județul Alba	380.051	375.941	↓	98,8%
Cugir	26.575	25.987	↓	97,6%

(1) INS (2016). *Populația României pe localități (după domiciliu) la 1 iulie 2016*
(2) INS (2019). *Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2019*

Din tabelul 1, putem observa că populația după domiciliu a scăzut în 2019 față de 2016, atât la nivel de țară, cât și al județului Alba și al orașului Cugir, cea mai mare diminuare procentuală înregistrându-se la Cugir.

Deși ne referim la perioade diferite (2011 și, respectiv, 2016), putem constata o diferență destul de mare între populația stabilă, de 21.376 locuitori și populația după domiciliu, de 26.575 de locuitori, care pune în evidență și fenomenul de migrație, atât internă, cât și externă.

Astfel, mulți tineri din județ absolvenți de liceu pleacă la vârsta de 18-19 ani către unul dintre marile centre universitare (Cluj-Napoca, Sibiu, București, Timișoara, Târgu Mureș, Brașov) pentru studii, unde cei mai mulți optează să rămână pentru a lucra, date fiind oportunitățile mai ridicate de găsire a unui loc de muncă bine plătit și pe măsură pregătirii. O altă categorie este cea a tinerilor absolvenți și adulților (mai ales până la vârsta de 40-45 de ani), mai ales cu studii medii, care pleacă în străinătate, în general tot pentru nivelul mai ridicat al salariilor. În cazul unei țări cu migrație

externă masivă, precum România, populația cu domiciliul este în general semnificativ mai numeroasă decât cea efectivă (stabilă) (IHS, 2020).

În figura 4.2, putem observa distribuția populației stabile pe sexe, la nivel de țară, la nivelul județului Alba și al orașului Cugir, conform recensământului din 2011.

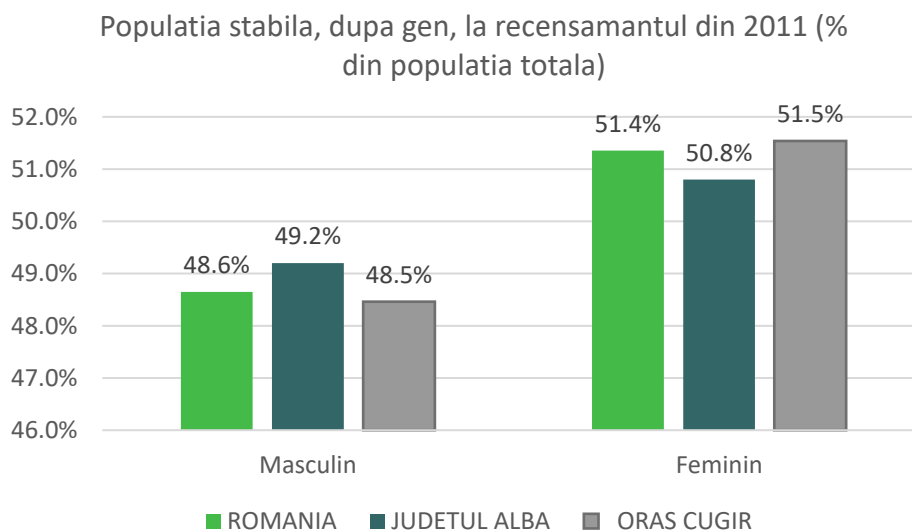

Figura 4.2. Populația stabilă, pe sexe, la nivel de țară, al județului Alba și al orașului Cugir (INS, 2020)

Observăm că femeile sunt ușor mai numeroase decât bărbații, atât la nivel de țară, cât și la nivelul județului Alba, dar și la nivelul orașului Cugir. În orașul Cugir, ponderea populației feminine, de 51,5% este mai mare decât cea la nivel de județ, de doar 50,8% sau la nivel de țară, de 51,4%.

Figura 4.3 prezintă distribuția populației stabile pe grupe de vârstă, la nivel de țară, nivelul județului Alba și nivelul orașului Cugir, conform recensământului din 2011.

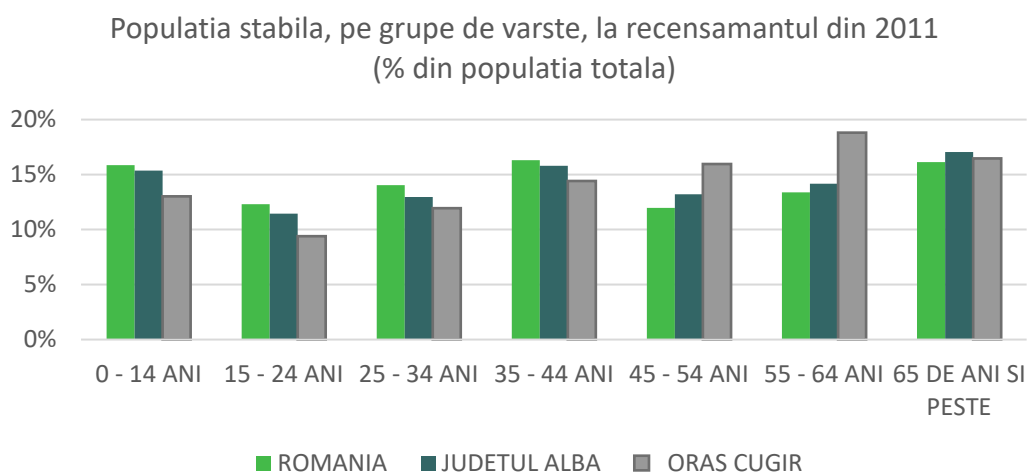

Figura 4.3. Populația stabilă, pe grupe de vârstă, la nivel de țară, de județul Alba și de orașul Cugir (INS, 2020)

Din figura 4.3 putem observa că orașul Cugir are o populație relativ îmbătrânită față de celelalte două categorii, având în vedere că ponderea populației de peste 45 de ani este mai mare decât cea la nivel de țară, iar ponderea populației între 0 și 45 de ani este mai mică și față de ponderea acestei populații la nivel de țară, cât și la nivel de județul Alba.

4.2. DEZVOLTARE LOCALĂ ȘI COMUNITĂȚI

Din punct de vedere al comunităților din orașul Cugir, ne-am axat pe identificarea populațiilor dezavantajate. Astfel, conform Atlasului zonelor urbane marginalizate din România (Swinkels și colab., n.d.), pot fi definite următoarele categorii de zone dezavantajate:

Zona urbană dezavantajată pe locuire se referă la un sector de recensământ în care sunt condiții de locuire precară, dar nu are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și care poate prezenta sau nu un nivel scăzut de educație. Aici sunt incluse cartiere în care o parte importantă din locuitori trăiește în locuințe neadecvate și poate prezenta sau nu un nivel scăzut de educație, însă majoritatea populației are un loc de muncă pe piața formală a muncii. Această categorie include părți ale orașelor cu o infrastructură ce lasă de dorit și cartiere vechi de case situate la periferiile orașelor, de asemenea, cu infrastructură precară sau deloc. Include totodată zone de blocuri sau case, în principal construite în anii '60-70, care sunt în stare precară și pentru care locuitorii nu au resursele necesare pentru îmbunătățiri și renovare. Aceste zone sunt eterogene din punct de vedere al populației. Locuințele pot fi deținute de persoane în vârstă, cu probleme cronice de sănătate.

Zona urbană dezavantajată pe ocuparea forței de muncă se referă la sectoare de recensământ în care locuitorii nu prezintă un deficit educațional însă nu reușesc să găsească un loc de muncă în sectorul formal, indiferent de condițiile lor de locuit (condițiile de locuit variază și nu definesc zona). Această categorie se referă în general la zone care au avut în perioada comunistă o concentrare mare de întreprinderi. Majoritatea locuitorilor din aceste zone au un nivel de educație mediu și dețin diverse calificări profesionale, în general, în domeniul industriei. Însă, după 1990 aceștia s-au confruntat cu închiderea fostelor întreprinderi socialiste. În ciuda existenței unei forțe de muncă profesional calificată, aceste zone au avut parte de puține investiții private în ultimii douăzeci de ani și, drept consecință, există oportunități reduse de angajare în sectorul formal.

Zona urbană dezavantajată pe capital uman include persoane cu un nivel scăzut de educație formală, care pot avea un loc de muncă sau nu, dar ale căror condiții de locuit sunt considerate standard pentru zonele urbane din România. Aceste zone urbane sunt locuite de persoane necalificate, care lucrează în agricultură, construcții sau alte sectoare, în multe cazuri, informal.

Nivelul de ocupare în sectorul formal este de regulă scăzut, dar acesta este cauzat de nivelul scăzut de capital uman. Prin urmare, intervențiile în acest tip de zone trebuie să se concentreze pe calificarea forței de muncă.

Zona urbană marginalizată este o zonă care acumulează dezavantaje din perspectivele capitalului uman, a ocupării forței de muncă și a locuirii. În cele mai multe cazuri, acestea sunt zone intraurbane, sărace, izolate din punct de vedere social și care nu sunt reflectate în statisticile privind ratele de sărăcie calculate la nivel de localitate sau județ. Zonele marginalizate sunt adevărate punji de excluziune socială care concentrează persoane cu nivel scăzut de capital uman (nivel scăzut de educație, stare precară de sănătate, număr ridicat de copii), cu nivel scăzut de ocupare în sectorul formal și condiții precare de locuire. Zonele marginalizate sunt descrise de către populația locală drept „focare de infecție”, ignorate de experții în sănătate. În multe cazuri, locuitorii acestor zone au școli segregate, la care numai familiile sărace își duc copiii și locuiesc în blocuri de proastă calitate sau în mahalale, marcate de teamă și mici infracțiuni. Puternica stigmatizare cu care sunt asociate aceste locuri, pe lângă lipsa sau slaba calitate a serviciilor (educație, sănătate, infrastructură) reduc drastic șansele populației de a scăpa de sărăcie.

În figura 4.4 sunt prezentate categoriile de zone defavorizate și ponderea populației rezidente, în 2011, la nivel de țară, al județului Alba și al orașului Cugir.

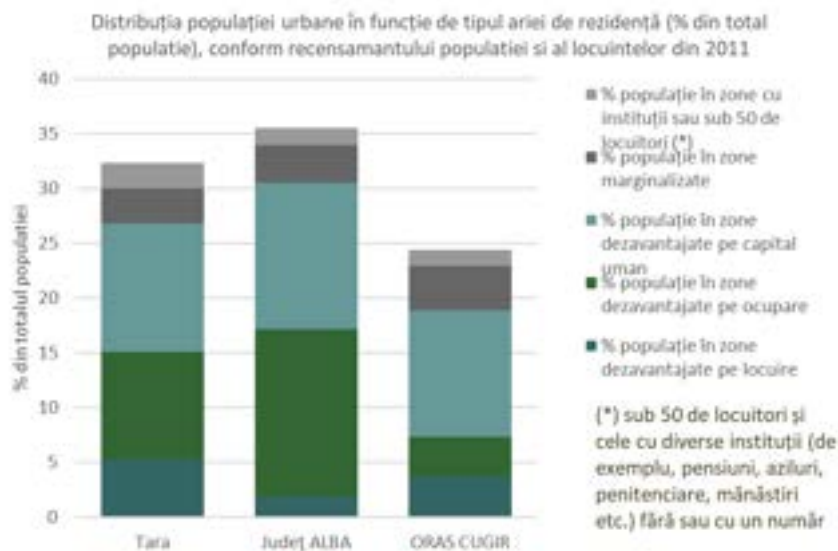

Figura 4.4. Distribuția populației urbane în funcție de tipul ariei de rezidență, în 2011 (INS, n.d, Swinkels și colab., n.d)

Din figura 4.4 putem observa următoarele:

- Ponderea populației care locuiește în zone nedezavantajate din Orașul Cugir, de 75,66% este mai mare față de cea la nivel de județul Alba, de 64,51% și față de cea de la nivel de țară, de 67,80%.

- Ponderea populației care locuiește în zone dezavantajate de locuire din Orașul Cugir, de 3,71% este mai mare față de cea de la nivelul județului Alba, de 1,83% și mai mică față de cea de la nivelul țării, de 5,2%.
- Ponderea populației care locuiește în zone dezavantajate pe ocupare din Orașul Cugir, de 3,54% este mai mică față de cea de la nivelul județului Alba, de 15,26% și față de cea de la nivel național, de 9,9%.
- Ponderea populației care locuiește în zone dezavantajate pe capital uman din Orașul Cugir, de 11,61% este mai mică față de cea de la nivelul județului Alba, de 13,40% și față de cea de la nivelul țării, de 11,70%.
- Ponderea populației care locuiește în zone marginalizate din Orașul Cugir, de 4,02% este mai mare față de cea de la nivelul județului Alba, de 3,47% și față de cea de la nivel de țară, de 3,2%.
- Ponderea populației care locuiește în zone cu instituții sau sub 50 de locuitori din Orașul Cugir, de 1,46% este mai mică față de cea de la nivelul județului Alba, de 1,54% și față de cea de la nivelul țării, de 2,3%.

Figura 4.5 prezintă harta cu ponderea populației urbane care trăiește în zone defavorizate sau marginalizate, din punct de vedere al calității locuirii, ocuparea forței de muncă și nivelul capitalului uman, la nivelul orașului Cugir.

Figura 4.5. Zonele marginalizate din orașul Cugir (Swinkels și colab., n.d.)

Din figura 4.5, observăm că orașul Cugir prezintă două subtipuri de comunități urbane marginalizate: zone de tip ghetou cu blocuri de proastă calitate și zone de tip mahala cu case și/ sau adăposturi improvizate. Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate din România (Swinkels și colab, n.d.), aceste două tipuri de subzone au caracteristicile de mai jos:

Zone de tip ghetou cu locuințe colective de proastă calitate sau în foste colonii muncitorești

În România, zonele de tip ghetou se referă la complexele de locuințe colective de proastă calitate, construite înainte de 1990 pentru angajații marilor întreprinderi socialiste. Cel mai adesea, sunt zone mici sau mijlocii (150-500 locuitori), formate din unul – două blocuri cu aspect dezolant. Problemele principale întâlnite aici sunt supraaglomerarea, care pune presiuni serioase asupra instalațiilor comune, și datoriile la utilități (electricitate, apă, canalizare și colectarea gunoiului). În zonele de tip ghetou, regimul de proprietate asupra locuințelor și/sau a contractelor încheiate cu companiile de utilități poate lua forme diverse. În unele zone, locatarii sunt proprietarii locuinței și au contracte de utilități în nume propriu. În altele însă, locatarii sunt proprietarii încăperilor în care locuiesc, dar au un contract comun de utilități, sau locuințele sunt închiriate de primărie însă contractele de utilități sunt individuale, sau atât apartamentele, cât și contractele de utilități sunt proprietatea primăriei sau a altei instituții publice (precum Consiliul Județean). Unele ghetouri sunt situate în foste colonii muncitorești. În aceste cazuri, condițiile de locuit și accesul la infrastructură sunt chiar mai problematice (Swinkels și colab, n.d.).

Zone de tip mahala cu case și/ sau adăposturi improvizate

De obicei, acestea sunt cartiere vechi, de periferie, care s-au extins după 1990, cu comunități extrem de paupere, cu populație preponderent aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere etnic. Astfel, pe lângă casele de proastă calitate (din chirpici), au fost ridicate numeroase adăposturi improvizate (din plastic și cartoane cu o oarecare structură din lemn) fie în curțile vechilor case, fie pe domeniul public din imediata vecinătate a cartierului. Casele sunt amplasate haotic, una lângă alta, cu foarte puțin spațiu între ele. Acest tip de zonă se întâlnește de obicei de-a lungul unui râu sau al căilor ferate dezafectate. Nu toate mahalalele sunt anexe ale vechilor cartiere. Din cauza calității proaste a materialelor de construcții și a proximității locuințelor (lipite unele de altele), un incendiu cât de mic izbucnit într-o locuință poate provoca daune altor zeci de case din zonă deoarece se poate răspândi cu mare ușurință. Cu toate acestea, având în vedere dezvoltarea haotică a clădirilor și tendința de extindere continuă, investițiile în infrastructura din zonele de tip mahala necesită o cu totul altă abordare decât cea adoptată în cazul unui ghetou. Principalele probleme

pentru aceste zone, pe lângă sărăcia extremă și condițiile de trai mizere, le constituie lipsa actelor de identitate și de proprietate (Swinkels și colab., n.d.).

Cu toate acestea, să nu uităm că ponderea populației care locuiește în zonele nedezavantajate din Orașul Cugir, de 75,66% este mai mare față de cea de la nivelul județului Alba și față de cea de la nivelul țării. Conform Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României (2014), Cugirul este un exemplu rar de oraș monoindustrial de succes, alături de Mioveni, Borsec, Pâncota și Țicleni, în condițiile micșorării semnificative a numărului de orașe monoindustriale și face parte dintre centrele urbane cu rol zonal (poli terțiari la nivel de județ) (Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”, N.D.).

Conform Studiului de fundamentare în vederea actualizării PATN – secțiunea Rețeaua de localități, Cugirul este un oraș cu caracteristici rurale, care poate beneficia de programe guvernamentale și europene destinate spațiului rural. Astfel, analiza nivelului de echipare al orașelor a arătat că o mare parte dintre acestea au un nivel necorespunzător în raport cu indicatorii minimali stabiliți prin legea 100 / 2007. Nivelul mai scăzut de echipare, profilul ocupațional precum și unele caracteristici demografice au condus la definirea unei categorii particulare de UATB urbană și anume: orașul cu caracteristici rurale. Pentru o mai corectă identificare a acestora a fost propus un set de 4 criterii care să ia în considerare aspecte de natură economică, socială, de echipare și spațială, respectiv:

- criteriul economic: peste 30% din populație ocupată în agricultură,
- criteriul echipare tehnică: peste 50% din străzi nemodernizate,
- criteriul socio-demografic: tendință demografică negativă în ultimii 20 de ani și
- criteriul spațial (distributiv): peste 40% din populație în sate aparținătoare și / sau localități componente menționate.

Un număr de 104 orașe se află în această situație la nivel de țară. Aceste orașe pot face obiectul unor politici specifice de dezvoltare urbană și socio-economică, politici investiționale, sociale etc. Ele pot fi cuprinse în totalitate – ca unități administrativ-teritoriale în programe europene și guvernamentale de sprijinire a zonelor rurale. Politicile specifice pentru aceste orașe ar trebui să vizeze: echiparea tehnică (modernizarea rețelei stradale și a rețelelor tehnico-edilitare), modernizarea drumurilor comunale și dezvoltarea serviciilor de proximitate în satele aparținătoare, stimularea localizării de unități de producție / depozitare pentru valorificarea mai bună a producției agricole și crearea de locuri de muncă salarizate, sprijinirea dezvoltării turismului în orașele cu resurse turistice (balneo-climaterice, culturale etc.) (Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”, n.d.).

Tabel 4.2 : Criterii de caracterizare a Cugirului din punct de vedere al caracteristicilor rurale,
la nivelul anilor 2011-2012 (INS, n.d.)

Nr. crt.	Dinamica populației	% pop. ocupată sect. primar	% populație sate aparținătoare	% străzi modernizate	nr. criterii	Populație UAT 2011
CUGIR	-27,51	7,85	11,73	37,18	2	21.376

Din tabelul 4.2 putem observa că orașul Cugir îndeplinește două dintre cele patru criterii de caracterizare a orașelor cu caracteristici rurale.

4.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

La nivelul anului 2019 se observă accentuarea procesului de îmbătrânire demografică, fiind vizibilă o subțiere semnificativă a bazei piramidei, reprezentând efectivul populației tinere, respectiv o îngroșare a vârfului, reprezentând efectivul populației vârstnice.

Orașul beneficiază, încă, de un raport de dependență demografică favorabil dar, pe termen mediu și lung, există șanse ca acest raport să se schimbe, în condițiile în care sporul natural se menține pe un trend negativ, descendent și orașul nu reușește să atragă un capital uman tânăr, care să asigure schimbul între generații. Din această perspectivă, este important ca, pe termen mediu și lung, administrația locală să promoveze un set de politici publice care susțin creșterea natalității. Totodată, autoritățile locale trebuie să creeze mediul propice pentru persoanele care vin să studieze sau să lucreze în Cugir.

**V. GUVERNANȚĂ ȘI
ADMINISTRAȚIE LOCALĂ**

5. GUVERNANȚĂ ȘI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ

5.1. RESURSE BUGETARE ȘI AUTONOMIE FINANCIARĂ

Un mediu economic dinamic, care are capacitatea de a atrage investitori, sprijinind în același timp și inițiativele locale, joacă un rol esențial în definirea perspectivelor de dezvoltare ale unui oraș. De-a lungul ultimilor zece ani, acest aspect a ocupat o poziție importantă pe agenda administrației locale, care a făcut demersuri susținute în dezvoltarea Zonei Industriale. Prin diversificarea ofertei de locuri de muncă, acest fapt a avut un impact direct asupra calității vieții locuitorilor.

Dincolo de aceste demersuri, administrația locală s-a implicat direct în maniera în care patrimoniul cultural, material și imaterial, a acționat ca un vector de schimbare. Evoluția mediului economic cugirean se reflectă și în veniturile totale încasate la bugetul local, care au crescut constant în ultimii ani, permițând autorităților locale să desfășoare o serie de proiecte de anvergură.

În ceea ce privește performanța bugetară a orașului Cugir în perioada 2014-2019, acesta are un parcurs caracterizat de excedent bugetar (în anii 2014 cu 43.832 lei, 2016 cu 1.969.320 lei și în 2017 excedentul a fost 5.456.393 lei) și cu deficit în anii 2015 (-2.714.447 lei), 2018 (-3.093.855 lei) și 2019 (-3.354.606 lei). Cele mai vizibile cheltuieli sunt cele cu personalul, acestea fiind de aproximativ 67% din veniturile proprii sau 38% din cheltuielile totale. Aceste aspecte sunt surprinse în cadrul figuri 5.1 și prezintă aceste categorii bugetare importante într-o manieră comparată pe fiecare an din cadrul analizei.

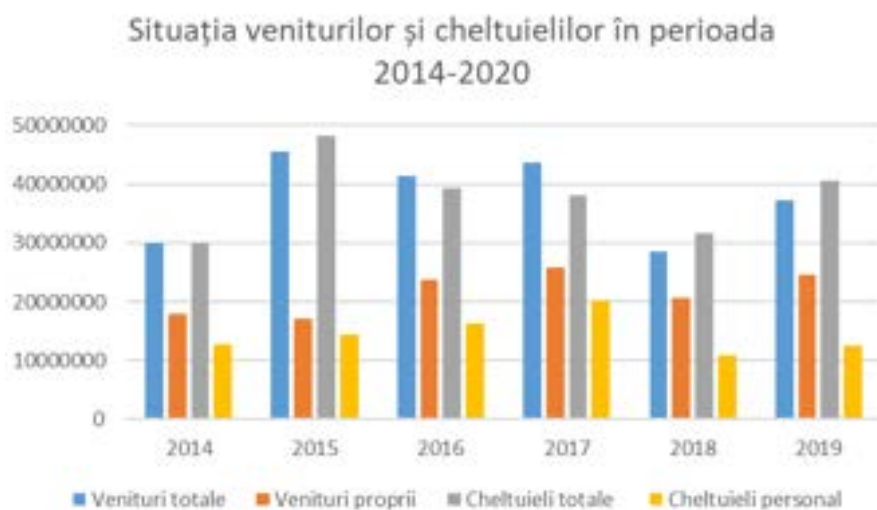
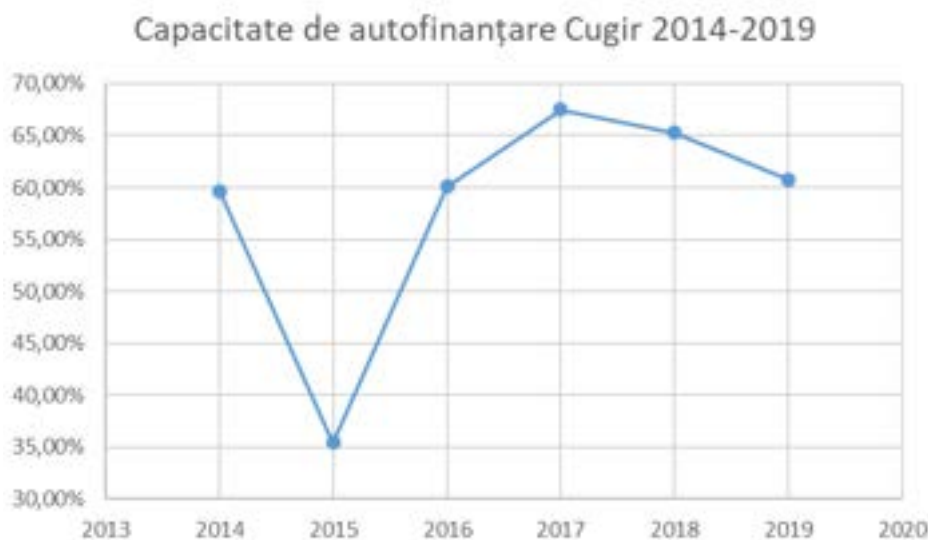

Figura 5.1. Situația veniturilor și cheltuielilor în perioada 2014-2020 (Direcția generală de Administrație Publică Alba, n.d)

În cazul capacității de autofinanțare (diferența dintre veniturile proprii și capacitatea acestora de a susține cheltuielile totale ale orașului), evoluția acestora este surprinsă în figura 5.2 și susține o evoluție cu anumite puncte de interes demne de verificat și anume cea din anul 2015 în care a fost o capacitate de autofinanțare de doar 35%, chiar și cheltuielile cu personalul au reprezentat 84% din cheltuielile totale. Cu toate acestea, anii următori (2016-2019) au valori peste 60% în ceea ce privește capacitatea de autofinanțare, cea mai bună performanță fiind înregistrată în anul 2017 cu 67,5% fapt pentru care este susținută existența unui potențial real pe zona de gestionare a bugetului.

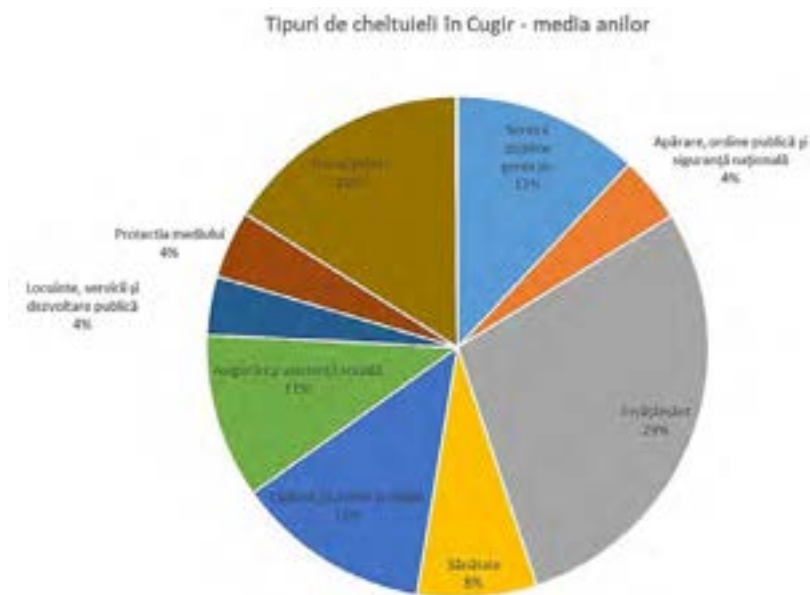
Figura 5.2 .Raportul dintre veniturile proprii și cheltuielile totale (Primăria Cugir, 2020)

Referitor la tipurile de cheltuieli din orașul Cugir și modalitatea de repartizare în cazul acestora, este benefică prezentarea acestora sub formă grafică, fiind cel mai potrivit mod pentru analiza ulterioară, iar media anilor 2014-2019 este cea prezentată în cadrul figurii 5.3. În acest caz, cea mai mare pondere a cheltuielilor o are partea de educație/învățământ cu 29% fiind în fiecare an prioritară în cadrul bugetului, cea mai mare valoare alocată este în anul 2017 cu 16.335.548 lei, valorile din anii următori fiind mai mici iar acest lucru se observă prin creșterea altor categorii de cheltuieli.

În aceeași ordine de idei, o altă categorie importantă a cheltuielilor din orașul Cugir este cea a transporturilor, media acesteia este de 16% cu un parcurs caracterizat de o evoluție diferită, cea mai mare valoare fiind înregistrată în anul 2015 cu 11.449.183 lei, iar cea mai mică este în 2017 cu 3.189.491 lei.

În continuare, cheltuielile din Cugir sunt completate de către serviciile publice generale cu 12% din totalul cheltuielilor, cu un procent asemănător fiind și categoria de cultură, recreere și religie (12%) urmat îndeaproape de cel destinat asigurării și asistenței sociale (11%).

Nu în ultimul rând, categoriile care se află pe plan secund în ceea ce privește cheltuirea sunt sănătatea (8% cu cea mai mare alocare în 2015 - 7.605.269 lei), urmată de protecția mediului, locuire, servicii și dezvoltare publică respectiv apărare, ordine publică și siguranță națională, toate aceste trei categorii cu o alocare de 4%, categoria „Alte cheltuieli” având doar 0,1% sau mai puțin în medie, perioada de referință fiind 2014-2019.

Figura 5.3. Media tipurilor de cheltuieli în Cugir (Primăria Cugir, 2020)

Relația cu cetățenii, respectiv schimbul de informație între administrația locală și locuitorii orașului joacă un rol important în activitatea Primăriei Orașului Cugir. Centrul de Informare pentru Cetățeni mediază relația între cetățeni și serviciile instituției, direcționând solicitările acestora spre soluționare. Site-ul www.primariacugir.ro pune, de asemenea, la dispoziția locuitorilor orașului o serie de informații privind activitatea administrației locale sau hotărârile Consiliului Local al Orașului Cugir.

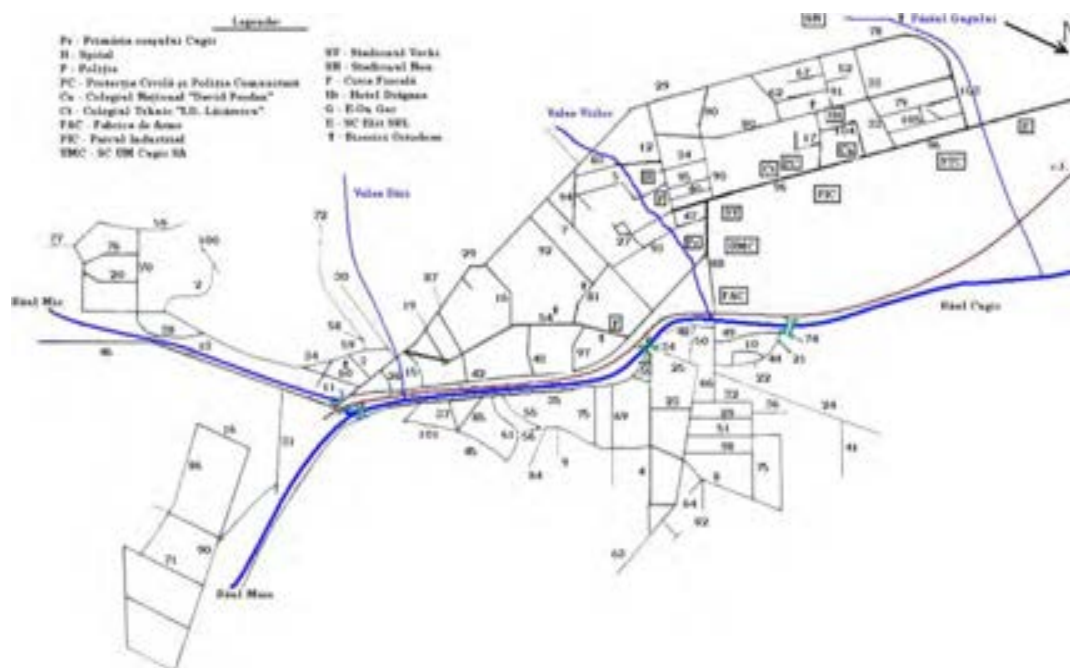
Pentru a facilita comunicarea cu cetățenii, dar și comunicarea intra-, respectiv inter-instituțională, Primăria Orașului Cugir este unul dintre primele orașe de mici dimensiuni din țară care a implementat conceptul de Administrație Electronică, prin investiții din bugetul local.

Sistemul permite consultarea situației fiscale sau plata taxelor. Un model de bună-governanță are la bază un sistem administrativ performant, capabil să comunice în mod eficient cu cetățenii orașului, integrând noile tehnologii. Din această perspectivă, de-a lungul ultimilor zece ani, cadrul instituțional s-a aflat într-un continuu proces de schimbare și modernizare. Profesionalizarea funcționarilor publici a reprezentat un pas important în acest demers, promovându-se persoane tinere, dornice de a-și asuma responsabilitatea poziției pe care o ocupă.

5.2. INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE

O bună guvernare locală este o condiție obligatorie pentru participarea democratică, dialogul civic, succesul economic și facilitarea rezultatelor care îmbogățesc calitatea vieții locuitorilor. Democrațiile moderne înțeleg administrația publică în primul rând ca pe un serviciu către cetățeni și către public. O astfel de înțelegere a rolului de bază al administrației publice este fundamentul din care sunt derivate principiile care fundamentează activitatea instituțiilor publice (transparența, responsabilitatea, controlul public al administrației), formele și metodele de activitate, cerințele pentru performanța profesională și imparțială etc.

Harta 5.1: Profilul administrativ al orașului Cugir (Primăria Cugir, n.d.)

Oriunde nivelul de trai este ridicat, autoritățile locale au jucat și continuă să joace un rol major în realizarea lui. Acest lucru poate fi văzut în gama largă de responsabilități pe care le are în ceea ce privește asigurarea, întreținerea și, acolo unde este necesar, extinderea infrastructurii și a serviciilor, care include, de regulă, furnizarea de apă, canalizare, drenaj, străzi, servicii de urgență, parcuri și spații publice. Responsabilitățile lor se extind și la serviciile de îngrijire a sănătății și la școli (deși, de obicei, cu guvernul național), având roluri cheie în asigurarea sănătății și siguranței - de exemplu prin standarde de construcție sau prin planificarea și gestionarea utilizării terenurilor și serviciilor de mediu.

În tabelul de mai jos sunt prezentate clădirile publice din orașul Cugir. Suprafața instituțiilor publice înglobează 0,198 Km², reprezentând 3,28% din totalul administrativ al orașului Cugir:

Tabel 5.1: Clădirile publice din Cugir (PAED Cugir, 2019)

ȘCOALA I IOSIF PERVAIN

Construcție (an montare central)	Sc (m ²)	Sd (m ²)	SU (m ²)	Locație	Nivele	Date privind construcția
Școala cu clase I-VIII Nr. 1, local vechi (2002)	306	612	545	21 Dec. 1989, 25	P+1E	Zidărie de cărămidă
Școala cu clasele I-VIII, Nr. 1 local nou (2002)	526	1052	1029	21 Dec. 1989, 157	P+1E	Zidărie de cărămidă
Atelier	138	138	121	21 Dec. 1989, 25	P	Zidărie portantă
Grădinița nr. 1, local 1	181	181	161	Răul Mic, 105	P	Zidărie de cărămidă
Grădinița nr. 1, local 2 (2002)	126	126	112	21 Dec. 1989, 157	P	Zidărie de cărămidă
Grădinița nr. 2 (2002)	173	346	310	21. Dec, 1989, 17	P+1E	Zidărie de cărămidă
Sprijiți copii (Grădinița nr. 6), 2000	557	1114	992	Griviței, 94	P+1E	Cadre de beton armat
Cămin (Grădinița nr. 3) 2003	640	640	570	T. Vuia, 1	P	Zidărie portantă
	2647	4209	3840			
			3446			

ȘCOALA SINGIDAVA

Școala cu clasele I-VIII, Nr. 2, local vechi (2001)	471	942	8892	N. Bălcescu 6	P+1E	Zidărie portantă
Școala cu clasele I-VIII, Nr.2, local nou (2002)	762	2286	2039	Ghe. Asachi 13A	P+2E	Zidărie portantă
Sală de sport	218	288	267	Ghe. Asachi 13A	P+1E	Cadre de beton armat
Grădinița Nr. 4	1450	2900	2583	N. Bălcescu 10	P+1E	Zidărie de cărămidă
Școala cu clasele I-VIII, Nr 4 (2002)	774	2322	2199	Al. Sahia 16	P+2E	Zidărie portantă
Grădinița Nr. 5	387	774	690	Al. Sahia 14	P+1e	Zidărie portantă
	4062	9512	8670			

ȘCOALA III

Școala cu clasele I-VIII, Nr. 3, local nou	630	1890	1849	Aleea Constructorului, nr. 1	P+2E	Zidărie de cărămidă
Școala cu clasele I-VIII, Nr. 3, local vechi	532	1532	1499	Doinei 3	P+2E	Zidărie de cărămidă
Grădinița nr. 7	367	734	658	Doinei 10	P+1E	Zidărie portantă

Școala cu clasele I-VIII, local nou Vinerea (2002)	504	504	493	Str. Merilor, 4	P	Zidărie de cărămidă
Școala cu clasele I-VIII, local vechi, Vinerea A	496	738	722	Principală 180	P+1E	Zidărie de cărămidă
Școala cu clasele I-VIII, local vechi, Vinerea B	328	328	321	Principală 180	P	Zidărie de cărămidă
Grădinița (2002)	325	325	291	Principală 198	P	Zidărie portantă
	318	6051	5833			

COLEGIUL I.D.LAZARESCU CUGIR

Clădire școală nr. 1	514	1033	919	Victoriei 9	P+1E	Cadre de beton armat - IZ
Clădire școală nr. 2 în continuarea clădirii	516	1035	921	Victoriei 9	P+1E	Cadre de beton armat - IZ
Clădire cabinete de specialitate	396	1590	1415	Victoriei 9	P+3E	Cadre de beton armat
Clădire atelier școală	1221	1221	1087	Victoriei 9	P	Cadre de beton armat
Extindere clădire atelier școală	466	466	406	Victoriei 9	P	Cadre de beton armat
Clădire sală de gimnastică	1063	1063	936	Victoriei 9	P	Cadre de beton armat
Cămin	708	2832	2464	Victoriei 9	P+3E	Cadre de beton armat
	4884	9240	8148			
			5684			

COLEGIUL DAVID PRODAN CUGIR

Clădire A (2002)	416	832	735	Victoriei 15	P+1E	Cadre de beton armat - IZ
Clădire B	1035	2183	2043	Victoriei 15	P+2E	Cadre de beton armat - IZ
Clubul copiilor	708	2832	2448	Victoriei 15	P+3E	Cadre de beton armat
Cantina	606	606	535	Victoriei 15	P	Cadre de beton armat
Sala sport	693	693	610	Victoriei 15	P	Cadre de beton armat
Cabina poartă	13	13	11	Victoriei 15	P	Zidărie portantă
Magazie	26	26	23	Victoriei 15	P	Cadre de beton armat
Depozit	54	54	49	Victoriei 15	P	Cadre de beton armat
	3551	7239	6454			
			6454			

SPITAL

Secția Interne-Chirurgie	585	2360	2036	N. Bălcescu 7	S+P+2E+M	Zidărie portantă - IZ
Secția maternitate-pediatrie	585	2360	2036	N. Bălcescu 7	S+P+2E+M	Zidărie portantă
Clădire policlinică	848	2085	1774	N. Bălcescu 7	S+P+1E	Zidărie portantă - IZ
Clădire pavilion fizioterapie	145	208	225	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Clădire secție contagioase	285	285	248	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Clădire stație -salvare	227	227	205	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Centru de documentare medicală	285	285	248	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Clădire bloc alimentar și birouri	285	285	248	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Clădire statistică, birouri, internări	285	285	248	N. Bălcescu 7	P	Zidărie portantă
Secție Psihiatrie	346	346	326	21 Dec. 1989, 47	P+1E	Zidărie portantă
	3876	8726	7594			
			7389			

SPAS

SPAS Sediul administrativ	113	226	159	21 Dec. 1989,3	S+P+1E	Zidărie de cărămidă
Centru multifuncțional	156	312	241	N. Grigorescu, 2A	P+1E	Zidărie portantă
Baia populară	333	333	291	Ghe. Asachi 13A	P	Cadre de beton armat
Centru Vinerea pentru pers. cu dizabilității	173	346	303	Moșilor 5, Vinerea	P+1E	Cadre de beton armat
Cantina socială	105	105	99	21 Dec. 1989, 159	P	Zidărie de cărămidă
	880	1322	1093			

PRIMĂRIA ORAȘULUI CUGIR

Primăria sediul administrativ	719	2204	1703	I.L. Caragiale I	S+P+2E	Cadre de beton armat
Evidența populației	208	416	181	I.L. Caragiale I	D+P	Zidărie portantă
Sediu Taxe și Impozite și Poliție Locală	650	3101	2010	Victoriei 9	P+3E	Zidărie de cărămidă
WC public	50	50	44	Trandafirilor 1A	D	Cadre de beton armat
Spălătorie	215	429	389	Victoriei 9	S+D	Cadre de beton armat
Pivniță	1363	1363	1211	Victoriei 9	D	Cadre de beton armat
Sediu ADP	325	325	283	Mureșului	P	Cadre de beton armat
Garaj PSI	116	116	99	Victoriei 9	P	Cadre de beton armat
Sala de sport	1113	1113	1010	Doinei 3	P	Structură zidărie + metalică
	4759	9117	6930			
			5286			

Centrul Cultural Cugir (2009)	366	272	2105	I.L. Caragiale 5	P	Cadre de beton armat-IZ
Cantina (2009)	955	955	864	Victoriei 9	P	Cadre de beton armat
Cămin Cultural Vinerea (2008)	515	515	460	Culturii, Vinerea	P	Zidărie portantă-IZ
	1836	3742	3429			

Clubul Sportiv Cugir (2016)	492	1120	612	21 Decembrie 1989,1	P+2	Structură zidărie +metalică
-----------------------------	-----	------	-----	---------------------	-----	-----------------------------

Utilități publice de interes local

Conform Institutului Național de Statistică, pentru anul 2019, indicatorii principalelor utilități de interes se prezintă după cum urmează:

- Suprafață intravilană: 999 ha
- Suprafața spațiilor verzi : 60 ha
- Lungimea străzilor orășenești: 156 km, dintre care 62 de km reprezintă străzi orășenești modernizate în contextul anului 2019

- Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile: 75.6 km, cu o capacitate a instalațiilor de producere a apei potabile de 35510 metri cubi pe zi. Cantitatea de apă distribuită consumatorilor este de 1215 mii de metri cubi, din care 674 de mii metri cubi sunt pentru uz casnic
- Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare: 83.5 km
- Gaze naturale distribuite: 11529 mii de metri cubi din care 5598 de mii de metri cubi pentru uz casnic, lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor fiind de 66.6 km
- Vehicule în inventar pentru transport public local de pasageri: 4
- Iluminatul public al orașului Cugir: există o rețea cu 1932 stâlpi de iluminat, din care 1627 sunt în proprietatea celor de la Electrica, iar restul de 305 sunt în proprietatea orașului. Sistemul este dotat cu: 1910 corpuri de iluminat dintre care 1732 corpuri sunt becuri cu sodiu/mercur de 70W și 178 becuri cu sodiu/mercur de 125W și 231 de lampadare din care 175 sunt becuri cu sodiu/mercur de 70W, 24 becuri cu sodiu/mercur de 125W și 35 lampadare cu sodiu/mercur de 32W (PAED, 2020).

Structuri asociative și orașe înfrățite

Orașul Cugir face parte din „Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Salubris Alba” înființată în anul 2009 cu rolul de salubritate a comunităților din județul Alba.

În ceea ce privește orașele înfrățite cu Cugirul, Wasserburg am Inn este un partener important încă din anul 2004 iar municipalitatea Casalborgone a devenit în anul 2011 oraș înfrățit prin colaborarea dintre cele două orașe în cadrul unor activități comune, proiectul principal fiind „Terra Mirabilis” cu rolul al protecției teritoriale și de mediu. În momentul de față, orașul Cugir este înfrățit și cu municipalitatea Mellieha (Malta) și municipalitatea Vecpiebalgas (Letonia) prin intermediul acestui proiect.

5.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Orașul are un grad ridicat de independență față de transferurile de la bugetul de stat, acoperindu-și o mare parte din cheltuielile publice din fonduri proprii, dar investițiile în dezvoltare fiind realizate din fonduri europene.

Comunicarea cu cetățenii joacă un rol important în agenda administrației locale, integrând tehnologiile media disponibile. Pentru a facilita acest proces, în cadrul Primăriei Orașului Cugir funcționează atât Centrul de Informare al Cetățenilor, cât și o platformă online, accesibilă prin site-ul www.primariacugir.ro.

VI. ECONOMIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ ÎN CUGIR

6. ECONOMIA ȘI FORȚA DE MUNCĂ

6.1. ASPECTE SEMNIFICATIVE ALE ANALIZEI

Analiza economică a Orașului Cugir se realizează în etapa de programare 2021-2030 urmărind criteriile de performanță a orașelor europene. Strategia Europa 2030 aduce în discuție, pe lângă competitivitate, un aspect integrat al dezvoltării orașelor, semnalând schimbări în preferințele orașelor europene, respectiv accentul pe o Europă Justă și Verde – care ne protejează traiul comun și modelează procesele de tranziție a societății spre echilibru și funcționalitate, cu accent pe mediu, economie circulară și digitalizare. Primăria Orașului Cugir își propune să acopere în totalitate domeniile esențiale pentru promovarea unei dezvoltări urbane durabile comprehensive (ex. economic, social etc.), proiectele care sunt parte a strategiilor integrate de dezvoltare urbană vor fi finanțate, cu prioritate, în celelalte axe prioritare ale POR sau ale programelor operaționale relevante.

În cazul Orașului Cugir, dezvoltarea economică va considera contextul teritorial în care se petrece dezvoltarea orașului (sub aspectul navetismului și al localizării investițiilor publice și private), dar și formularea strategiei, identificarea și prioritizarea proiectelor pentru perioada actuală de programare se va concentra pe teritoriul administrativ al Cugirului, în lipsa unei structuri asociative constituite în acest moment. Sustenabilitatea financiară a investițiilor făcute este un factor ce trebuie luat în considerare, iar unitățile administrativ-teritoriale independente trebuie să își prioritizeze proiectele în funcție de capacitatea estimată de a acoperi cheltuieli viitoare de operare și întreținere. În acest sens, dezvoltarea economică a orașului reprezintă un factor important în asigurarea condițiilor de implementare și de operare pe termen lung a proiectelor, prin influența directă și indirectă asupra bugetului local, asupra puterii de cumpărare a locuitorilor și asupra investițiilor private viitoare.

Tipologia economică și forma spațială a Orașului Cugir sunt de tip compozit, cu un centru urban post-industrial dominant ce interacționează cu un mix de zone polimorfe atât ca profil, cât și ca intensitate a dezvoltării economice. În acest context, analiza economică este parte integrată a proiecției de dezvoltare spațială integrată și durabilă a orașului considerând două aspecte:

- Aspect strategic - Cum se pregătește Cugirul să se re poziționeze pe piață, respectiv cum își va consolida profilul economic existent și activitățile economice „ancoră” ce susțin economia orașului având la bază digitalizarea?
- Aspect operațional - Cum vor fi formulate proiectele cu implicații în dezvoltarea economică viitoare pornind de la integrarea economiei circulare în componente precum economia locală, resursa umană și funcțiunea / utilitatea urbană a proiectelor?

6.2. STRUCTURA ECONOMICĂ A ORAȘULUI CUGIR

Profilul economic al orașului este unul preponderent industrial, factorul decisiv în dezvoltarea economică a Cugirului fiind, din cele mai vechi timpuri, activitatea de prelucrare a metalelor. În acest sens, orașul dispune de infrastructură de afaceri atât de tip brownfield (parcul industrial) cât și rezerve de teren. Situl industrial pe care îl are Cugirul la dispoziție a fost valorificat din punct de vedere economic de-a lungul timpului, însă necesită în continuare investiții semnificative. În prezent, sectorul economic de stat este reprezentant de trei unități principale:

- 1. Uzina Mecanică Cugir (UMC): De peste 200 de ani, uzina reprezintă unul dintre cele mai importante simboluri și un motor al orașului Cugir, cunoscând însă și un proces continuu de reînnoire și dezvoltare atât în ceea ce privește facilitățile, cât și produsele fabricate. Numele unor producători de mărci din domeniul producției militare au fost asociate cu compania din Cugir (Skoda -H. Goering în timpul războiului, Vickers Armstrong - Anglia, Zbrojovka Brno - Cehoslovacia), ceea ce a dus la crearea, întreținerea și dezvoltarea prolifică a unei adevărate culturi tehnice în rândul angajaților. După trecerea în proprietatea statului, obiectul de activitate a fost diversificat continuu prin dezvoltarea de noi capacități pentru produse civile, dintre care menționăm doar câteva: mașini-unelte și agregate, produse de uz casnic, produse industriale (lanțuri articulate, fuse textile, cuplaje electromagnetice etc.). După 1990, fabrica a suferit ample procese de restructurare și reorganizare, iar din 2008 funcționează strict în sectorul producției militare;
- 2. Fabrica de Arme: În anul 2004, din SC Uzina Mecanică Cugir SA s-a divizat SC Fabrica de Arme Cugir SA, care este, de asemenea, filială a Companiei Naționale ROMARM. Activitatea ei se adresează piețelor de tehnică militară și piețelor civile cu produse convertizate din produse militare. În cadrul acesteia se fabrică armament de diverse calibre (12,7, 14,5 sau 5,56 mm), fiind de asemenea unicul producător de armament de calibrul NATO 12,7X99 mm tub de oțel;
- 3. Parcul Industrial Cugir (PIC): A fost constituit sub autoritatea Consiliului Județean Alba, ca unic acționar, având o suprafață administrată de 6,2 ha, reprezentând clădiri, teren constructibil, zone verzi, căi de acces și transport. Oferă spre închiriere: spații pentru birouri și hale de producție.

Sectorul privat este format dintr-o multitudine de societăți comerciale (inclusiv cu profil de comerț) cantonate fie la PIC, fie la UMC. Dacă în trecut, întreaga economie gravita în jurul fabricii, în prezent alți dezvoltatori economici importanți pe piața locală, națională și internațională au completat cadrul economic prin activități și investiții importante. Principalii agenți economici care desfășoară activități sunt: S.C Star Transmission SRL; S.C Bulbucan SRL; S.C Elit S.R.L; S.C. Nova Modul S.R.L.; Tecno Plast Cugir S.R.L; Nova Grup S.R.L; Delpas S.R.L; Salvador Forest S.R.L .

La nivelul anului 2019, pe raza orașului Cugir își desfășurau activitatea 1.285 agenți economici din care 4 cu capital de stat și 1.281 cu capital privat, clasificați astfel:

- societăți comerciale: 552;
- persoane fizice autorizate: 113;
- întreprinderi individuale: 589;
- întreprinderi familiale: 25;
- asociații familiale: 6.

Există o serie de domenii care s-au remarcat în mod pozitiv prin evoluția lor în ultimii ani, (industria metalurgică în mod special, dar și cea a fabricării autovehiculelor), acestea necesitând susținere și în continuare. Așadar, cele mai profitabile și active sectoare economice de pe raza Cugirului sunt:

- Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (37,82% din populația activă angajată);
- Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și a semiremorcilor (20,21% din populația activă angajată);
- Industria alimentară (1,147 angajați respectiv 17,72% din populația activă angajată);
- Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor (5,18% din populația activă angajată).

Forța de muncă

Numărul mediu al salariaților în localitatea Cugir în anul 2019, conform Institutului Național de Statistică este de 6986, comparativ cu totalul județului Alba care este de 91251. Începând cu anul 2015, se poate observa un platou în ceea ce privește numărul de salariați, situația rămânând stabilă din punct de vedere numeric.

Figura 6.1: Evoluția numărului mediu al salariaților în Cugir (INS, 2020)

Întâlnirile cu mediul de afaceri au revelat dificultatea agenților economici de a găsi forță de muncă calificată, fiind semnalate probleme legate de lipsa cursurilor de formare continuă,

îmbătrânirea demografică, dar și migrația tinerilor către alte orașe, de obicei spre centrele universitare din apropierea orașului.

Tot în anul 2019, ponderea numărului de șomeri în populația activă stabilă a localității a fost de 0,60%, adică 100 de șomeri, dintre care jumătate au fost femei. Ultimele date raportate de INS pentru anul 2020 indică că în luna iunie în Orașul Cugir exista un număr de 102 șomeri, din care 51 femei și 51 bărbați. Se observă că trendul șomajului se menține constant față de anul 2019. În ultimii 10 ani șomajul în orașul Cugir a menținut în general un trend descendent.

Tabel 6.1: Evoluția numărului de șomeri în Cugir în perioada 2010-2019 (INS, 2020).

Anul de referință	Populația stabilă 16-62 ani	Nr. de șomeri	Ponderea șomerilor
2019	16610	100	0.60
2018	16900	123	0.73%
2017	17394	104	0.60
2016	17883	184	1.03%
2015	16948	171	1.01%
2014	16948	400	2.36%
2013	18011	737	4.09%
2012	18011	566	3.14%
2011	18011	351	1.95%
2010	18203	605	3.32%

Un punct de plecare important în istoria profilului economic al orașului Cugir este anul 1799, când Tezaurariatul Minier hotărăște înființarea Fabricii de Fier și Oțel, una dintre primele fabrici cu profil siderurgic din Transilvania. Un an mai târziu, în 1800, fabrica avea o capacitate de producție de aproximativ 400 tone de fier anual, recunoscută la nivel internațional, și folosea drept combustibil lemnul de fag de calitate. După 1925, fabrica intră în proprietatea Statului Român și e administrată de societatea mixtă Uzinele Copșa Mică Cugir, printr-o înțelegere cu firma londoneză Vickers Armstrong Ltd.

Impedimentele sociale, politice și economice ale anilor '30 marchează evoluția fabricii, a cărei activitate cunoaște mari dificultăți, anul 1932 înregistrând o încetare totală a activității, situație care pune în pericol însăși bunăstarea forței de muncă a comunității. Imediat după cel de-al doilea război mondial uzina se adaptează dificil la producția în contextul actual de pace, însă treptat fabrica

s-a dezvoltat semnificativ, producția extinzându-se și la alte produse precum mașini de cusut casnice și industriale, mașini de spălat, mașini-unelte și mecanică fină.

În perioada 1980-1989, întreprinderea ajunge să exporte produse pe toate continentele lumii, înregistrând exporturi de peste 100 de milioane de dolari, numărul salariaților care lucrau la Cugir fiind la un moment dat de aproximativ 20.000. Uzina era împărțită pe două secții: cea civilă care producea electrocasnice și mașini unelte, și secția de produse speciale – arme și muniție. Dezvoltarea puternică a atras muncitori de pe toată raza județului, observându-se o migrație puternică de la sat la oraș

Până la căderea regimului comunist din 1989, Cugirul era un oraș monoindustrial, viața orașului fiind indisolubil legată de viața uzinei metalurgice. După revoluția din 1989, societatea a trecut printr-o serie de probleme economice, fiind nevoită să-și reducă drastic activitatea și personalul. Totuși, după acest an au apărut și noi unități de producție, unele păstrând tradiția de prelucrare a metalului. În 1996, colaborarea uzinei cugirene cu concernul Daimler Chrysler a dus la înființarea S.C. STAR TRANSMISSION S.A., unde se produceau angrenaje de cutii de viteze. După anul 2000, în baza legii parcurilor industriale, uzina cedează o parte din active Consiliului Județean Alba, constituindu-se astfel S.C. Parcul Industrial Cugir.

Urmează o altă cedare de active, prin asocierea cu concernul German Daimler AG (Daimler Chrysler), înființându-se astfel S.C. Star Transmission Cugir S.R.L. cu capital majoritar german, care execută angrenaje pentru industria de automobile. În 2004, are loc o divizare a S.C. Uzina Mecanică Cugir S.A., rezultând în urma acesteia două societăți, filiale ale Companiei Naționale ROMARM: S.C. Uzina Mecanică Cugir S.A. și Fabrica de Arme Cugir.

După cum se poate observa din evoluția istorică, potențialul economic al orașului Cugir s-a construit în mod special pe industrie, care a devenit ulterior baza materială și financiară a orașului, însă există și alte sectoare ale economiei care merită în continuare exploatate și care pot aduce beneficii financiare și sociale pentru comunitatea orașului și sustenabilitatea acesteia. În primul rând, dezvoltarea surselor de energie alternativă pot constitui un factor de creștere economică, datorită specificului zonei care poate oferi beneficii prin energia eoliană, solară cât și hidroenergie, autoritățile locale reușind să implementeze până în prezent numeroase proiecte care au sporit eficiența energetică și au redus dependența de surse nesustenabile.

În al doilea rând, turismul prezintă un potențial foarte ridicat (în mod particular zona Munții Șureanu) cu perspective reale de creștere și constituie un alt factor de dezvoltare economică și socială pentru populația orașului Cugir și pentru părțile interesate din zonă. În timp, turismul poate

constitui un alt factor principal de atragere a veniturilor și de creștere economică. Ca dovadă a existenței potențialului de creștere, conform datelor furnizate de INS, numărul sosirilor turiștilor a crescut în anul 2019 la 2286 de sosiri, de la 1805 în anul precedent.

6.3. CONCLUZII PRIVIND SITUAȚIA EXISTENTĂ ȘI TENDINȚELE

ASPECTE SECTORIALE

Cugirul, oraș cu tradiție industrială, a trecut printr-o schimbare majoră a structurii economice, fiind vizibile noi sectoare de activitate, dar și sectoare tradiționale aflate în stagnare sau chiar în declin. Compoziția sectorului secundar și terțiar acoperă forța de muncă rezidentă asigurând un venit care se află în media națională. Sectorul privat, prin prisma solicitărilor făcute pentru dezvoltare, este activ și a ținut, prin accesarea fondurilor europene, la creșterea nivelului de competitivitate prin tehnologizare, formare profesională și deschiderea către noi piețe. Profilul economic este determinat de activitățile industriale din domeniul prelucrării, industria de componente auto, industria constructoare de mașini, utilaje, echipamente, armament și alte produse prelucrate din metal, susținute în special de firme cu capital străin. Din perspectiva dinamicii activităților economice, pandemia COVID-19 a afectat numărul firmelor, cu toate acestea rata șomajului se menține scăzută.

TENDINȚE SECTORIALE

Economia Orașului Cugir în următoarea perioadă va susține atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2030. În acest sens creșterea calității aerului și a apei, reciclarea eficientă și managementul deșeurilor, creșterea numărului de certificate LEED, mărirea suprafețelor verzi și reducerea celor poluate, producerea și folosirea de surse de energie regenerabile, precum și creșterea accesului cetățenilor la servicii și informații, vor fi direcțiile determinante în dezvoltarea viitoare a orașului. Pentru dezvoltarea viitoare vor trebui urmărite: (1). capacitatea de tehnologizare și specializare a sectorului secundar și terțiar, inclusiv finanțele, (2). nevoile de dezvoltare a teritoriului din punct de vedere economic și nevoile de dezvoltare a firmelor și (3). capacitatea de a adopta principiile economiei circulare în tot sistemul metabolic al orașului. Pe baza tendințelor identificate, dezvoltarea economiei pentru perioada următoare, se bazează pe trei piloni: o industrie tehnologizată și nepoluantă, un turism cultural sprijinit de un sector de servicii aflat în diversificare și specializarea sectorului de servicii către o economie circulară și către industria culturală/creativă. Susținând astfel conceptul dezvoltării inteligente – SMART City – primul pilon se referă la

dezvoltarea și consolidarea sectorului de producție industrială. Tendințele semnalate în acest sector sunt de tehnologizare și de diversificare prin creșterea ponderii industriei creative în design și cercetare. Pilonii 2 și 3 vizează sectorul terțiar – serviciile turistice și serviciile suport pentru activități creative. În ceea ce privește dezvoltarea în continuare a turismului cultural, este necesară o cunoaștere mai profundă a acestui sector pentru a putea anticipa și răspunde la evoluția specifică a cererii și a cerințelor generale privind un turism durabil (transport, alimentație, siguranță, ospitalitate). Economia Smart a Orașului Cugir vizează trei domenii prioritare. Primul se referă la integrarea economiei locale în economia mondială prin respectarea standardelor de mediu și calitate. Al doilea domeniu este adresat politicilor firmelor și se referă la creșterea productivității. Al treilea domeniu se referă la profesionalizarea pieței de muncă și la diversificarea acesteia prin creșterea spiritului inovativ și antreprenorial al forței de muncă locale/regionale. În acest sens, susținerea parteneriatelor cu infrastructura de educație și a firmelor private angajatoare este fundamentală.

TENDINȚE SPAȚIALE

Dezvoltarea producției va continua cu precădere în zonele industriale din Vest și Est ale orașului, datorită condițiilor excelente de acces și terenului liber (cu preponderență în zona Vest). Noile investiții vor fi ghidate din punct de vedere urbanistic de reglementările Planurilor Urbanistice Zonale. Densitatea funcțiunilor economice și deplasarea forței de muncă va fi ghidată de nivelul de echipare edilitară și coordonată prin planul de mobilitate, urmărind cu prioritate valorificarea zonelor economice puternice, accesibilitatea în zonele/punctele de interes turistic din Cugir, cât și din regiune, și aspectele ce privesc managementul traficului și reducerea poluării.

RECOMANDĂRI PENTRU STRATEGIE

Strategia integrată de dezvoltare urbană va urmări să îmbunătățească în continuare climatul de afaceri și atractivitatea orașului pentru investiții, prin dezvoltarea teritoriului urban și a factorilor ce determină decizia de localizare, sau de dezvoltare/expansiune a întreprinderilor.

În acest sens, acțiunile administrației publice locale vor viza domeniile de accesibilitate/mobilitate, echipare cu servicii și utilități publice, patrimoniu și locuire. Programul Operațional Regional Centru 2021-2027, are o alocare pe regiune de 1.390.146.928 Euro, care va finanța proiecte din aceste domenii.

De asemenea, strategia va susține extinderea și specializarea infrastructurii de sprijinire a afacerilor de la nivel local, dezvoltarea parteneriatului între firme private și mediul universitar, susținerea lanțurilor de producție, prin facilitarea accesului firmelor la rezultate ale cercetării, tehnologizare și resurse umane, precum și dezvoltarea serviciilor către cererea pieței, către inovare/creativitate și turism.

Măsurile de dezvoltare a forței de muncă, de ocupare a grupurilor vulnerabile prin servicii de formare profesională, de consiliere, vor contribui de asemenea la dezvoltarea economică și la creșterea incluziunii sociale.

**VII. AGRICULTURĂ ȘI
ALIMENTAȚIE**

7. AGRICULTURĂ ȘI ALIMENTAȚIE

7.1. PREZENTARE GENERALĂ A SECTOARELOR DE AGRICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ

Agricultura ocupă o poziție unică în centrul societății, mediului și a economiei Uniunii Europene. O activitate agricolă eficientă este susținută de condiții favorabile de mediu, care permit fermierilor să valorifice resursele naturale, să creeze produse și să producă venituri. La rândul lor, banii aduși de agricultură susțin familiile agricole și comunitățile, în timp ce alimentele produse de agricultură susțin societatea în ansamblu (Comisia Europeană, n.d.).

Deși profilul economic al Cugirului este preponderent industrial, factorul decisiv în dezvoltarea economică fiind activitatea de prelucrare a metalelor, agricultura dispune de un potențial ridicat pentru a deveni o ramură economică valoroasă pentru dezvoltarea orașului, potențial însă care nu este pe deplin valorificat. Pe teritoriul Cugirului regăsim atât zone de munte esențiale pentru creșterea animalelor, cât și zone de șes care sunt prolifiche pentru culturile cerealiere. De asemenea, patrimoniul zootehnic local contribuie la cifra de afaceri a orașului, producătorii locali fiind o categorie care necesită atenție și asistență suplimentară din partea autorităților locale.

Nu este de neglijat nici impactul pe care activitățile din domeniul agro-alimentar îl au în momentul de față asupra mediului. Agricultura sustenabilă poate reprezenta o soluție și o provocare în același timp, care să reducă impactul negativ semnificativ redus asupra mediului, întrucât încurajează utilizarea responsabilă a energiei și a resurselor naturale, menținerea biodiversității, conservarea echilibrelor ecologice regionale, creșterea fertilității solului dar și menținerea calității apei. În plus, normele privind agricultura ecologică încurajează un standard ridicat de bunăstare a animalelor și le impun fermierilor să răspundă nevoilor lor comportamentale specifice.

Astfel, modernizarea și eficientizarea sistemului agricol în Cugir trebuie realizată concomitent cu încurajarea dezvoltării industriei serviciilor și a dezvoltării antreprenoriale, cât și a cercetării. Finanțarea nerambursabilă provenită din proiectele europene ce au ca scop dezvoltarea sustenabilă a agriculturii și asistența oferită pentru accesarea lor poate face diferența pentru un sector agro-alimentar eficient, cu circuite închise, în viitorul orizont de dezvoltare.

Caracteristici Locale

Orașul Cugir dispune de un areal geografic favorabil pentru domeniul agriculturii, cuprinzând atât zone de munte, favorabile pentru creșterea de animale, dar și de șes, optime pentru dezvoltarea culturilor cerealiere. Dispunând de forme de relief variate, suprafața agricolă a orașului Cugir reprezintă

22% din suprafața totală de 34.467 ha. Suprafața agricolă este de 7523 ha din care: 1.571 ha arabil, 1286 ha fânețe naturale, 4480 ha pășuni naturale, 50 ha vii, 5 ha livezi. Ponderea în suprafața totală o reprezintă pădurile în suprafață de 10479.68 ha.

De asemenea, Orașul Cugir prezintă un potențial ridicat pentru a deveni o zonă prosperă în creșterea animalelor, ținând cont de zona montană, de pășunile alpine întinse și de fânețele naturale care se întind pe o suprafață mare. Acest teren are în componență mai multe sate în zona de munte (Vinerea, Bocșitura, Bucuru, Călene, Fețeni, Goașele, Mugești), unde principala preocupare a locuitorilor este creșterea animalelor.

Potrivit Raportului Economic întocmit pe anul 2019 al Orașului Cugir, patrimoniul zootehnic local este constituit din următoarele ramuri: creșterea bovinelor, porcinelor, caprinelor, ovicultura, avicultura (păsări domestice), creșterea cabalinelor și apicultura. În ceea ce privește efectivele de animale, se păstrează în general aceeași situație ca și în ultimii ani, cu o excepție, în cazul numărului de caprine, care aproape s-a dublat în anul 2019: bovine – 1257 (1291 în 2018, 1467 în 2017), ovine – 8299 (8219 în 2018, 8084 în 2017), caprine – 1023 (537 în 2018, 289 în 2017), porcine - 542 (552 în 2018, 490 în 2017), cabaline – 227 (233 în 2018, 249 în 2017), păsări - 16139 (16104 în 2018, 18666 în 2017), albine - 1856 familii (1684 familii în 2018, 1410 familii în 2017).

Tabel 7.1: Principalele culturi agricole din Cugir (Primăria Cugir, 2019)

Cultură	Suprafața totală (Ha)	Producție medie kg/ha	Producție totală tone
Porumb	176,16 ha	5.000 kg	880,80 t
Grâu	24,54 ha	3.000 kg	73,62 t
Orzoaică de primăvară	7,87 ha	2.000 kg	15,74 t
Ovăz de toamnă	3,68 ha	2.000 kg	7,36 t
Orz	1,77 ha	2.500 kg	4,42 t
Cartofi	17,14 ha	1.5000 kg	257 t
Floarea soarelui	0,42 ha	3.200 kg	1,35 t
Varză	0,58 ha	40.000 kg	t
Tomate	0,44 ha	45.000 kg	20 t
Castraveți	0,08 ha	40.000 kg	0,04 t
Legume total	3,50 ha	-	134,09 t

Principalele resurse agricole cultivate la nivelul Cugirului și al localităților componente în anul 2019 au fost (tabelul 7.1): porumb (880,80 tone), grâu (73,62 tone), orzoaică de primăvară (15,74 tone), ovăz de toamnă (7,36 tone) dar și legume (134,09 tone producție totală). Suprafața totală a

terenului agricol de la nivelul Cugirului și localităților componente este de 6403 ha (pășuni, fânaș, vii, livezi etc.), iar terenul arabil este de 1574 ha.

Conform Strategiei de dezvoltare a Cugirului, prelucrarea suprafeței arabile de 1571 ha, în anul 2013, era lucrată de S.A. Vinereana care lucrează doar o parte din terenul localității Vinerea 15,80 ha, restul fiind concesionat de alte asociații din alte localități și S.C. „Lactoagrar” SRL Alba - 596 ha și S.C. „Agroprest” SRL Șibot - 155 ha, iar restul de 804.20 ha se lucrează individual. De asemenea, la nivelul Orașului Cugir în anul 2018-2019 au fost emise un număr de 129 de Atestate de producător și Carnete de comercializare a produselor din sectorul agricol, acestea fiind utilizate în mod preponderent pentru produse vegetale, zootehnice, precum și pentru produse apicole.

Pădurile aflate în raza administrativă a orașului Cugir ocupă o suprafață de 24.621 ha, reprezentând 66% din întinderea teritoriului. Acest procent, comparat cu indicele mediu de împădurire pe țară, care este de cca. 27%, evidențiază importanța sectorului silvic în ansamblul economico-social al orașului. După reconstituirea dreptului de proprietate în anul 2002, în baza legii 1/2000, în anul 2004 s-a înființat la nivelul Consiliului Local Cugir, Ocolul Silvic Sâpcea Cugir R.A.

Asociația Crescătorilor de Animale Cugir, înființată în 2001, a inaugurat în 2012, în parteneriat cu autoritatea publică locală, târgul de animale, care cuprinde și un abator de capacitate mică, unde se comercializează: carne de porc, carne de vită, carne de miel, carne de oaie și mezeluri tradiționale.

AGRICULTURA ȘI ALIMENTAȚIA ÎN CONTEXTUL ECONOMIC AL ORAȘULUI CUGIR

Agricultura și alimentația reprezintă un sector deosebit de important în economia Cugirului, realizând aproximativ 40% din cifra de afaceri a orașului. În tabelul 7.2 este prezentat tabloul celor mai mari domenii de activitate din cadrul acestui sector.

Celelalte domenii legate de alimentație și agricultură au o cifră de afaceri per domeniu sub 0,25% din totalul agenților economici din Cugir.

Se observă că activitățile inventariate în tabel, din categoria agricultură și alimentație, reunesc 45 de agenți economici, cu o cifră de afaceri totală de 116.611 milioane de euro, reprezentând 37,13% din cifra de afaceri la nivel de oraș, au în total 1.873 de angajați, reprezentând 27,72% dintre salariații din Cugir și au un profit anual de 8,1 milioane de euro, 23,26% din profitul realizat la nivelul orașului.

Tabel 7.2: Top domenii de activitate din Cugir, după cifra de afaceri (ISN, 2018)

Număr	Număr	Număr	%*	Milioane Euro	%*	Număr	%*	Milioane Euro	%*
1011	1	1	0.12	94.40	30.08	1.489	22.03	6.10	17.58
4711	5	13	0.78	13.20	4.21	194	2.87	0.14	0.41
4673	8	3	0.18	4.30	1.37	33	0.49	0.76	2.20
1610	14	8	0.48	1.80	0.56	54	0.80	0.25	0.71
201	17	9	0.54	1.20	0.37	49	0.73	0.23	0.65
5610	19	10	0.60	0.89	0.28	47	0.70	0.17	0.49
4634	20	1	0.06	0.82	0.26	7	0.10	0.45	1.22
Total		45	2.76	116.61	37.13	1.873	27.72	8.1	23.26

(*) % din totalul agenților economici din Cugir, Județul Alba, unde:

- 1011 - Producția și conservarea cărnii;
- 4711 - Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun;
- 4673 - Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare;
- 1610 - Tăierea și rindeluirea lemnului;
- 201 - Silvicultura și alte activități forestiere;
- 5610 – Restaurante;
- 4634 - Comerț cu ridicata al băuturilor.

Cea mai mare firmă din Cugir, din punct de vedere al cifrei de afaceri, este producătorul de mezeluri Elit, una dintre cele mai importante companii de pe piața de produse din carne și mezeluri din România, cu o experiență de peste 14 ani în acest domeniu și în top 10 companii din Alba (Chiriac, 2019). Capitalul firmei este 100% românesc. Având la bază carnea de porc, vită și pasăre, gama de produse a companiei ELIT are un înalt grad de diversificare, oferind consumatorilor o gamă largă de produse, de la carne proaspătă, produse tratate termic și produse crude-uscate. Firma Elit deține trei fabrici proprii: fabrica de la Oarda, cea de la Cugir și cea de la București.

Fabrica de la Cugir este construită în sistem monobloc, având hale de producție pe un singur nivel, depozite cu camere frigorifice și de climatizare, laborator sanitar, depozit pentru condimente, hală desfacere, birouri etc. Valoarea investiției se ridică la peste 7 milioane de euro. În momentul de față, Elit are una dintre cele mai impresionante și mai eficiente rețele de distribuție națională din România, cu 9 centre logistice plasate strategic pentru a transporta produsele cât mai aproape de consumatori, în toate zonele țării și o flotă impresionantă de peste 540 de mașini, pentru a putea livra orice comandă, în orice colț al țării în 24 de ore. Elit deține și o rețea proprie de 50 de magazine de tip supermarket unde comercializează o gamă largă de produse de larg consum (mezeluri.ro).

7.2. AGRICULTURĂ SUSTENABILĂ ÎN CUGIR

Deoarece 80% din produsele alimentare vor fi consumate în orașe până în 2050, orașele pot influența în mod semnificativ modul în care resursele utilizate pentru produsele alimentare sunt cultivate, în special prin interacțiunea cu producătorii din mediul lor periurban și rural.

Abordări regenerative ale Orașului Cugir pot contribui la obținerea de resurse pentru produse alimentare care să intre în cultivare într-un mod care îmbunătățește, în loc să degradeze mediul înconjurător, creându-se astfel multe alte beneficii sistemice. În raport, producția regenerativă de alimente este considerată într-un sens larg, ea cuprinzând orice tehnici de producție care îmbunătățesc sănătatea generală a ecosistemului local.

Figura 7.1: Elementele agriculturii sustenabile (Comisia Europeană, n.d.)

Exemple de practici de regenerare includ trecerea de la îngrășăminte sintetice la cele organice, folosirea rotației culturilor și utilizarea unei variații mai mari a acestora pentru promovarea biodiversității. Tipurile de agricultură precum agroecologia, pășunatul rotativ, agrosilvicultura, agricultura de conservare și permacultura se încadrează în această definiție. Practicile regenerative susțin dezvoltarea de soluri sănătoase, care pot duce la alimente cu gust îmbunătățit și conținut de micronutrienți. Colaborarea cu fermierii și recompensarea acestora pentru adoptarea acestor abordări benefice va fi esențială. În paralel, orașele pot utiliza sisteme de agricultură urbană circulară, precum cele care combină acvacultura interioară cu producția de legume hidroponice în bucle locale.

În contextul anterior al strategiei de dezvoltare a orașului Cugir, viziunea existentă îngloba ideea că modernizarea și eficientizarea sistemului agricol trebuie realizată concomitent cu încurajarea dezvoltării celorlalte sectoare (revigorarea industriei de reparații a utilajelor agricole, dezvoltarea domeniului cercetării etc.), și cu cea a serviciilor și a dezvoltării antreprenoriale. Crearea unei agriculturi sustenabile la nivelul Cugirului trebuie să continue această perspectivă, urmând în același timp și recomandările Comisiei Europene privind politicile despre agricultură. Astfel, la nivel general susținerea unei agriculturi sustenabile în Cugir trebuie să vizeze trei direcții: (figura 7.1).

1. Sustenabilitate socială: Agricultura reprezintă o sursă de venit pentru numeroși agricultori și fermieri din Cugir împreună cu familiile lor, iar la nivelul comunității oferă o serie de servicii esențiale. În mod deosebit, agricultura contribuie la furnizarea de alimente și alte materiale esențiale pentru cetățeni și acționează ca un pilon economic important, aducând venituri semnificative comunității. Pentru a ajuta agricultura să răspundă cerințelor comunității, este necesară o producție eficientă de produse alimentare care să obțină profituri maxime pentru fermieri, consumatori și mediu, prin:

- Modificarea metodelor de producție și a sistemelor de gestionare pentru a reduce utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor și a utiliza în locul acestora soluții bazate pe natură și tehnologie;
- Oferirea de acțiuni de sprijin care consolidează veniturile agricole și stimulează competitivitatea;
- Finanțarea informațiilor și a măsurilor de promovare pentru educarea consumatorilor despre agricultura ca sursă sigură și durabilă a hranei lor;
- Suportul suplimentar acordat fermierilor din zonele care se confruntă cu restricții naturale sau de altă natură, cu scopul de a ajuta la atenuarea consecințelor socio-economice negative ale abandonului cultivării, cât și plăți specifice pentru fermierii tineri, care să încurajeze reînnoirea generațiilor și durabilitatea populațiilor rurale.

2. Sustenabilitatea mediului: Agricultura și schimbările de mediu se află într-o relație de interdependență, în sensul în care agricultura este direct expusă schimbărilor climatice: activitățile agricole depind de condițiile climatice, iar agricultura contribuie la rândul său, de asemenea, la schimbările climatice prin eliberarea de gaze cu efect de seră în atmosferă. Două gaze cu efect de seră puternice sunt produse secundare ale activității agricole: Metanul (CH₄) - provenit din procesele de digestie a animalelor și gunoiul animal depozitat și Oxidul de azot (N₂O) - din îngrășăminte organice și minerale cu azot.

Ținând cont de aceste informații, dezvoltarea agriculturii în Cugir ar trebui să contribuie la atenuarea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin blocarea

emisiilor de carbon, menținând totodată producția de alimente constantă. Principalele măsuri care pot fi de adaptate pe termen scurt până la mediu pot include:

- Soluții tehnice, cum ar fi protejarea livezilor de deteriorarea cauzată de îngheț sau implementarea/îmbunătățirea sistemelor de ventilație și răcire în adăposturile de animale;
- Alegerea culturilor și soiurilor mai bine adaptate la durată preconizată a sezonului de creștere și la disponibilitatea apei, dar și mai rezistente la noile condiții de temperatură și umiditate;
- Adaptarea culturilor cu ajutorul diversității genetice existente și a noilor posibilități oferite de biotehnologie;
- Îmbunătățirea eficacității combaterii dăunătorilor și a bolilor prin o mai bună monitorizare, rotații diversificate ale culturilor sau metode integrate de gestionare a dăunătorilor;
- Îmbunătățirea gestionării solului prin creșterea retenției de apă pentru conservarea umidității solului și gestionarea peisajului, cum ar fi menținerea caracteristicilor peisajului care oferă adăpost animalelor.

3. Sustenabilitate economică: Un sistem de agricultură sustenabil se bazează pe un sector agricol activ și angajat, iar de aceea este imperativ ca agricultura ecologică să fie viabilă și profitabilă din punct de vedere economic pentru comunitate. Agricultură Cugirului prezintă potențial de dezvoltare și creștere

continuă, iar exploatarea maximizată a acestui sector este un factor de interes în dezvoltarea durabilă continuă la nivelul comunității din Cugir. Sustenabilitatea economică poate fi obținută, spre exemplu, prin:

- Sprijinirea mijloacelor de trai ale fermierilor prin implementarea unui sistem echitabil de susținere a veniturilor și obținerea unei egalități mai mari în lanțul de aprovizionare agroalimentară;
- Consolidarea legăturii dintre sprijinul de venit și măsurile de mediu prin eco-condiționalitate;
- - Furnizarea de sprijin pentru dezvoltare rurală pentru a se asigura că practicile și investițiile de mediu sunt durabile din punct de vedere economic pentru fermieri.

7.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Printre concluzii și recomandări se numără:

Aprovizionare locală

Orașele pot procura cantități substanțiale de alimente produse în zonele periurbane (până la 20 de km de oraș), care dețin deja 40% din terenurile agricole. Agricultură urbană creează sisteme alimentare mai circulare pentru oraș. Parteneriatele dintre oraș și lanțul de distribuție (producători, distribuitori, procesatori, vânzători și preparatori de produse alimentare) vor conduce la elaborarea

unui plan de acțiune pentru promovarea consumului de produse alimentare regionale. În Cugir, alimentele pot proveni chiar de pe terenurile orașului. Până în 2013, suprafața arabilă a Cugirului, de 1.571 ha, a fost cultivată preponderent cu cereale (grâu, orz, orzoaică, ovăz), restul fiind cultivată cu culturi prășitoare (porumb, cartofi, floarea soarelui).

Legea nr. 18/1991, legea nr. 169/1997 și legea nr. 1/2000 privind dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole au condus la fărâmițarea suprafeței de teren agricol în 2.800 de exploatații de subzistență, în mărime medie de 0,80 ha teren agricol, formate din 3 – 10 parcele, neexistând condiții pentru aplicarea unor tehnologii avansate la executarea lucrărilor agricole. În aceste condiții apare oportunitatea cultivării terenurilor cu legume.

În plus, produsele alimentare de origine animală sunt, de asemenea, ușor de produs în orașul Cugir, care are un potențial de creștere a animalelor foarte ridicat prin prisma zonei montane, a pășunilor alpine întinse și a fânețelor naturale care se întind pe o suprafață foarte mare. Acesta are în componență șase sate în zona de munte, unde principala preocupare a locuitorilor este creșterea animalelor (bovine, ovine, porcine). Aprovizionarea cu produse locale permite orașelor să-și mărească adaptabilitatea privind aprovizionarea cu alimente, bazându-se pe o gamă mai diversă de furnizori (nu doar naționali și internaționali, ci și locali) și sprijinind soiurile de culturi native.

Acesta oferă locuitorilor orașului posibilitatea de a-și consolida legătura cu alimentele și fermierii care le cresc și cultivă, crescând probabilitatea ca oamenii să solicite hrană cultivată folosind practici regenerative care să fie în beneficiul mediului local și sănătății. De asemenea, aprovizionarea locală poate reduce nevoia unui exces de ambalaje și poate scurta lanțurile de distribuție. Logistica durabilă poate reduce emisiile de CO₂ datorită lanțurilor scurte.

Proiectarea și comercializarea produselor alimentare care să fie preferate de persoanele care folosesc ingrediente disponibile la nivel local și de sezon crește conexiunea orașului cu fermierii locali și poate contribui la stimularea tranziției la practicile regenerative. Utilizarea mai multor ingrediente locale crește trasabilitatea alimentelor și, prin urmare, potențialul siguranței sale. Având un număr relativ mare de locuitori, Cugirul poate crea o cerere consistentă pentru hrană produsă local.

Obținerea de fertilizanți din subproduse provenite din agricultură, bioenergie și silvicultură

Modelul SoilFood (Finlanda) transformă mai multe tipuri de nutrienți din agricultură, bioenergie și silvicultură în îngrășăminte de sol adaptate pentru contexte agricole specifice. Denumirea Soilfood provine de la termenul „soil food web”, un sistem viu complex care trăiește în sol alături de toate

lanțurile alimentare. Un alt exemplu este cel al Recyfish (Franța) care reciclează resturile necomestibile de la pește pentru a produce îngrășăminte. Astfel, este îmbunătățită gestionarea acestor deșeuri și se contribuie la economisirea energiei (Veolia, 2017).

Campanii de convingere a locuitorilor în vederea colectării separate a deșeurilor de la bucătărie și grădină

Se recomandă realizarea unei campanii de conștientizare, la nivel de oraș, care să aibă ca populație-țintă atât gospodăriile, cât și unitățile de alimentație publică și spitalele, prin care să fie explicată importanța colectării selective a deșeurilor alimentare și din gospodării, în scopul producerii de compost, prin firme specializate dar și la nivel de gospodărie.

Prevenirea formării deșeurilor prin redistribuirea alimentelor

Rezultatele sociale pozitive sunt obținute prin redistribuirea surplusului de alimente de la comercianții cu amănuntul și firmele din domeniul alimentației.

Restaurantul care folosește alimentele excedentare

O altă recomandare este folosirea alimentelor rămase pe stocul angroșiștilor, după modelul restaurantului Spill (Suedia): restaurantul cumpără mâncare de bună calitate rămasă pe stoc la angroșiști, adaptându-și propriul meniu la ceea ce este disponibil în acea zi. Adesea sunt servite mâncăruri vegetariene, dar carnea și peștele pot fi și ele în meniu, deoarece chiar și aceste ingrediente scumpe sfârșesc ca deșeuri. Rezultatul este o masă creativă, delicioasă, care poate fi produsă la același preț ca orice altă masă cumpărată în Malmö (Suedia).

„Gastronomia socială”

Servirea mesei realizate din alimente redistribuite, populației cu venituri reduse, după modelul Refettorio Gastromotiva – „Mâncare pentru suflet” (Brazilia) - o inițiativă globală care vizează eliminarea risipei alimentare, promovând în același timp incluziunea socială prin conceptul de „gastronomie socială” .

**VIII. INFRASTRUCTURA
EDUCAȚIONALĂ**

8. INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ

8.1. INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ, DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Într-o economie bazată pe cunoaștere, rolul educației, al formării și al politicii în ceea ce privește tineretul și sportul este de o importanță profundă. Factorii care sprijină creșterea și ocuparea forței de muncă prin încurajarea apariției unei populații înalt calificate și adaptabile consolidează, de asemenea, coeziunea socială și cetățenia activă în cadrul comunității. Astfel, accesul la scară largă la educație și formare de calitate este un motor al creșterii economice, coeziunii sociale, cercetării și inovării, sporind considerabil perspectivele cetățenilor de dezvoltare personală.

Accesul și participarea la o educație de bună calitate sunt esențiale pentru ca o comunitate să funcționeze corect și să devină durabilă. Educația nu trebuie privită doar ca un proces care trebuie finalizat înainte de a intra pe piața muncii, ci ca un proces prin care sunt pregătite generațiile mai tinere pentru provocările viitorului și care încurajează inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă și buna conduită (Strategia de Dezvoltare Durabilă, 2030). În prezent, Cugirul cunoaște pe planul educației și tineretului atât excelența, prin rezultatele profesorilor și elevilor la concursurile și olimpiadele desfășurate pe plan național, cât și lipsuri care trebuie urgent abordate, precum lipsa unui centru pentru tineret, naveta dificilă a elevilor care trăiesc în zona periurbană sau localități îndepărtate, dar și infrastructura insuficientă pentru dezvoltarea sportului de performanță.

În general, tineretul reprezintă o resursă vastă și adesea neexploatăată în îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare comunitară imediate și pe termen lung. Dezvoltarea comunității trebuie abordată ca un proces dinamic, care implică toate segmentele localității, inclusiv populația de tineri. Pe măsură ce tinerii vor fi aduși și conectați cu programe de dezvoltare comunitară, acești vor deveni cetățeni responsabili ai comunităților lor, consolidându-și în același timp abilitățile practice și de gândire critică care să-i pregătească pentru piața muncii.

Din argumentele anterioare, reiese importanța existenței posibilităților de dezvoltare personală și a unei infrastructuri educaționale și extra-curriculare pe care Cugirul le poate pune la dispoziție pentru tineri. Faptul că tinerii doresc să își petreacă o perioadă substanțială de timp în activități extra-curriculare, inclusiv implicarea în organizații comunitare sau echipe sportive, accentuează cât de esențială este implicarea continuă a autorităților în diversificarea acestor posibilități de dezvoltare și consolidarea infrastructurii necesare pentru desfășurarea lor în viitorul apropiat.

Caracteristici locale

Rețeaua școlară a unităților de învățământ de stat și particular preuniversitar cu structurile arondate, de pe raza orașului Cugir este formată din 5 unități școlare cu personalitate juridică, 1 unitate de învățământ particulară și 1 unitate de învățământ antepreșcolar/creșă, după cum urmează:

Școala Gimnazială „Iosif Pervain” Cugir

Nivel de școlarizare: preșcolar, primar, învățământ special, nivel gimnazial

Structuri arondate: Școala Primară Mugești, Grădinița cu Program Prolungit Nr. 3,

Grădinița cu Program Normal Nr. 1 Cugir, Grădinița cu Program Normal Nr. 2 Cugir

Totalul elevilor școlarizați în anul școlar 2019-2020: 323 elevi

Școala Gimnazială „Singidava” Cugir

Nivel de școlarizare: preșcolar, primar, învățământ special, nivel gimnazial

Structuri arondate: Grădinița cu Program Normal „Voinicel” Cugir, Grădinița cu program prelungit „Prichindel”

Totalul elevilor școlarizați în anul școlar 2019-2020: 675 elevi

Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

Nivel de școlarizare: preșcolar, primar, nivel gimnazial

Structuri arondate: Școala Gimnazială „Ioan Mihu”, Vinerea, Grădinița cu Program Normal Nr. 5 Cugir, Creșa „Kunterbunt”

Totalul elevilor școlarizați în anul școlar 2019-2020: 735 elevi

Colegiul Tehnic „I.D. Lăzărescu” Cugir

Nivelul de școlarizare: colegiu, învățământ profesional, învățământ postliceal

Structuri arondate: Școala Profesională Cugir

Totalul elevilor școlarizați în anul școlar 2019-2020: 414 elevi

Colegiul Național „David Prodan” Cugir

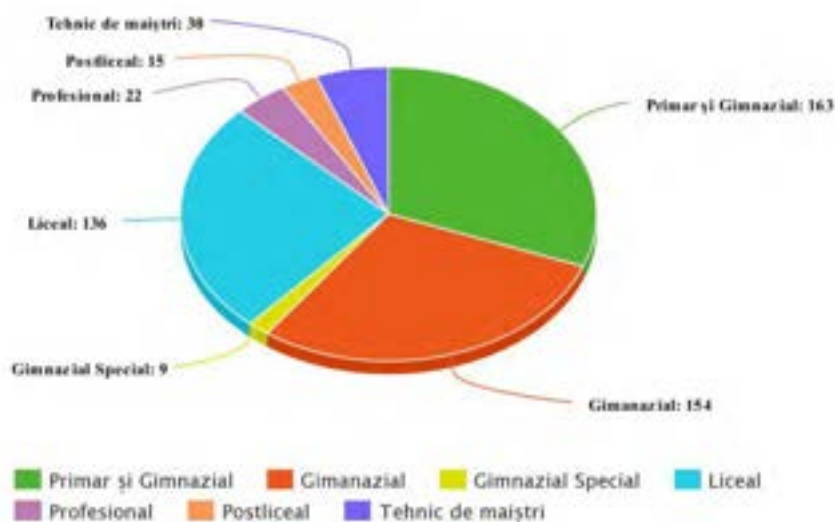
Nivelul de școlarizare : liceu

Totalul elevilor școlarizați în anul școlar 2019-2020: 303 elevi

Școala Postliceală „Med-Farm Speranța” Cugir

Nivel de școlarizare: postliceal particular (filiala Fundației Rad Med Farm Speranța Corunca, Mureș).

Existența tuturor formelor de învățământ până la cel universitar contribuie la progresul continuu al educației și formării profesionale, drept dovadă fiind numărul de 539 de absolvenți ai instituțiilor de învățământ, următoarea figură prezentând situația absolvenților în cel mai recent an pentru care sunt disponibile date, în funcție de școlarizare:

Figura 8.1: Absolvenți pe niveluri de educație în Cugir în anul 2018 (INS, 2020)

În anul 2019, populația școlară a Cugirului era predominantă de elevii înscriși în învățământul primar (704 elevi) și liceal (599 de elevi), structura detaliată, pe niveluri de școlarizare fiind prezentată în următoarea figură:

Figura 8.2: Populația școlară pe niveluri de educație, 2019 (INS, 2019)

Pe parcursul anului 2019, autoritățile publice au depus eforturi de a spori calitatea actului educațional. În acest sens, spre exemplu, s-au demarat proiecte de reabilitare a structurii educaționale a Școlii Gimnaziale „Iosif Pervain” și a Școlii Gimnaziale „Singidava”, s-au realizat reparații capitale la Grădinița „Prichindel” și au fost achiziționate dotări pentru Colegiu Național „David Prodan”. De asemenea, la inițiativa Primăriei Cugir, s-a desfășurat un proiect de tipul Școala de vară „Einen kreativen Sommer - ediția 2019”, în cadrul căruia elevii au învățat limba germană prin intermediul unor activități nonformale, pentru a veni astfel în întâmpinarea nevoilor comunității cugirene.

În ceea ce privește viața sportivă, în Cugir este prezent Clubul Sportiv Metalurgistul Cugir, o instituție de drept public în subordinea Consiliului Local Cugir care are ca surse de finanțare viramente sub formă de subvenții de la Bugetul local al Orașului Cugir și venituri proprii din închirierea terenului sintetic din incinta Colegiului „ID Lăzărescu”, a sălii de sport care deservește Școala Generală Nr. 3, a terenurilor de tenis aflate în administrare. În cadrul instituției activează 8 secții sportive: fotbal, atletism, handbal, karate, box, șah, karting și tenis de câmp. La sfârșitul anului 2019, la gala sportului județean, Clubul Sportiv Metalurgistul Cugir s-a clasat pe locul 3 după numărul de medalii obținute la nivel național și internațional (Raport Economic, 2019).

Școala și Educația Circulară

Economia circulară este un nou cadru care provoacă modul în care producem și consumăm în prezent. Sistemele educaționale sunt esențiale în tranziția de la liniar la circular și pot conduce această transformare nu numai prin adoptarea predării economiei circulare în sălile de clasă, ci și prin cultivarea abilităților potrivite și gândiri necesare pentru ca tranziția să aibă loc la scară largă. Experții din domeniul economiei circulare și educației propun un set de recomandări pentru a insufla în mod eficient principiile economiei circulare de la o vârstă fragedă, care pot fi preluate în școlile din Cugir (Ludwig, 2020):

- Deoarece copilăria timpurie constă din cei mai formativi ani ai fiecărui individ, este extrem de important să se investească în nivelul de educație respectiv în ceea ce privește noțiunea de durabilitate și realizarea dependenței vieții umane de mediu. Eforturile nu trebuie să se limiteze la educația „bazată pe prelegeri”, copiii trebuie implicați în discuții despre obiceiurile de consum și acțiuni concrete de protecție a mediului.
- Orice reformă eficientă a planurilor de învățământ privind economia circulară ar trebui să fie însoțită de investițiile respective în formarea profesorilor. Este esențial ca factorii de decizie politică să sprijine și să instruiască acești profesioniști, astfel încât să înțeleagă rolul cheie pe care îl joacă în construirea unei societăți circulare și durabile și să dezvolte abilitățile necesare pentru

a performa eficient, folosind metode pedagogice contemporane. În acest context, pot fi incluse programe educaționale de la egal la egal și învățarea în afara clasei, înmulțind efectul pozitiv al programelor de învățământ orientate spre sustenabilitate, pe care profesorii le vor oferi elevilor lor.

- Orientarea socială a educației poate fi eficientă numai dacă este condusă de unele principii critice și metode de predare, cele care facilitează un proces de reflecție ca pregătire a acțiunii pentru schimbarea personală și socială. În special, acestea pot include încurajarea elevilor de a regândi structurile sociale, modificarea dinamicii clasei (plasarea elevilor ca și creatori ai învățării) și, de asemenea, conexiunea cunoștințelor teoretice cu acțiunea.

Pe de altă parte, școlile, ca multe alte instituții, creează deșeurile în fiecare zi, așadar există și o responsabilitate instituțională față de mediu pe lângă cea educativă. De la echipamentul IT, până la articole de papetărie uzate, educarea tinerilor necesită multe resurse, iar școlile produc tone de deșeurile fără să-și dea seama. Unele dintre cele mai frecvente tipuri de deșeurile pe care le produc școlile sunt: hârtia și cartonul - din manuale, cărți de lucru, scrisori, hârtie tipărită și fotocopiată, alimentele - deșeurile alimentare din cutiile de prânz ale elevului și prânzul oferit de facilitățile de catering de la fața locului, ambalaje - ambalaje alimentare, ambalaje pentru consumabile noi, deșeurile de echipamente electrice și electronice - computere, tablete, imprimante etc.

Înainte de a lansa un sistem de reciclare în școală, este important ca școlile să facă auditul resurselor necesare. Coșurile, semnalizarea și etichetarea clară sunt vitale pentru succesul oricărui sistem de reciclare iar asigurarea faptului că acestea sunt prezente și plasate în zonele corecte va face o diferență semnificativă în ceea ce privește implicarea elevilor. Câteva dintre modalitățile principale de reducere a deșeurilor în școli care pot fi implementate la nivelul tuturor formelor de învățământ prezente în Cugir sunt (Wilson et. al, 2012):

- Reducerea cantității de hârtie, comunicând cu părinții și îngrijitorii prin e-mail: Hârtia și cartonul reprezintă cel puțin un sfert din deșeurile pe care le produc școlile. Reciclarea hârtiei și a cartonului poate economisi timp, bani și resursele școlii, oferind în același timp școlii reputația ecologică;
- Crearea unui „magazin de schimb” școlar unde elevii și părinții să poată schimba între ei articole nedorite;
- Înlocuirea panourilor de afișaj tradiționale cu ecrane interactive;
- Crearea un club școlar de upcycling;
- Crearea Clubului Rangers Junior la nivel local - Realizarea de cursuri în școlile gimnaziale și licee cu specific în educația ecologică; aceste cursuri/activități se susțin deja la 30 de clase din școlile din Cugir, de către membri Asociației Năsăpiște, dar ar trebui extinse la nivelul întregii rețele școlare.

8.2. IMPLICAREA MEDIULUI PRIVAT ȘI A SOCIETĂȚII CIVILE

Colaborarea cu mediul privat sau cu organizațiile non-guvernamentale devine o constantă a mediului educațional cugirean. Din dorința de a stimula orientarea spre o economie a cunoașterii și implicit de a menține tinerii în comunitatea Cugireană, colaborarea cu mediul privat a mediului educațional pe diferite domenii se reflectă și în gradul ridicat de absorbție a absolvenților pe piața muncii.

Fără a avea posibilitatea de a se implica direct în strategiile adoptate de către sistemul educațional cugirean, autorităților publice locale le revine, totuși, sarcina de a contribui, în măsura competențelor legale și a resurselor disponibile, la creșterea atractivității orașului Cugir. În acest scop, este necesară implicarea reprezentanților mediului educațional local în dezbaterile și fundamentarea tuturor strategiilor care privesc evoluția orașului.

Astfel, la nivel preuniversitar, formarea profesională în sistem dual este prezentă la Orașul Cugir începând cu anul 2018, printr-un program pilot de asociere între Primăria Orașului Cugir și mediul privat. Prin combinarea pregătirii teoretice cu cea practică, această inițiativă participă activ la formarea profesională a elevilor cugireni și la îmbunătățirea calității calificării viitorilor profesioniști.

Strâns legată de această inițiativă, prin care în următorii ani s-ar putea acoperi golul existent în ceea ce privește profesioniștii cu pregătire medie, ca urmare a dispariției școlilor de arte și meserii, autoritățile administrației publice locale, ar fi chemate să contureze, împreună cu Inspectoratul Școlar și cu Consiliul local din Cugir o strategie de atragere în unitățile de învățământ profesional de tip dual a tinerilor din mediul rural sau din orașele învecinate, prin edificarea unei infrastructuri corespunzătoare și conturarea unui sprijin efectiv al acestora, de tip transport public în comun, cazare și mese.

De asemenea, autoritățile publice locale, mizând pe dezvoltarea economiei verzi în Cugir și în împrejurimi, ar putea răspunde unei cereri existente în întreg sectorul circular din România, înființând, împreună cu mediul economic privat, la Cugir o școală postliceală/o academie de economie circulară, care să pregătească personalul necesar. Fără discuție, o asemenea entitate la Cugir ar atrage cursanți din toată țara, în condițiile în care toate sectoarele din România duc o lipsă acută de personal calificat în domeniul circular.

Sistemul educației duale, a cărui implementare a început deja, precum și concretizarea ideii unei academii de economie circulară din Cugir, pot îmbunătăți decisiv oferta educațională preuniversitară din Cugir și pot transforma orașul într-o destinație educațională pentru tineretul școlar.

Dincolo de aceste aspecte, autoritățile administrației publice locale trebuie să conlucreze în permanență la îmbunătățirea infrastructurii educației preuniversitare din oraș, scopul fiind acela de a păstra numărul populației școlare cel puțin constant în următorii ani, asigurând Cugirului o cotă de populație tânără esențială pentru menținerea dinamismului orașului.

8.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Autoritățile administrației publice locale trebuie să conlucreze în permanență la îmbunătățirea infrastructurii educației preuniversitare din oraș, scopul fiind acela de a păstra numărul populației școlare cel puțin constant în următorii ani, asigurând Cugirului acea cotă de populație tânără esențială pentru păstrarea dinamismului orașului.

Luând în calcul faptul că unul din scopurile sistemului educațional este capacitatea acestuia de a da orașului cetățeni educați, este important ca oferta existentă să fie completată cu activități și cursuri extra-curriculare, adresate elevilor din ciclurile gimnazial și liceal cu tematici legate de economie, mediu, resurse, stat de drept, societate și justiție. În extenso, această temă poate deveni subiectul unei Agende dedicate Educației, care funcționează similar Agendei Culturale sau Agendei Comunităților.

Dezvoltarea ofertei în domeniul învățământului dual sau al unui alt tip de învățământ profesional, are capacitatea de a putea acoperi golul existent în ceea ce privește profesioniștii cu pregătire medie. Totodată, orașul poate capitaliza experiența sa ca destinație turistică montană, în acest domeniu, oferind o filieră de pregătire profesională în sectorul serviciilor turistice.

Dezvoltarea unei colaborări viitoare cu mediul universitar va juca un rol esențial în poziționarea competitivă a orașului.

Este important ca pe viitor să se continue colaborarea cu mediul privat, investindu-se totodată și în cercetare. Dincolo de acest aspect, trebuie analizat în ce măsură pot autoritățile locale să sprijine eforturile de dezvoltare a cercetării pe zona de economie circulară și industrii creative în oraș pentru a atrage investitori și a dezvolta noi piețe.

**IX. SOCIO-CULTURĂ
ȘI TURISM**

9. SOCIO-CULTURĂ ȘI TURISM

9.1. PATRIMONIUL CULTURAL TANGIBIL

Conservarea patrimoniului contribuie la creșterea calității vieții, oferind sentimentul de stabilitate și o legătură reală cu valorile trecutului. În același timp, păstrarea caracterului unui oraș istoric nu înseamnă doar protejarea construcțiilor vechi împotriva intervențiilor neadecvate, ci și implementarea unor măsuri în ceea ce privește circulația sau desfășurarea activităților comerciale. Cugirul a răspuns acestei provocări printr-un Regulament Local de Urbanism care previne dezvoltarea necontrolată și efectele negative ale creșterii urbane. Implementarea unui nou sistem de circulație, odată cu investițiile în reabilitarea clădirilor și infrastructurii, a condus la limitarea traficului și implicit a poluării. Protejarea și valorificarea patrimoniului aduce și beneficii educaționale: învățarea și asumarea istoriei unei comunități și a locurilor sale istorice creează un sentiment de vecinătate și mândrie locală.

9.2. IMPORTANȚA SECTORULUI SOCIO-CULTURAL ȘI TURISTIC LA NIVEL EUROPEAN ȘI LOCAL, PROVOCĂRI ȘI AVANTAJE EXISTENTE

Dezvoltarea sectoarelor socio-cultural și turistic deservește consolidării unui brand complex și serios al unui oraș, cât și pentru dezvoltarea sectoarelor beneficiare indirect. Un oraș inteligent investește în acest sector luându-l în considerare ca pe un atractor atât de succes mediatic, cât mai ales ca pe o locomotivă economică și socială care trage după sine dezvoltarea atât a mediului antreprenorial, cât și stabilizarea și repolarizarea evoluției demografice. Dacă se marchează o creștere a investiției de energie (financiară, inovativă etc.) din partea administrației orașului însoțită de o cointeresare a mediului de afaceri și a celui al societății civile, orașul va atrage pe de o parte atenția generatorilor de fonduri structurale și, pe de altă parte, a mediului privat care să investească în localitate și să contribuie astfel la creșterea bugetului local.

Privind dezvoltarea turismului ca pe un factor de prosperitate și concomitent ca pe unul de promovare a valorii locale putem extrapola potențialul acestuia și reflectarea avantajelor asupra celorlalte componente ale mecanismului de funcționare a întregului organism urban.

Rezultatele emergente sunt creșterea ofertei de muncă, lucru care va încetini și într-un final va stopa desecarea bazinului demografic și a cererii de produse pentru satisfacerea noii piețe de turism.

Aceasta va aduce o creștere sensibilă a pieței de produs local, fie acesta agricol (creșterea sectorului agricol), de manufactură (tradiții, artizanat) și a celui artistic. Desigur, piața serviciilor va fi de departe cea mai câștigată, turismul fiind consumatorul preponderent al acestora.

Orașul Cugir are un fond turistic existent divers și cu foarte mare potențial. Începând de la patrimoniul natural și până la cel istoric, atât antic, cât și modern și cel industrial, luând în considerare potențialul oferit de exploatarea resurselor locale oferite de satele din regiunea montană, peisajul zonei este unul complex și deocamdată insuficient exploatat.

Fondul turistic constituit din obiective naturale și peisagere

Situarea geografică a orașului în proximitatea Munților Șureanu permite accesarea facilă a obiectivelor turistice naturale, atât prin drumuri auto, cât și prin trasee velo de lung parcurs sau prin trasee turistice pietonale. Este important de remarcat proximitatea Rezervației naturale Iezerul Șurianul (20 ha). Traseele turistice sunt în număr de 17:

1. Cugir - Mănăstirea Călene (prin Cartierul Cindenii) – traseu marcat cu triunghi albastru
2. Cugir - Valea Gușerii - Călene - traseu marcat cu triunghi galben
3. Călene - Mănăstirea Calene - Mănăstirea Afteia (Plăișor) –traseu marcat cu triunghi albastru
4. Cugir - Moara Turcului - Canciu (varianta: Canciu)
5. Prisaca - Luncile Prigoanei (varianta: Poarta Raiului - Cabana Șureanu).
5. Cugir - Rândunica - Arieș - Cabana Prislop
6. Cugir - Prihodiște - Tomnatic - Vf. Plăvaia - Cabana Prislop - traseu marcat cu triunghi roșu
7. Cugir - Rândunica - Bucuru - Bocșitură - Răchita - Moliviș - Groși - Năsăpiște - Bătrâna Șinca
8. Șaua Șinca - Cabana Steaua Mare - Vf. Godeanu - Sarmisegetuza - Grădiște - Cabana Costești
9. Cabana Prislop - Cantonul Alunul - Dealul Zebru - Godeanu - Muncel - Sarmisegetuza
10. Cabana Prislop - Lupșa - Scârna - Șinca - Dealul Negru - Parva - Curmătura Șureanu - Cabana Șureanu
11. Cugir - Arieșul - Tăul Lupșii - Steaua - Vf. Tâmpu - Culmea Maleia - Vf. Rudii - Poiana Omului - Târșă - Leurdana - Cetatea Blidaru - cabana Costești
12. Cugir - Valea Dăii - Romoșel - Ciungu Mare - cu variante:
  - o Ciungu Mare - Tomnatic - Plăvaia - Cabana Prislop;
  - o Ciungu Mare - Valea Sibișelului - Pârâul Gliva - Măgureni - Muncel - Sarmisegetuza;
  - o Ciungu Mare - Sibișel - Râușor - Căpățâna - Prisaca - cabana Costești;
13. Mănăstirea Afteia (Plăișor) - Mugești - Hîlmu - Recea - Cărări
14. Mănăstirea Plăișor - Purcăreț - Dealul Mănăilă - Dealul Lung - Cărări.
15. Cugir - Valea Gruserii - Calene - Varful Gruserita (punct panoramic) - Dealul Piatra Pleșii - Valea Ghișag - Poiana Pochia - traseu marcat cu triunghi galben

16. traseu propus spre realizare și marcare: Cetatea Cugir – Dumbrava – Dosul Spinului – Țara Vânturilor – Peret – Poiana cu Goruni

17. Cugir – Podul Cindeni – str. Cloșca – Valea Pleșii – Valea Ghișagului – Valea Mănăstirii – Călene – Mănăstirea Călene

Rețeaua hidrografică a orașului și a împrejurimilor este constituită în principal din prezența celor două râuri, Râul Mare și Râul Mic, care se întâlnesc în sudul orașului formând Râul Cugir. Acestor două râuri li se adăugă o bogată rețea de izvoare și cursuri mici de apă care împânzesc întregul areal premuntos și muntos.

Figura 9.1: Telescaunul Șureanu (Șureanu.com, n.d.)

Un mare avantaj îl reprezintă înființarea Domeniului schiabil Șureanu, un obiectiv turistic extrem de notoriu în sezonul rece. Acesta oferă turiștilor accesul la 10 pârtii (fig. 9.1), 3 bretele de legătură pe trei culmi de munte, linii de ridicare, școala de schi pentru copii, pârtii de săniuș, apres-ski, cazare și restaurante.

Fondul turistic constituit din obiective istorice și culturale

Existența locuirii în zona Cugirului încă din cele mai vechi timpuri este atestată de numeroase descoperiri arheologice. Sunt descoperite de către arheologi așezări datând din perioada neolitică și din Epoca Bronzului în situri ca Țara Vântului, Piatra Pleșii, Făgețel, Podereaua, Chiciura, Dealul Cetății. O așezare datând din epoca Fierului a fost descoperită în cartierul Cindeni.

Cea mai valoroasă descoperire arheologică este reprezentată de către Cetatea Dacică Singidava amplasată pe un promontoriu cu pante abrupte. A fost descoperită în 1868, când a fost descoperit și primul tezaur format din 200 monede dacice de argint, urmând ca în 1955 să fie descoperit cel de al doilea tezaur format din 2000 de piese din aur. Începând cu 1977, au început cercetări sistematice datorate și descoperirii unui tezaur din bare de aur cu câțiva ani mai înainte. Edificarea cetății dacice datează din secolele III – II î.Hr., urmând ca aceasta să fie activă până la încheierea celui de-al doilea război daco-roman din 105–106 d.Hr. Săpăturile au scos la lumină pe lângă vestigii ale locuințelor dacice, gropi de provizii, vetre și un semnificativ fond de obiecte ceramice și metalice, și un mormânt princiar de o deosebită importanță pentru completarea cunoștințelor științifice despre epocă.

Figura 9.2: Cetatea dacică de la Cugir (Oltean, n.d.)

Acel mormânt avea în inventarul său funerar osemintele incinerate ale unui bărbat matur și a trei cai, un coif, o armură din zale, un scut, o sabie lungă, un pumnal și o lance, toate din fier; piese de podoabă din argint și aur și anexe din bronz ale unui car de luptă. Alături de resturile incinerate așezate în groapa sepulcrală, s-au mai depus o situlă de bronz și o fructieră din lut nears. Mormântul a fost atribuit unui nobil războinic dac din sec. I î.e.n, probabil conducătorul unui trib din zona văii Cugirului.

Alte serii de săpături au avut ca rezultat descoperirea de așezări dacice și în împrejurimile cetății de la Cugir, la poalele dealului Cetate, în locul Crucea Viilor, Dealul Chiciura, pe malul râului Cugir,

punctele La Bălți și Gura Luncilor. La Vinerea, ceramica dacică specifică este semnalată în Tăbărăște, Vadu Bonții. Vestigiilor dacice li se adaugă cele ale epocii romane. Cel mai important de amintit este Castrul roman de marș de la Șugag, situat pe șaua dintre Vârful lui Pătru și Vârful Aușelul.

Epoca medievală a lăsat și ea amintiri pregnante în peisajul local. Cea mai importantă de menționat dintre acestea este Bătălia de la Câmpul Pâinii care a fost o luptă desfășurată la 13 octombrie 1479, între armatele Transilvaniei și Regatului Ungariei pe de o parte, și o forță otomană aflată sub conducerea lui de Isa-bey.

Figura 9.3: Bătălia de la Câmpul Pâinii (Osolsobie, n.d.)

Ardelenii au marcat o victorie asupra armatei otomane. În amintirea victoriei, Ștefan al V-lea Báthory a construit o capelă. Bătălia de pe Câmpul Pâinii reprezintă un moment istoric semnificativ, o victorie creștină asupra unei numeroase oștiri otomane din care au pierit 30.000 de turci. Intervenția salutară a comitetului de Timișoara, Pavel Chinezu, aflat în fruntea oștilor bănățene, a schimbat soarta pe câmpul de luptă. Sacrificiul celor 10.000 de creștini subliniază importanța acestei confruntări în epocă.

Această bătălie este la fel de importantă ca cea de la Podul Înalt purtată în anul 1475, de către Ștefan cel Mare, sau ca aceea de la Călugăreni, purtată în anul 1595, de către Mihai Viteazul.

Consecința victoriei de pe Câmpul Pâinii, a fost stoparea timp de 50 de ani, a incursiunilor de jefuire a Imperiului Otoman în zona Transilvaniei”, citat Mihai Căstăian, directorul Muzeului de Etnografie și Artă Populară Orăștie.

În prezent, bătălia este amintită de un monument dedicat comandantului armatei lui Matei Corvin, Pavel Chinezu, amplasat la Șibot, loc care găzduiește un eveniment comemorativ anual.

Secolul XVIII înscrie Cugirul pe harta Regimentului 1 grăniceresc al Imperiului Habsburgic, orașul fiind garnizoana companiei a IV-a. Amintirea acestui moment important al istoriei locale este păstrată de către Asociația Composesoratului Grăniceresc a cărui sediu se afla situat pe vechea vatră a Garnizoanei grănicerești.

Figura 9.4: Uzina Mecanică Cugir

Orașul are o istorie industrială care debutează încă din anul 1799, când se înființează prima unitate importantă în zonă, istorie care continuă până astăzi și care este marcată de prezența vestigiilor și construcțiilor care pot fi incluse într-un repertoriu de arheologie industrială. Evoluția orașului s-a datorat în bună parte existenței Fabricii de Fier și Oțel, numită mai târziu Uzina Mecanică Cugir, din aceasta desprinzându-se Fabrica de Arme Cugir. Din vechile construcții, un rol esențial în patrimoniul istoric al orașului îl joacă o clădire a vechii fabrici, un turn de apă și un apeduct.

În anul 1906 se construiește calea ferată Șibot – Cugir, iar în anul 1911 se realizează barajul și aducțiunea de apă de pe Râul Mic, fapt care accelerează dezvoltarea industrială a orașului. De remarcat, apeductul Wasser Leine, construit tot în 1906 de germani și italieni. Se adaugă obiectivele turistice de cult dintre care amintim Catedrala Ortodoxă, Biserica Sfânta Treime din Cugir construită

Între anii 1806-1809, Biserica Romano-Catolică construită în anii 1824-1826 din cartierul Scăunel și Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din Vinerea – 5 km.

Evenimente culturale cu potențial turistic

Printre evenimentele care s-au realizat în ultimii ani se numără:

1. Turismul de eveniment

Toamna Cugireană

În Cugir există o serie de evenimente care au devenit, datorită organizării anuale, parte din tradiția locală a orașului. Cel mai important eveniment de acest gen – și cel care dispune de cel mai ridicat nivel de notorietate în rândul localnicilor și a turiștilor – este reprezentat de Toamna Cugireană. Este cel mai important eveniment al orașului Cugir, la care toți locuitorii participă nu doar cu bucurie, ci și cu mândrie. Acest festival scoate în evidență tot ceea ce comunitatea are mai bun, de la tradiții și obiceiuri locale, până la artă și industrie. Această etalare a valorilor face din „Toamna Cugireană” un eveniment nu doar reprezentativ, ci și unic pentru orașul Cugir care poate aduce beneficii de ordin economic prin promovarea în rândul turiștilor.

În luna august a fiecărui an, în „Poiana cu Goruni”, are loc „Festivalul național de dansuri și tradiții populare – Cugir” care conduce la creșterea notorietății și la dezvoltarea turismului în zonă, doar printr-o promovare eficientă și bine planificată.

Festivalul de dansuri și tradiții populare din Poiana cu Goruni

Anual la eveniment participarea este tot mai amplă, atât în ceea ce privește meșterii și artizanii cât și din punct de vedere al păstrătorilor de tradiții și obiceiuri, ansambluri și interpreți consacrați ai folclorului național alături de invitați din străinătate. Evenimentul promovează excelent potențialul zonei, constituit de un peisaj deosebit, atât din punct de vedere vizual cât și al bogăției florei și faunei.

Festivalul Cetăților Dacice

Este un eveniment de tradiție ajuns la cea de-a IX-a ediție, fiind o marcă a Consiliului Județean Alba. Evenimentul se desfășoară anual în preajma zilei de Sânziene (24 iunie) și are ca scop promovarea tradițiilor și potențialului turistic al județului Alba. Festivalul este atât un eveniment cultural-artistic de bun gust, cât și o întrecere inedită între flăcăii a cinci localități din Alba pe raza cărora s-au aflat importante cetăți dacice: Cricău, Cetatea de Baltă, Cugir, Ighiu și Săsciori. Până acum echipa învingătoare câștiga totodată și dreptul de a organiza în anul următor festivalul, însă

din acest an regulamentul s-a schimbat. Astfel, festivalul se va desfășura pe rând în fiecare din cele cinci localități.

Obiceiul Păștenilor

Un obicei frumos și unic al satului Vinerea, care s-a bucurat de o promovare amplă în ultimii ani este Obiceiul Păștenilor, instituit de către preotul Ioan Sabău în anul 1948. În fiecare an persoanele care împlinesc 60 de ani se strâng și contribuie la cheltuielile legate de sărbătorile Sfintelor Paști, la procurarea vinului și a pâinii, a ciuberelor și desagilor, a celor necesare ritului acestei sărbători, pentru întreg satul. Este un ritual și o sărbătoare care a ajuns să-i aducă în Câmpul Pâinii pe vinerenii din toate colțurile lumii iar în ultimii ani a început să atragă atenția presei și implicit a turiștilor amatori de astfel de evenimente. Pregătirile încep cu un an înainte când se stabilește cel mai vrednic gospodar din leat, cel de la care se vor lua Paștile în Joia Mare din anul următor și se vor încheia în Duminica Tomii cu balul Păștenilor. În Lunea luminată, a doua zi de Paști, sub numele de *Tradiții Pascale Vinerene*, la Căminul Cultural are loc un spectacol de dans și cântec românesc cu artiștii locali și invitați din țară. Ca o dovadă în plus a aprecierii pe care a câștigat-o în timp frumosul obicei, tot mai multe comunități din jur l-au împrumutat. Pentru ineditul și frumusețea sa, în anul 2014, a fost beneficiarul unui proiect finanțat de către Fondul Cultural Național.

Festivalul Focul Sacru Dacic al Lupului Alb

Prima ediție a fost organizată în 30.11.2018, de ziua Sfântului Andrei – Apostolul Lupilor, zi în care în vremurile de aur ale Geto-Dacilor se sărbătorea Ziua Lupului; se aprinde un Foc Sacru în zona Cetății Dacice din Cugir și participă un public numeros, din toate colțurile țării – cu preponderență cunoscători și susținători ai tradițiilor laice geto-dacice. Au loc diverse activități specifice obiceiurilor acelor vremuri.

1.1. Propuneri de noi evenimente turistice

La marș prin castrele romane

Un traseu prin castrele de marș de pe teritoriul UAT Cugir - castrul de la Vinerea, castrul de pe Aușel, castrele Comărnice I,II, III și continuarea cu alte castre din zonă. Un festival de reconstituire istorică de tip dacii și romanii.

La granița dintre două imperii

Compania a IV-a de grăniceri și alte companii sau regimente: Bistrița, Caransebeș, etc. Este propus un eveniment de reconstituire istorică

Festivalul de fanfară Anton Birta

Muzica de fanfară are o tradiție lungă la nivel local, prima fanfară fiind înființată la sfârșitul secolului al XIX-lea în cadrul fabricii. Anton Birta este o personalitate marcantă a mișcării culturale în orașul Cugir, fostul coordonator și dirijor al grupului de fanfară care aparținea de Uzina Mecanică Cugir, de altfel fiind cel mai longeviv grup cu specific cultural din zona Cugir. Un astfel de eveniment se pretează a fi organizat la nivelul Orașului Cugir datorită istoricului fanfarei de la nivel local. Actualmente la nivelul orașului există o atracție a tinerilor către muzica de fanfară promovată și încurajată de cele 3 fanfare existente la nivel local.

Câmpul Pâinii

Festival medieval, reconstituirea bătăliei și a atmosferei epocii.

2. Turismul istoric și de patrimoniu

- Obiective turistice istorice
- Dealul Cetății
- Bătălia de la Câmpul Pâinii
- Compania a IV- a de grăniceri Regimentul I Orlat
- Recuperarea prin regenerare a Patrimoniului industrial și exploatarea acestuia (Turnul de Apă, Wasserliner sau linia de apă, halele industriale)

În ceea ce privește capacitatea de cazare locală, Cugirul nu beneficiază de o paletă largă de servicii de ospitalitate, după cum se poate observa în tabelul de mai jos.

Tabel 9.1: Baza turistică a Cugirului (Primăria Cugir, n.d.)

HOTEL	DRAGANA	2 STELE	15	30	Str. Alexandru Sahia, Nr. 20
CABANĂ TURISTICĂ	PERLA	3 STELE	10	20	Str. Râul Mare
PENSIUNE TURISTICĂ	POARTA RAIULUI	2 FLORI	6	12	Str. Râul Mare, Nr. 70
HOTEL	PRESIDENT	2 STELE	13	29	Str. Victoriei, Nr. 55

În ciuda crizei economice, industria turistică a înregistrat o creștere constantă a numărului de vizitatori. Pe termen lung însă se constată tendința de diminuare a turismului în Europa în beneficiul unor noi destinații ale economiilor emergente. Menținerea competitivității sectorului turistic european este crucială pentru creșterea economică și a locurilor de muncă. Pentru ca acest sector să facă față provocărilor cu care se confruntă, Comisia Europeană a dezvoltat o nouă politică de lucru, adoptată în ianuarie 2014 și care se bazează pe aceleași principii strategice din 2010, oferirea de servicii turistice sustenabile, responsabile și de calitate superioară, bazându-se pe avantajele Europei, cu precădere la diversitatea din zonele sale rurale și bogăția culturală.

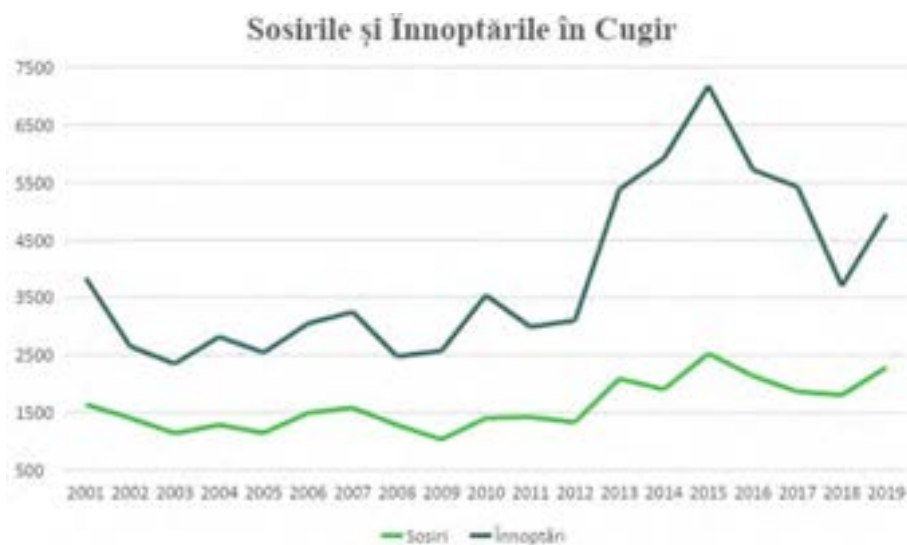

Figura 9.5 Evoluția numărului de sosiri și înnoptări în Cugir (INS, 2020)

9.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Domeniile prioritare sunt: stimularea competitivității în sectorul turistic european; promovarea dezvoltării turismului sustenabil, responsabil și de calitate; consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate; maximizarea potențialului politicilor financiare și instrumentelor UE pentru dezvoltarea turismului.

Un mod în care turismul ar putea face o diferență reală este printr-o gestionare mai eficientă a întregului flux al materialelor inclusiv a deșeurilor. În loc să trimită obiectele aruncate la depozitele de gunoi, acestea ar putea fi refolosite sau cel puțin separate pentru a fi mai eficient reciclate. Există deja o serie de modalități inovatoare de reciclare, cum ar fi diferite organizații care se ocupă de reciclarea mobilierului și a saltelelor prin redistribuirea lor către cei care au nevoie de ele sau se ocupă cu demontarea mobilierului în părțile sale constitutive, astfel încât din acestea să poată fi recuperată o parte din material. Aceasta oferă o soluție durabilă și accesibilă de eliminare a mobilierului, ceea ce ajută hotelurile să își reducă amprenta de carbon.

Intrarea orașului Cugir într-un nou ciclu strategic presupune conturarea unui brand distinct construit atât pe dezvoltarea sectoarelor economic și social, cât și a celui cultural și a celui de turism. Privind dezvoltarea turismului ca pe un factor de prosperitate și concomitent ca pe unul de promovare a valorii locale, putem extrapola potențialul acestuia și reflectarea avantajelor asupra celorlalte componente ale mecanismului de funcționare a întregului organism urban.

Rezultatele emergente sunt creșterea ofertei de muncă, lucru care va încetini și într-un final va stopa desecarea bazinului demografic și a cererii de produse pentru satisfacerea noii piețe de turism. Aceasta va aduce o creștere sensibilă a pieței de produs local, fie acesta agricol (creșterea sectorului agricol), de manufactură (tradiții, artizanat) și a celui artistic. Desigur, piața serviciilor va fi de departe cea mai câștigată, turismul fiind consumatorul preponderent al acestora.

Înscrierea orașului pe orbitele marilor operatori de turism va avea ca ecou fixarea sa ca destinație pentru rute de turism regional, național și internațional lucru care atrage implicit investițiile în infrastructura și recalibrarea rețelei de legături rutiere și feroviare cu alte puncte apropiate.

Dezvoltarea metropolitană și zonală va fi și ea afectată pozitiv, creșterea interesului atât a zonelor de atractivitate peisageră, cât și a celor istorice aducând pe de o parte dezvoltarea infrastructurii de drum și a rețelelor și pe de altă parte ramificarea rețelei de servicii care "încălzește" zone care acum sunt inerte și neutilizate – aproape moarte. Cu toate acestea, dezvoltarea industriei turismului atrage consecințe negative asupra mediului, precum consumul ridicat de resurse și generarea de deșeuri. Prin urmare, identificarea unei strategii verzi în dezvoltarea sectorului și includerea economiei circulare este deosebit de importantă, deoarece propune modele de producție cu zero emisii/deșeuri prin crearea de procese circulare și inclusive.

Creșterea nivelului de exploatare a rețelei de obiective deja existente precum și crearea unor noi astfel de trasee necesită o analiză pertinentă a cerințelor de dezvoltare a acestora și de aducere în stadiul necesar unei exploatare contemporane (puncte de refugiu, de odihnă și de cazare, marcare, GPS, site de însoțire, ghidare acces și depozitare a autoturismelor de tip parcări etc.) .

Un aspect important pentru dezvoltarea turismului în zona Cugirului este creșterea investițiilor în modernizarea infrastructurii către principalele obiective turistice, acestea fiind prezente, necesar fiind interesul față de promovarea și oferirea unei infrastructuri care să permită accesul facil al turiștilor din țară sau străinătate. De asemenea, potențialul obiectivelor turistice poate fi crescut prin reconstrucții non-invazive, de suprafață, ca în cazul cetății dacice, dar și prin investiții în reparații și modernizări în cazul celorlalte obiective de interes istoric și cultural. Totodată, de bun augur sunt evenimentele tematice, dedicate obiectivelor turistice sau acelei epoci din istoria locală pe care ele le reprezintă, ca o metodă de exploatare a imaginii și de promovare locală și nu numai.

În aceeași ordine de idei, alături de reale investiții financiare în infrastructură, este nevoie de un plan concret pentru dezvoltarea unei identități pentru orașul Cugir, acest aspect fiind important pentru creșterea competitivității nu doar din punct de vedere turistic, cât mai ales să dezvolte

atractivitatea comunității față de potențialii investitori și în aceeași măsură pentru persoanele care vor să se stabilească în Cugir.

Cu privire la existența evenimentelor în orașul Cugir, unele dintre acestea anuale, iar din acest considerent poate să devină parte integrată a orașului, fiind evidentă nevoia unor evenimente pentru promovarea orașului sau chiar cu rolul de a dezvoltare culturală a publicului. Evenimentul cu vizibilitatea cea mai evidentă și cu un impact considerabil asupra comunității este dat de „Toamna Cugireană”, fiind un bun prilej de promovare a obiceiurilor și tradițiilor locale și în aceeași măsură o modalitate de a crește calitatea vieții în rândul populației și de asemenea câștigurile financiare din perioada respectivă reprezintă o dezvoltare pentru întreaga comunitate, fie că este vorba despre producătorii locali sau administrația publică.

**X. SPAȚIUL PUBLIC
LOCATIV**

10. SPAȚIUL PUBLIC

10.1. STRUCTURA FONDULUI LOCATIV

Calitatea vieții în mediul urban depinde în mod direct de calitatea locuirii. Dincolo de tipologia locuințelor, atenția acordată spațiului public sau oferta de servicii și dotări existentă în cartiere joacă un rol important în această ecuație.

În ceea ce privește oferta de locuințe, Orașul Cugir se caracterizează printr-o locuire de tip compact, aflată în proporție de peste 95% în proprietate privată și dominată de ansamblurile rezidențiale de tip colectiv. Per ansamblu, între 2009 – 2019, la nivelul orașului Cugir stocul de locuințe a crescut cu 266 locuințe iar suprafața locuibilă totală cu 104.130 m². Corelând acest demers cu sistemul facil de creditare accesibil până în 2019, respectiv faptul că, în 2009, suprafața locuibilă pe persoană era de 12.62 m², o valoare mult sub media europeană, această tendință este perfect justificabilă. Actualmente, suprafața locuibilă pe persoană este de 17.97 m². Deși se află foarte aproape de media națională în mediul urban, de 21 m² / persoană, această valoare este încă mult sub media europeană, care se situează între 35 – 45 m² / persoană (Guvernul României, 2010).

Cu toate acestea, analizând repartizarea investițiilor imobiliare în domeniul rezidențial atât la nivelul Orașului Cugir, cât și al zonei sale limitrofe, se observă o presiune ridicată la nivelul celei din urmă, cu preponderență asupra localității Vinerea. Astfel, dacă până în 2009 se observă interesul dezvoltatorilor imobiliari axat cu preponderență pe Orașul Cugir, după această perioadă efectele crizei economice s-au făcut simțite la nivelul întregii zone. Investițiile s-au redus simțitor, punctul de minim fiind atins în 2011. Începând cu anul 2013, se observă o revigorare a pieței, interesul investitorilor în sectorul rezidențial vizând zona limitrofă a orașului. Pe termen mediu și lung, trebuie avut în vedere faptul că o dezvoltare de tip sub-urban care nu creează premisele necesare dezvoltării unor spații publice bine echipate (parcuri, locuri de joacă, accesibilitate etc.), respectiv a unor spații de servicii (creșe, școli, transport public) se traduce într-o creștere a volumului de trafic între oraș și zona sa limitrofă, respectiv o încărcare suplimentară a serviciilor oferite de către oraș populației rezidente.

Din această perspectivă, este important ca la nivelul întregii zone să se facă demersuri în vederea conturării unei zone metropolitane, care să permită o abordare integrată a modului în care se desfășoară procesul de urbanizare.

10.2. CALITATEA ȘI SIGURANȚA SPAȚIULUI PUBLIC

La nivelul Orașului Cugir, administrația locală acordă o atenție sporită investițiilor în spațiul public, demarând ample procese de reabilitare a infrastructurii existente. Dacă în prima instanță accentul s-a pus pe arterele principale de circulație și zona centrală, investițiile continuă acum în cartierele rezidențiale construite înainte de 1989. Astfel, între 2012 – 2015, s-au demarat ample procese de reabilitare a infrastructurii existente în zonele Micro 7 și Gh. Asachi, dar și în zona Scăunel, Vinerea și Cindeni care presupun atât refacerea căilor carosabile, cât și amenajarea de locuri de parcare marcate, amenajarea spațiilor verzi sau a unor noi locuri de joacă. Investițiile în cartierele rezidențiale ale orașului continuă. Analizând percepția locuitorilor asupra spațiului public, pe baza răspunsurilor oferite de aceștia în cadrul chestionarului Care sunt provocările Cugirului?, se pot trage următoarele concluzii:

- majoritatea locuitorilor se declară mulțumiți de curățenia spațiului public, probleme semnalându-se cu preponderență în zonele de blocuri și în locurile de colectare ale gunoiului.
- cele mai mari nemulțumiri sunt legate de: - dotarea spațiilor publice cu mobilier urban, peste 65% dintre respondenți declarându-se nemulțumiți de acest aspect; - calitatea lucrărilor efectuate în spațiul public, respectiv nesincronizarea lucrărilor între diverșii operatori de servicii publice.
- pe de altă parte, spațiul public oferă un grad ridicat de siguranță, fapt asumat de peste 85% dintre respondenți. Analizând lucrurile din perspectiva infracțiunilor înregistrate de către Poliția Orașului Cugir, se observă o evoluție ascendentă a acestora, predominând furturile din autovehicule și din societățile comerciale.

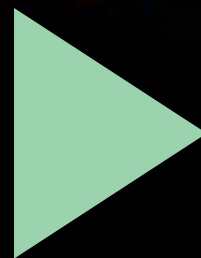
10.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Există un deficit ridicat de spații verzi la nivelul zonelor rezidențiale ale orașului, dublat de un mesaj direct din partea comunității, care își dorește mai multe opțiuni de recreere în aer liber. Reabilitarea malurilor râului Cugir ar putea oferi un răspuns viabil acestei probleme, aducând totodată un plus de valoare zonei limitrofe, aflată în proces de restructurare.

Distribuția inegală a spațiilor verzi la nivelul orașului, dublată de un deficit de spațiu public pentru plantare, conduce la un deficit de spații umbrite de promenadă și recreere în timpul verii, contribuind, în același timp, și la creșterea incidenței insulelor de căldură urbană. Totodată, există riscul accentuării fenomenelor asociate schimbărilor climatice, ca urmare a deficitului de perdele de protecție a căilor de comunicații și zonelor industriale, a lipsei unei centuri verzi sau a aliniamentelor incomplete de arbori de-a lungul străzilor.

**XI. SERVICII COMUNITARE
DE UTILITATE PUBLICĂ**

11. SERVICII COMUNITARE DE UTILITATE

11.1. SERVICIUL PUBLIC DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE-EPURARE

Operatorul de servicii de alimentare cu apă și de canalizare-epurare din județul Alba este SC APA CTTA SA. SC APA CTTA SA Alba este persoana juridică română și este înființată ca societate pe acțiuni, în conformitate cu legislația română aplicabilă și cu dispozițiile Actului Constitutiv. Societatea APA CTTA SA Alba, cu sediul principal în municipiul Alba Iulia, a fost înființată ca Operator Regional la data de 20.12.2004, în baza Hotărârii nr. 6221 a Tribunalului Alba. Capitalul social al societății este integral public, din acționariatul societății făcând parte și Consiliul Local Cugir, cu 3% din acțiuni și un capital social subscris de 92.090 lei, alături de : CJ Alba, CL Alba Iulia, CL Aiud, CL Abrud, CL Baia de Arieș, CL Blaj, CL Câmpeni, CL Ocna Mureș, CL Teiuș, CL Zlatna și CL Sebeș. SC APA CTTA SA Alba are în componență 7 sucursale fără personalitate juridică, înființate pe structura municipiilor și orașelor din județul Alba, una dintre ele fiind SC APA CTTA SA Alba - Sucursala Cugir (CJ Alba, 2019).

Sursa de apă pentru sistemul zonal Cugir este Râul Mare, cu stația de tratare de la Cugir, care alimentează cu apă potabilă orașul Cugir și localitățile aferente. Captarea apei pe râul Cugir se face prin captarea de mal din apa de suprafață din Râul Mare Cugir și captarea de mal din apa de suprafață din Râul Mic Cugir. Captarea de mal din apa de suprafață din Râul Mare Cugir - captarea se află la 8 km în amonte de orașul Cugir și circa 500 m în amonte de Stația de Tratare Cugir, realizându-se printr-o priză laterală în albia râului. Transportul apei brute de la Captarea Râului Mic la rezervorul Cetate, se face prin conducta de aducțiune DN 300 mm, L=0,5 km, de la stația de tratare la rezervoare zona Vii printr-o conductă DN 600 mm, L=9,00 km, iar de la stația de tratare la stația de pompe Drăgana printr-o conductă DN 600 mm, L=4,00 km iar ulterior, de la stația de pompare la rezervoare Scăunel, printr-o conductă DN 300 mm, L=1,0 km. Captarea de mal din apa de suprafață Râul Mic Cugir – aceasta este în prezent în rezervă și constă dintr-un baraj de priză în albia râului, dar care prezintă probleme de colmatare cu sedimente (CJ Alba, 2018).

Conform normelor de calitate NTPA-013, apele de suprafață se clasifică, în funcție de valorile limită, în 3 categorii: A1, A2 și A3. Fiecărei categorii îi corespunde o tehnologie standard adecvată de tratare. Categoria de calitate a apelor din sursa Râul Mare este A1. Categoria de calitate A1 necesită doar tratare fizică simplă și dezinfecție (ex.: filtrare rapidă și dezinfecție). Apa brută extrasă este transportată prin intermediul conductelor de aducțiune la stațiile de tratare. Stația de tratare

a apei Râul Mare de la Cugir are o capacitate proiectată de 35.510 mc/zi (411 l/s), funcționează în prezent la o capacitate de 28%, respectiv 9.936 mc/zi (115 l/s) și deservește orașul Cugir și localitățile aferente (CJ Alba, 2018).

Prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007 – 2013 a fost implementat proiectul "Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Alba", valoarea lui fiind de 341.961.866 lei (Presecan, 2015). Obiectivul general al proiectului a fost îmbunătățirea infrastructurii în sectoarele de apă și canalizare din localitățile incluse în proiectul din județul Alba, în vederea îndeplinirii obligațiilor de conformare la Directiva Europeană 98/83/CE referitoare la calitatea apei potabile și Directiva 91/271/CE referitoare la epurarea apei uzate urbane (Ganga, 2017).

Proiectul a cuprins 4 contracte de servicii și 11 contracte de lucrări, dintre care trei proiecte de lucrări cu investiții în Cugir, și anume: AB-CL-1, privind investiții în stațiile de tratare a apei Sebeșel, Petrești, Cugir, stația de epurare Sebeș, stația de epurare Câmpeni, în valoare totală de 45.954.986,68 lei, AB-CL-4, privind investiții în stația de epurare Cugir, în valoare de 19.411.730,52 lei și AB-CL-9, privind investiții în modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare în aglomerarea Cugir, în valoare de 12.380.087,42 lei (Presecan, 2015).

Din economiile rezultate în urma achizițiilor publice aferente celor 15 contracte, s-a aprobat, în data de 30.03.2015, proiectul "Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și canalizare în județul Alba, – etapa II" în valoare de 20.334.219 lei fără TVA.

Proiectul din economii este compus din două contracte de lucrări și două contracte de servicii. Contractul de lucrări AB-CL-13 – Extindere rețele de canalizare în municipiul Alba Iulia, municipiul Blaj și orașul Cugir – etapa II a avut o valoare de 8.282.535,57 lei fără TVA și a prevăzut, pentru orașul Cugir, conectarea sistemului de canalizare al localității Vinerea, cu cca 2022 locuitori echivalenți, la stația de epurare Cugir, prin construirea unei stații de pompare ape uzate și a unei conducte de refulare în lungime de aproximativ 5,5 km (Presecan, 2015).

În 2017, Cugirul avea o situație a acoperirii cu servicii de alimentare cu apă mai bună decât cea la nivel de județ, de acest serviciu beneficiind toți locuitorii orașului față de o medie de 89% per totalul județului Alba. În ceea ce privește accesul la serviciile de canalizare, doar 72% din locuitorii Cugirului beneficiau, la începutul anului 2017, de aceste servicii, față de o medie de 78% la nivel de județ, după cum se observă în tabelul 11.1 și în figura 11.1.

Tabel 11.1 : Situația conectării la rețele de alimentare cu apă și racordării la canalizare în anul 2017
(APA C.T.T.A, CJ Alba & ALEA, 2018).

Nr. crt.	Localitate	Populație zona administrată	Populație deservită (nr. loc.)		Populație (nr. loc.)	
			alimentarea cu apă	canalizare	bransată la alimentarea cu apă	racordată la canalizare
1	Total Alba C.T.T.A.	312.833	271.667	190.157	243.102	147.807
2	Cugir	26.732	25.960	20.966	25.958	15.083

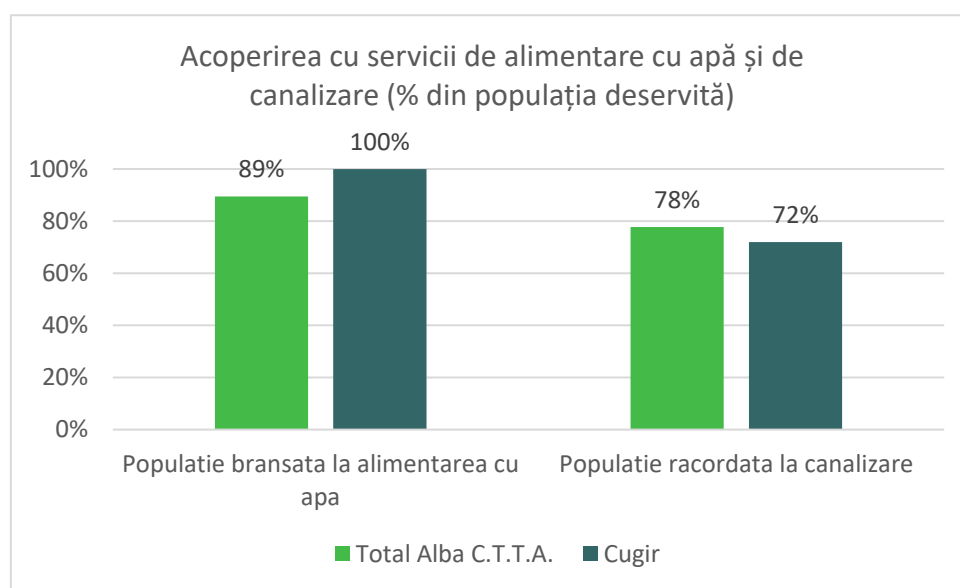

Figura 11.1 : Acoperirea cu servicii de alimentare cu apă și de canalizare (APA C.T.T.A., Alba & ALEA, 2018)

Accesul la servicii de alimentare cu apă și de canalizare-epurare sunt un indicator important al standardului de viață al locuitorilor.

11.2. SERVICIUL DE ILUMINAT PUBLIC

Iluminatul public reprezintă un sistem menit să contribuie la crearea unui ambient corespunzător în orele fără lumina naturală, având pe lângă funcția de creștere a gradului de siguranță a pietonilor și autovehiculelor și funcția de punere în valoare a clădirilor și monumentelor, a parcurilor și grădinilor. Un iluminat public performant conduce la scăderea riscurilor accidentelor rutiere, la scăderea numărului de agresiuni ale infractorilor asupra populației, dar și la creșterea gradului de atractivitate a zonei sau localității respective. Calitatea iluminatului public reprezintă la nivel internațional unul dintre criteriile de apreciere a nivelului civilizației dintr-o anumită regiune (CJ Alba & ALEA, 2018).

Conform Legii nr. 230/07.06.2006, serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, fiind administrat de către consiliile locale prin compartimentele de utilități publice (CJ Alba, 2018).

Serviciul de iluminat public cuprinde următoarele componente (CJ Alba & ALEA, 2018) :

- - iluminatul stradal pietonal și rutier,
- - iluminatul ornamental destinat parcurilor, spațiilor de agrement, piețelor, târgurilor etc.,
- - iluminatul ornamental și festiv destinat sărbătorilor sau diferitelor evenimente,
- - iluminatul arhitectural destinat punerii în valoare a diferitelor obiective sau monumente.

Iluminatul public trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute de normele lumino-tehnice, fiziologice, de siguranță a circulației și de estetică arhitectonică, în următoarele condiții (CJ Alba & ALEA, 2018):

- - utilizarea eficientă a energiei electrice;
- - mentenanță ușoară și cu costuri reduse;
- - reducerea cheltuielilor anuale de exploatare a instalațiilor electrice de iluminat.

Serviciul de iluminat public, conform legii, revine în responsabilitatea autorităților publice locale, dar acestea nu au de regulă capacitatea tehnică de a-l opera în regie proprie; este indicat în consecință ca acest serviciu public să fie concesionat conform legislației către operatori având licență eliberată de autoritatea competentă (ANRSC), pentru operarea serviciului de iluminat public și licență A.N.R.E. pentru efectuarea de lucrări și intervenții la instalațiile electrice de joasă tensiune. Din păcate, în Județul Alba puține localități au contracte de concesiune a serviciului de iluminat public cu operatori autorizați. Acest fapt are influențe uneori nefavorabile asupra calității serviciilor furnizate dar și asupra costurilor necesare operării sistemelor de iluminat public (CJ Alba & ALEA, 2018).

În baza contractului de concesiune, operatorii serviciului asigură (CJ Alba, 2018) :

- - reabilitarea și modernizarea echipamentelor aferente serviciului de iluminat public;
- - gestionarea și optimizarea consumului de energie electrică aferentă iluminatului public;
- - întreținerea și menținerea echipamentelor aferente sistemului de iluminat public;
- - extinderea sistemului de iluminat public în zonele neacoperite.

În perioada 2010 – 2016, în județul Alba au fost implementate mai multe proiecte specifice eficientizării sistemului de iluminat public. Astfel, au fost realizate modernizări ale corpurilor existente de iluminat prin înlocuirea acestora cu corpuri cu eficiență crescută (ex. corpuri cu LED), extinderi ale rețelelor de iluminat și cumpărarea energiei utilizate pentru sistemele de iluminat publice de pe piața liberă la prețuri mai avantajoase. De asemenea, în județ, în special în mediul

urban, există deja sisteme de iluminat arhitectural a monumentelor istorice, clădirilor reprezentative etc. În ultimii ani, iluminatul arhitectural a fost deja abordat și în mediul rural, în special în zonele cu potențial turistic. Bineînțeles că iluminatul ornamental destinat parcurilor sau spațiilor de agrement sau cel festiv destinat anumitor sărbători este deja prezent în toate localitățile județului. Ca urmare a creșterii gradului de diversificare a categoriilor de iluminat public, consecința firească a fost creșterea consumului de energie electrică. Pe viitor se dorește ca și alte orașe și comune din județ să implementeze sisteme de iluminat eficiente - cu tehnologie LED, dar și cu sisteme de telegestiune și soluții de „dimming” pentru corelarea intensității iluminatului cu necesitățile de trafic (scăderea intensității iluminatului / consumului energetic în orele de noapte odată cu reducerea traficului) (CJ Alba & ALEA, 2018).

În orașul Cugir, operatorul de iluminat public este SC Electrica Furnizare iar gradul de acoperire al serviciului este de 95%, cu o lungime a rețelei de iluminat public de 93,3 km și cu 2.035 stâlpi de rețea și același număr de corpuri de iluminat (CJ Alba, 2018). Lungimea rețelei de iluminat public este defalcată pe sate aparținătoare în tabelul 11.2.

Tabel 11.2: Situația existentă privind lungimea rețelei de iluminat public (CJ Alba, 2018)

Nr. crt.	UAT	Nr. populație/ localitate (nr. loc.)	Lungime rețea iluminat public (km)
1	Cugir	26.445	93,3
2	Bocșitura	24	0,1
3	Bucura	77	0,5
4	Călene	88	0,4
5	Cugir	23.938	82,9
6	Fețeni	72	0,3
7	Goășele	31	-
8	Mugești	118	0,2
9	Vinerea	2.097	8,9

Evoluția consumului total anual de energie electrică în sistemul de iluminat public din județul Alba și din orașul Cugir, în perioada 2010-2016, este prezentată în tabelul 11.3.

Tabel 11.3: Evoluția consumului anual de energie electrică pentru iluminat public (MWh) la nivel de județ și la nivelul orașului Cugir, în perioada 2010-2016 (Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Alba, CJ Alba & ALEA, 2018)

Anul / Nivel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cugir	533	535	540	469	449	420	416
Județul Alba	16.429	16.486	16.587	16.828	16.907	16.253	16.653

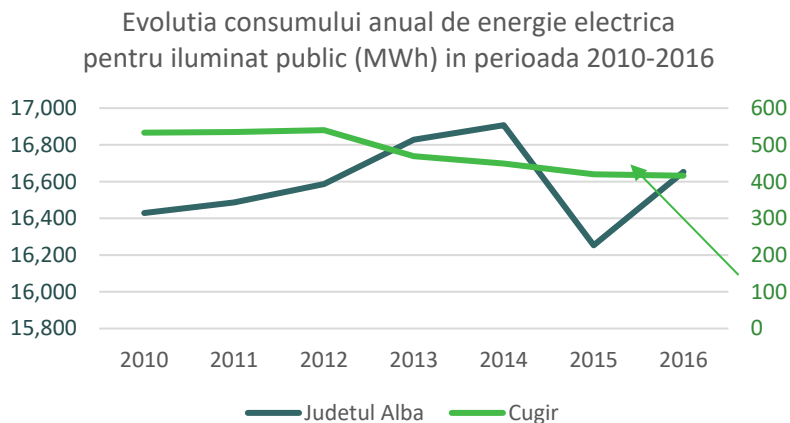

Figura 11.2: Evoluția consumului anual de energie electrică pentru iluminat public (MWh) la nivel de județ și la nivelul orașului Cugir, în perioada 2010-2016 (Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Alba, cf. CJ Alba, ALEA, 2018)

Se constată o creștere a consumului de energie electrică în perioadele de extindere de rețele de iluminat public dar și o reducere a acestui consum în urma realizării unor lucrări de eficientizare energetică a rețelelor de iluminat (înlocuirea corpurilor de iluminat învechite cu unele cu consum redus de energie) (CJ Alba & ALEA, 2018).

În ceea ce privește consumurile energetice specifice pentru iluminat public în orașul Cugir în perioada 2009-2016, acestea sunt reprezentate grafic în figura 11.3.

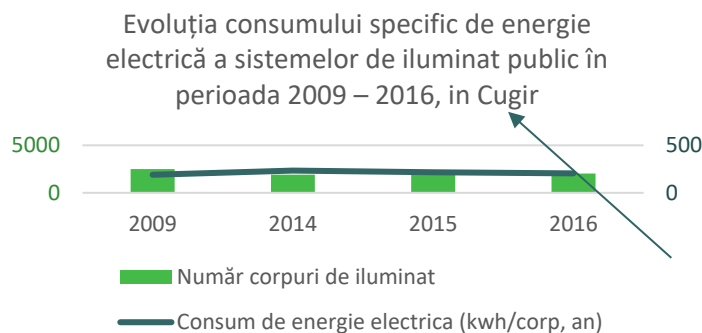

Figura 11.3: Evoluția consumurilor energetice specifice pentru iluminat public în orașul Cugir în perioada 2009-2016 (Societatea de Distribuție a Energiei Electrice (SDEE) Alba & APL din Județul Alba, cf. CJ Alba & ALEA, 2018)

Reprezentând grafic consumurile energetice specifice pentru iluminat public în orașul Cugir, pentru perioada 2009-2016, observăm că acestea au crescut ușor până în 2014, după care a urmat o ușoară scădere care s-a observat chiar și în 2016, acestea în condițiile în care numărul de corpuri de iluminat a fost mai crescut în anul 2016 față de cel din anul 2015, ceea ce indică implementarea unor măsuri de eficiență energetică pentru iluminat public.

La nivelul județului Alba, cel mai mare consum specific pentru iluminat se înregistrează în municipiul Sebeș, Cugirul fiind unul dintre orașele cu cel mai mic consum specific, alături de orașele Zlatna, Blaj și Baia de Arieș (CJ Alba, 2018).

Sistemul de iluminat public din Cugir va fi modernizat prin proiectul „Eficientizarea sistemului de iluminat public în UAT Cugir”, finanțat prin POR 2014-2020, axa prioritară 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, prioritatea de investiții 3.1 - Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor - operațiunea C – Iluminat public (ADR Centru, 2019).

Durata de implementare: 40 luni, respectiv între data 01.12.2017 și data 31.03.2021, aceasta cuprinzând și perioada de desfășurare a activităților proiectului înainte de semnarea Contractului de finanțare, conform regulilor de eligibilitate a cheltuielilor. Obiectul general al prezentului proiect constă în gestionarea eficientă și inteligentă a energiei și utilizarea acesteia din surse regenerabile în orașul Cugir și localitatea Vinerea, din județul Alba, contribuind astfel la scăderea emisiilor de carbon și de asemenea, la o mai bună funcționalitate a sistemului de iluminat public a orașului. Mai mult decât atât, prin atingerea obiectivului general, sistemul de iluminat public existent a orașului Cugir va fi înlocuit și astfel nivelul de dezvoltare a orașului, precum și calitatea vieții din spațiul urban vor cunoaște o creștere semnificativă în raport cu evoluția acestui proiect și în vederea diminuării consumului de energie electrică. Prin executarea unei rețele noi de iluminat cu corpuri noi de iluminat cu tehnologie LED, pe partea opusă a străzilor față de sistemul de iluminat public existent, se va asigura accesul populației orașului Cugir la un sistem de iluminat inteligent, care să permită cetățenilor o mobilitate mai bună pe timp de noapte, siguranță dar și o eficiență energetică sporită. Obiectivele specifice ale proiectului sunt (ADR Centru, 2019) :

- atingerea unui consum anual de energie finală în iluminatul public la finalizarea investiției de 0,173 (GWh);
- atingerea unui nivel anual specific a gazelor cu efect de seră (echivalent tone de CO₂) la finalizarea proiectului de 99,918 tone/an;
- atingerea unui consum anual de energie primară în iluminat public la finalizarea proiectului de 173 (kwh/an).

Valoarea totală a proiectului este de 16.421.385,34 lei, din care valoarea totală eligibilă este de 16.271.567.98 lei (ADR Centru, 2019).

11.3. SERVICIUL PUBLIC DE DISTRIBUȚIE ȘI FURNIZARE A GAZELOR NATURALE

Cadrul legal necesar desfășurării activităților specifice sectorului gazelor naturale este asigurat în principal de Legea gazelor nr. 351/2004, care reglementează: politica în domeniul gazelor naturale, organizarea, funcționarea, rolul și atribuțiile autorității de reglementare, autorizații, licențe și atestarea în sectorul gazelor naturale, accesul la sistemele din sectorul gazelor naturale, obligațiile de serviciu public și protecția consumatorilor, piața, prețurile și tarifele în sectorul gazelor naturale. Legea gazelor a suferit modificări și completări care au derivat, în principal, din următoarele necesități: accelerarea transpunerii reglementărilor europene în legislația internă, redefinirea atribuțiilor autorităților publice în scopul adaptării la noile cerințe legale, întărirea subsistemului organismelor consultative și neguvernamentale pentru creșterea rolului acestora în elaborarea strategiilor și programelor naționale privind protecția consumatorilor și în activitatea de supraveghere a pieței. Pe acest fundal structural, instituțional și legislativ, piața gazelor naturale din România a fost liberalizată gradual. La momentul actual, piața este deschisă integral pentru toți consumatorii, aceștia având libertatea de a alege un furnizor de gaze naturale dintre cei licențiați de autoritatea de reglementare și de a-și negocia direct clauzele și prețul pentru furnizarea gazelor naturale. Consumatorul poate să-și exercite calitatea de consumator eligibil în mod direct, fără a fi necesară îndeplinirea niciunei formalități administrative (CJ Alba & ALEA, 2018).

Deși nu este considerat un serviciu comunitar de utilitate publică, conform H.G.R. nr. 246/2006, serviciul de alimentare cu gaze naturale, reprezintă un criteriu de calitate a vieții. Serviciul de transport gaze naturale asigură îndeplinirea sarcinilor ce revin Transgaz din programul propriu și anume, de a oferi utilizatorilor rețelei servicii de acces la Sistemul Național de Transport (SNT), pe baza unor condiții și clauze contractuale echivalente, nediscriminatorii și transparente. Transportul cantităților de gaze naturale se realizează de la punctele de predare/preluare comercială de la intrarea în SNT până la punctele de predare/preluare comercială de la ieșirea din SNT (CJ Alba, 2018).

La nivelul județului Alba, principalul operator de distribuție a gazelor naturale este S.C. DELGAZ GRID S.A., companie din cadrul Grupului german E.ON, inclusiv în Cugir (CJ Alba, 2018). Figura 11.4 prezintă situația acoperirii cu servicii de distribuție a gazelor naturale din sistem centralizat în județul Alba.

Figura 11.4: Repartiția unităților administrative în funcție de situația racordării la rețeaua de gaz metan (C.J Alba, 2018)

Din figura 11.4 observăm că orașul Cugir este deservit cu servicii de distribuție a gazului metan din sistem centralizat.

Operatorul Delgaz Grid a realizat, numai în 2017, investiții de circa 4,3 milioane de lei pentru creșterea siguranței și calității serviciilor de distribuție a gazelor naturale în județul Alba. Prin această investiție, la nivelul județului au fost modernizați 29 kilometri de conducte și bransamente de gaze naturale în mai multe localități, printre care și Cugir (Delgaz Grid, 2018).

11.4. COLECTAREA SELECTIVĂ A DEȘEURILOR

La nivelul orașului Cugir au fost realizați, deja, pași importanți în implementarea colectării selective. Dintre aceștia îi amintim pe cei descriși în continuare.

Astfel, începând cu martie 2018, primăria Cugir a pus la dispoziția locuitorilor, gratuit, un punct de colectare selectivă destinat următoarele tipuri de deșeuri: materiale textile, obiecte de uz casnic, sticlă, deșeuri electrice, electrocasnice și electronice, materiale plastice, hârtie și carton, lemn și mobilier, deșeuri vegetale, deșeuri rezultate din lucrări de amenajări sau reamenajări. Condiția de

bază este ca deșeurile aduse de către cetățeni să fie selectate în funcție de tipul acestora. Punctul de colectare selectivă a fost realizat în scopul eliminării situațiilor în care cetățenii aruncă pe platformele de precolectare din oraș alte deșeurile decât gunoierul menajer (Ziarul Unirea, 2018).

În septembrie 2019, autoritățile locale împreună cu Serviciul Local de Colectare Alba și cu sprijinul Asociației Române pentru Reciclare – RoRec, au realizat o acțiune de colectare a deșeurilor electrice și electronice din orașul Cugir, cu mai multe puncte de colectare. Acțiunea a avut și caracter educativ, cu privire la importanța colectării aparatelor electrice vechi sau stricate (Coleacteaza.ro, 2019).

În 2020, prin HCL 52/2020, Consiliul Local Cugir a alocat o suprafață de 15.197 mp, situată în extravilanul orașului Cugir, în vederea stocării temporare a deșeurilor inerente rezultate din activități de construcții și demolări de pe raza UAT Cugir. Scopul acestuia este de a prelua deșeurile din construcții și demolări de la Centrul de colectare gratuită, cu scopul de a fi reutilizate ca material de umplutură pentru lucrări de consolidare, reabilitare a străzilor și a căilor de acces.

Un proiect de pionierat în managementul deșeurilor la Cugir este proiectul privind construirea de incinte pentru colectarea deșeurilor cu acces pe bază de cartelă. În 2019, Primăria orașului Cugir a semnat un contract în valoare de 608.010 lei în scopul amenajării unui număr de 59 de incinte de colectare deșeurilor cu acces limitat. Obiectul contractului vizează furnizarea și montarea unor incinte în care să se amplaseze containerele destinate colectării deșeurilor menajere, care vor fi amplasate pe domeniul public al orașului Cugir, în punctele stabilite prin hotărâre a Consiliului Local. Acestea vor fi executate din structuri metalice și vor fi dotate cu sisteme de acces pe bază de cartelă. Incintele vor fi realizate din structuri modulare demontabile care, în funcție de necesități, vor putea fi extinse și compartimentate și vor înmagazina un număr de șase containere pentru colectarea deșeurilor, fiecare având volumul de 1,1 metri cubi. În cadrul acestora vor fi introduse containerele în care se va realiza colectarea separată a deșeurilor, proces care va fi implementat în perioada următoare. Dimensiunile unei incinte vor fi de 420/37/220 cm, iar deschiderea automatizată a ușilor se va putea face atât din exterior cât și din interior. Cititorul trebuie să permită citirea unui număr nelimitat de cartele. Acestea ar urma să dețină elemente de securitate care să nu permită multiplicarea de către persoane neautorizate. S-a estimat achiziționarea unui număr de 15.000 de cartele de acces, câte două pentru fiecare apartament arondat punctului de colectare corespunzător. Incintele sunt montate de către furnizor pe platforme speciale amenajate în acest scop (Țimonea, 2019).

11.5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Orașul Cugir este bine deservit de serviciile comunitare de utilități publice. În exercițiul financiar 2014 – 2020 s-a derulat o serie de proiecte de eficientizare și reabilitare a infrastructurii existente, fapt care a dus la creșterea calității serviciilor oferite.

S-au semnalat probleme privind sistemul de canalizare în cadrul străzilor noi (Florilor, Prunului) și unele străzi din zona Râului Mic. La data elaborării prezentei documentații, proiectul de colectare selectivă a deșeurilor nu s-a demarat, din cauza unor proceduri de atribuire contestate în instanță.

Administrația publică are capacitatea de a gestiona proiecte de anvergură în vederea extinderii și modernizării infrastructurii existente.

**XII. INFRASTRUCTURA
MEDICALĂ ȘI SERVICII SOCIALE**

12. INFRASTRUCTURĂ MEDICALĂ

12.1. INFRASTRUCTURA MEDICALĂ

Sistemele de sănătate sunt esențiale pentru a asigura bunăstarea cetățenilor, la nivelul Uniunii Europene fiind recunoscută necesitatea de a construi sisteme de sănătate durabile, care să ofere acces universal și să poată valorifica potențialul sectorului de a cataliza creșterea economică. Asistența medicală este de fapt, un sector economic cheie și un angajator major, reprezentând 8% din totalul forței de muncă europene.

Astfel, în ciuda diferențelor organizaționale și financiare între statele membre ale Uniunii Europene, toate sistemele medicale ar trebui să funcționeze după un set de valori comune recunoscute și anume: universalitate, acces la îngrijire de bună calitate, echitate și solidaritate. De asemenea, principiile economiei circulare pot face asistența medicală mai accesibilă. Modelul de produs ca serviciu – în care spitalele plătesc pentru utilizarea echipamentelor medicale, mai degrabă decât pentru a le cumpăra – ar putea stimula producătorii să optimizeze proiectarea pentru reutilizare. Soluțiile circulare pot fi aplicate și în cazul deșeurilor medicale, definite de Organizația Mondială a Sănătății, drept „produse farmaceutice expirate, neutilizate, vărsate și contaminate, medicamente, vaccinuri și seruri”. Aducerea lor în distribuție ar putea contribui la reducerea costurilor pentru sistemele de sănătate publică și la reducerea amprentei de carbon a producției, atunci când costurile logistice ale proceselor de reutilizare (colectare, expediere, verificare a calității, reambalare și redistribuire) sunt substanțial mai mici decât valoarea medicamentelor. Totuși, acest lucru ar depinde de satisfacerea problemelor de siguranță în privința contaminării, a manipulării deliberate, a utilizării de medicamente contrafăcute sau a condițiilor improprie de depozitare.

În ceea ce privește indicatorii de referință pentru sănătate, Orașul Cugir, ca multe alte orașe din regiune, prezintă o serie de indicatori negativi relevanți pentru sănătate, precum: scăderea și îmbătrânirea constantă a populației în decursul anilor, ca urmare a contextului economic și a locurilor de muncă tot mai puține, cât și mortalitatea generală aflată pe un sens ascendent încă din 2017. Deși, în ultimele exerciții bugetare sistemul medical a beneficiat de finanțări substanțiale îndreptate către modernizarea infrastructurii spitalicești, există în continuare o serie de aspecte ce pot fi îmbunătățite pentru a crește calitatea actului medical. Astfel, printre provocările majore cu care se confruntă în momentul de față Cugirul amintim: lipsa dotărilor moderne în cadrul secțiilor de psihiatrie și boli infecțioase, lipsa unei secții pentru îngrijiri paliative și a unei game diversificate de

asistență și îngrijire a persoanelor vârstnice, cât și necesitatea de formare profesională continuă a personalului medical. Toate aceste elemente enumerate sunt esențiale, modelând nivelul actual al indicatorilor stării de sănătate.

La nivelul unității administrativ teritoriale Cugir, se regăsește un sector medical public format din: 1 Spital Orășenesc, 8 farmacii, 11 cabinete medicale de familie și 11 cabinete stomatologice, și un cabinet aparținând medicilor de familie în localitatea Vinerea. De asemenea mai există și două cabinete medicale de specialitate private și un dispensar funcțional.

Cu toate că infrastructura prezentată anterior este în mare parte modernizată și funcționează optim ținând cont de standardele europene, este vitală extinderea rețelei de puncte medicale, astfel încât, să fie asigurat accesul la servicii medicale (dispensare, centre de permanență, farmacii, cabinete stomatologice etc.) și cetățenilor din mediul rural, sporind astfel proximitatea și rapiditatea prin care aceștia pot beneficia de ajutor.

Spitalul Orășenesc este un spital de categoria a IV-a, aflat în subordinea municipalității. Spitalul dispune de 2 secții, 11 compartimente, 2 laboratoare, farmacie, dispensar TBC, unitate de transfuzii, cameră de gardă, ambulatoriu integrat cu 14 cabinete etc. Spitalul are 144 de paturi pentru spitalizare continuă plus 3 paturi spitalizare de zi, asigurând servicii medicale pentru orașul Cugir și un număr de 7 localități componente. Spitalul este amenajat într-un sistem tip pavilion, care este compus din următoarele clădiri:

- Corpul A – Ambulatoriu de specialitate - Policlinica
- Corpul B - Pediatrie, obstetrică-ginecologie
- Corpul C - Secțiile Interne, Chirurgie, Boli Nutriție – Diabet și Reabilitare medicală
- Corpul D – Boli Infecțioase
- Corpul E – Balneofizioterapie și recuperare ambulatorie
- Corpul F – Secția Psihiatrie (clădirea este situată la o distanță de 1,6 km de celelalte pavilioane).

Alături de compartimentele medicale mai funcționează: Serviciul Administrativ: - Biroul - RUNOS, Informatica, - Statistica medicală, Tehnic, Financiar Contabilitate, - Birou Internări/Externări, - Bloc Alimentar, - Spălătorie, - Stație de Oxigen - Grup electrogen.

Structura spitalului permite acordarea de servicii medicale de specialitate pentru copiii și adulții din orașul Cugir, dar și din alte județe, având în organigramă structuri de specialitate medicală diversificată, complementare cu organizarea proprie, dar care pot acționa și în cadrul unor echipe multidisciplinare, ținând cont de posibila adresabilitate dată de zona geografică cu potențial turistic în care se află spitalul. Activitatea clinică se realizează prin activități de diagnostic și tratament

pentru pacienții în specialitățile aflate în structura spitalului. Prin descentralizare, spitalul este preluat și administrat de către Consiliul Local Cugir, avantajul principal al acestei forme de organizare fiind că forul tutelar cunoaște foarte bine nevoile locale ale cetățenilor orașului și totodată există o susținere pertinentă a realizării obiectivelor propuse în fața reprezentanților altor instituții.

În ceea ce privește fluxul de pacienți, în anul 2018, conform Raportului anual economic al Primăriei Cugir, spitalul a asigurat servicii de spitalizare pentru 3.900 de pacienți, consultații în ambulatoriu pentru 23.000 de pacienți, precum și peste 9.200 de examene paraclinice (inclusiv peste 400 cu computerul tomograf). Spitalul este unul de tip pavilionar, funcționând în 6 corpuri de clădire, dintre care cel care găzduiește secția de Psihiatrie se află la o distanță de aproximativ 2 km față de restul.

Ambulatoriul spitalului a fost modernizat și echipat cu fonduri europene, iar corpurile în care funcționează specialitățile Interne-chirurgie, Dermatologie, Cardiologie, Recuperare medicală, Boli de nutriție și diabet au fost modernizate și reabilitate. În prezent se derulează, cu fonduri europene, lucrări de creștere a eficienței energetice la clădirea în care funcționează Maternitatea și Pediatria, respectiv de dotare cu aparatură a ambulatoriului deja modernizat.

Pe lângă secțiile menționate anterior care au beneficiat de modernizări, secția de Psihiatrie și de Boli infecțioase prezintă în momentul de față o nevoie de modernizare stringentă, atât din punct de vedere al reabilitării spațiilor care găzduiesc secțiile, cât și din punctul de vedere al dotării cu aparatură medicală și mobilier.

Referitor la secția de Psihiatrie, demararea unor acțiuni de modernizare sunt cu atât mai necesare cu cât în ultimii ani s-a înregistrat un trend ascendent al cererilor de asistență și servicii psihiatrice din partea cetățenilor. În prezent există o capacitate de 25 de paturi dar care este insuficientă, raportată la cerere. În acest sens, extinderea capacității și pentru bolnavii cu afecțiuni cronice din spectrul psihiatric ar răspunde atât la cererea mare a acestor servicii, cât și la problema persoanelor vârstnice fără aparținător legal care au nevoie de asistență psihiatrică prelungită.

O altă particularitate locală a sistemului medical din Cugir este lipsa unei secții pentru îngrijiri paliative. Acest minus corelat cu lipsa unui cămin rezidențial pentru vârstnici îngreunează fluxul de pacienți care pot fi îngrijiți în secțiile de acuți, supraaglomerând secțiile. Astfel, pe termen lung, trebuie luată în considerare înființarea unei secții de îngrijiri paliative pentru a răspunde nevoilor.

12.2. SISTEMUL MEDICAL CIRCULAR ÎN CUGIR

Instituțiile medicale sunt aglomerări naturale ale achizițiilor și fluxurilor de deșeuri, un nod de fluxuri în prezent mai mult liniar. În primul rând, fluxurile energetice ale spitalelor provin în mare parte din surse neregenerabile, cum ar fi gazele naturale. În plus, lanțul de deșeuri este foarte problematic. Unele fluxuri de deșeuri pot fi evitate (cum ar fi ambalajele inutile ale unor produse), dar reutilizarea deșeurilor în domeniul asistenței medicale nu este ușoară. Acest lucru se datorează parțial reglementărilor privind siguranța și igiena pacienților. În parte, fluxurile reziduale și deșeurile industriale din domeniul asistenței medicale sunt comparabile cu cele din gospodăria. În principiu, acest tip de deșeu este în mare parte reciclat. Dar o mare parte a deșeurilor din sectorul sănătății sunt clasificate drept deșeuri spitalicești specifice (cu potențial infecțios) periculoase și nu pot fi reciclate încă. Acest flux poate fi doar ars.

Apele uzate conțin, de asemenea, tot mai multe reziduuri de medicamente care sunt greu de îndepărtat. Pentru ca sistemul sanitar să devină circular, este esențială limitarea emisiilor acestor medicamente. Acest lucru poate fi realizat prin intensificarea prevenirii, astfel încât să fie necesare mai puține medicamente. În prezent, farmaciile preferă să nu preia medicamente, deoarece costurile pentru eliminarea lor sunt ridicate. Astfel, problema este lăsată pe seama pacientului, care, de obicei, aruncă medicamentele sau le dă drumul în toaletă. Drept consecință, o mulțime de substanțe periculoase și chimice intră în apele uzate sau chiar în apa de suprafață.

Una dintre principalele cauze fundamentale ale fluxurilor de deșeuri spitalicești este, în mod natural, numărul pacienților. Cel mai mare flux de pacienți în cazul Cugirului este Spitalul Orășenesc Cugir. Cantitatea de deșeuri, atât reciclabile, cât și nereciclabile este una ce trebuie luată în considerare. În momentul de față, prin intermediul sistemului de management al deșeurilor în cadrul Spitalului Orășenesc este implementată colectarea și neutralizarea separată a deșeurilor, fiind contractate servicii de specialitate pentru colectarea acestora. Realizarea unei stații de neutralizare la nivelul spitalelor din orașul Cugir ar reprezenta un cost economic mult prea ridicat în raport cu dimensiunea și fluxul spitalelor. Astfel, înființarea unei stații de neutralizare la nivel județean ar fi benefică și ar asigura în mod permanent înlăturarea corespunzătoare a deșeurilor medicale periculoase cu potențial poluant.

În ceea ce privește apa reziduală rezultată din operațiunile medicale, în momentul de față nu există o stație de captare în care această apă să fie neutralizată și tratată, fapt care pune în pericol echilibrul ecosistemului și al calității apei în general.

12.3. SERVICIILE SOCIALE

La nivel local, serviciile sociale publice sunt asigurate de Serviciul Public de Asistență Socială (SPAS). Serviciile sociale oferite de S.P.A.S. Cugir au ca și beneficiari: copiii și familia, persoane vârstnice, persoane cu handicap, persoane fără adăpost, persoane abuzate, persoane dependente de consumul de droguri, alcool și alte substanțe, bolnavi cronici și persoane care suferă de boli incurabile. Prin urmare, serviciile de care au beneficiat locuitorii din Orașul Cugir în 2019 sunt gratuități oferite la transportul local persoanelor cu handicap cu gradul accentuat și grav pentru 174 persoane. Printre facilitățile sociale la nivelul Orașului Cugir se numără:

CANTINA DE AJUTOR SOCIAL

- acest serviciu a fost înființat în anul 2000 prin proiectul „O masă pentru fiecare”, proiect implementat cu scopul de a crea o cantină socială pentru comunitatea romă din orașul Cugir. Finanțarea se face de către bugetul local, iar în cursul anului 2019 au fost acordate 74 de porții, în medie 7 porții/lună, totalul cheltuielilor cu furnizarea mesei fiind de 22.248 lei. Sumele încasate de la beneficiari sunt de 6.857 lei.

CENTRUL DE ASISTENȚĂ COMUNITARĂ BAIE SOCIALĂ

- funcționează în baza Hotărârii Consiliului Local nr. 42/2016 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a serviciului social; În cadrul Centrului de informare și consiliere Baie Social Cugir, în anul 2018 s-a implementat proiectul „INCLUZIV – investiție europeană pentru dezvoltare socială în Cugir”, în cadrul căruia s-au desfășurat, printre altele: cursuri de calificare profesională, consiliere antreprenorială, programul “a doua școală” și programul “școala după școală” în conformitate cu Strategia Guvernului României de Incluziune a Cetățenilor Români aparținând Minorității Romilor pentru perioada 2012-2020.

CENTRUL SOCIAL MULTIFUNCȚIONAL PENTRU PERSOANE CU NEVOI SPECIALE VINEREA

- în cadrul căruia sunt organizate și se desfășoară următoarele servicii sociale, licențiate în anul 2016 :

„CENTRUL DE ZI PENTRU COPII CU DIZABILITĂȚI”.

În cadrul centrului, serviciile de recuperare au constat în consiliere psihologică, consiliere socială, logopedie, recuperare cognitivă, terapii recuperatorii, terapie educațională, ludoterapie, kinetoterapie, masaj, adresate copiilor și adulților cu certificat de handicap sau plan de recuperare de la medicul specialist. În cazul activităților adresate copiilor, precizăm și activitățile de consiliere parentală efectuate cu aparținătorii, la finalul fiecărei întâlniri.

În decursul anului trecut au beneficiat de fiecare din serviciile oferite de Centrul de zi pentru adulți cu dizabilități un număr de aproximativ 242 persoane, iar de serviciile centrului de zi pentru copii cu dizabilități un număr de 201 copii.

În 2019, SPAS Cugir și-a continuat activitatea pe structurile deja existente; serviciile sociale din cadrul **Centrului Multifuncțional de Servicii Sociale pentru persoane vârstnice** (serviciul de îngrijire la domiciliu, centrul de zi pentru persoane vârstnice, beneficii de asistență socială pentru persoane vârstnice, centru de suport pentru situații de urgență/criză), **Serviciilor privind violența în familie** (centrul de recuperare a victimelor violenței în familie, centrul de consiliere pentru prevenirea victimelor violenței în familie, centrul de asistență a agresorilor familiali) și **Ambulanței pentru urgențe sociale**.

CENTRUL MULTIFUNCȚIONAL DE SERVICII SOCIALE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE

Centrul oferă următoarele:

1. Serviciul de îngrijire la domiciliu

Furnizează persoanelor vârstnice dependente sau aflate în situații de dificultate socio-economică, de pe raza orașului Cugir, servicii de îngrijire la domiciliu constând în activități de bază ale vieții zilnice, activități instrumentale ale vieții zilnice, oferite de personal calificat (6 îngrijitori la domiciliu). În anul 2019, un număr de 56 de persoane vârstnice, cu handicap sau boli cronice și persoane cu boli aflate în stadii terminale, au fost îngrijite la domiciliu.

2. Centrul de zi pentru persoane vârstnice

Centrul de zi pentru persoane vârstnice desfășoară activități de petrecere a timpului liber, socializare, excursii, mediere și menținere a condițiilor intelectuale/fizice pentru persoanele vârstnice urmărind prevenirea dezechilibrelor în viața socială a vârstnicilor prin reintegrarea lor în viața comunității, prin conștientizarea și exploatarea forțelor proprii. Astfel, în anul 2019, un număr de 64 de persoane au beneficiat de serviciile centrului.

3. Servicii privind violența în familie

a) Centrul de recuperare a victimelor violenței în familie

Serviciul Centru de recuperare a victimelor violenței în familie este un serviciu rezidențial de îngrijire și asistență pentru victime ale violenței domestice și include:

- primire și găzduire temporară pe o perioadă determinată cuprinsă între 7 și 90 (iar în situații excepționale până la 180) de zile în funcție de nevoile beneficiarului identificate de echipa de intervenție;
- asistență medicală și îngrijire;
- consiliere psihologică și juridică;
- consiliere în vederea integrării sociale;
- suport pentru integrarea în muncă și pentru readaptare și recalificare în muncă;
- consiliere vocațională;
- acompaniere în vederea obținerii unor documente și acte de identitate sau stare civilă, precum și a unor drepturi cu caracter social;
- facilitarea accesului la alte tipuri de prestații și servicii sociale;
- asigurarea de alimente, hrană și materiale sanitare;
- campanii de informare a comunității cu privire la serviciile proprii, în vederea prevenirii violenței în familie;
- în situații excepționale, la solicitarea organelor competente de la nivel local sau a victimelor aflate în situație de urgență, caz în care situația este atestată de evaluarea SPAS, se pot acorda servicii specializate pentru maximum 7 zile.

În decursul anului 2019, de serviciile centrului de recuperare a victimelor violenței nu au beneficiat victime ale violenței în familie.

b) Centrul de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie

Centrul de consiliere pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, înființat prin HCL 28/2016 având drept obiectiv reducerea violenței domestice și a celei bazate pe deosebirea de sex prin facilitarea accesului victimelor la servicii specifice pentru prevenirea și combaterea violenței în familie precum și întărirea capacității administrative a instituțiilor publice locale prin crearea unui nucleu propriu specializat în lucrul cu victimele violenței în familie, a furnizat servicii specifice unui număr de 6 victime ale violenței în familie. Serviciile de care au beneficiat constau în:

- servicii de consiliere de suport (psihologică, juridică, asistență socială) pentru asigurarea accesului facil și echitabil pentru toate categoriile de victime la servicii specializate;
- promovarea drepturilor victimei prin activități de informare și conștientizare la nivelul comunității;
- management de caz (evaluarea complexului de nevoi, îndrumarea beneficiarului către serviciile disponibile etc.).

c) Centrul de asistență a agresorilor familiali

Centrul de asistență a agresorilor familiali furnizează în continuare următoarele tipuri de servicii: consiliere în vederea asigurării și facilitării accesului agresorilor la tratamente psihologice, psihiatrice,

de dezalcoolizare sau de dezintoxicare; servicii de consiliere și mediere a conflictului pentru părțile implicate în vederea depășirii situațiilor de risc; consiliere juridică; servicii de informare și orientare; distribuirea de materiale de promovare.

În perioada ianuarie – decembrie 2019 a fost 1 beneficiar al acestor servicii.

d) Ambulanța pentru Urgențe Sociale

Serviciul Public de Asistență Socială Cugir, în exercitarea atribuțiilor ce-i revin cu privire la protecția persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități precum și a persoanelor cu boli cronice sau terminale în diferite stadii de evoluție, a înființat prin HCL 44/2016 Serviciul Public de Interes Local „Ambulanța pentru Urgențe Sociale Cugir.”

Principalele obiective ale Ambulanței pentru Urgențe Sociale Cugir sunt acordarea asistenței medico-sociale persoanelor/grupurilor cu risc crescut de excluziune socială care reprezintă urgențe sociale, transmiterea cazurilor depistate către compartimentele specializate în vederea asigurării serviciilor de care au nevoie persoanele aflate în situații de criză medico-socială, conform prevederilor legale în vigoare și medierea relațiilor cu serviciile publice de urgență specializate (spitale, policlinici, centre rezidențiale, adăposturi de urgență etc.) în vederea internării/cazării persoanelor aflate în situație de criză.

În decursul anului 2019 au fost întocmite 63 de fișe de transport reprezentând un număr de 63 transporturi la diferite instituții (CEPH Alba, Spitalul Jud. Alba, Spital Hematologie Cluj, Târgu Mureș, Sibiu, Hunedoara, Clinica Oncologie Cluj, Spital or. Deva etc.) pentru un număr de 31 beneficiari.

e) Adăpostul de noapte este un serviciu social SPAS, nelicențiat, necesar pentru asigurarea serviciilor sociale pentru persoanele fără adăpost de pe raza UAT Cugir, dar și agresorilor familiilor evacuate din domiciliu în urma intervenției echipei mobile pentru violența în familie.

Centrul „Adăpostul de noapte” are, conform HCL 23/2016, obligativitatea desfășurării la nivel local a serviciilor sociale având drept scop combaterea marginalizării sociale și a riscului excluderii persoanelor fără adăpost, fără sprijin familial, fără surse de venit, prin asigurarea următoarelor activități:

- primire și găzduire temporară pe o perioadă determinată;
- asistență medicală și îngrijire;
- consiliere psihologică și juridică;
- consiliere în vederea integrării sociale;

- acompaniere în vederea obținerii unor documente și acte de identitate sau stare civilă, precum și a unor drepturi cu caracter social;
- facilitarea accesului la alte tipuri de prestații și servicii sociale;
- asigurarea de alimente, îmbrăcăminte, hrană și materiale sanitare.

Până la nivelul anului 2018, serviciile au fost asigurate într-un spațiu impropriu amenajat în cadrul fostei Grădinițe nr. 1, cu sediul în str. R. Mic, nr. 105. În perioada iulie-decembrie 2019 s-au realizat lucrări de igienizare și reparație a unei încăperi, camera cu destinație de adăpost fiind dotată ulterior în mod corespunzător cazării a 4 persoane simultan.

De asemenea, următoarele servicii sociale sunt înființate în cadrul unor proiecte aflate în derulare în prezent:

Tabel 12.1 Servicii sociale aflate în curs de dezvoltare

Nr. crt	Denumirea serviciului social	Capacitate (nr. beneficiari)	Adresa
1.	Centru de asistență și recuperare pentru persoane vârstnice Lotus	162	Strada. 21 Decembrie 1989, nr. 47
2.	Centru comunitar integrat Michelangelo (în curs de licențiere)	50	Strada. 21 Decembrie 1989, nr. 77 A

12.4. ASISTENȚĂ MEDICALĂ

În cursul anului 2019, Biroul Asistență Medicală Cugir și-a continuat activitatea pe structurile deja existente, respectiv:

- Compartimentul Asistență Medicală Comunitară;
- Compartimentul Asistență Medicală Școlară;
- Compartimentul Îngrijire Medicală și Paliativă la domiciliu.

În această perioadă, activitățile medicale s-au desfășurat în cadrul tuturor compartimentelor în conformitate cu prevederile legale, încercându-se acoperirea cât mai bine a tuturor nevoilor persoanelor din cadrul comunității.

În anul 2019, a fost identificat un număr de 950 de persoane vulnerabile care au beneficiat de 2.309 servicii medico-sociale. Populația țintă pentru asistența medicală comunitară este alcătuită din persoane vulnerabile, care cel mai adesea au nevoi complexe de îngrijire. Nevoile complexe de îngrijire presupun existența unor probleme de natură socială pe lângă probleme/vulnerabilitățile medicale.

Asistenții medicali comunitari au desfășurat în anul 2019, 12 (doisprezece) Campanii Naționale, și 12 (doisprezece) Campanii locale, dar și acțiuni de promovare a sănătății în rândul comunității, precum și în școli. Totodată, asistenții medicali comunitari și-au sprijinit colegii, asistenți medicali școlari, în vederea efectuării triajului epidemiologic la școli și grădinițe (688 copii și elevi).

În cadrul compartimentului de Asistență Medicală Școlară:

❖ Cabinet Medical Școlar

Asistența medicală școlară este destinată preșcolărilor, elevilor și studenților cu scop de informare, profilaxie și tratare primară a afecțiunilor întâlnite în colectivitate.

Asistența medicală stomatologică este asigurată de personal specializat în cadrul Cabinetului stomatologic școlar, raportându-se în anul 2019, un număr total de 663 persoane dintre care 644(U) și 19 (R).

❖ Compartiment Îngrijire Medicală și Paliativă la domiciliu:

Serviciul de îngrijire medicală și paliativă la domiciliu este destinat asistenței persoanelor vârstnice aflate în diverse grade de dependență, persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu boli în stadii terminale, asigurându-le acestora un set de servicii de îngrijire cu scopul asistării lor în îndeplinirea actelor curente de viață, prevenirii sau limitării degradării autonomiei funcționale, păstrării și îmbunătățirii stării de sănătate, asigurării unei vieți decente și demne.

99 persoane vârstnice, cu handicap sau boli cronice, persoane cu boli aflate în stadii terminale, îngrijite la domiciliu în anul 2019 (realizându-se 198 planuri individuale de îngrijire medicală la domiciliu pe baza recomandărilor medicale).

12.5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Cu siguranță, un sector medical circular reprezintă o provocare, întrucât pe lângă protecția mediului, sănătatea pacienților este, fără îndoială, prioritară. De aceea, pentru orice comunitate, trebuie înaintate măsuri care să protejeze atât mediul, cât și bunăstarea pacientului.

Una din preocupările economiei circulare este regândirea modului în care sunt concepute produsele astfel încât să fie eliminate sau reduse deșeurile survenite în urma activităților umane. În sectorul medical acest lucru se realizează mai greu. Conform OMS (Ministerul Sănătății, 2018), din totalul de deșeuri generate la nivel mondial de activitățile de îngrijire a pacientului, aproximativ 85% din cantitatea produsă nu sunt deșeuri toxice, restul de 15% fiind considerate cu potențial radioactiv

și infecțios. Astfel, măsurile de gestionare sigură și ecologică a deșeurilor medicale pot preveni impactul negativ (eliberarea neintenționată de substanțe/ gaze toxice, inclusiv microorganisme rezistente la medicamente în mediu) asupra sănătății și asupra mediului din astfel de deșeuri, protejând astfel sănătatea pacienților, angajaților din domeniul sănătății și publicului larg.

Orașul Cugir ar putea beneficia de pe urma unor măsuri care să vizeze în general reducerea materialelor utilizate, sinergia sistemului în general dar și producția și achiziția, toate contribuind într-un final la circularitatea sistemului medical.

Intervențiile care se concentrează asupra reducerii cerințelor materiale ale spitalelor trebuie să abordeze factorul complicat al riscului, sau mai degrabă, percepția că există un risc cu privire la faptul că reducerea utilizării materialelor într-un spital în sine se poate traduce într-o îngrijire de calitate inferioară. Aceste măsuri se concentrează pe faptul că oricât de mult ne-am dori să reducem numărul cetățenilor bolnavi, va exista mereu un anumit număr de pacienți care vor necesita îngrijire și spitalizare, deșeurile produse în urma lor fiind așadar inevitabile. Câteva recomandări în acest sens sunt:

❖ Reducerea directă a sursei deșeurilor

Aceasta poate fi operaționalizată la nivelul unităților medicale din Cugir, concret, prin selectarea și cumpărarea produselor de către departamentele de achiziții care pot fi reutilizate în cantități mai mici sau din care rezultă un deșeu mai puțin toxic. De asemenea, în cazul în care situația și patogenii permit, este recomandată utilizarea mai degrabă a metodelor fizice decât de curățare chimică (de exemplu, dezinfectarea cu aburi în locul dezinfectării cu substanțe chimice).

❖ Digitalizarea proceselor birocratice la nivel de spital

Digitalizarea proceselor birocratice la nivel de spital este necesară atât pentru reducerea cantității de hârtie și materiale utilizate în mod normal pentru redactarea documentației medicale, cât și pentru fluidizarea circuitelor din cadrul spitalului în termen de timp de așteptare.

❖ Managementul stocurilor de produse chimice și farmaceutice

Pentru a îndeplini obiectivul reducerii deșeurilor medicale, trebuie aplicată o abordare multinivelară, fiind necesare de asemenea și schimbări în managementul stocurilor de produse. Câteva dintre posibilele măsuri care ar facilita atingerea obiectivului reducerii sunt: comandarea mai frecventă de cantități relative mici decât de cantități mari, pentru a reduce cantitățile utilizate (aplicabile în special produselor instabile), utilizarea mai întâi a celui mai vechi lot al unei categorii de produs, sau verificarea datei de expirare a tuturor produselor în momentul livrării și refuzul de a accepta articole cu termen scurt de la un furnizor.

❖ Achiziții publice verzi

Politica de achiziții a spitalelor este un element esențial în ceea ce privește deșeurile generate. Spre exemplu, pot fi alese în mod voluntar acele produse care provin din surse regenerabile sau care pot deveni cu ușurință de înaltă calitate prin reutilizare, reparare sau adaptare.

❖ Utilizarea agenților de curățare cu eco-etichetă

Recomandare: Datorită cerințelor înalte de igienă din spitale care trebuiesc cu siguranță îndeplinite, se utilizează o cantitate mare de detergenți. Reducerea utilizării este astfel o problemă dificilă, întrucât siguranța pacienților și a personalului poate fi pusă în pericol dacă nu sunt eliminați toți patogenii periculoși. Dar impactul pe care produsele de curățare îl au asupra mediului poate fi redus semnificativ prin achiziționarea produselor de curățare care dispun de etichetă ecologică. Această categorie de produse are un avantaj suplimentar deoarece conțin mai puțini agenți alergeni care cauzează reacții cutanate pe pielea pacienților, dacă acestea sunt, de asemenea, utilizate pentru spălarea pacienților.

**XIII. MOBILITATE
URBANĂ**

13. MOBILITATE URBANĂ

13.1. CONTEXTUL LOCAL

Dinamica schimbului de marfă și deplasarea rapidă a persoanelor în condiții de siguranță și confort este unul dintre cele mai expresive etaloane ale standardului de calitate a vieții. În același timp, infrastructura și mobilitatea unui oraș circular optimizează atât consumul eficient de energie, cât și comunicarea rapidă și ușoară. Mobilitatea unui astfel de sistem circular pune accentul pe creșterea ponderii mijloacelor alternative: realizarea de piste de biciclete care să interconecteze principalele centre culturale, economice, de educație și de recreere, precum și stimularea soluțiilor ecoinovative de eficientizare a transportului, cum ar fi transportul de tip sharing, destinate pe de o parte îmbunătățirii accesibilității, iar pe de altă parte raționalizării acestuia cu privire la consumul de combustibil pe persoană sau pe unitate marfă. Acestea presupun o planificare atentă a infrastructurii, cu includerea de oferte pentru soluții alternative cum ar fi, de exemplu, oferirea de posibilități de preluare a vehiculelor eco și modernizarea transportului metropolitan verde printr-o abordare strategică, care să permită integrarea transportului metropolitan în rețeaua de transport interjudețean, atât pentru persoane, cât și pentru bunuri.

De remarcat este faptul că circulația nemotorizată primește din ce în ce mai multă atenție, de la nivel global, european, până la nivel local, având drept beneficiu un aport la menținerea și ameliorarea sănătății cetățenilor, crearea unor spații publice mai agreabile pentru om, prin reconfigurarea lor în favoarea pietonului și a circulației nemotorizate sau reducerea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră. Economia de spațiu primește o importanță din ce în ce mai mare la nivel urban, unde vechea paradigmă de a crea loc pentru mașini este înlocuită de valorificarea spațiilor pentru oameni.

Transportul public urban preia deplasările pe distanțe lungi în oraș, reducând astfel deplasările individuale. În acest sens, sunt de adus îmbunătățiri în ceea ce privește infrastructura (pentru informații în timp real și evitarea congestiilor de trafic), accesibilitatea, facilitatea, comunicarea, vânzarea și promovarea transportului public.

Pentru a continua viziunea P.M.U.D., strategia de abordare a mobilității urbane și a celei de legătură cu localitățile din periurban trebuie să stabilească, pe de o parte, principiile care să fie urmărite și, pe de altă parte, un plan de dezvoltare graduală, care să permită ca toate proiectele punctuale să țintească atingerea scopului final. Utilizând direcția trasată de P.M.U.D. și debutul acestei optici concretizată deja prin proiectele aflate în implementare sau deja finalizate, putem defini vectorul strategic optim dedicat atingerii standardelor de mobilitate conforme normelor U.E.

Din punct de vedere al influenței în teritoriu, orașul Cugir este considerat (PATJ Alba), centru cu rol de echilibru, cuprinzând 5 unități administrativ teritoriale: orașul Cugir, Ceru Băcăinți, Șibot, Blandiana și Săliștea, având o populație de 25.759 locuitori și o suprafață de 345,77 ha în anul 2019.

Structura actuală de transport a orașului Cugir nu este adaptată cerințelor prezente și viitoare. Ea nu răspunde necesităților economice, sociale, de mediu, în consecință, este necesară construirea, modernizarea și extinderea infrastructurii existente, concomitent cu adoptarea unor politici locale de diversificare, prin dezvoltarea transportului în comun, adoptarea de căi de transport dedicate transportului alternativ și pietonalizarea spațiilor publice atractive. De asemenea, este necesară adaptarea tuturor acestora la perspectiva evolutivă, astfel încât acestea să fie construite pe baza unui concept modern de sistematizare, care să asigure dezvoltarea echilibrată, în armonie cu principiul respectului față de mediul înconjurător.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a orașului Cugir se referă la perioada 2016 – 2030 și acoperă zona periurbană și urbană a acestuia, formată din orașul Cugir și cele 7 localități componente: Bocșitura, Bucuru, Călene, Fețeni, Goășele, Mugești și Vinerea. În concordanță cu cadrul legislativ european și național, PMUD al orașului Cugir are ca scop dezvoltarea sustenabilă a mobilității în zona urbană funcțională și periurbană luată în studiu, oferind un pachet de măsuri (obiective, direcții, programe și proiecte) care se constituie ca suport în vederea pregătirii și implementării de proiecte cu finanțare europeană, națională sau locală. Pachetele de măsuri oferite reprezintă soluții ale problemelor identificate în cadrul studiilor realizate în etapa de analiză a situației actuale. În același timp se urmărește creșterea atractivității și calității mediului urban și a peisajului urban, în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Conform PMUD se urmăresc patru deziderate:

- Accesibilitate: asigurarea diferitelor opțiuni de transport tuturor cetățenilor, astfel încât să permită accesul la destinații și servicii esențiale;
- Siguranță și Securitate: îmbunătățirea siguranței și securității;
- Mediul: reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie;
- Eficiență și rentabilitate economică: îmbunătățirea eficienței și a rentabilității transportului de persoane și mărfuri;

O altă componentă de complementaritate o reprezintă și legătura orașului Cugir cu zonele rurale din Zona Urbană Funcțională (ZUF) Cugir, anumite proiecte propuse la nivel de ZUF contribuind de asemenea la atingerea obiectivelor asumate în cadrul Strategiei integrate de dezvoltare durabilă a orașului Cugir 2021-2027, unde spre exemplu sunt propuse acțiuni de promovare și susținere a producătorilor locali dar și a meșteșugurilor tradiționale sau parteneriate între UAT-uri urbane / rurale în vederea implementării unor proiecte de interes comun.

13.2. REȚEAUA STRADALĂ

Conform Nomenclatorului stradal cu ultima actualizare la 30.03.2014, rețeaua stradală a orașului Cugir și a localităților aferente administrativ (încadrabile în periurban) cuprinde 134 străzi, alei și drumuri private din care: 111 în orașul Cugir și 23 în Vinerea. Acestea sunt încadrate în 4 zone delimitate pe criteriul distanței față de centru administrativ al orașului. Conform PMUD, cca 33 % din străzi sunt modernizate și un procent de 65% sunt drumuri ce necesită includerea într-un program de modernizare. Situația calității străzilor din orașul Cugir este reprezentată în figura 13.1.

Distribuția străzilor din orașul Cugir, în funcție de calitate
(% din număr total de străzi)

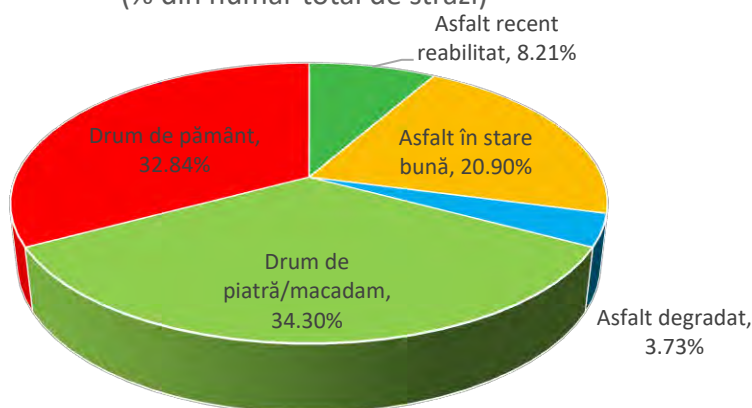

Figura 13.1: Distribuția străzilor din orașul Cugir, în funcție de calitate (PMUD, 2017)

Astfel, dintre cele 134 de străzi din orașul Cugir, 11 sunt dotate cu asfalt recent reabilitat, 28 cu asfalt în stare bună, 5 cu asfalt degradat, 46 sunt drumuri de piatră și 44 sunt drumuri de pământ.

În urma analizei calității drumurilor din oraș s-a efectuat și o nouă încadrare a acestora în conformitate cu OG nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, actualizată în 2013. Conform acestei ordonanțe, străzile din localitățile urbane se clasifică în raport cu intensitatea traficului și cu funcțiile pe care le îndeplinesc, astfel:

- străzi de categoria I - magistrale, care asigură preluarea fluxurilor majore ale orașului pe direcția drumului național ce traversează orașul sau pe direcția principală de legătură cu acest drum;
- străzi de categoria a II-a - de legătură, care asigură circulația majoră între zonele funcționale și de locuit;
- străzi de categoria a III-a - colectoare, care preiau fluxurile de trafic din zonele funcționale și le dirijează spre străzile de legătură sau magistrale;

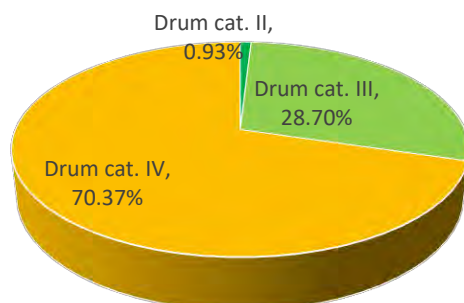
- d) străzi de categoria a IV-a - de folosință locală, care asigură accesul la locuințe și pentru servicii curente sau ocazionale, în zonele cu trafic foarte redus.

Tot în baza acestei ordonanțe, străzile din localitățile rurale se clasifică în:

- a) străzi principale;
b) străzi secundare.

Conform acestei clasificări, distribuția străzilor din Cugir se prezintă după cum este reprezentată în figura 13.2.

Pondere drumurilor dintr-o categorie în numărul total de străzi (%)

Figura 13.2. Distribuția drumurilor din Cugir, în funcție de categoria din care face parte (PMUD, 2017)

Astfel, dintre cele 108 străzi din Cugir, una face parte din categoria II, 31 fac parte din categoria III și 76 fac parte din categoria IV.

De asemenea, sunt preconizate realizarea de lucrări de modernizare în zonele marginale precum:

- a) realizarea branșamentului la rețeaua de gaze naturale în zonele limitrofe ale orașului, cu scopul de a sprijini populația din aceste zone, care folosește masa lemnoasă pentru încălzire și activitățile zilnice fiind generate hidrocarburi policiclice aromatice poluante care au efect nociv asupra aerului expirat;
- b) realizare sisteme de captare/rigole pentru apa provenită de pe versanți în urma precipitațiilor;
- c) realizarea zidurilor de sprijin pentru prevenirea alunecărilor de teren în zonele marginale ale orașului unde locuiesc familii afectate de sărăcie. Locuitorii din zonele limitrofe ale orașului au locuințe amplasate la baza unor versanți/dealuri, de pe care apar viituri și cantități importante de apă. Aceste cantități generate în urma precipitațiilor care au devenit scurte și foarte mari ca și cantitate de apă au generat alunecări de teren și afectarea unor locuințe din orașul Cugir.

13.3. SERVICIUL PUBLIC DE TRANSPORT ÎN COMUN

Transportul public de persoane prin curse regulate în orașul Cugir este deservit de 2 linii de transport în comun, care traversează orașul de la nord la sud, făcând de asemenea legătura localității aparținătoare Vinerea cu orașul (PMUD, 2017).

În prezent, serviciul de transport public local este delegat către operatorul de transport Livio Dario SRL, până la data de 31.12.2021, pe două trasee, în orașul Cugir, respectiv Cugir – Vinerea. În luna octombrie 2020, Primăria Cugir a lansat licitația pentru un contract de delegare a gestiunii serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate în oraș. Potrivit Primăriei Cugir, populația orașului Cugir face parte din categoria defavorizată din punct de vedere al serviciului de transport public de persoane, concretizată prin (Alba24.ro, 2020):

- rata mare a șomajului;
- venitul mediu pe locuință sub media pe țară;
- fluctuația mare a locurilor de muncă;
- dispersia mare a locurilor de muncă (amplasarea locurilor de muncă este echidistantă, relativ mare față de zona de locuințe, aproximativ 4-5 km de la zona Râul Mic la zona cuprinsă între Parcul Industrial Cugir și intrarea în oraș unde în prezent sunt cumulate cele mai multe locuri de muncă);
- numărul relativ mic de locuri de parcare pentru autoturismele personale în zona locurilor de muncă;
- numărul mic al locuitorilor care utilizează bicicleta.

Numărul mediu estimat de călători este de 240.000 / an, iar valoarea medie estimată a contractului este de 600.000 de lei/an. Numărul estimat de km este de 144.000 km/an, din care pentru traseul din Cugir 70.600 km/an, iar pentru traseul Cugir – Vinerea 73.400 km/an (Alba24.ro, 2020).

Principalele probleme cu care se confruntă transportul public în Cugir sunt (PMUD, 2017):

- starea precară a infrastructurii rutiere, în special în zonele rezidențiale nou dezvoltate;
- logistica operatorilor de transport public urban în orașul Cugir este limitată.

Prin proiectul „Reducerea emisiilor de carbon în orașul Cugir bazată pe Planul de Mobilitate Urbană Durabilă”, Primăria Cugir își propune să dezvolte transportul în comun și modalități alternative de transport, pe bicicletă și pietonal. Valoarea totală estimată a proiectului este de 35.029.183,14 de lei, fără TVA) (Țimonea, 2020).

În privința transportului în comun, proiectul prevede: optimizarea transportului în comun prin modernizarea infrastructurii traseelor mijloacelor de transport în comun; introducerea unei noi rute

de transport public local; achiziția de autobuze cu propulsie hibridă (6 bucăți); modernizarea a 8 stații de autobuz; construirea a 41 de stații de autobuz (instalare sisteme de afișaj date călătorii transport în comun, sistem monitorizare video CATV (compus din: sistem de monitorizare video intersecții: 28 de puncte importante (intersecții) pe traseul reabilitat); sistem video monitorizare în 49 stații de autobuz, automate pentru eliberarea biletelor și implementarea unui sistem de management al traficului (sistem video numărare și identificare auto: 6 puncte importante cu trafic intens), înființarea unui dispecerat de monitorizare video, realizarea unui management integrat pentru subsistemele de afișaj transport public, informare pasageri și date AVL flota autobuze, sistem de afișaj date călători transport în comun cu stand special amplasate în stațiile de autobuz, sistem/aplicație de tip AVL pentru operatori și infrastructură de transport date pe fibră optică (Țimonea, 2020).

13.4. TRANSPORTUL DE MARFĂ

Transportul de mărfuri reprezintă o componentă intrinsecă a dezvoltării urbane din punctul de vedere al capacității de producție, servicii și comerț. Din punct de vedere al destinației transportului de mărfuri pe raza orașului Cugir, se disting următoarele categorii (PMUD, 2017):

- transport de mărfuri local, având în principal scop comercial de aprovizionare a punctelor de desfacere de pe raza orașului;
- transport de mărfuri atras datorat aprovizionării obiectivelor industriale existente;
- transport de mărfuri generat de produsele fabricate pe raza orașului;
- transport de mărfuri industrial, prin activități de prestări servicii;
- transport cu caracter casnic, ocazional, generat de aprovizionare, construcții și amenajări.

În ceea ce privește transportul de mărfuri pe căi ferate, în oraș nu există terminale de marfă pe rețeaua feroviară. Cele mai apropiate terminale de marfă pe rețeaua feroviară se găsesc în orașele Sibiu, Mediaș și Câmpia Turzii. În ceea ce privește transportul aerian, orașul Cugir nu posedă aeroport sau aerodrom, cele mai apropiate aeroporturi se află la Sibiu (94 km), Târgu-Mureș (155 km) și Cluj-Napoca (133 km). Situația actuală privind starea traficului feroviar face ca transportul de mărfuri spre și dinspre Cugir să se efectueze în totalitate pe căi rutiere. Principalele rute de transport rezultate din monitorizările de trafic sunt:

- DJ 704 intrare Cugir;
- B-dul Victoriei spre centru;
- Str. 21 Decembrie 1989.

Având în vedere că orașul Cugir nu are rute ocolitoare, principalele rute amintite mai sus, care trec prin centrul localității preiau traficul greu, respectiv traficul de transport marfă (PMUD, 2017).

Principalele probleme care constrâng eficiența sistemului de transport al orașului Cugir sunt: relativa izolare a localității din punct de vedere rutier, relativa izolare a localității din punct de vedere al accesului la infrastructura feroviară și exploatarea forestieră din amonte localității Cugir, care generează trafic rutier greu specific activității și care traversează orașul Cugir și localitatea Vinerea (PMUD, 2017).

13.5. MIJLOACE ALTERNATIVE DE MOBILITATE

Infrastructura și mobilitatea unui oraș circular optimizează trei parametri principali: consumul eficient de energie, comunicare rapidă și ușoară și componenta smart.

Măsuri:

- Încurajarea transportului bazat pe mijloace alternative, realizarea de piste de biciclete care să interconecteze principalele centre culturale, economice, de educație și de recreere, precum și stimularea soluțiilor ecoinovative de eficientizare a transportului, cum ar fi transportul de tip sharing, destinat, pe de o parte, îmbunătățirii accesibilității la transport, iar pe de altă parte, raționalizării acestuia cu privire la consumul de combustibil pe persoană sau pe unitate marfă. Acestea presupun o planificare atentă a infrastructurii, cu includerea de oferte pentru soluții alternative cum ar fi, de exemplu, oferirea de posibilități de preluare a vehiculelor eco (bus, ciclo etc.) în cazul restricționării accesului cu autovehicule pe combustibili fosili în centrul unui oraș.
- Dezvoltarea/modernizarea transportului metropolitan verde printr-o abordare strategică, care să permită integrarea transportului metropolitan în rețeaua de transport interjudețean, atât pentru persoane, cât și pentru bunuri.

PMUD subliniază ușurința cu care locuitorii urbei abordează mijloacele alternative de deplasare. Acest fapt se poate explica prin: mărimea relativ redusă a orașului; concentrarea urbei de-a lungul axei principale; lipsurile datorate regresului economic înregistrat după 1990 și, nu în ultimul rând, o atitudine conștientă față de importanța mediului înconjurător în asigurarea unei calități ridicate a vieții (PMUD, 2017).

Primăria Cugir își propune să contribuie la schimbarea priorităților și a mentalităților, de la o mobilitate bazată pe utilizarea automobilului privat, la o mobilitate bazată pe transportul în comun, ecologic, pe utilizarea bicicletei ca mijloc de deplasare, în sistem bike-sharing, dar și pe mersul pe jos (Cotu, 2019).

În privința transportului alternativ, proiectul „Reducerea emisiilor de carbon în orașul Cugir bazată pe Planul de Mobilitate Urbană Durabilă” prevede: implementarea unui sistem de management al traficului; promovarea deplasărilor cu mijloace de transport alternative, prin înființarea de piste de biciclete (în suprafață totală de 28.026 mp, pe străzile supuse modernizării), achiziționarea de biciclete (70 bucăți), înființare sistem bike-sharing, reabilitarea și extinderea de trotuare și creșterea mobilității urbane și a siguranței traficului prin reorganizarea intersecțiilor în punctele de conflict și în zonele cu risc ridicat, sistem video monitorizare stații bike-sharing în 7 puncte de bike-sharing (Țimonea, 2020).

13.6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Principalele intervenții propuse în PUG al orașului Cugir și preluate în PMUD sunt (PMUD, 2017):

- ranforsarea sistemelor rutiere la străzile modernizate în funcție de traficul de prognoza pentru acestea și de starea lor;
- modernizarea străzilor care fac parte din trama stradală majoră, pornind din zona centrală spre extremități, în primul rând în lungul accesului principal respectiv accesul dinspre D.N.7;
- urmărirea corelării lucrărilor de modernizare cu cele privind instalațiile tehnico-edilitare subterane și aeriene;
- consolidarea sistemelor rutiere la străzile pietruite;
- pietruirea și balastarea străzilor care sunt impracticabile în anotimpurile ploioase;
- amenajarea unor parcări publice în zona centrală și în zonele de locuit;
- realizarea parcajelor pentru prestări servicii sau industrie în limitele necesare în funcție de capacitățile existente sau propuse în afara spațiului aparținând domeniului public;
- amenajarea zonelor pentru circulația pietonală;
- amenajarea unei zone pentru circulația bicicliștilor prin crearea de spațiu suplimentar sau prin marcarea în carosabil a acesteia;
- amenajarea corespunzătoare a trotuarelor și a zonelor verzi protectoare;
- reorganizarea zonelor de locuit cu clădiri peste 3 nivele în scopul refuncționalizării prin asigurarea parcajelor necesare, prin sistematizarea circulației prin impunerea de sensuri unice de intrare-ieșire cu efect de creștere a capacității de circulație.

Măsurile prevăzute în PMUD al orașului Cugir, în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a rețelei de transport urban și periurban în intervalul 2015–2020, sunt în raport de dependență directă cu configurația sistemului de transport național și cu soluțiile propuse pentru realizarea/optimizarea conexiunilor la rețeaua de drumuri publice. Proiectele importante pentru dezvoltarea mobilității urbane durabile a orașului Cugir se referă în principal la infrastructură de transport (DJ704), creșterea siguranței traficului pe drumurile județene și mediul și patrimoniul natural.

A conceptual image of a globe with a large, lush green tree growing inside it. The globe is cracked and shattering, with white, jagged lines representing the breaking surface. The background is a soft-focus green and yellow, suggesting a natural environment. The text 'XIV. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE' is overlaid on the bottom right, with a teal triangle pointing to the right.

**XIV. MEDIU ȘI
SCHIMBĂRI CLIMATICE**

14. MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE

14.1. CARACTERISTICI LOCALE

Mediul înconjurător este un ansamblu de condiții și elemente naturale (aer, apă, sol, subsol și biodiversitate), dar și resurse antropice care interacționează și au un impact asupra calității vieții oamenilor și desigur asupra dezvoltării societăților.

Totalitatea activităților urbane (deplasările zilnice, modul de organizare, de muncă, locuire sau loisir) și gestionarea tuturor resurselor necesare acestor activități, se bazează pe resurse de mediu. Pentru a păstra un echilibru între acestea și om este nevoie de o planificare strategică a dezvoltării durabile, pentru a putea astfel gestiona resursele existente într-o manieră cât mai puțin invazivă pentru mediu, acest lucru fiind mai mult decât o necesitate în vremurile în care trăim.

Pentru a atinge obiectivele Agendei 2030 privind cu privire la dezvoltarea durabilă, va trebui să îmbunătățim modul de utilizare al resurselor. Totodată, avem nevoie de o gestionare mai eficientă a deșeurilor sau de investiții într-o infrastructură inteligentă. Astfel, o abordare integrată este cea mai bună soluție pentru că toate sectoarele existente într-un oraș pot să aibă un impact asupra mediului, acestea fiind de cele mai multe ori interdependente.

În ceea ce privește orașul Cugir, putem afirma faptul că, în urma Pactului Primarilor semnat în anul 2010, acesta și-a respectat angajamentul pe care și l-a luat de a obține o reducere a emisiilor de carbon de 22,1% până în anul 2020. Scăderea de emisii de carbon obținută până în anul 2019 fiind de 26,9%. Pe lângă acest aspect, menționăm că la nivelul Orașului au început să fie montate panouri solare și fotovoltaice, existând deja 4 microhidrocentrale și focusul orașului este pe eficientizarea resurselor. Pentru a putea vorbi de un „Oraș Verde” este nevoie să ne concentrăm pe aspecte care se pot îmbunătăți și aici vorbim de modul de valorificare a deșeurilor, plantări, creșterea biodiversității, izolarea termică a mai multor clădiri și desigur introducerea în totalitatea proiectelor ce se vor implementa pe viitor a componentelor Economiei Circulare.

La nivel global, majoritatea țărilor se confruntă cu schimbări climatice semnificative și accelerate cauzate de gazele cu efect de seră emise de activitățile pe care le realizează oamenii zilnic. Pentru a putea reduce și limita efectele negative asupra schimbărilor climatice e nevoie să acționăm.

Oamenii influențează din ce în ce mai mult clima și temperatura pământului prin arderea combustibililor fosili, tăierea pădurilor și activitățile de creșterea a animalelor. Acest lucru implică generarea unor cantități enorme de gaze cu efect de seră, pe lângă cele care apar în mod natural în

atmosferă, intensificând încălzirea globală. Gazele cu efect de seră prind căldura soarelui și o împiedică să se scurgă înapoi în spațiu. Multe dintre aceste gaze apar în mod natural, dar activitatea umană crește concentrațiile unora dintre ele în atmosferă, în special: dioxid de carbon (CO₂), metan, oxid de azot și gaze fluorurate; CO₂ este gazul cu efect de seră cel mai frecvent produs de activitățile umane și este responsabil pentru 64% din încălzirea globală provocată de om. Concentrația sa în atmosferă este în prezent cu 40% mai mare decât era când a început procesul de industrializare, iar acest lucru este vizibil și în temperatura medie globală actuală, care este cu 0,85° C mai mare decât era la sfârșitul secolului al XIX-lea. Fiecare din ultimele trei decenii a fost mai cald decât orice deceniu precedent de când au început înregistrările în 1850. Alte gaze cu efect de seră sunt emise în cantități mai mici, dar captează căldura mult mai eficient decât CO₂ și, în unele cazuri, sunt de mii de ori mai puternice. Metanul este responsabil pentru 17% din încălzirea globală provocată de om, iar oxidul de azot pentru 6% (Comisia Europeană, 2019).

Principalii factori cauzali ai creșterii emisiilor de carbon sunt după cum urmează:

- 1) Arderea cărbunelui, a petrolului și a gazului, producând dioxid de carbon și oxid de azot.
- 2) Tăierea pădurilor (defrișări). Copacii ajută la reglarea climei prin absorbția CO₂ din atmosferă. Deci, atunci când sunt tăiați, acel efect benefic se pierde și carbonul stocat în copaci este eliberat în atmosferă, adăugând efectul de seră.
- 3) Creșterea animalelor. Vacile și oile produc cantități mari de metan atunci când își digeră hrana.
- 4) Îngrășămintele care conțin azot produc emisii de oxid de azot.

Orașul Cugir a semnat în anul 2010 Pactul Primarilor, o inițiativă la nivel European ce are ca obiectiv unirea administrațiilor locale care se angajează în mod voluntar să își atingă sau chiar să depășească obiectivele Uniunii Europene în ceea ce privește clima și energia. Semnând acest Pact, orașul Cugir și-a luat angajamentul de a obține o reducere a emisiilor de carbon de 22,1% până în anul 2020, având ca punct de referință valorile înregistrate în anul 2008. Scăderea de emisii de carbon obținută până în anul 2019 a fost de 26,9%.

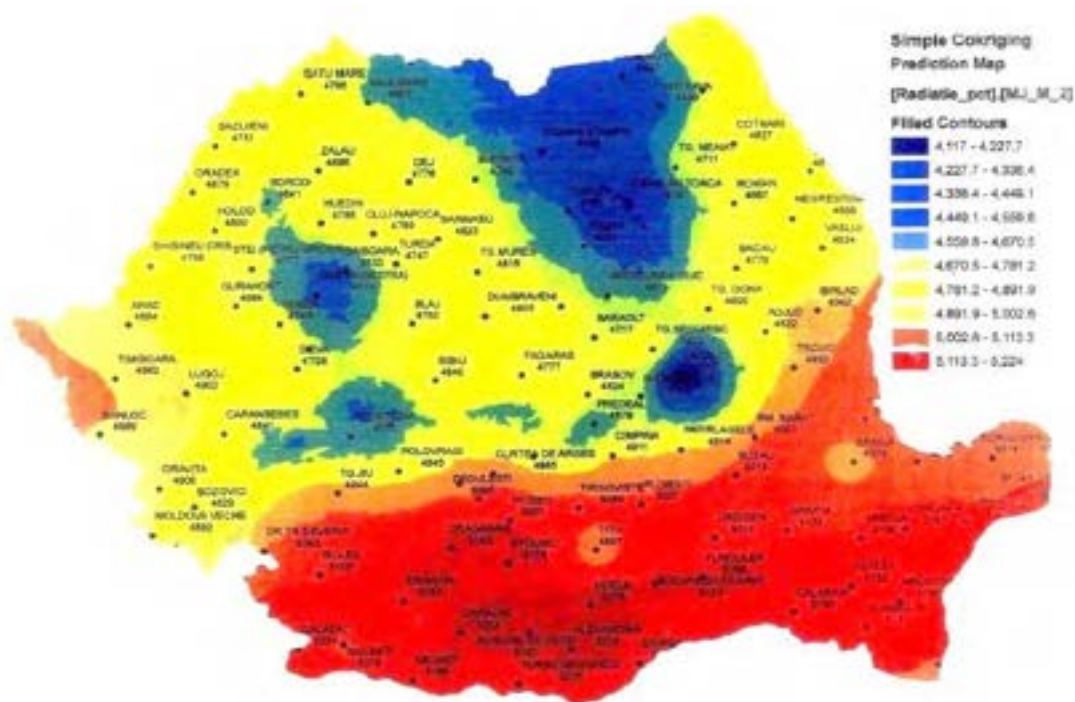
De asemenea, cu privire la eficiența energetică, putem menționa faptul că în aria administrativ - teritorială a Orașului Cugir s-au construit deja în perioada anilor 2011 - 2013 - 2 microhidrocentrale pe Râul Mic, iar în perioada anilor 2012 - 2014 alte 2 microhidrocentrale pe Râul Mare, care produc împreună 22216,98 Mwh/an.

În oraș, în aproximativ 15 gospodării au fost montate panouri solare pentru producere apă caldă menajeră și panouri fotovoltaice, și din 2017 au fost montate și la firma S.C. STAR TRANSMISSION S.A. 30 panouri fotovoltaice pentru uz intern.

Pornind de la datele disponibile furnizate de către: ANM, NASA și Meteotest în cadrul PAED Cugir 2020, s-a întocmit harta cu distribuția în teritoriu a fluxurilor medii anuale ale energiei solare incidente pe suprafața orizontală a teritoriului României, de unde rezultă că zona Orașului Cugir este extrem de favorizată intrând în zonele de interes deosebit pentru aplicațiile electroenergetice ale energiei solare din țara noastră, respectiv al doilea areal cu un potențial bun ca și câmpia și dealurile vestice și vestul Podișului Transilvaniei, unde radiația solară pe suprafața orizontală se situează între 1300 și 1350 Kwh / m²/an. Energia solară este o resursă inepuizabilă și nepoluantă ce poate fi utilizată atât pentru obținerea de energie electrică, cât și pentru încălzirea apei menajere.

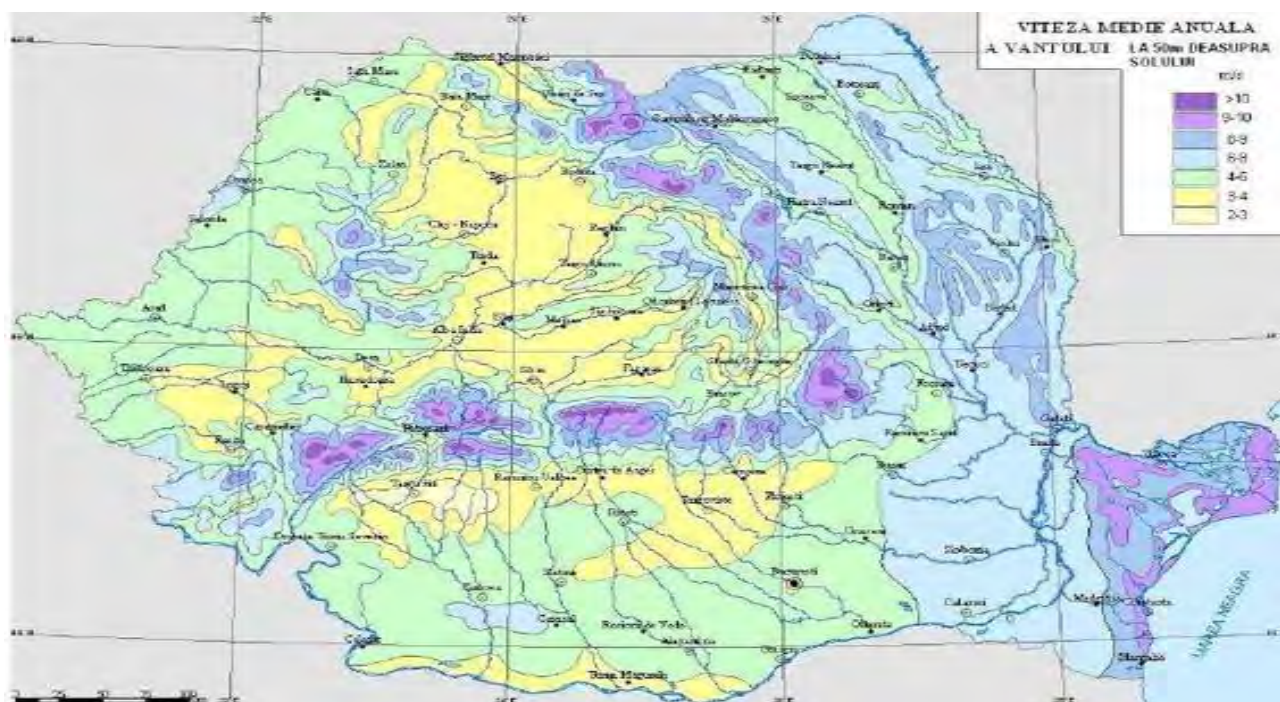
Circulația aerului se face predominant dinspre Vest, iar în Orașul Cugir se mai manifestă brizele de munte și vânturile locale. Energia eoliană, ca sursă inepuizabilă și nepoluantă chiar dacă prezintă dezavantajul că este discontinuă poate fi utilizată cu succes alături de energia solară.

Recomandările UE în domeniu, precum și practica actuală, au dovedit însă că viteza de la care este rentabilă exploatarea vântului ca resursă energetică trebuie să se refere la viteza vântului de la înălțimea rotorului turbinelor centralelor eoliene, la 50 m deasupra solului.

Harta 14.1: Harta solară a României(PAED Cugir, 2020).

Măsurătorile făcute în Județul Alba au scos în evidență faptul că există potențial pentru a utiliza forța vântului în majoritatea zonelor montane, așa cum este și zona Orașului Cugir, dar marele dezavantaj al zonei îl reprezintă drumurile foarte înguste, cu curbe strânse (care nu permit deplasarea mașinilor ce ar trebui să transporte elementele turbinelor) și mai ales apropierea zonelor locuite (PAED Cugir, 2020).

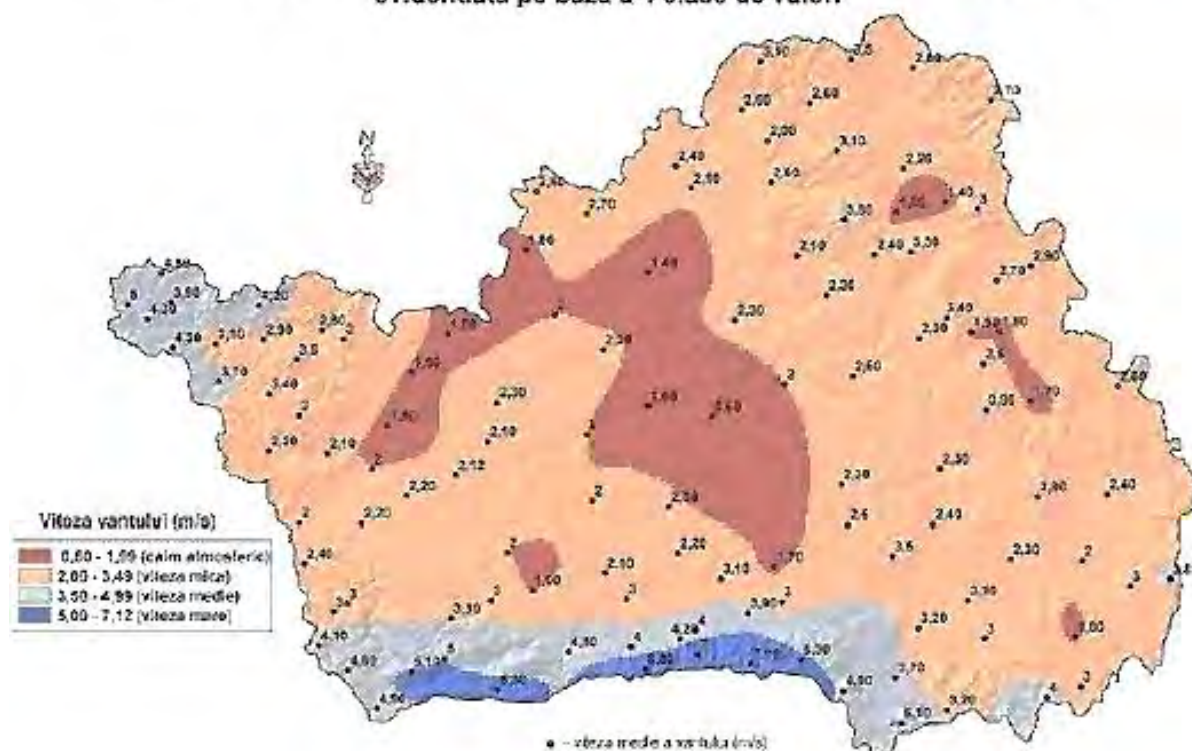
Harta 14.2: Harta Eoliană a României (PAED Cugir, 2020)

În zona montană sunt caracteristice viteze medii anuale care scad cu altitudinea de la 8-10 m/s pe înălțimile carpatice 2000-2500 m, până la 6 m/s în zonele cu altitudini de la 1800-2000 m, iar pe versanții adăpostiți vitezele anuale scad la 2-3 m/s, iar în depresiunile intramontane (intracarpate închise) acestea sunt de doar 1-2 m/s, unde se încadrează și teritoriul administrativ al Orașului Cugir așezat în Sud-Vestul Regiunii 7 Centru, ca parte a Județului Alba.

Analiza potențialului eolian al Regiunii 7 Centru realizată în urma unei colaborări cu firme germane au avut drept rezultat realizarea unei hărți a potențialului eolian al Regiunii 7 Centru, din care face parte și Județul Alba (PAED Cugir, 2020).

Regiunea CENTRU. Harta vitezei medii a vantului in functie de directia dominanta evidentiata pe baza a 4 clase de valori

Harta 14.3: Potențialul eolian al Regiunii Centru (PAED, 2020)

Biomasă

Resursele biosferei - fondul funciar al teritoriului administrativ al Orașului Cugir se extinde pe o suprafață de 345,77 Km² și este, de departe cea mai importantă resursă naturală.

Solul ca resursă naturală este cel care susține viața pe Terra, modelat de acțiunea agenților externi – factorii climatici – împreună cu plantele și animalele și nu în ultimul rând de către oameni. Caracteristica sa de bază este fertilitatea. Fiind cea mai importantă sursă de hrană solul trebuie protejat, deoarece pentru refacerea unui strat de 3 cm, este nevoie de 300 până la 1 000 de ani. Mărirea productivității lui se face prin administrarea de îngrășăminte naturale, rotirea culturilor pe aceeași suprafață, irigarea, selecționarea speciilor de plante și altele. Tot mai mulți producători optează pentru practicarea unei agriculturi ecologice. Parcelele de teren în zona noastră fiind mici, în cultivarea acestor terenuri se păstrează mult vechile tradiții, multe din aceste lucrări fiind făcute încă utilizând forța animalelor.

Orașul Cugir dispune de terenuri cultivate în suprafață de 75 Km² (arabil 15,8 Km², fânețe 14 Km², pășuni 45 Km²) și de un fond forestier de aproximativ 252 Km², toate acestea reprezentând și

o sursă de energie, având un potențial energetic tehnic al biomasei calculat pentru anul 2030 la o valoare de 767 TJ.

Cantitatea de substanță din biosferă cunoscută sub numele de biomasă, se preconizează a fi asigurată din următoarele tipuri de resurse:

- Resursele vegetale: provenite din culturile agricole, vii și livezi (16 Km²), parcuri și zone verzi (0,06 Km²) și nu în ultimul rând deșeurile urbane cu preponderență deșeurile biodegradabile.
- Resursele forestiere: pădurile, denumite și „aurul verde” sunt extinse pe un areal de 252 Km², reprezentând 73% din teritoriul administrativ al Orașului Cugir. Cea mai mare parte a resturilor rezultate din prelucrarea lemnului în regiunea noastră sunt colectate de către o societate pentru producerea de PAL, iar o altă parte sunt transformate în peleți, de către producătorii locali, pentru a fi utilizați ca și combustibil în centralele termice.
- Resursele pastorale: pășunile și fânețele, folosite pentru creșterea animalelor ocupă 59 Km² și reprezintă 17% din teritoriul administrativ al Orașului Cugir. Acestea reprezintă sursa de hrană pentru animalele din zonă, pentru care au fost construite stâne și adăposturi de vară, unde să poată fi preparate direct și ecologic, produsele animaliere, respectând pe cât posibil tradiția moștenită de la străbunii noștri.
- Resursele faunistice, la fel de utile omului ca și plantele, în zonă fiind înregistrate ~ 9000 capete de animal, pentru creșterea lor păstrându-se încă vechile tradiții, pășunatul pe pășunile din jurul orașului și transhumanța turmelor la munte pe perioada de vară.

Din potențialul energetic care ar putea fi asigurat de biomasă, cea mai mare parte, respectiv 91% ar putea proveni direct din biomasa vegetală, restul fiind împărțit aproape egal între potențialul dat de biogaz și respectiv de deșeurile urbane.

Tabel 14.1: Cantitățile de deșeuri colectate din Orașul Cugir, depozitate în halde autorizate și valorificate (Primăria Cugir, 2019)

An	MEDIA	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	MEDIA
Consumatori									
Toate colectate	4794	6550	6614	6419	6971	7242	6106	5625	831
%	59,2	81	81,8	79,3	86,2	89,5	74,5	69,5	17,3
Toate depuse	2544	3934	4166	4910	5960	5548	4055	3457	913
%	32	49,5	52,4	61,8	75,1	69,8	51	43,5	35,9%
Toate valorif.	215	895	819	702	1002	1694	2051	2168	1953
%	135,2	562,9	515,1	441,5	630,2	1065,4	1290	1361	905%

În anul 2019 la nivelul Orașului Cugir au fost colectate de la populație și de pe domeniul public deșeuri menajere cu un total de 5625 Tone (6106 Tone în 2018), din care depozitate în halde autorizate - 3457 Tone, valorificabile sub diferite forme - 2168 Tone, din care deșeuri de hârtie,

carton, plastice, PET, DEEE, fier, sticlă – 2058 Tone, deșeuri din materiale de construcții și demolări refoșite la consolidarea drumurilor de munte – 110 tone. Recuperarea deșeurilor de hârtie, carton, plastice, PET, DEEE fier, sticlă 2058 Tone, s-a făcut în principal prin intermediul a patru firme specializate.

14.2. NIVELUL EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ PRODUSE ÎN ACTIVITATEA ECONOMICĂ

Din activitatea industrială desfășurată în zona Cugir (ex. industria mecanică, industria de armament) se generează și deșeuri industriale precum ulei/emulsii uzate de la mașini, unelte, echipamente și materiale care conțin compuși desemnați (PCB/PCT) și pentru care sunt prevăzute planuri de eliminare etc. (sursa: Raport starea mediului - anul 2018, APM Alba). Conform aceluiași Raport, zona Cugir este o zonă vulnerabilă la nitrați.

În ceea ce privește calitatea aerului conform indicelui obținut în urma analizei, se observă în figura de mai jos un indice de 2, ceea ce corespunde unei calități a aerului „Foarte bun” .

Denumire	Indice orar	Indice de zi	Indice de ieri
CO	0.04mg/m ³ 2020/06/23 16:00:00	0.04mg/m ³	0.03mg/m ³
PM 10	5.95ug/m ³ 2020/06/23 16:00:00	5.95ug/m ³	8.51ug/m ³
SO2	1ug/m ³ 2020/06/23 13:00:00	8.5ug/m ³	18.4ug/m ³
O3	1ug/m ³ 2020/06/23 13:00:00	50.95ug/m ³	63.22ug/m ³
NO2	1ug/m ³ 2020/06/23 13:00:00	13.86ug/m ³	22.55ug/m ³

Figura 14.1: Calitatea aerului în Cugir (Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, 2020)

Indicele specific corespunzător dioxidului de azot se stabilește prin încadrarea valorii medii orare a concentrațiilor în unul dintre domeniile de concentrații înscrise în tabelul de mai jos unde se observă că este în limite normale cu mici fluctuații, corespunzător valorii „2” .

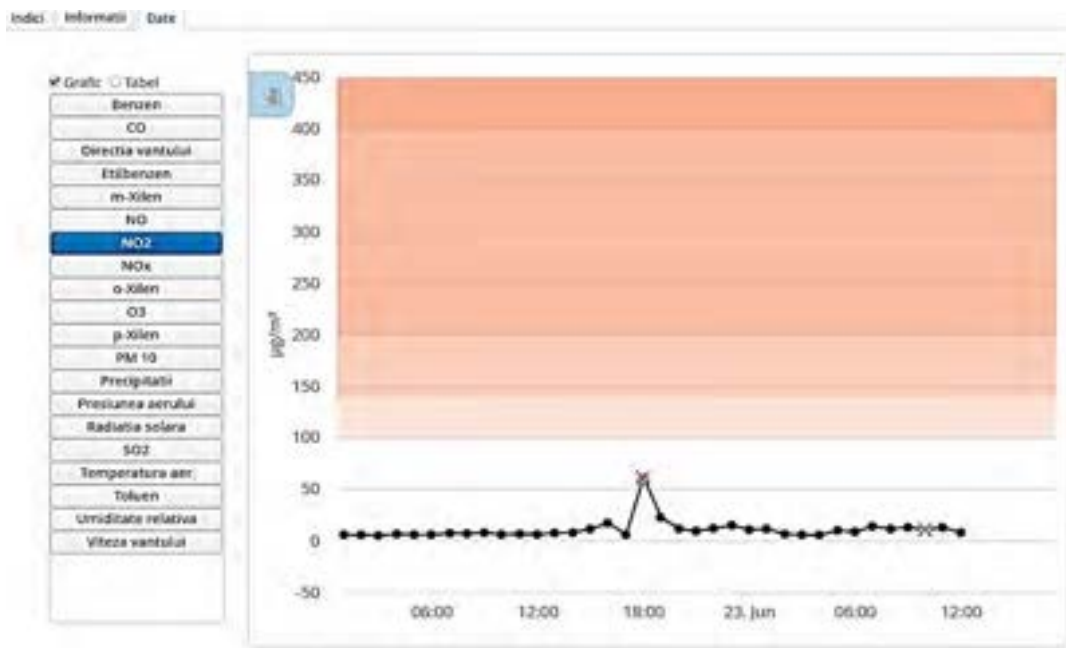

Figura 14.2: Situația dioxidului de azot (Rețeaua națională de monitorizare a aerului, 2020)

Indicele specific corespunzător particulelor în suspensie se stabilește prin încadrarea mediei aritmetice a valorilor orare, înregistrate în ultimele 24 de ore, în unul dintre domeniile de concentrații înscrise în tabelul de mai jos, unde se observă o depășire a pragului de $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$, atribuibil valorii „2” .

Figura 14.3 Situația particulelor de suspensie (Rețeaua Națională de Monitorizare a aerului, 2020)

Pentru a crește calitatea aerului în Cugir, deoarece măsurătorile sunt zonale, deci approximate, dar aproape de realitate, de la valoarea „2” - Foarte bună la valoarea „1”- Excelent, e nevoie de investiții în industrie și cu precădere la marii generatori de emisii locale.

Cei mai mari generatori de emulsii uzate și ape de spălare sunt SC Star Transmission Cugir și SC Star Assembly SRL Sebeș din industria constructoare de piese pentru mașini, care generează circa 2206 tone de emulsii și ape de spălare din totalul de 2900 tone.

14.3. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Printre recomandări se numără:

❖ Înființarea unei stații de măsurare a calității aerului la nivel de oraș

Poluarea aerului este una din marile provocări ale ultimelor decenii, având în vedere efectul pe care îl are aceasta asupra sănătății populației dar și a impactului pe care îl are aceasta asupra biodiversității.

Având în vedere prevederile legislației naționale în vigoare, se impune realizarea în mod continuu a evaluării calității aerului pe baza valorilor limită și valorilor de prag, în acord cu standardele naționale și ale Uniunii Europene, cu scopul:

- menținerii calității aerului înconjurător în zonele și aglomerările în care aceasta se încadrează în limitele prevăzute de normele în vigoare pentru poluanții atmosferici;
- îmbunătățirii calității aerului înconjurător acolo unde aceasta nu se încadrează în limitele prevăzute de normele în vigoare;
- adoptării măsurilor necesare pentru limitarea până la eliminare a efectelor negative asupra mediului.
- Consumul de resurse și gestionarea deșeurilor

Activitatea desfășurată de om presupune consum de materii prime, lucru care implică desigur generarea de reziduuri, aspect ce are un impact asupra mediului înconjurător.

❖ Educația de mediu și conștientizarea comunității locale

Măsurile de protecție a mediului sunt strâns legate de dezvoltarea urbană. Conform datelor de la Agenția Europeană de Mediu, problemele de mediu globale cu care ne confruntăm în momentul de față sunt în mare parte date de supraexploatarea de către om a resurselor naturale, și anume a combustibililor (fosili), a minereurilor, a apei, a solului și biodiversității. Este din ce în ce mai evident că modelul predominant de dezvoltare economică al Europei care se bazează pe utilizarea intensă a resurselor, implicit generarea de deșeuri și poluare nu poate fi susținut pe termen lung. În momentul de față, în Europa, marea majoritate a resurselor și produselor sunt importate. Multe din aceste resurse fiind folosite doar pentru o scurtă perioadă de timp sau sunt eliminate în depozitele de deșeuri sau devalorizate, aspect care reprezintă o pierdere pentru economie.

Pentru a combate acest lucru, una din măsurile eficiente este educarea și conștientizarea comunităților raportat la probleme specifice de mediu.

Traffic Sources Overview

- Direct Traffic**
3,097.00 (40.49%)
- Search Engines**
2,910.00 (38.04%)
- Referring Sites**
1,642.00 (21.47%)

Map Overview

Visitors Overview

Visitors
2,958

Content Overview

Page

XV. INTERPRETAREA ANALIZEI

15. INTERPRETAREA ANALIZEI

15.1. Analiza SWOT

La nivelul Orașului Cugir s-a realizat analiza SWOT pentru fiecare direcție de dezvoltare, astfel rezultatele obținute sunt prezentate în cele ce urmează:

Tabel 15.1: Analiza SWOT Amplasare, Conectivitate și Dezvoltare Urbană

AMPLASARE, CONECTIVITATE, DEZVOLTARE URBANĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Situația geografică favorabilă la intersecția dintre zone montane, deluroase și de luncă; → Proximitatea masivului Șureanu; → Orașul beneficiază de un grad ridicat de accesibilitate în relație cu zona de vest a țării, dată fiind proximitatea autostrăzii A1; → Proximitatea căii ferate București-Arad; → Situația orașului în apropiere de orașe reședință de județ; → Lacul Glaciari Șureanu și Dealul Cetății sunt de asemenea zone ce beneficiază de acțiuni de conservare a patrimoniului; → 10 tipuri de habitate de interes comunitar ce acoperă peste 80% din suprafața totală; → În zona intravilană Orașului Cugir, zonele restructurabile oferă un potențial ridicat de dezvoltare. Majoritatea de tip brownfield, se află în imediata apropiere a centrului, fiind foste terenuri industriale, momentan dezafectate sau cu un grad redus de utilizare. 	<ul style="list-style-type: none"> → Segregare spațială și socială la nivelul orașului; → Procesul de suburbanizare existent nu a putut fi evitat; → În lipsa unui mecanism de administrare a zonei funcționale a orașului, comunele limitrofe au absorbit majoritatea investițiilor imobiliare, dezvoltându-se într-o manieră autonomă, care nu subscrie regulilor unei dezvoltări integrate; → Zona funcțională urbană este foarte restrânsă; → Densitate foarte scăzută a locuitorilor în multe zone, distribuție inegală a acestora; → Discrepanța între confortul urban și social între zone ale orașului și între zone ale teritoriului limitrof.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Stimularea eficientizării consumului de energie, acest tip de abordare se înscrie obiectivelor de evoluție trasate de către strategia Europa 2020: susținerea unei evoluții incluzive și sustenabile; → Capitalul cultural, turistic și industrial se susțin reciproc, promovând un mediu comunicativ și dinamic; → Utilizarea malurilor râului Cugir ar aduce un plus de valoare zonei, atrăgând comunitate; → Dezvoltarea urbanistică complexă (rezidențial, servicii, mobilitate etc.) concentrată în jurul atractivității polilor socio-culturali și turistici; 	<ul style="list-style-type: none"> → Procesul de suburbanizare nu creează premisele necesare dezvoltării unor spații publice bine echipate (parcuri, locuri de joacă, accesibilitate etc.), respectiv a unor spații de servicii (creșe, școli, transport public), aspect care se traduce într-o creștere a volumului de trafic între oraș și zona sa limitrofă, respectiv o încărcare suplimentară a serviciilor oferite de către oraș populației rezidente; → Lipsa unei abordări integrate la nivelul întregii zone poate avea repercusiuni economice,

<p>→ Funcționalizarea administrativă și integrativă destinată diminuării diferențelor de confort urban între zonele orașului.</p>	<p>diminuând șansele de a atrage investitori sau de a defini noi zone de localizare a afacerilor;</p> <p>→ Lipsa unei politici publice teritoriale coerente la nivel regional;</p> <p>→ Insuficienta dezvoltare a sectoarelor economice, turistice etc. care să stabilizeze populația și să inverseze polaritatea dinspre zonă cu provocări în zonă cu posibilități, respectiv zonă atractivă.</p>
---	--

Tabel 15.2 : Analiză SWOT Profilul Demografic

PROFILUL DEMOGRAFIC	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<p>→ Preocuparea de stabilizare a fenomenului de desecare a forței de muncă;</p> <p>→ Atragerea de fonduri pentru creșterea calității vieții prin creșterea confortului și accesibilității serviciilor sanitare, educaționale etc.;</p> <p>→ Dezvoltarea de politici publice destinate interconectivității zonale atât urbane, cât și urban-rurale;</p> <p>→ Dezvoltarea de programe de protecție a mediului și de combatere a poluării;</p> <p>→ Dezvoltarea sectoarelor de activitate generatoare de locuri de muncă.</p>	<p>→ Tendința demografică negativă generată de emigrația accentuată atât internă, cât și externă relevată de scăderea accentuată a populației stabile față de cea după domiciliu;</p> <p>→ Populație îmbătrânită;</p> <p>→ Ponderea populației care locuiește în zone nedezavantajate este mai mare decât media pe județul Alba;</p> <p>→ Zone rezidențiale dezavantajate de condițiile de locuire și de ocupare a forței de muncă.</p>
Oportunități	Amenințări
<p>→ Dezvoltarea de politici specifice de dezvoltare urbană și socio-economică, politici investiționale, sociale etc. Dezvoltarea de programe europene și guvernamentale de sprijinire a zonelor rurale;</p> <p>→ Politicile specifice echipării tehnice (modernizarea rețelei stradale și a rețelelor tehnico-edilitare), modernizarea drumurilor comunale;</p> <p>→ Dezvoltarea serviciilor de proximitate în satele aparținătoare, stimularea localizării de unități de producție / depozitare pentru valorificarea mai bună a producției agricole și crearea de locuri de muncă salarizate;</p> <p>→ Dezvoltarea unui set de politici publice care susțin dezvoltarea mecanismelor comunitare și de cetățenie activă;</p> <p>→ Dezvoltarea parteneriatelor între autorități, mediul privat și ONG în sprijinirea educării, implicării, monitorizării comunității în procesele de guvernanță de la nivel local.</p>	<p>→ Scăderea accentuată atât a forței de muncă, cât și a stabilității economice ca rezultat al depopulării generează fragilitatea perspectivei de dezvoltare;</p> <p>→ Lipsa unui program național – guvernamental integrat de susținere a dezvoltării localităților postindustriale;</p> <p>→ Ruperea echilibrului autosustenabilității locale și creșterea dependenței de centre urbane limitrofe generatoare de ocupare a forței de muncă, servicii etc.</p>

Tabel 15.3: Analiză SWOT Guvernanță și Administrație locală

GUVERNANȚĂ ȘI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Comunicare transparentă și eficientă cu cetățenii prin variate canale de comunicare: social media, website, comunicate de presă etc.; → Experiență crescută în accesarea fondurilor nerambursabile; → Buna colaborare cu agențiile de dezvoltare regională; → La nivelul Instituției Primăriei, structura organizatorică și rolurile profesionale sunt clar definite și delimitate; → Experiența colaborării eficiente cu APL-uri externe: Germania: Wasserburg am In, Italia: Casalborgone, Malta: Mellieha etc., dar și interne. 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa unui sistem informatic centralizat cu toate bazele de date actualizate și corelate; → Resurse financiare la nivelul bugetului local insuficiente raportat la nevoile și potențialul de dezvoltare; → Nu există programe de formare continuă care să vizeze performanța și productivitatea angajaților; → Lipsa unui plan integrat de management al deșeurilor.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Aderarea la parteneriate cu alte APL-uri sau cu ADR Centru; → Programe de finanțare nerambursabile care pot fi accesate în vederea eficientizării fluxului de resurse al instituțiilor publice; → Preluarea modelelor de bune practică europene în vederea dezvoltării comunitare și urbane; → Accesarea de fonduri nerambursabile pentru digitalizarea serviciilor oferite; → Colaborarea cu autorități publice din străinătate pentru schimburi de know-how. 	<ul style="list-style-type: none"> → Evoluția demografică negativă; → Mărirea timpului de livrare a serviciilor către cetățeni; → Intruziunea factorilor politici în administrația publică; → Creșterea gradului de birocrație în cadrul serviciilor publice subordonate.

Tabel 15.4 : Analiză SWOT Economie și Forță de muncă

ECONOMIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Orașul dispune de o infrastructură de afaceri dezvoltată atât de tip brownfield, cât și rezerve de teren; → Gradul ridicat de proactivitate al mediului de afaceri local; → Evoluția pozitivă a industriei metalurgice și a fabricării de autovehicule; → Poziția apropiată față de Autostrada Coridorului 4 European reprezintă o oportunitate de a atrage investitori; → Bază economică locală solidă, susținută preponderent de întreprinderi mici și mijlocii. 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa inițiativelor și proiectelor de tip cercetare-dezvoltare în parteneriat cu mediul academic în vederea stimulării inovației de produs și proces a companiilor; → Lipsa promovării educației antreprenoriale; → Sit industrial insuficient valorificat; → Forță de muncă insuficientă raportată la necesarul agenților economici; → Tendința demografică de îmbătrânire; → Lipsa programelor de formare profesională continuă sau de perfecționare. →
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → În ariile limitrofe Cugirului există zone ce au potențial de a deveni noi zone de dezvoltare urbană și industrială; → Valorificarea sitului industrial, a clădirilor și terenurilor aferente; → Valorificarea potențialului turistic, în special al celui montan; → Existența programelor guvernamentale și europene de stimulare a inovației și de modernizare a infrastructurii economice. 	<ul style="list-style-type: none"> → Migrarea forței de muncă, în special a tinerilor; → Insuficienta coordonare și comunicare între agenții economici, autoritățile locale și mediul ONG; → Competiția regională din industria metalurgică; → Mediul național economic și legislativ instabil .

Tabel 15.5: Analiză SWOT Agricultură și Alimentație

AGRICULTURĂ și ALIMENTAȚIE	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Fondul forestier - pădurile și vegetațiile forestiere - reprezintă una din cele mai puternice resurse din zona administrativă a orașului Cugir; → Condiții optime în zona montană pentru dezvoltarea patrimoniului zootehnic; → Suprafața mare de teren fertil cu potențial pentru dezvoltarea culturilor cerealiere; → Pășunile alpine întinse și fânețele naturale care se întind pe o suprafață mare; → Existența unei Asociații de Crescători de Animale; → Numărul mare de atestate de producător și carnete de comercializare a produselor. 	<ul style="list-style-type: none"> → Drumuri forestiere greu accesibile pentru satele de munte în vederea transportului mărfii producătorilor locali; → Lipsa posibilității depozitării corespunzătoare a produselor de munte ușor perisabile; → Piețe agroalimentare cu infrastructură deficitară: spațiu insuficient, lipsa unui loc de depozitare comun, acoperișuri uzate; → Hala de lactate se află într-o clădire necorespunzătoare pentru depozitarea optimă; → Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor rezultate în urma activităților agricole; → Lipsa de asistență pentru agricultori și fermieri în ceea ce privește accesarea fondurilor nerambursabile.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Potențialul de dezvoltare a târgurilor de alimente de la producătorii locali; → Dezvoltarea rețelei de producători locali; → Producerea biogazului și valorificarea lui în scopuri energetice; → Valorificarea reziduurilor organice prin compostare; → Ferme ecologice; → Digitalizarea documentelor; → Potențialul Râului Mic pentru crearea unui sistem de irigații. 	<ul style="list-style-type: none"> → Concurența crescută a produselor de import; → Lipsa promovării producătorilor locali; → Interesul scăzut al tinerilor pentru domeniul agricol; → Creșterea temperaturilor și ocurenței perioadelor de secetă; → Degradarea accelerată a drumurilor forestiere.

Tabel 15.6: Analiză SWOT Infrastructură Educațională

INFRASTRUCTURA EDUCAȚIONALĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Existența tuturor formelor de învățământ preuniversitar; → Alternative educaționale diversificate: Freinet, step-by-step; → Performanța elevilor și profesorilor la olimpiade și competiții naționale; → Implicarea autorităților în proiecte de modernizare a infrastructurii educaționale; → Implicarea activă a elevilor în voluntariat → Secții sportive diverse prezente la spitalul orașenesc Cugir; → Resurse umane calificate în majoritatea formelor de învățământ; → Experiență în derularea proiectelor din cadrul Programelor Europene cu specific educațional. → 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa oportunităților de recreere pentru copiii de vârstă preșcolară; → Imposibilitatea de a practica sportul de masa înafara sezonului cald; → Lipsa unui centru de tineret care să deservească nevoile de socializare și recreere ale tinerilor din Cugir; → Săli de sport insuficiente raportate la numărul populației școlare și practicanților de sport; → Lipsa unui campus școlare care să găzduiască elevii din alte localități; → Școlile din zona de munte necesită ample lucrări de modernizare; → Motivarea insuficientă a elevilor pentru a realiza performanța. →
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Înființarea unei tabere de vara în zona de munte pentru dezvoltarea personală a tinerilor; → Dezvoltarea unor ateliere de creație în care profesorii și elevii cu aptitudini artistice să colaboreze; → Amenajarea unui laborator de robotică la I.D. Lăzărescu pentru a susține performanța elevilor și profesorilor; → Dezvoltarea unei baze sportive de masă; → Continuarea competițiilor de alergare montană; → Existența unor programe de finanțare externă pentru mediu educațional. 	<ul style="list-style-type: none"> → Migrarea personalului didactic; → Creșterea ratei de șomaj în rândul tinerilor absolvenți de liceu; → Migrarea tinerilor în marile centrele universitare din țară; → Creșterea abandonului școlar în zonele de munte; → Evoluție demografică negativă. →

Tabel 15.7: Analiză SWOT Socio-Cultură și Turism

SOCIO-CULTURĂ ȘI TURISM	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Orașul Cugir are un fond turistic existent divers și cu foarte mare potențial; → Existența în proximitate și accesibilitatea facilă a unui patrimoniu natural (de peisaj); → Proximitatea Rezervației naturale lezerul Șurianu; → Existența patrimoniului istoric atât antic, cât și modern; → Rețeaua hidrografică a orașului și a împrejurimilor bogată, de la cele două râuri până la o bogată rețea de izvoare și cursuri mici de apă care împânzesc întregul areal premuntos și muntos; → Existența Domeniului schiabil Șureanu; → Fond arheologic antic și modern, inclusiv un bogat fond arheologic industrial. 	<ul style="list-style-type: none"> → Peisajul zonei este deocamdată insuficient exploatat; → Lipsa unei infrastructuri de valorificare/exploatare a patrimoniului turistic istoric – servicii, transport, ghidaj etc.; → Insuficienta dezvoltare a traseelor turistice care să lege obiectivele; → Lipsa unei politici de promovare a valorilor existente; → Lipsa unei legături și includeri a valorilor locale pe harta turistica națională/continentală;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Potențialul oferit de exploatarea resurselor locale oferite de satele din regiunea montană ; → Capacitatea orașului și a regiunii limitrofe de a dezvolta un brand turistic puternic bazat pe patrimoniul existent; → Integrarea zonei în circuitele tour operatorilor de grand turism național și continental; → Exploatarea obiectivelor existente și crearea unei rețele de servicii și facilități care să asigure pe lângă confortul oferit turiștilor și dezvoltarea economiei locale; → Adoptarea unei strategii verzi de dezvoltare a turismului; → Integrarea resurselor locale în baza de aprovizionare a rețelei turistice. 	<ul style="list-style-type: none"> → Durata mare de implementare a investițiilor în infrastructura de drumuri și utilități care să deservească o rețea turistică amplă; → Cazuri de forță majoră conforme pandemiei Covid 19; → Insuficiența personalului calificat pentru servicii de turism; → Dificultăți de integrare a destinațiilor într-un sistem de management unitar.

Tabel 15.8: Analiză SWOT Spațiul Public

SPAȚIUL PUBLIC	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Administrația acordă o atenție sporită investițiilor în spațiul public, demarând ample procese de reabilitare a infrastructurii existente; → Ample procese de reabilitare a infrastructurii existente în zona cartierelor, care presupun atât refacerea căilor carosabile, cât și amenajarea de locuri de parcare marcate, amenajarea spațiilor verzi sau a unor noi locuri de joacă; → Investiții în procese de reabilitare termică a clădirilor de locuit; → Curățenia spațiului public; → Spațiul public oferă un grad ridicat de siguranță. 	<ul style="list-style-type: none"> → Dezvoltarea de tip sub-urban nu creează premisele necesare dezvoltării unor spații publice bine echipate (parcuri, locuri de joacă, accesibilitate, etc.), respectiv a unor spații de servicii (creșe, școli, transport public); aceasta se traduce într-o creștere a volumului de trafic între oraș și zona sa limitrofă, respectiv o încărcare suplimentară a serviciilor oferite de către oraș populației rezidente; → Dotarea spațiilor publice cu mobilier urban; → Nesincronizarea lucrărilor între diverșii operatori de servicii publice; → Populația remarcă un deficit ridicat de spații verzi la nivelul zonelor rezidențiale ale orașului, comunitatea își dorește mai multe opțiuni de recreere în aer liber; → Distribuția inegală a spațiilor verzi la nivelul orașului, dublată de un deficit de spațiu public pentru plantare conduce la un deficit de spații umbrite de promenadă și recreere.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Conturarea unei zone metropolitane, care să permită o abordare integrată a modului în care se desfășoară procesul de urbanizare și reabilitarea a malurilor râului Cugir ar putea oferi un răspuns viabil acestei probleme, aducând totodată un plus de valoare zonei limitrofe, aflată în proces de restructurare; → Valorificarea spațiului public ca și gazda de eveniment comunitar de amploare variată, de la întâlniri de cartier până la festival stradal, târg etc.; → Atragerea comunității în acțiuni de implicare și asumare a spațiului public arondat cartierului/orașului; → Dezvoltarea unui sistem de promovare a educației responsabilității față de mediu în rândul cetățenilor de toate vârstele cu precădere a celor tineri și a copiilor. 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa conștiinței civice în întreținerea spațiului public; → Insuficiența obișnuită de consum a spațiului public, de utilizare adecvată a acestuia și de mobilare cu eveniment comunitar; → Lipsa unui aparat administrativ însărcinat cu dezvoltarea integrată a unei rețele de spațiu public comunitar.

Tabel 15.9: Analiză SWOT Servicii Comunitare de Utilitate Publică

SERVICII COMUNITARE DE UTILITATE PUBLICĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Rețeaua de apă și canal deservește 99% din urban; → Proiecte de infrastructură care au atras finanțare și se află în faza de implementare. 	<ul style="list-style-type: none"> → Drumuri proaste pentru satele de munte - inconvenient pentru schimbul de produse, mobilitatea forței de muncă și factor de creștere a abandonului școlar; → Lipsa intabulărilor terenurilor; → Lipsa unui proiect integrat de dezvoltare în teritoriu; → Starea precară a rețelelor existente în anumite zone necesită mentenanță costisitoare; → Lipsa canalizării pluviale separate.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Corelarea lucrărilor de modernizare cu cele privind instalațiile tehnico edilitare subterane și aeriene pentru rețeaua nou dezvoltată; → Stația de epurare existentă are posibilitatea de a prelua mai multa apă reziduală decât cerința actuală. 	<ul style="list-style-type: none"> → Terenul pe care trebuie să se extindă rețeaua electrica nu este în proprietatea domeniului public; → Asimilarea fondurilor pentru dezvoltarea căilor de rulare înainte de posibilitatea de a dezvolta rețelele subterane.

Tabel 15.10: Analiză SWOT Infrastructură Medicală și Servicii Sociale

INFRASTRUCTURA MEDICALĂ ȘI SERVICII SOCIALE	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Spital modern, - care asigură diagnostic, tratament și monitorizare; → Rețeaua de farmacii acoperă întregul oraș; → Grad crescut de implicare a autorităților locale pentru a demara proiecte în domeniul sănătății; → Existența spațiilor necesare desfășurării actelor medicale; → Existența de echipamente medicale moderne pentru majoritatea secțiilor; → Colectare și neutralizarea deșeurilor medicale de către prestatori; → Programe de îngrijirea persoanelor vârstnice cu afecțiuni cronice sau acute la domiciliu efectuate de către Serviciul de Asistență Socială. 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa de aparaturii medicale moderne în cadrul secției de Boli infecțioase; → Capacitatea redusă de spitalizare a secției de Psihiatrie raportat la numărul de cereri; → Dotări și grupuri sanitare necorespunzătoare în cadrul secției de Psihiatrie; → Populația îmbătrânită și bolnavă, care solicită tot mai mult sistemul sanitar; → Deficit de medici specialiști; → Lipsa unei secții de îngrijiri paliative; → Echiparea deficitară a cabinetele medicale școlare; → Lipsa posibilității de internare pentru bolnavii psihiatrici cronici; → Birocratizare excesivă a sistemului de sănătate publică; → Infrastructură insuficient dezvoltată pentru intervenții în situații de urgență (ex. puncte de lucru, ambulanțe, echipamente medicale) pentru a asigura accesul în timp util la servicii medicale.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Fonduri externe UE pentru reabilitatea unităților sanitare; → Programe de finanțare nerambursabile în domeniul infrastructurii de sănătate; → Existența programele naționale pentru verificarea periodică a stării de sănătate a populației; → Digitalizarea proceselor birocratice la nivel de spital. 	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa spațiilor de cazare pentru medicii care sunt repartizați din alte localități; → Îmbătrânirea accentuată și starea precară de sănătate a populației; → Lipsa fondurilor pentru cofinanțarea unor proiecte în domeniul sănătății; → Lipsa programelor de formare continuă a personalului medical; → Creșterea incidenței de tulburări psihiatrice în rândul personale vârstnice fără aparținător; → Nu există un sistem pentru apele reziduale în care să fie neutralizate/tratate.

Tabel 15.11: Analiză SWOT Mobilitate Urbană

MOBILITATE URBANĂ	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Existența unui Plan de mobilitate urbană pentru perioada 2016 – 2030 a cărui pachete de măsuri reprezintă soluții ale problemelor identificate în cadrul studiilor realizate în etapa de analiză; → Existența unei serii de proiecte de finanțare aflate în implementare, direcționate înspre adoptarea unei mobilități moderne și verzi (transport electric, digitalizare și monitorizare etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> → Structura de transport a orașului Cugir nu este adaptată cerințelor prezente și viitoare. Ea nu răspunde necesităților economice, sociale și de mediu; → Nevoia unui concept modern de sistematizare, care să asigure dezvoltarea echilibrată, în armonie cu principiul respectului față de mediul înconjurător; → Zone defavorizate din perspectiva accesului la rețeaua de transport în comun: → starea precară a infrastructurii rutiere, în special în zonele rezidențiale nou dezvoltate; → logistica operatorilor de transport public urban în orașul Cugir este limitată. →
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Creșterea accesibilității prin lărgirea gamei de opțiuni de transport, prin expansiunea rețelei de transport în comun atât în perimetrul orașului, cât și în legăturile interurbane; → Îmbunătățirea siguranței și securității prin adoptarea de măsuri specifice (monitorizare, traversări, definiri de profil stradal etc.); → Mediu: reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie; → Eficiență și rentabilitate economică: îmbunătățirea eficienței și a rentabilității transportului de persoane și mărfuri; → Dezvoltarea transportului în comun și modalități alternative de transport, pe bicicletă și pietonal; → Posibilitatea de a dezvolta trasee de transport alternativ și în localitate și în teritoriul limitrof ; → Dezvoltarea/modernizarea transportului metropolitan verde printr-o abordare strategică, care să permită integrarea transportului metropolitan în rețeaua de transport interjudețean, atât pentru persoane, cât și pentru bunuri. 	<ul style="list-style-type: none"> → Izolarea localității din punct de vedere rutier; → Accesul limitat la infrastructura feroviară și exploatarea forestiere din amonte localității Cugir are ca și consecință traversarea orașului de rutele de trafic greu; → Deficit de personal angrenat în monitorizare și mentenanță ; → Lipsa unui program național de susținere a dezvoltării rețelei feroviare; → Întârzieri și necorelări ale programelor de finanțare și investiții; → Considerente de forță majoră externe predictibilității tehnico-economice: Pandemia COVID 19.

Tabel 15.12: Analiză SWOT Mediu și Schimbări Climatice

MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	
Puncte Tari	Puncte Slabe
<ul style="list-style-type: none"> → Fondul forestier-pădurile și vegetațiile forestiere - reprezintă una din cele mai puternice resurse din zona administrativă a orașului Cugir; → Existența unei stații de epurare noi la nivel de oraș; → Sistemul de canalizare acoperă 99% din suprafața orașului; → Sunt 4 microhidrocentrale care produc anual 22 mii mw; → Potențial bun pentru introducerea surselor regenerabile de energie (eoliană și solară); → Existența Situ Natura 2000; → Existența ONG cu focus pe mediu. 	<ul style="list-style-type: none"> → Nu există containere separate pentru colectarea deșeurilor textile; → Depozitare necorespunzătoare a deșeurilor rezultate în urma activităților agricole; → Loc special amenajat pentru colectarea deșeurilor la nivel de Oraș – subdimensionat raportat la nevoile orașului; → Nu există un operator special pentru satele de munte/ zone greu accesibile și colectare deșeuri; → Lipsa unei stații de monitorizare a calității aerului;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> → Posibilitatea de a utiliza panouri solare pe parcurile existente în oraș; → Dezvoltarea unei ferme de panouri fotovoltaice la marginea orașului; → Valorificarea molozului rezultat din șantierele de construcție; → Utilizarea energiei solare, eoliene, și biomasei; → Continuarea și dezvoltarea programului de reabilitare termică a locuințelor; → Accesarea programelor de tip „CASA VERDE „care prevăd înlocuirea sistemelor clasice de încălzire ale locuințelor cu sisteme alternative care să utilizeze energie regenerabilă (solară, eoliană, geotermală); → Modernizarea și optimizarea sistemelor de colectare a deșeurilor. 	<ul style="list-style-type: none"> → Servicii de salubritate deficitare în cazul satelor de munte; → Lipsa unor programe de informare și conștientizare eficiente cu focus pe comportamente eco-friendly; → Depozite neconforme de deșeuri care poluează ecosistemele; → Lipsa unui sistem de epurare/tratare a apelor la nivel de spital; → Defrișări ilegale; → Temperaturi ridicate - efecte negative asupra agriculturii.

15.2. ANALIZA PEST

Dacă se realizează corect, o economie circulară în Cugir va crea oportunități pentru ocuparea forței de muncă locale, va reduce diviziunea socio-economică din oraș și va conduce la dezvoltarea unor industrii noi, care să ducă la o reziliență locală mai mare și la un impact redus asupra mediului. În mod ideal, niciun deșeu nu va ajunge la depozitele de deșeuri și toate materialele care circulă în oraș vor fi folosite ca bază pentru un nou proces de producție circular.

Vor fi necesare multe schimbări în oraș, pentru a face acest lucru posibil și vor fi necesare investiții inițiale pentru a debloca valoarea oportunităților de afaceri circulare descrise mai jos. După cum am descris în capitolul 3, aproximativ 88% din deșeurile colectate de la rezidenți și întreprinderile mici din Cugir ajung, în prezent, la depozitul de deșeuri. Materialele reciclabile rămase, care sunt colectate separat, ca un singur flux mixt, sunt sortate și balotate la unitatea locală de recuperare a materialelor (Materials Recovery Facility, MRF), care este operată de autoritățile locale.

Până la 15% din materialele sortate la MRF ajung, încă, la depozitul de deșeuri, deoarece au fost incorect clasificate ca fiind reciclabile sau pentru că nu au putut fi sortate corespunzător de echipamentul automatizat de la MRF. Deciziile pe care le iau cetățenii cu privire la ceea ce trebuie pus în sistemul de reciclare au un impact semnificativ asupra a cât de bine pot fi procesate aceste materiale și asupra calității materialelor reciclabile care sunt recoltate în cele din urmă. Lăsarea materialelor reciclabile în ploaie, de exemplu, poate duce la lipirea hârtiei de plastic și sticlă, reducând drastic capacitatea sistemelor de sortare automată de a separa aceste materiale. Și, deși pungile de plastic au fost cândva acceptate pentru reciclare în Cugir, pentru acest lucru nu a mai fost cazul de mulți ani. Punerea pungilor de plastic la reciclare sau chiar aruncarea materialelor reciclabile într-o pungă de plastic înfundă mașinile de sortare la MRF, încurcând întregul proces de mai multe ori pe zi.

Odată ce materialele sunt, în cele din urmă, sortate și balotate la MRF, acestea sunt vândute pe piața materialelor second-hand. Unele dintre acestea pot rămâne în zona Cugir, dar majoritatea (mai ales înainte de interzicerea de către China a materialelor reciclabile de calitate scăzută) părăsesc zona. Chiar și atunci când acest sistem funcționează perfect, doar vânzarea acestor materiale la prețuri de deșeuri înseamnă o oportunitate ratată. Valoarea baloturilor de materiale ar putea fi mult mai mare dacă mai multe întreprinderi locale ar fi orientate să le folosească ca resurse. Cu un design bun și o tehnologie eficientă, aceste materiale de bază pot fi transformate în produse cu o valoare egală cu de sute sau mii de ori costul resturilor originale.

Cu toate acestea, este clar că există o serie de provocări de rezolvat înainte ca lanțurile de valoare circulară să poată prinde rădăcini în Cugir. În modelarea unei strategii, este important să înțelegem atât barierele reale, cât și pe cele percepute, care stau în calea circularității. Odată ce acestea sunt trasate,

pot fi abordate în mod sistematic, printr-un plan strategic. Mai jos descriem unele dintre cele mai semnificative bariere care au apărut pe parcursul cercetării noastre și în conversațiile noastre cu părțile interesate, grupate în patru categorii.

Fizic și tehnologic

Deși progresul tehnologic este, în general, cu mult înaintea a ceea ce este implementat în mod obișnuit, există încă unele lacune în infrastructura fizică și tehnologică de care avem nevoie pentru o tranziție către o economie circulară. Colectarea de la locuințele multifamiliale rămâne o provocare. Dacă peste 50% din casele unifamiliale participă la reciclare, această proporție scade la doar 15% din familiile care locuiesc în blocuri. Acest lucru se datorează unei varietăți de factori, cum ar fi lipsa spațiului pentru stocarea materialelor reciclabile separate, lipsa furnizorilor de servicii pentru a face colectarea în interiorul casei și anonimatul persoanelor (ceea ce face dificilă aplicarea comportamentului de reciclare în conformitate cu reglementările).

Există, de asemenea, o lipsă de infrastructură în oraș, pe plan mai larg. De exemplu, Cugir nu are în prezent mijloace pentru reciclarea polistirenului, a veselei și a tacâmurilor din plastic, a foliilor din aluminiu sau plastic, a scutecelor, a ceramicii și orice sticlă care nu este utilizată la ambalare (sticlărie, farfurii). Facilități suplimentare, cum ar fi echipamentul centralizat de mărunțire a plasticului, au fost citate de Engineered Recycling Company LLC ca echipament potențial important, care ar putea permite mai multor reciclatori mai mici dimensiuni să poată începe afaceri în sector.

În cele din urmă, există câteva provocări sistemice în această categorie: poate cel mai important, majoritatea produselor de pe piață nu sunt concepute pentru reutilizare și reciclare la o valoare ridicată. Acestea sunt adesea fabricate din materiale mixte, au aditivi necunoscuți, sunt asamblate cu aditivi, ceea ce le face greu de separat sau folosesc coloranți problematici care pot contamina fluxuri întregi de reciclare. Acum, când majoritatea orașelor colectează fluxuri de reciclare mixte, este, de asemenea, esențial să dezvoltăm, în continuare, tehnologia de sortare, folosind tehnici optice mai avansate sau robotică.

Social și cultural

Una dintre provocările fundamentale cu care se confruntă toate tranzițiile societale constă în schimbarea comportamentului și a mentalității oamenilor. Participarea la programele de reciclare este încă departe de 100%, în special în gospodăriile multifamiliale unde provocările fizice oferă o barieră suplimentară. Mai mult, mulți oameni nu sunt încă conștienți de provocările legate de sustenabilitate și, prin urmare, nu au la fel de multă motivație personală pentru a consuma în mod responsabil. Din punct

de vedere cultural, o comunitate, cu cât este mai dezvoltată sub acest aspect al culturii, cu atât mai mult va fi deschisă și educației unui comportament valoric dedicat economiei circulare.

De cealaltă parte a problemei, tranziția către o economie circulară va necesita o mulțime de competențe și cunoștințe noi: o forță de muncă cu totul nouă, formată din oameni instruiți să refabricheze produse și să refolosească materialele în moduri diferite. Pentru ca această tranziție să funcționeze, companiile din întregul lanț valoric vor trebui să colaboreze - din propria motivație intrinsecă pentru schimbare sau datorită stimulentei pentru a face acest lucru.

Economic și financiar:

În orice fel de tranziție, trebuie investite resurse pentru a dezvolta noi cunoștințe, noi tehnologii și noi moduri de a face lucrurile. Partea financiară a managementului schimbării poate fi uneori dificilă. În prezent, majoritatea materialelor reciclabile au o valoare scăzută - parțial, în multe cazuri, din cauza nivelurilor ridicate de contaminare și a lipsei de puritate dintre fluxurile de resurse colectate. De exemplu, un balot de sticle PET pure are o valoare mult mai mare decât un balot de plastic amestecat. Conlucrarea cu piața este esențială pentru a dezvolta cazuri de afaceri solide pentru gestionarea circulară a resurselor (unele exemple pot fi găsite în capitolul următor al acestui raport). Există, de asemenea, provocarea obișnuită de a asigura bani pentru investiții de capital: adesea, micii reciclatori nu își permit echipamentul scump necesar pentru a începe o afacere de reciclare.

În general, tranziția către o economie circulară poate fi împiedicată de faptul că majoritatea tipurilor de impact asupra mediului (externalități) nu sunt în prezent evaluate în cadrul tranzacțiilor de zi cu zi, nu există suficiente mijloace de finanțare disponibile pentru proiectele axate pe beneficii sociale și de mediu ridicate, iar partenerii financiari tind să fie contrari asumării de riscuri.

Politic și legal:

Există, în cele din urmă, o serie de bariere politice și legale. Una dintre acestea este acordul local privind deșeurile solide dintre Cugir și Mecklenburg, care dictează în prezent modul în care toate deșeurile din Cugir sunt tratate după colectare (descrie în continuare la pagina 43). În general, procesul de adoptare de noi legi este foarte lent și implică frecvent implicarea statului, deci poate fi dificilă introducerea de noi reglementări care ar putea avansa economia circulară. În afară de aceasta, există o aversiune generală față de, de exemplu, orice tip de impozitare, care ar putea fi un instrument politic important în promovarea unei utilizări materiale mai durabile în produse.

La nivel de zi cu zi, normele și reglementările existente pot împiedica modul în care sunt utilizate anumite fluxuri de deșeurii și unde pot avea loc anumite activități (cum ar fi producția de alimente). Aceste reguli există, adesea, din motive întemeiate, dar odată cu schimbările tehnologice devin depășite

și ar trebui revizuite. Există, totuși, o îngrijorare legitimă cu privire la sănătatea și siguranța reutilizării anumitor materiale post-consum, ceea ce ar putea duce la procese judiciare (temere datorită căreia unii antreprenori nu vor să intre în anumite sectoare).

Tabel 15.13: Bariere cheie în circularitate identificate în sesiunile cu părțile interesate

Fizic și tehnologic	<ul style="list-style-type: none"> → Colectare din locuințe multifamiliale → Necesarul de spațiu → Capacități de sortare - tehnologia trebuie să avanseze → Sănătatea și siguranța materialelor reciclate → Materiale amestecate în produse: lipsește proiectarea pentru reutilizare / dezasamblare / reciclare → Lipsa infrastructurii pentru colectare și prelucrare
Social și cultural	<ul style="list-style-type: none"> → Lipsa de participare a rezidenților → Lipsa de pregătire și de cunoștințe → Modelele de consum → Lipsa capacității și a forței de muncă → Lipsa încrederii în părțile interesate care contribuie la soluții → Dificultăți în stabilirea de parteneriate și în obținerea cooperării părților din lanțul de aprovizionare
Economic și financiar	<ul style="list-style-type: none"> → Valoare redusă a materialelor reciclabile - găsirea unor cazuri de afaceri circulare dovedite că funcționează → Costul ridicat al unor echipamente - micii reciclatori nu își pot permite investiții de capital → Alinierea necorespunzătoare a structurilor de stimulente financiare (fără stabilirea de prețuri a externalităților) → Lipsa mijloacelor de finanțare adecvate → Aversiunea față de risc a partenerilor financiari (băncile)
Politic și juridic	<ul style="list-style-type: none"> → Acord local privind deșeurile solide între Cugir și Mecklenburg → Rezistența la o nouă legislație / impozitare → Dificultate în adoptarea oricăror legi locale fără implicarea statului → Climatul politic național și de stat este opus inovației în materie de sustenabilitate → Sănătatea și siguranța materialelor reciclate (contaminare) → Teama de procese judiciare și riscul real al acestora (de exemplu, calitatea compostului) → Reglementări privind utilizarea terenurilor și zonarea (de exemplu, privind producția de alimente) → Reglementări privind modul în care pot fi utilizate deșeurile → Reforma etichetării (pentru produse alimentare, materiale reciclabile etc.)

15.3. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ

Strategiile, planurile, programele și proiectele Orașului Cugir în ultimii 15 de ani sunt legate consecvent de realizarea lor pas cu pas. Acest demers a generat planuri de acțiune, planuri de management, cooperări internaționale și strategii urmărite în planurile de urbanism ale localității. Sinergiile investițiilor sunt în continuare principalul factor de selectare a locațiilor pentru proiectele cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Cugir 2021 – 2027.

Plecând de la obiectivele de interes ale orașului Cugir, s-a realizat studiul asupra situației actuale din economia circulară a orașului Cugir, din perspectiva organizațiilor, pentru a identifica starea de facto a acestei comunități și totodată a veni cu soluții la nevoile pe care acești stakeholderi le-au prezentat.

Așadar, chestionarul folosit în acest studiu cuprinde trei secțiuni care privesc: caracteristicile socio-demografice ale respondenților, informații generale cu privire la economia circulară și implementarea economiei circulare la nivel de organizație. Rezultatele arată că participanții la studiu lucrează în organizații din următoarele domenii: administrație publică (29%), inginerie mecanică și electrică (15%), mass media/cultură/arte (14%), mediu (14%), producție (14%) și din domeniul social (14%), după cum se observă și în figura 1.

Distributia esantionului dupa industria în care activează organizația respondentilor

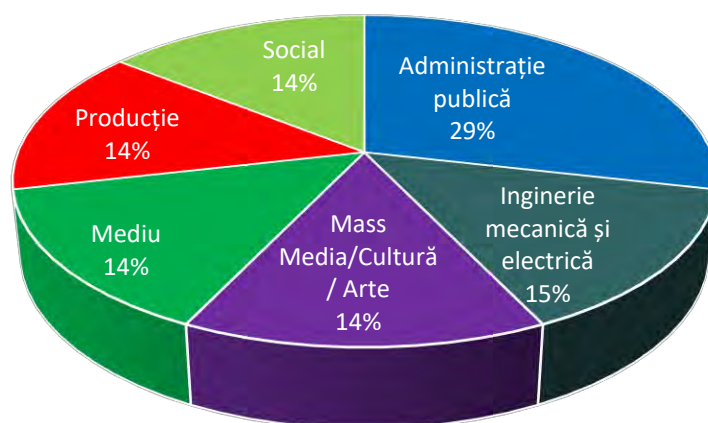

Figura 15.1. Domeniul în care activează organizația participanților la studiu

A. Informații generale cu privire la Economia Circulară

Legat de noutatea conceptului de Economie Circulară în rândul respondenților, 43% dintre aceștia au declarat că au auzit de conceptul de Economie Circulară, în timp ce 57% au declarat că nu.

Ați auzit până acum de conceptul
de Economie Circulară?

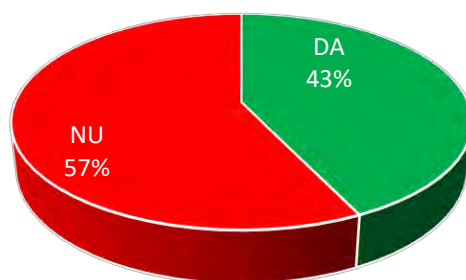

Figura 15.2. Distribuția răspunsurilor la întrebarea „Ați auzit până acum de conceptul de Economie Circulară?”

Respondenții care au declarat că au auzit de conceptul de economie circulară au avut ca surse de informare, pe această temă, organizația în care lucrează și/sau social media.

Economia circulară este asociată de respondenți, în primul rând, cu următoarele concepte: reutilizarea, recuperarea, reorientarea, reciclarea, refacerea și refuzarea. Astfel,

- 57% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu reutilizarea (reutilizarea de către un alt consumator a unui produs la care s-a renunțat, care este încă în stare bună și își îndeplinește funcția inițială);
- 43% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu recuperare (incinerare de material cu recuperare de energie);
- 43% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu reorientarea (încorporarea produsului aruncat sau a unor părți din el într-un nou produs cu funcție diferită);
- 14% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu reciclarea (procesarea materialelor pentru a obține o calitate mai mare sau mai mică);
- 14% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu refacerea (restaurarea unui produs vechi și actualizarea lui);
- 14% dintre respondenți asociază conceptul de economie circulară cu refuzarea (care presupune alegerea de a cumpăra mai puțin sau de a utiliza mai puțin, utilizând mijloace pentru a reduce consumul de materiale virgine (respingerea deșeurilor de ambalaje și pungii de cumpărături sau/și refuzarea utilizării a unor materiale periculoase specifice sau a oricăror materiale virgine).

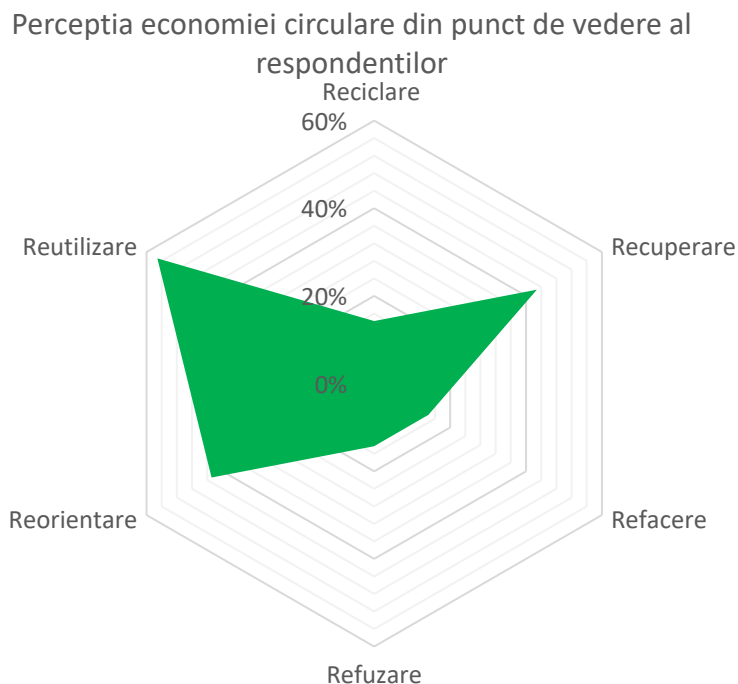

Figura 15.3. Conceptele asociate de respondenți cu economia circulară

La întrebarea "Cunoașteți care sunt motivele pentru care ar trebui să dezvoltăm organizații circulare?", 29% dintre respondenți au declarat că nu le cunosc deloc, 43% dintre respondenți au declarat că le cunosc în mică măsură și doar 28% dintre respondenți au declarat că le cunosc într-o oarecare măsură, după cum se observă și în figura 4.

Cunoașteți care sunt motivele pentru care ar trebui să
dezvoltăm organizații circulare?

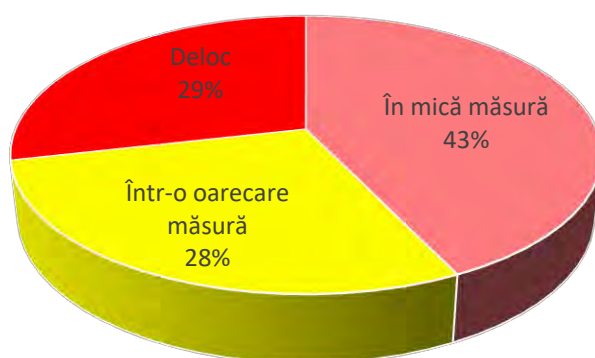

Figura 15.4. Gradul de cunoaștere a motivelor pentru care ar trebui să dezvoltăm organizații circulare

B. Economia circulară la nivel de organizație

Respondenții sunt de acord că, în organizația de proveniență, principiile de protecție a mediului:

- fac parte din strategia organizației – 57% acord total și acord parțial
- sunt considerate ca oportunități strategice de dezvoltare a organizației – 43% acord total și acord parțial
- sunt integrate într-o politică de mediu foarte angajată cu obiective, planuri de acțiune, și proceduri – 43% acord total și acord parțial

Respondenții nu sunt de acord că, în organizația de proveniență, principiile de protecție a mediului:

- sunt puțin cunoscute de către manageri – 72% dezacord total și dezacord parțial
- sunt considerate ca o constrângere căreia trebuie să se adapteze - 86% dezacord total și dezacord parțial.

Principiile de protecție a mediului, în organizația respondentului:

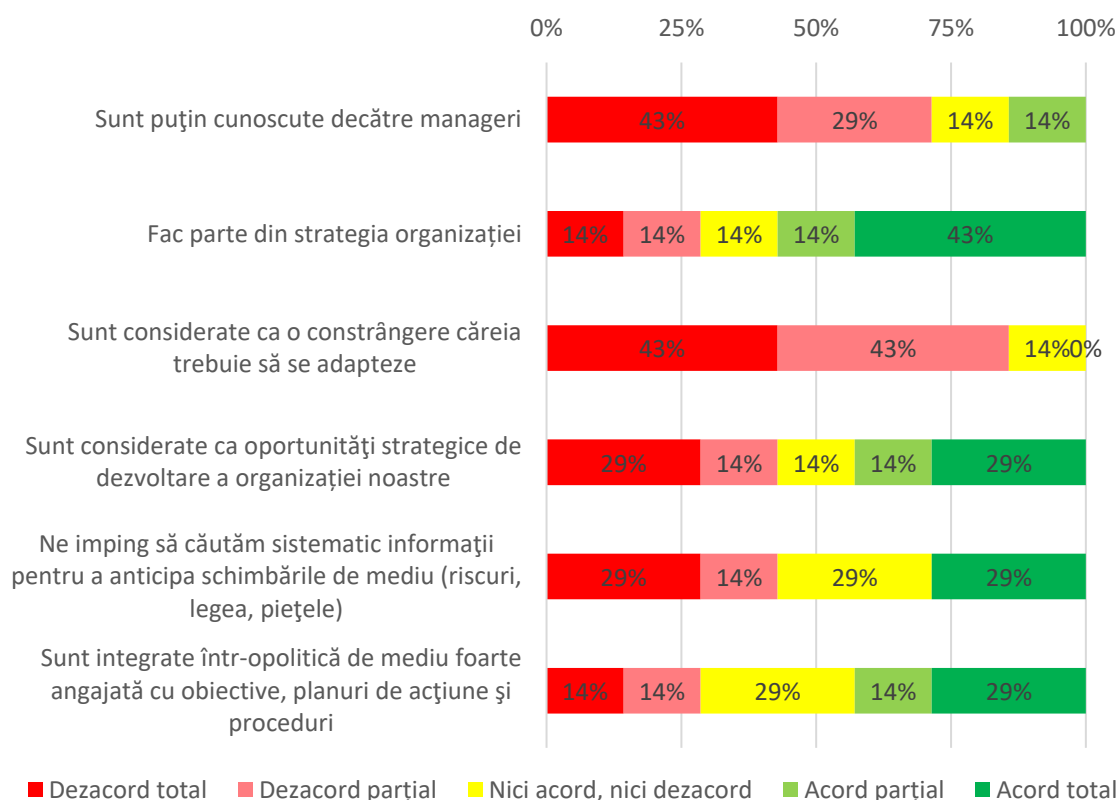

Figura 15.5. Acordul/dezacordul respondenților privind încadrarea principiilor de protecție a mediului în organizația de proveniență

Distribuția organizațiilor de proveniență a respondenților, în funcție de practicile de Economie Circulară, este redată grafic în figura 6.

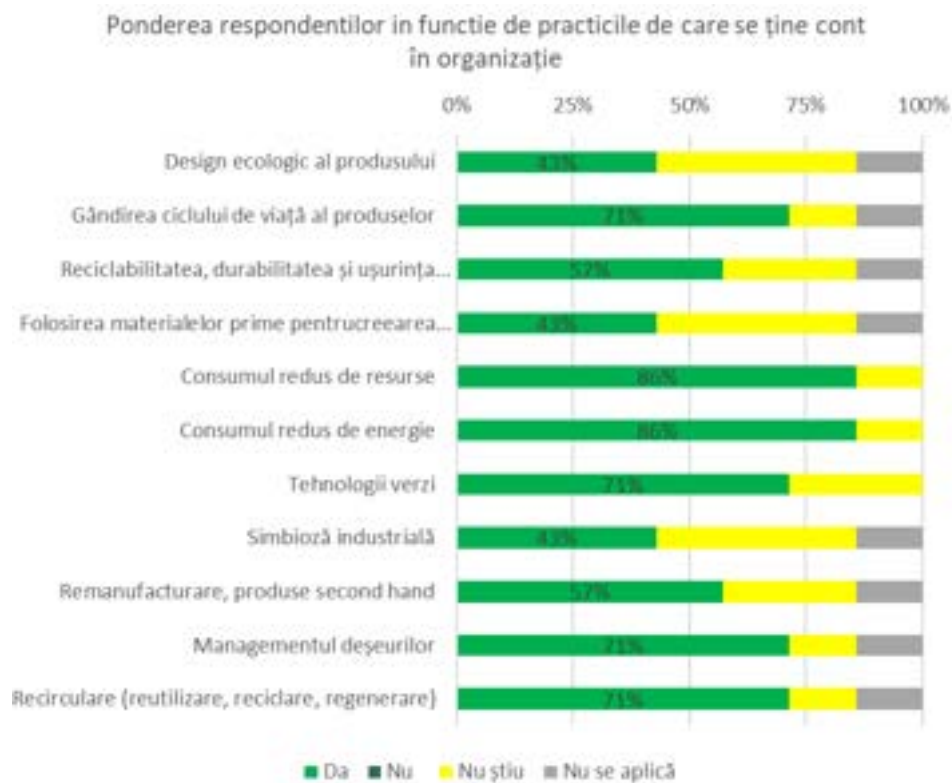

Figura 15.6. Distribuția organizațiilor de proveniență a respondenților, în funcție de practicile de Economie Circulară

Din figura 6 se observă că, de toate practicile de economie circulară amintite, se ține cont în peste 40% dintre organizațiile din care fac parte respondenții.

Figura 15.7. Ponderele respondenților în a căror organizații se ține cont de practicile de economie circulară descrise

Putem afirma, conform figurii 15.7, că ponderea organizațiilor de proveniență a respondenților, în care se ține cont de următoarele practici, este de:

- 86% dintre organizații, în cazul consumului redus de resurse, și în cazul consumului redus de energie ;
- 71% dintre organizații, în cazul recirculării (reutilizare, reciclare, regenerare), al gândirii ciclului de viață al produselor, în cazul tehnologiilor verzi și în cazul managementul deșeurilor;
- 57% dintre organizații, în cazul reciclabilității, a durabilității și a ușurinței de dezasamblare a produselor și în cazul remanufacturării și al produselor second-hand;
- 43% dintre organizații, în cazul folosirii materialelor prime pentru crearea produselor, în cazul designului ecologic al produsului și în cazul simbiozei industriale.

La întrebarea „Se discută în cadrul organizației dumneavoastră despre tranziția acesteia la o Economie Circulară?” 72% dintre respondenți au declarat că în organizațiile în care se discută mult și mediu despre tranziția acesteia la o Economie Circulară, după cum se observă și în figura 15.8.

Se discută în cadrul organizației
dumneavoastră despre tranziția acesteia la o
Economie Circulară?

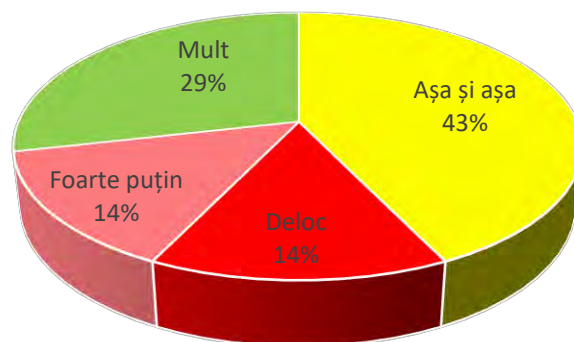

Figura 15.8. Distribuția răspunsurilor la întrebarea „Se discută în cadrul organizației dumneavoastră despre tranziția acesteia la o Economie Circulară?”

La întrebarea „Care considerați că sunt cele mai eficiente metode de a facilita tranziția organizației dumneavoastră spre o Economie Circulară?”, amintim, dintre răspunsuri, „informarea membrilor și participarea acestora la proiectele de economie circulară” și „informarea și obținerea de fonduri”.

La întrebarea „În ce măsură aspectele menționate mai jos reprezintă din punctul dumneavoastră de vedere o barieră pentru tranziția organizației din care faceți parte către o

Economie Circulară? „, măsurile reprezentate în figura 15.9 au fost indicate ca bariere în calea tranziției la o economie circulară între 29% și 86% dintre respondenți, după caz.

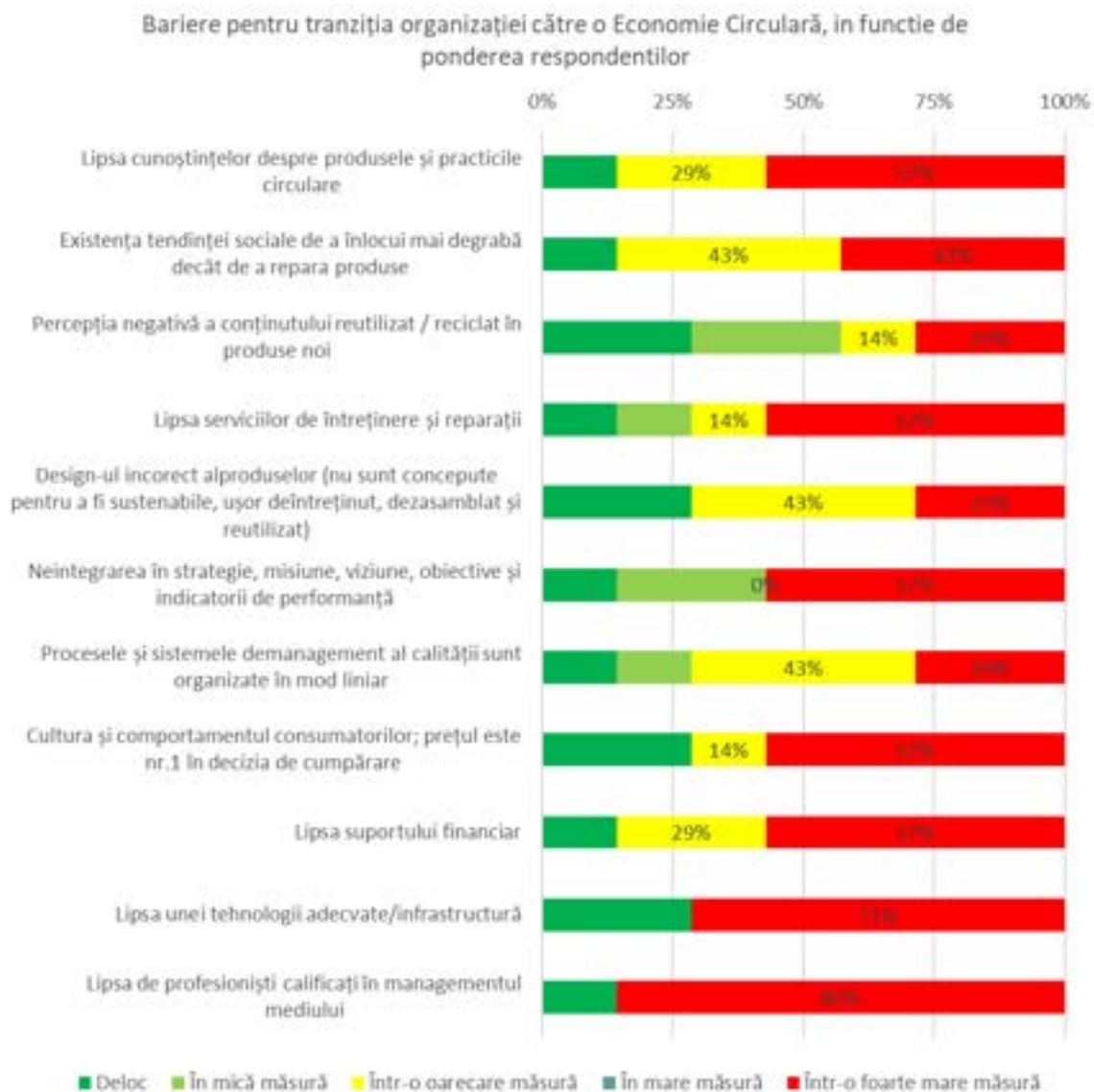

Figura 15.9. Barierele pentru tranziția organizației la economia circulară

Din figura 15.9 de observă că puțini respondenți consideră aspectele de mai sus ca nefiind sau fiind într-o mică măsură bariere pentru tranziția organizației din care fac parte către o Economie Circulară. Bariera cel mai des identificată este lipsa de profesioniști calificați în managementul mediului, urmată de lipsa tehnologiilor adecvate și a infrastructurii necesare. Aspectele identificate a fi bariere într-o foarte mare măsură în calea tranziției organizațiilor la Economia Circulară sunt reprezentate grafic în figura 15.10.

Figura 15.10. Aspecte considerate, într-o foarte mare măsură, bariere pentru tranziția organizației către o Economie Circulară, de către respondenți

Din figura 15.10, se observă că, în tranziția către o Economie Circulară:

- lipsa de profesioniști calificați în managementul mediului este considerată barieră de 86% dintre respondenți;
- lipsa unei tehnologii adecvate/infrastructură este considerată barieră 71% dintre respondenți;
- lipsa cunoștințelor despre produsele și practicile circulare este considerată barieră, lipsa serviciilor de întreținere și reparații este considerată barieră, neintegrarea în strategie, misiune, viziune, obiective și indicatorii de performanță, cultura și comportamentul consumatorilor - prețul este nr. 1 în decizia de cumpărare și lipsa suportului financiar sunt considerate bariere de către 57% dintre respondenți;
- existența tendinței sociale de a înlocui mai degrabă decât de a repara produse este considerată barieră de către 43% dintre respondenți;
- percepția negativă a conținutului reutilizat / reciclat în produse noi este considerată barieră de către 29% dintre respondenți;
- design-ul incorect al produselor (nu sunt concepute pentru a fi sustenabile, ușor de întreținut, dezamblat și reutilizat) este considerat barieră de către 29% dintre respondenți;
- procesele și sistemele de management al calității organizate în mod liniar sunt considerate barieră de către 29% dintre respondenți.

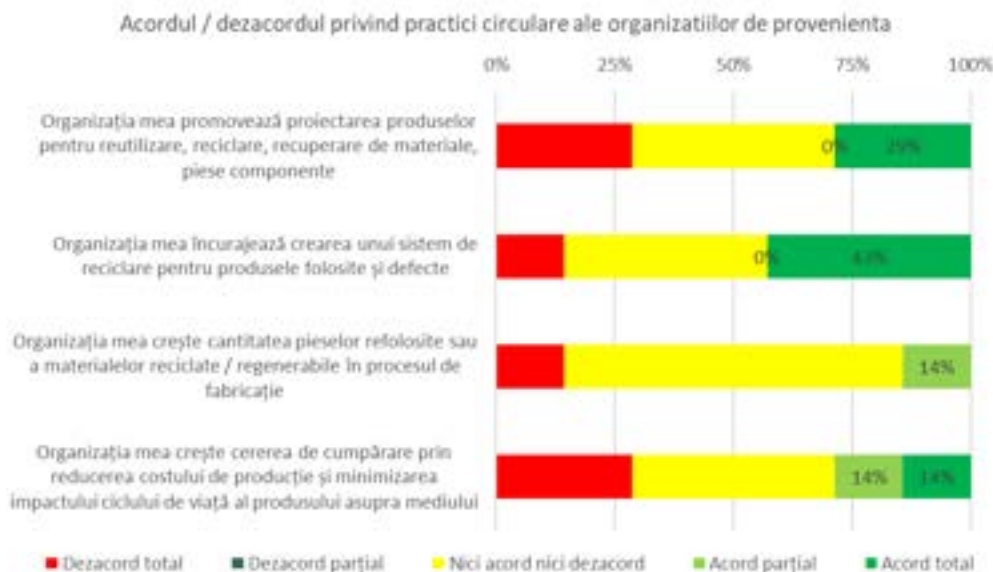

Figura 15.11. Acordul/dezacordul respondenților cu existența practicilor circulare în organizațiile în care lucrează

Din figura 15.11, legat de organizațiile din care provin respondenții, putem observa că:

- 43% dintre ele încurajează crearea unui sistem de reciclare pentru produsele folosite și defecte;
- 29% dintre ele promovează proiectarea produselor pentru reutilizare, reciclare, recuperare de materiale, piese componente;
- 28% cresc cererea de cumpărare prin reducerea costului de producție și minimizarea impactului ciclului de viață al produsului asupra mediului și
- 14% cresc cantitatea pieselor refolosite sau a materialelor reciclate/regenerabile în procesul de fabricație.

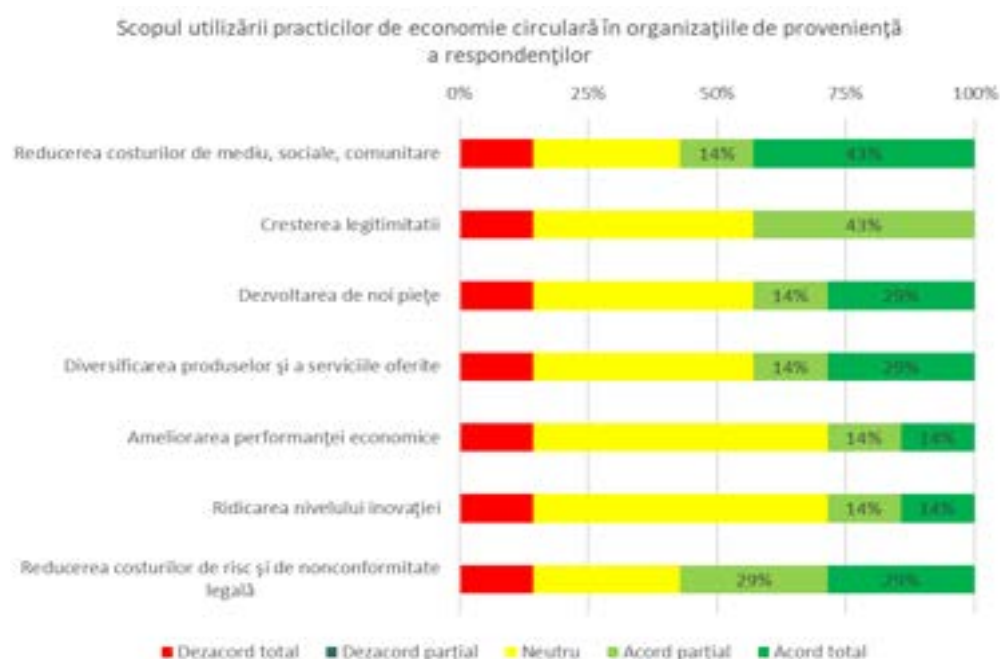

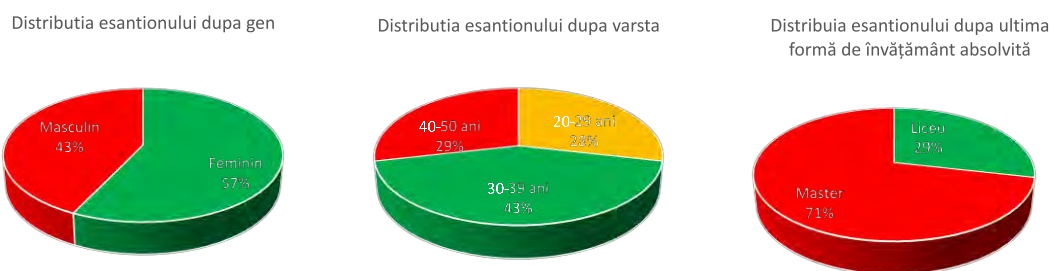
Figura 15.12. Scopul utilizării practicilor de economie circulară în organizațiile de proveniență a respondenților

Din figura 15.12, se observă că, în organizațiile în care lucrează respondenții, practicile de economie circulară au fost utilizate cu scopul:

- reducerii costurilor de risc și de nonconformitate legală, în cazul a 58% dintre organizații (29% acord total și 29% acord parțial);
- reducerii costurilor de mediu, sociale, comunitare în cazul a 57% dintre organizații (43% acord total și 14% acord parțial);
- dezvoltării de noi piețe, în cazul a 43% dintre organizații (29% acord total și 14% acord parțial);
- diversificării produselor și a serviciilor oferite, care se aplică la 43% dintre organizații (29% acord total și 14% acord parțial);
- creșterii legitimității, în cazul a 43% dintre organizații (43% acord parțial);
- ameliorării performanței economice și ridicarea nivelului inovației, în cazul a 28% dintre organizații (14% acord total și 14% acord parțial).

C. CARACTERISTICI SOCIO-DEMOGRAFICE

Respondenții au următoarele caracteristici socio-demografice: au rezidența în orașul Cugir, 57% sunt femei și 43% sunt bărbați și fac parte din categoriile de vârstă între 20-29 de ani – 28% dintre respondenți, 30-39 de ani – 43% dintre respondenți și 40-49 de ani – 29% dintre respondenți. Ultima școală absolvită este liceul pentru 29% dintre respondenți și studiile post-universitare pentru 71% dintre respondenți, după cum reiese din figurile 15.12-15.

Figurile 15.13-15. Caracteristici socio-demografice ale respondenților

15.4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Spațiile publice, dotările de învățământ preșcolar și școlar, sociale, cele sportive, spații verzi, sprijinirea start-up-urilor și conexiuni de mobilitate lentă (pietonale și velo) reprezintă principalele investiții preconizate. Altă categorie de zone, de această dată de relevanță locală, se referă la cele legate de accesibilitate, producție, sănătate publică și învățământ.

Zonele ale căror dezvoltare necesită a fi intensificată nu se află doar la periferiile orașului. În jurul centrului istoric se află zonele cu potențial major de dezvoltare. Centura terenurilor industriale adiacente Cugirului în partea de sud reprezintă în continuare principala rezervă de teren pentru utilizare variată – rezidențial, dotări de interes public și servicii.

Orașul Cugir nu a reușit tranziția de la un oraș cu profil al forței de muncă antrenat în sectorul secundar spre un profil mai complex, în care compoziția sectorului secundar și terțiar acoperă forța de muncă rezidentă asigurând un venit peste media națională. Este de remarcat prezența structurilor de învățământ preuniversitar, cu profil variat și tradiție. Este sectorul demografic cu cel mai mare potențial de specializare pe profile conexe activităților economice din oraș și regiune. La nivelul distribuției spațiale a activităților economice, zona periurbană este puțin dezvoltată, ceea ce pe de o parte consumă forța de muncă și aglomerează relațiile orășenești, dar conduce la dezechilibre de funcționalitate periurbană. Dezvoltarea zonei periurbane postindustriale poate avea efectul benefic asupra lărgirii zonei de recrutare a forței de muncă. Ca și consum teritorial, în afara zonelor pentru activități economice, orașul are pregătite zone de dezvoltare rezidențială, însă care trebuie dezvoltate sustenabil, pe baza cererii și capacității de implementare tehnică și financiară. Se vor continua proiectele care au în vedere mobilitatea persoanelor în oraș și zona periurbană, cu precădere dezvoltarea rețelei de transport în comun pe pneuri. Rețeaua de piste velo va conecta zonele orașului și va deservi traficul cotidian și de agrement.

Strategia integrată de dezvoltare urbană va urmări să îmbunătățească în continuare climatul de afaceri și atractivitatea orașului pentru investiții, prin dezvoltarea teritoriului urban și a factorilor ce determină decizia de localizare, sau dezvoltare/expansiune a întreprinderilor. În acest sens, acțiunile administrației publice locale vor viza domeniile de accesibilitate/mobilitate, echipare cu servicii și utilități publice, patrimoniu și locuire. De asemenea, strategia va susține extinderea și specializarea infrastructurii de sprijinire a afacerilor de la nivel local, dezvoltarea parteneriatului între firme private și mediul universitar, susținerea lanțurilor de producție, prin facilitarea accesului firmelor la rezultate ale cercetării, tehnologizare și resurse umane, precum și dezvoltarea serviciilor către cererea pieței, către inovare/creativitate și turism.

Măsurile de dezvoltare a forței de muncă, de ocupare a grupurilor vulnerabile prin servicii de formare profesională, de consiliere, vor contribui de asemenea la dezvoltarea economică și la creșterea incluziunii sociale.

**XIV. FORMULAREA
STRATEGIEI**

16. FORMULAREA STRATEGIEI

16.1. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

În urma sesiunilor de consultare publică organizate de echipa de cercetare și administrația publică locală cu reprezentanții sectoarelor principale de activitate, au rezultat câteva direcții strategice generale, care traversează preocupările specifice ale tuturor sectoarelor. În primul rând oportunitatea dezvoltării construite pe baza utilizării resurselor locale.

Cea de a doua este tendința de accentuare a digitalizării și informatizării în toate sectoarele. Iar cea de a treia, care de fapt le cuprinde și pe primele două este intenția de a transforma Cugirul dintr-un oraș cu o strategie de dezvoltare liniară, monopreocațională într-un oraș care își propune o dezvoltare radială, cu preocupări în diverse direcții inovatoare.

Considerăm că, pe lângă aceste trei direcții strategice care ar trebui să fie cheia în elaborarea strategiilor punctuale pentru fiecare sector de activitate, ele având capacitatea de a folosi ca și vectori integratori în dezvoltarea orașului, trebuie integrată componenta de circularitate și inclusivitate. În cadrul viziunii ne imaginăm **viziunea de dezvoltare a Zonei Urbane Funcționale Cugir și, prin extensie, a localităților parte din zona sa urbană funcțională, pentru orizontul de timp 2027, continuă liniile trasate anterior și își propune creșterea gradului de atractivitate al zonei pentru locuitori, investitori și turiști.** din perspectiva anului 2030, cum ar putea arăta Cugirul dacă atinge spectrul complet al unei economii circulare și dezvoltări durabile. Am organizat viziunea în jurul a cinci domenii tematice. Pentru fiecare dintre aceste cinci domenii de performanță, am dezvoltat, de asemenea, indicatori cheie de performanță (ICP) pentru a monitoriza progresul.

O1. CUGIR - ORAȘ DE ÎNCREDERE, REZILIENT ȘI SĂNĂTOS

Pe măsură ce se dezvoltă industriile circulare, Orașul Cugir și regiunea înconjurătoare ar putea deveni din ce în ce mai independente de importuri, iar aproape toate materialele să provină din cicluri locale. Chiar și producția locală de alimente are potențialul de a se dezvolta, odată cu avansarea tehnologiei agricole verticale și cu reutilizarea fluxurilor de deșeuri organice ca îngrășământ. Majoritatea școlilor din Cugir ar avea, de asemenea, propriile facilități de acvacultură la scară mică, care ar fi utilizate atât pentru educația științifică practică, cât și pentru a furniza produse proaspete. Eforturile suplimentare de creștere a sănătății și a rezilienței orașului s-ar putea concentra pe descentralizarea anumitor servicii de utilități. Energia regenerabilă, stocarea descentralizată a bateriilor și distribuția inteligentă a energiei prin rețeaua inteligentă a orașului ar putea face sistemul energetic al Cugirului rezistent la impactul furtunilor sau al inundațiilor, majoritatea pagubelor rămânând localizate. Deși unele dintre aceste idei pot părea mai din viitor decât altele, fiecare plan începe cu imaginarea realității pe care ne propunem să o realizăm. Viziunea pe care o descriem aici nu va fi, cu siguranță, o reflectare perfectă a ceea ce se va întâmpla în fapt, dar poate oferi o imagine de pornire și inspirație pentru următoarele decenii de dezvoltare a Cugirului.

OBIECTIVE SECTORIALE

- 1.1. Calitatea ridicată a serviciilor publice locale este susținută de un model de administrație transparent și eficient.
- 1.2. Comunitatea răspunde pro-activ la provocările cu care se confruntă.
- 1.3. Cugirul dă cetățenilor puterea de a reduce consumul de materiale și de a reutiliza / recicla materialele și bunurile lor.

O2. CUGIR - ORAȘ INDUSTRIAL CU ZERO DEȘEURI

În 2030, Cugirul s-ar putea numi, cu mândrie, un oraș preponderent Zero Deșeuri, în care 70% din toate materialele reziduale ar fi colectate separat. Regenerarea urbană fiind una dintre prioritățile administrației locale. Fiecare gospodărie ar putea fi echipată cu containere de sortare inteligente, având încorporate tehnologii care să notifice utilizatorii în caz că au sortat ceva incorect. Pentru fiecare kilogram de deșeuri sortate corect, rezidenții ar primi puncte de recompensă plătite direct în portofelele lor digitale. Ei și-ar putea folosi acest câștig pentru achiziționarea de bunuri locale marcate cu eticheta CUGIR Circular, dintre care multe ar fi putut fi refabricate sau realizate chiar din aceste fluxuri reziduale. Dacă le mai rămân puncte de recompensă, le-ar putea folosi și pentru a-și plăti factura pentru energia complet regenerabilă sau chiar impozitele. O platformă de monitorizare a resurselor în timp real, Tabloul de Bord Circular Echilibrat al Cugirului, va raporta în mod continuu care este disponibilitatea diferitelor tipuri de bunuri reziduale - de la coji de citrice la pantofi vechi. Aceste resurse ar fi redirecționate automat către diferite facilități de procesare din oraș, administrate de companii mari și de întreprinzători deopotrivă. Tabloul de Bord va ține evidența comenzilor prin care sunt solicitate diferite materiale, pe care le va expedia către cei dintâi ofertanți. Datorită poziției puternice a Cugirului ca și centru logistic, orașul ar putea accepta și prelucra materiale și din alte județe din apropiere, adăugând, astfel, resurse la producția locală.

OBIECTIVE SECTORIALE

- 2.1 Extinderea rețelei de spații verzi și a infrastructurii de agrement diversifică oferta de petrecere a timpului liber.
- 2.2 Gestionarea eficientă a dezvoltării urbane contribuie în mod direct la protecția mediului.
- 2.3. Companiile circulare pot prospera în Cugir.
- 2.4. Cugirul își îmbunătățește eficiența resurselor virgine (noi).
- 2.5. Cugir încurajează start-up-urile cleantech (tehnologii de reducere a impactului).

O3. CUGIR - ORAȘ INGENIOS AL VIITORULUI

Până în 2030 orașul Cugir va contribui cu 50% la digitalizarea tuturor sectoarelor care formează orașul pentru reducerea amprentei de carbon. Tehnologiile disruptive vor fi utilizate pentru eficientizarea consumului de resurse. În acest sens se vor dezvolta proiecte care au impact redus asupra resurselor și a mediului astfel încât să creeze mai mult cu mai puțin, să producă mai multă valoare cu mai puține resurse, să utilizeze resursele în mod durabil și să reducă la minimum impactul acestora asupra mediului. Cu inovațiile din domeniile colectării și al sortării deșeurilor, care ar avea ca rezultat furnizarea unor fluxuri de resurse pure de înaltă calitate și care nu erau disponibile anterior, ar putea începe să se dezvolte sectoare industriale noi. Dezvoltarea de noi produse ar putea exploda la începutul anului 2023. La început, concentrarea activităților de cercetare și dezvoltare s-ar axa pe prelucrarea textilelor, a materialelor plastice, metalice și a deșeurilor din construcții. În 2023, CUGIR5C, noul laborator de materiale al orașului, care ar fi un proiect comun al mai multor incubatoare și acceleratoare din Cugir, va începe experimentarea modului de a transforma deșeurile organice colectate în materiale noi - cum ar fi îmbrăcămintea, mobilierul și ambalajele biodegradabile. Nevoia puternică de inovare a materialelor și a produselor, cauzată de obiectivele ambițioase de circularitate ale orașului, ar conduce, de asemenea, la înființarea, de către Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai sau Institutul pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu "Ernest Lupan", a unei noi unități educaționale/cercetare. Brandul CUGIR CIRCULAR ar ajuta orașul să își consolideze poziția de lider la nivel regional, dar și pe cea de top în clasamentele naționale, cum ar fi Indicele orașelor durabile.

OBIECTIVE SECTORIALE

- 3.1. Emisiile de CO₂ sunt diminuate prin implementarea sistematică a unor măsuri sustenabile de mobilitate urbană.
- 3.2. Cugir minimizează emisiile anuale de GES la 2 tone / persoană până în 2050.

O4. CUGIR - ORAȘ INCLUSIV CU OPORTUNITĂȚI PENTRU TOȚI

Până în 2030, mai puțin de 3% din populația Cugirului ar trăi în sărăcie. Eforturile inițiale de înființare a industriei circulare și inovare ar fi, în mare parte, axate pe dezvoltarea abilităților, pe instruire și pe programe incluzive, menite să îi ajute pe cei defavorizați din punct de vedere economic. În 2023, departamentul pentru deșeuri orașului ar putea stabili un program-test de reabilitare pentru persoanele fără adăpost, oferindu-le acestora locuri de muncă în sortarea deșeurilor din plastic și remanufacturare pornind de la acestea. Astfel, deșeurile din plastic, care sunt de o calitate prea mică pentru prelucrare automată, ar fi sortate, spălate și mărunțite pentru producerea de mici loturi de produse locale, cum ar fi: mobilierul stradal, coșurile de gunoi și trofee pentru evenimentele sportive școlare. Unele dintre întreprinderile sociale ar putea fi implicate în programul-pilot pentru a crea propriile produse/servicii axate pe reciclare și pe fabricarea produselor.

OBIECTIVE SECTORIALE

4.1. Disparitățile centru-periferie sunt reduse prin lucrări de revitalizare a cartierelor rezidențiale.

4.2 Procesul de formare a generațiilor viitoare este susținut de un nivel ridicat de competență profesională și o infrastructura educațională modernă.

4.3 Calitatea serviciilor medicale este susținută de un nivel ridicat de competență profesională și de o infrastructură modernă.

4.4. Cugir se asigură că strategiile economiei circulare sunt pârghia pentru a atenua inegalitățile sociale.

05. CUGIR - ORAȘ ISTORIC

Într-un context internațional în care orașele se află constant în competiție, identitatea locală reprezintă cea mai bună carte de vizită. Din acest motiv trebuie identificate, păstrate și promovate caracteristicile locale ale unui oraș cu un puternic impact și rol în istorie. Caracterul multi-cultural, istoria bogată și comunitatea multi-etnică și multi-confesională sunt elemente definitorii ale Cugirului. Respectând trecutul, putem să privim spre viitor, îmbinând tradiția cu modernitatea.

OBIECTIVE SECTORIALE

- 5.1. Industria ospitalității, cu valoare adăugată ridicată și impact direct asupra structurii mediului economic.
- 5.2. Mediul cultural și natural catalizează exploatarea potențialului turistic local și regional.
- 5.3. Zona metropolitană a orașului se dezvoltă în baza unei planificări spațiale echilibrate.

16.2. EVALUAREA DIRECȚIILOR DE ACȚIUNE

Folosind ierarhia amintită mai sus, am elaborat o listă extinsă de măsuri circulare, pentru fiecare sector cercetat. Pentru a identifica opțiunile cele mai promițătoare, am evaluat fiecare intervenție din punct de vedere al fezabilității și impactului pozitiv potențial. Pentru a face o evaluare a fezabilității, ne punem întrebarea: „Cât de dificil va fi să implementăm cu succes intervenția, având în vedere diverse bariere în calea succesului?”.

Astfel, am propus opt indicatori de fezabilitate (fezabilitatea socială, economică, accesibilitatea, politică, tehnică, mediu, siguranță și calitatea vieții) cu scopul de a sprijini cele 5 obiective specifice descrise în subcapitolul 17.2 al acestei strategii.

Am clasificat fiecare dintre intervenții pentru fiecare aspect al fezabilității, pe o scală de la 1 (foarte puțin fezabil) la 3 (foarte fezabil) și am luat media ca valoare finală a fezabilității, adaptând modelul folosit de Metabolic și Planwerk.

Fezabilitate socială: Fezabilitatea socială are în vedere cât de multe conștiințe umane trebuie schimbate și cât de rezistenți sunt oamenii la schimbare.

- $F_{soc}(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra eficienței sociale. $I_{ee}(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra eficienței sociale, respectiv $I_{ee}(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitatea economică: Fezabilitatea economică presupune cantitatea de resurse care ar fi necesare pentru a implementa o intervenție, versus beneficiile directe sau indirecte care se obțin.

- $F_e(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra eficienței economice. $I_{ee}(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra eficienței economice, respectiv $I_{ee}(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitatea legată de accesibilitate: Fezabilitatea practică se referă la numărul de persoane care ar trebui să fie mobilizate, distanța care ar trebui să fie parcursă și orice alte limitări fizice care există.

- $F_a(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra accesibilității. $I_a(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra accesibilității, respectiv $I_a(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitatea politică: Fezabilitatea politică include barierele sau stimulentele legale și normative care pot împiedica sau promova implementarea.

- $F_p(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra politicului. $I_m(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra politicului, respectiv $I_m(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitate tehnică: Fezabilitatea tehnică implică tehnologiile sau cunoștințele disponibile care pot permite implementarea unei intervenții.

- $F_t(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra accesibilității tehnologiei. $I_m(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra accesibilității tehnologiei, respectiv $I_m(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitatea față de mediu: Fezabilitatea acțiunilor întreprinse în realizarea proiectului față de impactul adus mediului natural, care pot permite implementarea unei intervenții.

- $F_m(x)$ – reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra mediului. $F_m(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra mediului, respectiv $F_m(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitatea siguranței: Fezabilitatea privind impactul asupra siguranței și securității cetățenilor, prin implementarea unei intervenții.

- $F_s(x)$ - reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra siguranței. $F_s(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra siguranței, respectiv $F_s(x) = 0$ în caz contrar.

Fezabilitate asupra calității vieții: Fezabilitatea privind impactul pe care îl are asupra mediului, precum și costurile ascunse ale unei vieți mai bune în contextul economic și social actual care implică dislocări de resurse virgine pentru a permite implementarea unei intervenții.

- $F_{cv}(x)$ - reprezintă un indicator care ia valori în intervalul $[0,1]$ și cuantifică impactul prognozat al măsurii sau proiectului x asupra calității vieții. $F_{cv}(x) = 1$ dacă măsura sau proiectul are un impact major asupra calității vieții, respectiv $F_{cv}(x) = 0$ în caz contrar.

Cei 8 indicatori au fost agregați într-un indicator general care indică impactul agregat al fiecărei măsuri asupra tuturor celor 7 obiective:

$$\text{Scor proiect } (x) = \frac{[F_{soc}(x) + F_e(x) + F_a(x) + F_p(x) + F_t(x) + F_m(x) + F_s(x) + F_{cv}(x)]}{7}$$

Scor proiect (x) va lua valori în intervalul $[1,8]$. Pragul de relevanță a fost stabilit la valoarea de 5 ($\text{Scor proiect } (x) \geq 5$), adică un proiect va fi inclus în scenariul propus dacă are influență asupra a cel puțin 5 dintre cei 8 indicatori luați în considerare, ca urmare a scorului final al fiecărui proiect ($S_f(x)$) rezultați în urma procesului de screening final.

Pentru eficiență, considerăm care ar fi efectul dacă intervenția ar fi fost implementată cu succes și ne întrebăm: „Ce pondere a impactului ar fi atenuată dacă acest lucru va avea succes?”

Chiar și o intervenție foarte fezabilă poate fi mai puțin prioritară dacă are un efect neglijabil. Astfel, toate măsurile și proiectele identificate au fost apoi supuse unei proceduri de screening preliminar având ca scop principal preselecția și prioritizarea acestora pe cele 3 termene (scurt, mediu, lung), continuând cu un screening final și cu o suprapunere a priorităților obținute în urma cercetării de piață realizată de IRCM.

Procedura de screening preliminar și de prioritizare a măsurilor și proiectelor propuse este descrisă în Figura 16.1. Principalul criteriu de prioritizare îl reprezintă maturitatea proiectului și condițiile specifice de finanțare și implementare, adică măsura în care proiectul respectiv

este realizabil în termenul propus (scurt / mediu / lung). Aceasta a fost determinată în urma discuțiilor cu reprezentanții beneficiarului, respectiv Primăria Orașului Cugir.

Proiectele considerate a fi realizabile în intervalul 2022 – 2030 (proiectele/măsurile care îndeplinesc o serie de condiții cum ar fi existența unui studiu de fezabilitate / fezabilitate, a sursei de finanțare, respectiv cele care au o complexitate redusă) au fost incluse în lista proiectelor de bază / suport pe termen scurt.

Restul proiectelor/măsurilor au fost incluse în lista proiectelor/măsurilor de bază sau suport pe termen mediu respectiv lung în funcție de complexitatea acestora.

În ceea ce privește încadrarea proiectelor în anvelopa bugetară a orașului, au fost luate în calcul doar măsurile și proiectele din pachetul de bază, proiectele suport urmând a fi implementate în măsura în care se identifică surse de finanțare pentru acestea sau anvelopa bugetară prezintă un excedent. Investițiile se presupune că se vor realiza în orizontul de timp propus (scurt 2021-2024, mediu 2025-2027, respectiv lung 2027-2030). Varianta optimistă presupune o creștere a alocărilor din bugetul local al Primăriei Orașului Cugir cu 10% în fiecare an față de media alocărilor din fonduri proprii pentru investiții pentru anii 2015-2019, iar varianta pesimistă presupune o creștere de 5% pe an a acestor alocări.

Figura 16.1: Procedura de selecție a proiectelor/măsurilor (IRCEM, 2019)

16.3. PROIECTE DE DEZVOLTARE

OBIECTIVUL STRATEGIC 1

Potrivit Parlamentului European (2019), factorii de succes ai orașelor circulare și inteligente includ (1). participarea activă a cetățenilor în vederea stimulării sentimentului de proprietate și de angajament;

(2). coordonarea și integrarea la nivel local a întregului portofoliu de inițiative;

(3). participarea administrațiilor locale în rețele de cunoaștere pentru a împărtăși cunoștințe și experiențe dobândite și utilizate.

Orașele inteligente existente au devenit rețele de actori urbani aflate într-un proces continuu de interacțiune în care guvernarea nu este despre ceea ce face administrația locală, ci despre rezultatele interacțiunilor între toți actorii din domeniul public. Domenii de intervenție pe de o parte, proiectele propuse se adresează în mod direct administrației publice locale, vizând creșterea competențelor și abilităților funcționarilor publici, eficientizarea parcursului birocratic, utilizarea pe scară largă a tehnologiilor digitale sau descentralizarea unor servicii publice în zonele cu o densitate mare de locuințe, precum și achiziții verzi. Pe de altă parte, demersurile desfășurate sub acest obiectiv vizează creșterea capacității comunității de a se implica activ în viața orașului prin investiții constante în programe care susțin educația civică. În cele ce urmează se prezintă corelarea obiectivelor sectoriale și a direcțiilor de acțiune care susțin Obiectivul Strategic 1.

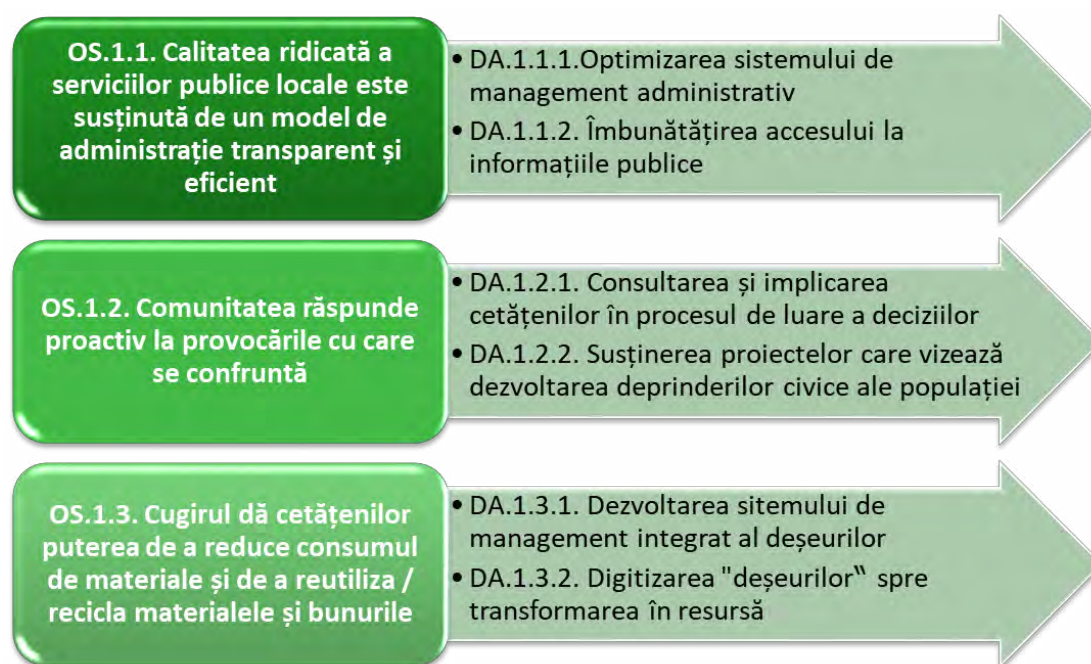

Figura 16.2: Obiectiv sectorial 1

OBIECTIVUL STRATEGIC 2

Proiectele propuse trebuie să contribuie la consolidarea structurii urbane prin reabilitarea cartierelor de locuințe colective, dar și prin dezvoltarea unor noi poli urbani, având la bază creșterea valorii locului și a gradului de implicare a comunității locale. Domeniile de intervenție integrează inițiative ce privesc modernizarea și reabilitarea domeniului public, creșterea suprafeței spațiilor verzi, reabilitarea și tehnologizarea spațiilor și echipamentelor necesare realizării de servicii de sănătate, educație și sociale în condiții de eficiență și de creștere a gradului de satisfacție a grupurilor țintă. Proiectele propuse trebuie să contribuie, prin propunerile ce privesc lucrări de implementare a unor măsuri și tehnologii de economisire a energiei sau de reducere a poluării, la susținerea unui Cugir SMART, mai eficient energetic și nepoluat. În cele ce urmează se prezintă corelarea obiectivelor sectoriale și a direcțiilor de acțiune care susțin Obiectivul Strategic 2.

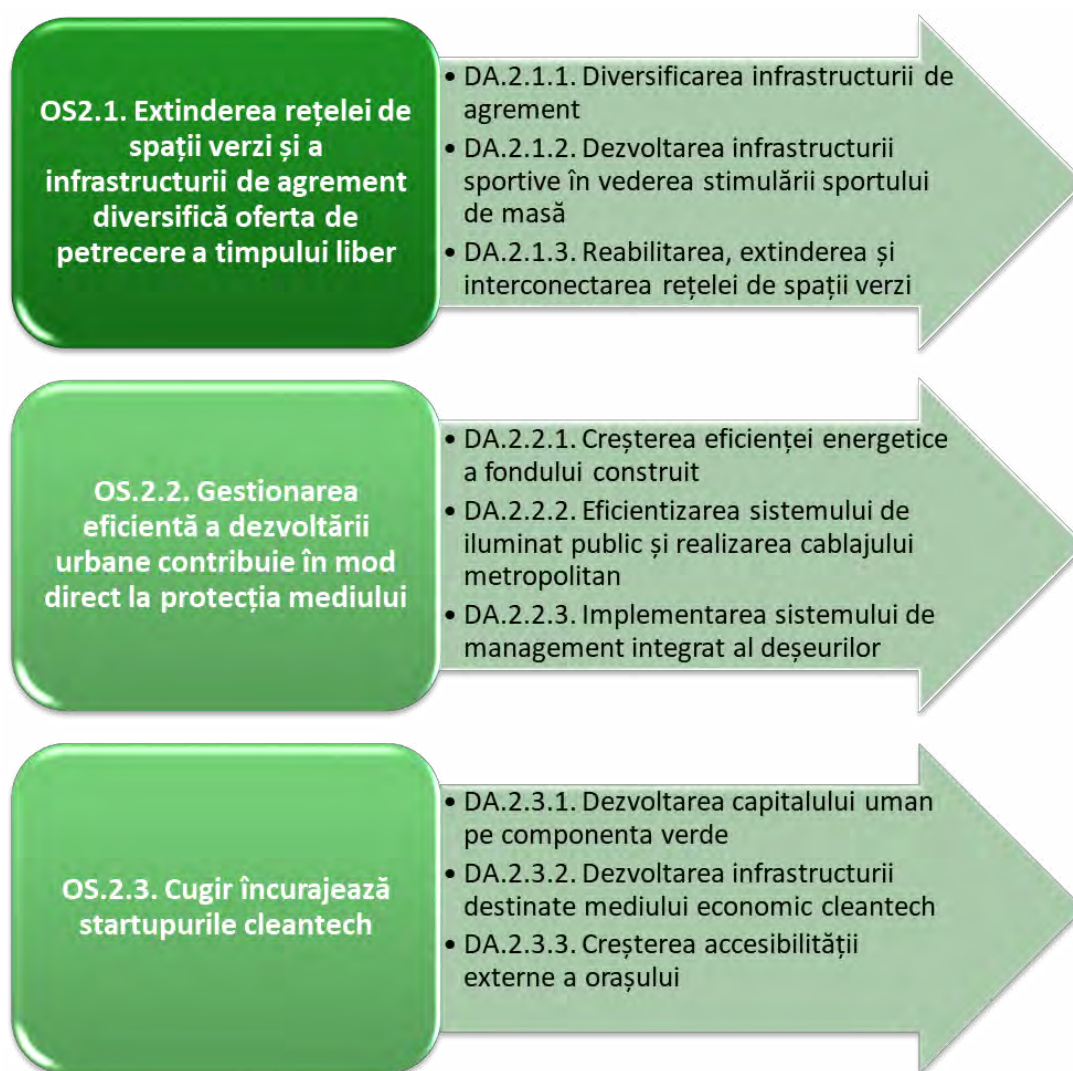

Figura 16.3: Obiectiv sectorial 2

OBIECTIVUL STRATEGIC 3

Proiectele propuse trebuie să contribuie la consolidarea structurii urbane prin reabilitarea cartierelor de locuințe colective. În cele ce urmează se prezintă corelarea obiectivelor sectoriale și a direcțiilor de acțiune care susțin Obiectivul Strategic 3.

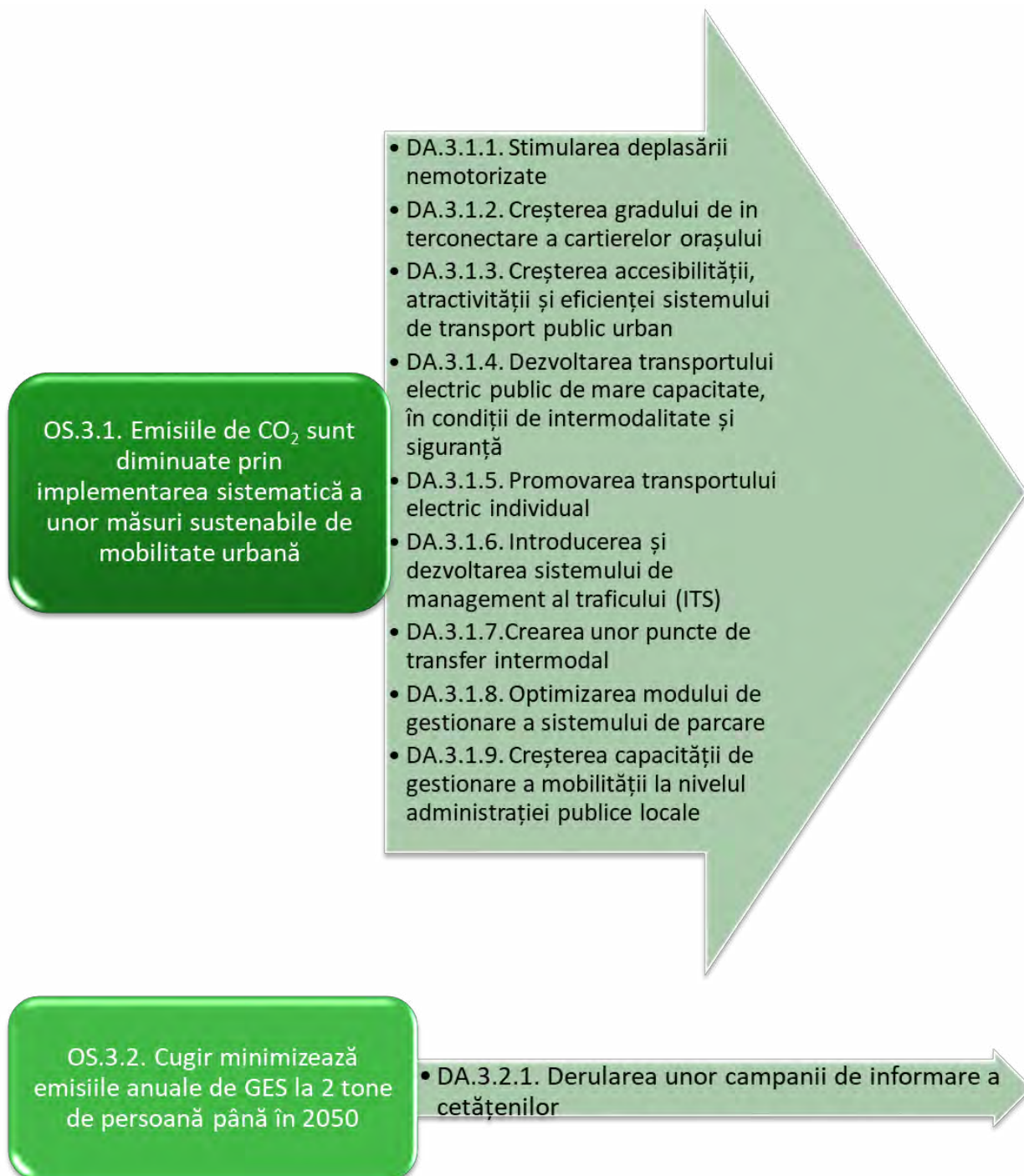
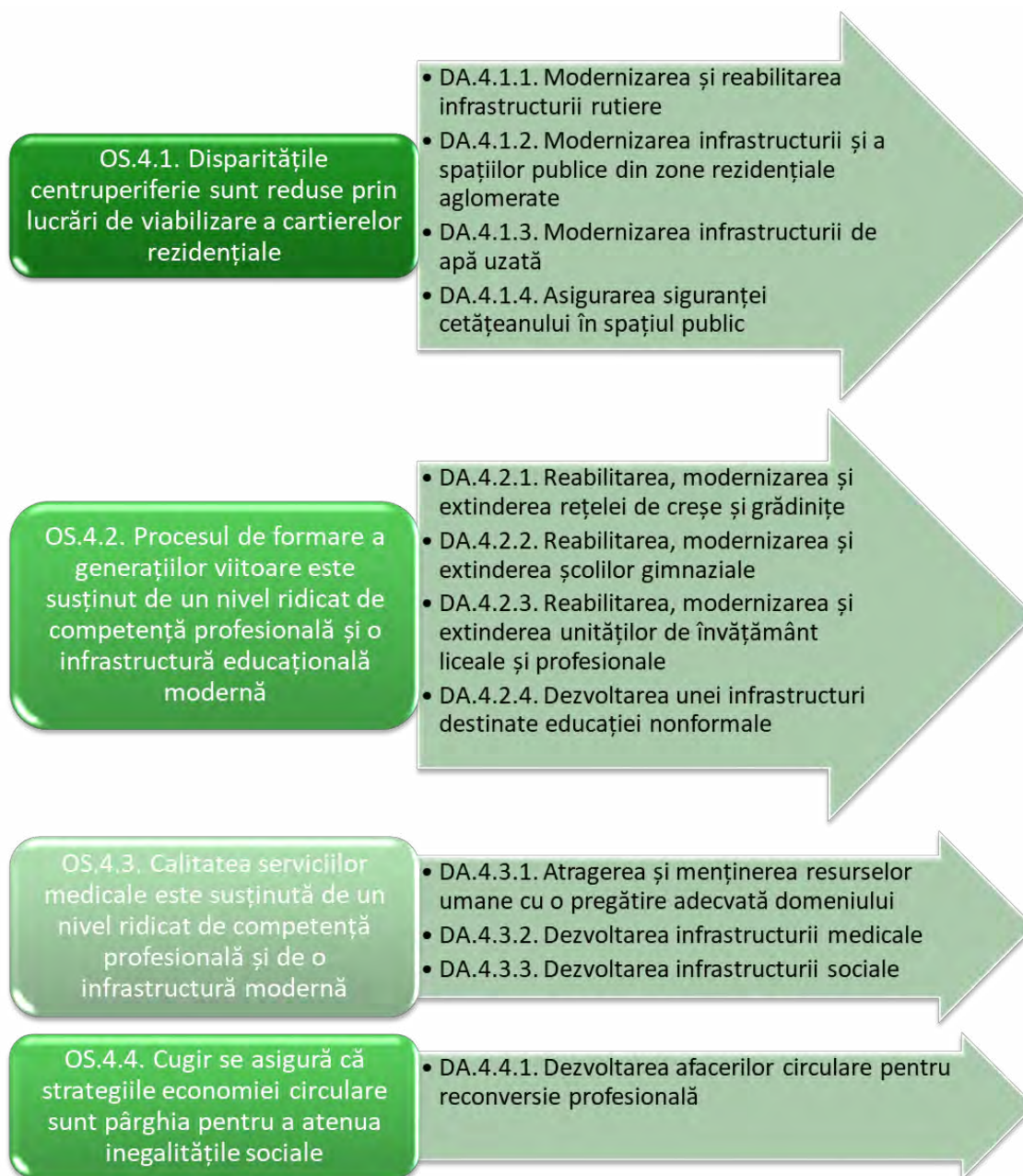

Figura 16.4: Obiectiv sectorial 3

OBIECTIVUL STRATEGIC 4

Pornind de la premisa că o societate nu poate fi mai bună decât sistemul său de educație, Cugirul consideră esențiale investițiile în acest domeniu, vizând modernizarea infrastructurii existente și crearea condițiilor optime pentru educație.

Figura 16.5: Obiectiv sectorial 4

Mai sus fiind prezentate corelarea obiectivelor sectoriale și a direcțiilor de acțiune care susțin Obiectivul Strategic 4.

OBIECTIVUL STRATEGIC 5

Conservarea patrimoniului contribuie la creșterea calității vieții, oferind sentimentul de stabilitate și o legătură reală cu valorilor trecutului. Valorificarea patrimoniului poate aduce astfel beneficii de ordin economic, educațional și de protejare a mediului. Pornind de la aceste premise în cele ce urmează sunt prezentate corelarea obiectivelor sectoriale și a direcțiilor de acțiune care susțin Obiectivul Strategic 5.

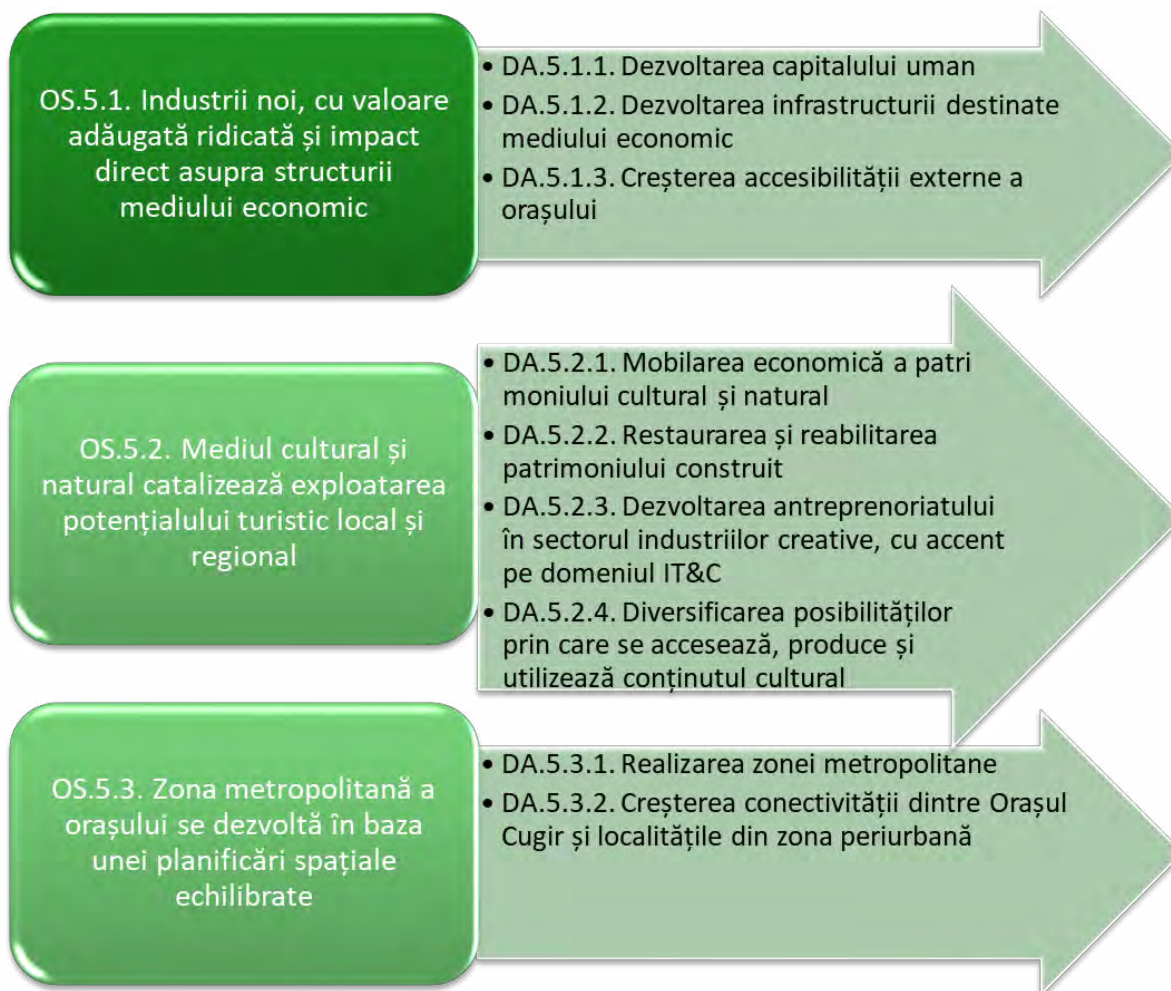

Figura 16.6: Obiectiv sectorial 5

**XVII. IMPLEMENTAREA ȘI
MONITORIZAREA
STRATEGIEI**

17. IMPLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI

17.1 PORTOFOLIUL DE PROIECTE PROPUȘ CĂTRE IMPLEMENTARE

Documentele europene în vigoare identifică cinci domenii principale, care vizează provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu cu care se confruntă orașele europene. Prin cele unsprezece obiective tematice asumate, susținute de trei fonduri de finanțare, politica de coeziune a Uniunii Europene răspunde acestor provocări și contribuie în mod direct la îndeplinirea Strategiei Europa 2030. Orașul Cugir răspunde acestor provocări transversale pe plan local, contribuind în mod direct, prin acțiunile care susțin obiectivele asumate, la atingerea țintelor naționale stabilite de către Strategia Europa 2030.

Prioritizarea proiectelor incluse în planul de acțiune a avut la bază disponibilul bugetar pe orizontul de timp considerat (2021-2030), răspunsul părților interesate la cercetarea de piață, precum și indicatorii (fezabilitatea socială, economică, accesibilitatea, politică, tehnică, mediu, siguranță și calitatea vieții) definiți în subcapitolul 4.4, cu influență pozitivă asupra obiectivelor asumate. În acest context prioritizarea proiectelor s-a realizat pe următoarele orizonturi de timp:

- termen scurt 2021-2024;
- termen mediu 2025-2027;
- termen lung 2027-2030.

Proiectele astfel identificate au fost grupate apoi în proiecte de bază și proiecte suport, care au fost supuse unei proceduri de screening preliminar, preselecției și prioritizării acestora pe cele trei orizonturi de timp considerate. Acestea au fost apoi supuse procedurii de screening final.

Principalul criteriu de selecție și prioritizare a proiectelor în etapa de screening preliminar este dat de 2 componente de bază:

- maturitatea proiectului;
- condițiile specifice de finanțare și implementare a acestuia în orizontul de timp considerat (măsura în care proiectul este realizabil în perioada considerată – termen scurt, mediu sau lung).

Proiectele incluse, conform celor enunțate anterior, în orizontul de timp 2021-2023 (considerat termen scurt) îndeplinesc în general o serie de condiții cum ar fi:

- existența unui studiu de fezabilitate / fezabilitate;
- sursă de finanțare deja identificată;
- complexitate redusă.

În etapa de screening final, proiectele propuse au fost analizate ținând cont de cele 7 obiective prezentate detaliat în subcapitolul 16.2.

Tabel 17.1. Lista proiectelor încadrate în intervalul 2021-20230

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS. 1.1. Calitatea ridicată a serviciilor publice locale este susținută de un model de administrație transparent și eficient	DA. 1.1.1. Optimizarea sistemului de management administrativ	Mediu	1.1.a. Digitalizarea serviciilor publice	3.500.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 1 O Regiune Competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
	DA. 1.1.2. Îmbunătățirea accesului la informațiile publice	Scurt	1.1.b. Îmbunătățirea eficienței activităților de ordine publică	2.500.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 8 O regiune atractivă
		Scurt	1.1.c. Traininguri pentru dezvoltarea competențelor personalului administrativ	1.600.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 2 O regiune digitală/smart
OS. 1.2. Comunitatea răspunde pro-activ la provocările cu care se confruntă	DA. 1.2.1. Consultarea și implicarea cetățenilor în procesul de luare a deciziilor.	Mediu	1.2.a. Crearea unui incubator social	2.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 8 O regiune atractivă
	DA. 1.2.2. Susținerea proiectelor care vizează dezvoltarea deprinderilor civice ale populației	Mediu	1.2.b. Crearea infrastructurii educaționale antepreșcolare prin construcția unei creșe	2.000.000 eur	PNRR, Pilonul VI Politici pentru Noua Generație POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune educată
		Mediu	1.2.c. Parteneriate între autorități, mediu privat și cetățeni	1.500.000 eur	POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune educată
OS. 1.3. Cugrul dă cetățenilor puterea de a reduce consumul de materiale și de a reutiliza / recicla materialele și bunurile	DA. 1.3.1. Dezvoltarea sistemului de management integrat al deșeurilor	Mediu	1.2.d. Platformă recrutare/networking	1.000.0000 eur	POR 2021- 2017, A.P. 2 O regiune digitală/smart
		Scurt	1.3.a. Campanii pentru colectare și reciclare	500.000 eur	POR 2021-2027
		Scurt	1.3.b. Valorificarea deșeurilor organice (biomasă)	2.000.000 eur	PODD 2021-2027, AP2.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
	DA. 1.3.2. Digitizarea „deșeurilor” spre transformarea în resursă	Mediu	1.3.c. Valorificarea deșeurilor provenite din construcții	4.000.000 eur	PNRR, Pilonul I Tranziția verde PODD 2021-2027, AP2.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară Programul LIFE A.P.2 Economia Circulară și calitatea vieții
			1.3.d. Valorificarea deșeurilor textile	4.000.000 eur	PODD 2021-2027, A.P.2.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară
		Mediu	1.3.e. Reducerea și valorificarea deșeurilor din plastic	2.000.000 eur	PODD 2021-2027, A.P.2.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară Programul LIFE A.P.2 Economia Circulară și calitatea vieții
			1.3.f. Amenajare platformă de compost din biodeșeuri	2.000.000 eur	PODD 2021-2027
		Mediu	1.3.g. Amenajare platformă colectare deșeuri reciclabile	2.000.000 eur	PODD 2021-2027

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS 2.1. Extinderea rețelei de spații verzi și a infrastructurii de agrement diversifică oferta de petrecere a timpului liber	DA.2.1.1. Diversificarea infrastructurii de agrement	Mediu	1.3.h Amenajare platforme pentru depozitare și valorificare îngrășăminte naturale (gunoi de grajd)	2.000.000 eur	PODD 2021-2027
		Lung	2.1.a. Construirea unei baze sportive dotată cu facilități indoor și outdoor accessibilă tinerilor și publicului general	8.000.000 eur	PNRR, Pilonul VI Politici pentru Noua Generație, POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune Educată
	DA.2.1.2. Dezvoltarea infrastructurii sportive în vederea stimulării sportului de masă	Lung	2.1.b. Construirea unei săli de sport pentru buna desfășurarea organizată a orelor de educație fizică	1.000.000 eur	PNRR, Pilonul VI Politici pentru Noua Generație, POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune Educată
		Mediu	2.1.c. Modernizarea sălilor de sport pentru buna desfășurare și organizarea a orelor de educație fizică	1.000.000 eur	PNRR, Pilonul VI Politici pentru Noua Generație POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune Educată
	DA.2.1.3. Reabilitarea, extinderea și inter-conectarea rețelei de spații verzi	Mediu	2.1.c. Susținerea și modernizarea activității și infrastructurii sportive a Clubul Sportiv Metalurgistul Cugir în vederea încurajării sportului de performanță	2.000.000 eur	PNRR, Pilonul VI Politici pentru Noua Generație POR 2021-2027, A.P.6 O Regiune Educată
		Lung	2.2.a. Reabilitarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor publice 2.2.b. Reabilitarea energetică moderată sau aprofundată a clădirilor rezidențiale multifamiliale	3.000.000 eur	PNRR, A.P. 1.5 Fonduri pentru valul renovării PODD 2021-2027, Axa Prioritară 1.2 Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice
OS2.2. Gestionarea eficientă a dezvoltării urbane contribuie în mod direct la protecția mediului	DA.2.2.1. Creșterea eficienței energetice a fondului construit DA.2.2.2. Eficientizarea sistemului de iluminat public și realizarea cablajului metropolitan	Lung			

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS 2.3. Cugir încurajează startup-urile cleantech	DA.2.2.3. Implementarea sistemului de management integrat al deșeurilor	Mediu	2.2.b. Creșterea numărului de panourilor fotovoltaice	3.000.000 eur	PNRR, A.P. I.5 Fonduri pentru valul renovării
		Mediu	2.2.c. - Valorificarea energiei fotovoltaice - parc fotovoltaic, instalare panouri fotovoltaice pe clădirile publice	3.000.000 eur	PNRR, A.P. I.5 Fonduri pentru valul renovării Programul LIFE, A.P. 3 Atenuarea și adaptarea schimbărilor climatice
		Mediu	2.2.d. Derularea unor campanii de împădurire în zonele montane	1.000.000 eur	PNRR, A.P. I.2 Împădurim România și protejăm biodiversitatea
		Lung	2.3.a. Modernizarea Parcului Industrial	10.000.00000 eur	POR 2021-2027, AP.1 O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
OS 3.1. Emisiile de CO ₂ sunt diminuate prin implementarea sistematică a unor măsuri sustenabile de mobilitate urbană	DA.2.3.3. Creșterea accesibilității externe a orașului	Lung	2.3.b. Înființarea unui Parc de Transfer Tehnologic pe economie circulară	6.000.000 eur	POR 2021-2027, AP.1 O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
		Scurt	3.1.1a Dezvoltarea unei rețele de piste de biciclete Vinerea – Cugir	1.000.000 eur	POR 2014-2020
		Scurt	3.1.1b Amenajarea în vederea asigurării accesibilității pietonale și cicliste locuitorilor cartierului Cindeni	1.000.000 eur	
		Scurt	3.1.1c Înființarea unui centru de reparare și întreținere biciclete	1.000.000 eur	
Scurt	3.1.1d Amenajarea rutei ciclabile Nord-Sud a orașului Cugir	1.000.000 eur			

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
		Scurt	3.1.1e Amenajarea în vederea asigurării accesibilității pietonale și cicliste locuitorilor cartierului Cindeni, oraș. Etapa I: 10 km	1.000.000 eur	
		Mediu	3.1.1f Îmbunătățirea calității rețelei de transport pietonal și ciclist în zona centrală a orașului Cugir	2.000.000 eur	
		Mediu	3.1.1g Îmbunătățirea calității rețelei de transport pe bicicletă prin amenajarea parcărilor pentru biciclete în punctele de interes.	1.000.000 eur	
		Mediu	3.1.1h Dezvoltarea infrastructurii spre Dealul Viilor (cartiere noi de locuințe) – Realizarea de piste de biciclete – 5000 m	2.000.000 eur	
		Mediu	3.1.1i Dezvoltarea infrastructurii rutiere și pentru mijloace de transport alternative (pietonal și biciclete). Etapa I: Zona străzii Codrului – Vinerea și Realizarea conexiunii cu str. Cindeni- Etapa II: Realizarea conexiunii între străzile Codrului – Vinerea și str. Cindeni	2.000.000 eur	

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE	
	DA.3.1.2. Creșterea gradului de interconectare a cartierelor orașului	Mediu	3.1.1j Dezvoltarea infrastructurii rutiere și pentru mijloace alternative (pietonal și biciclete) în zonele blocurilor de locuințe colective, inclusiv amenajare mobilier stradal pentru transport alternativ (parcări biciclete)	2.000.000 eur		
		Scurt	3.1.2a Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în zona Râul Mic (total 3006 m)	2.500.000 eur	PNDL	
		Scurt	3.1.2b Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în zona Micro 7 (total 5092 m)	2.500.000 eur	POR 2014-2020	
		Scurt	3.1.2c Creșterea siguranței în trafic prin reorganizarea deplasărilor în intersecțiile cu stări conflictuale – amenajarea de sensuri giratorii pe B-dul Victoriei	1.500.000 eur	POR 2014-2020	
		Scurt	3.1.2d Creșterea siguranței în trafic prin reorganizarea deplasărilor în intersecțiile cu stări conflictuale – amenajarea unei mega-girații la intersecția Str. Carpați, I.B. Deleanu, Str. Drăgana	1.500.000 eur	POR 2014-2020	
		Scurt	3.1.2e Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în zona Cindeni (total 5627 m)	2.000.000 eur	POR 2014-2020	
		Mediu	3.1.2f Îmbunătățirea infrastructurii rutiere în zona Ghergheleu (total 3437 m)	2.000.000 eur	POR 2014-2020	

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
		Mediu	3.1.2g Reabilitarea și modernizarea, din punct de vedere a accesibilității și siguranței a podului de traversare a Râului Mic la conexiunea str. Simion Bărnuțiu cu DJ705F	2.000.000 eur	POR 2014-2020
		Mediu	3.1.2h Reabilitarea și modernizarea, din punct de vedere a accesibilității și siguranței a podului de traversare a Râului Mic la conexiunea str. Mihai Eminescu cu DJ 705F	3.000.000 eur	POR 2014-2020
		Mediu	3.1.2i Dezvoltarea infrastructurii spre Dealul Viilor (cartiere noi de locuințe) – infrastructura stradala (trama stradala), 5000 m și extindere iluminat public	3.000.000 eur	POR 2014-2020
		Mediu	3.1.2j Dezvoltarea infrastructurii rutiere: între strada Veteranilor și strada Merilor	2.000.000 eur	POR 2014-2020
		Lung	3.1.2k Modernizarea conexiunii dintre Cugir și localitățile componente. Etapa II: Bucuru, Fețeni, Bocșitura, Goașele. – termen lung	3.000.000 eur	POR 2014-2020
		Lung	3.1.2l Modernizarea conexiunilor existente și realizarea de noi conexiuni între localitățile componente Mugești, Călene în vederea asigurării interconectivității zonei periurbane	2.500.000 eur	POR 2014-2020

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
	DA.3.1.3. Creșterea accesibilității, atractivității și eficienței sistemului de transport public urban	Lung	3.1.2m Modernizarea conexiunilor existente și realizarea de noi conexiuni între localitățile componente Goășele, Bocșitura, Bucuru, în vederea asigurării interconectivității zonei periurbane	2.500.000 eur	POR 2014-2020
			3.1.2n Modernizarea conexiunilor existente și realizarea de noi conexiuni între localitățile componente Frăsinei, Fețeni, în vederea asigurării interconectivității zonei periurbane	2.500.000 eur	POR 2014-2020
		Lung	3.1.2o Modernizarea conexiunilor existente și realizarea de noi conexiuni între orașul Cugir (respectiv localitatea Vînerea) și localitățile din UAT -urile învecinate	2.500.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027
		Scurt	3.1.3a Îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru transportul public local în zona Vînerea	3.000.000 eur	POR 2014-2020
		Scurt	3.1.3b Extinderea / Modernizarea sistemului de iluminat public, inclusiv segmentul periurban Cugir-Vînerea, atât pentru traficul auto cât și pentru pista de biciclete	3.000.000 eur	
		Scurt	3.1.3c Modernizarea străzilor fezabile în perspectivă deservirii transportului public local: S. Bărnuțiu, Merilor, Morilor, Carpați, Horea, Serelor, Principală, Tractoristului, Zăvoiuului	2.000.000 eur	

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE	
	DA.3.1.4. Dezvoltarea transportului electric public de mare capacitate, în condiții de intermodalitate și siguranță	Scurt	3.1.3d Reabilitarea străzilor care deservește transportul public local: Victoriei, Stadionului, I. Creangă, Principală, 1	2.000.000 eur	POR 2014-2020	
			Decembrie, Rozelor, Tineretului, Al. Sahia, N. Bălcescu, Griviței, Râul Mic, I.B. Deleanu, M. Viteazu			
			3.1.3e Modernizarea stațiilor urbane inclusiv realizarea de noi stații.	2.000.000 eur		
		Scurt	3.1.3f Dezvoltarea sistemelor de acces a persoanelor cu dizabilități la sistemul de transport public local	1.500.000 eur		
			3.1.4a Extinderea ofertei de transport în comun public urban în concordanță cu dezvoltarea orașului	3.000.000 eur		
		Mediu	DA.3.1.5. Promovarea transportului electric individual	3.1.4b Achiziția de autobuze electrice sau CNG pentru accesul în zona periurbană.	2.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027
				3.1.5a Montarea în puncte strategice a stațiilor de încărcare a vehiculelor electrice	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027
		Scurt	DA.3.1.6. Introducerea și dezvoltarea sistemului de management al traficului (ITS)	3.1.6a Reabilitarea/ Modernizarea rețelei de transport urban	1.500.000 eur	POR 2014-2020
				3.1.6b Dezvoltarea și implementarea de sisteme moderne și eficiente de management al traficului.	1.000.000 eur	POR 2014-2020
		Mediu		3.1.6c Implementarea sistemelor de monitorizare a poluării urbane însoțite de panouri de informare	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE		
	DA.3.1.7. Crearea unor puncte de transfer intermodal	Scurt	3.1.6d Introducerea unor elemente de calmare a traficului în punctele de risc	1.000.000 eur	POR 2014-2020		
		Mediu	3.1.6e Actualizarea periodică a hărților de poluare sonoră și chimică	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		Scurt	3.1.7a Drum destinat traficului greu (centură Cugir Est tronson I). Etapa I. - Modernizare str. M. Viteazu, I.B. Deleanu, Carpați, Cloșca, pod peste Rau, Serelor, Victoriei, Ocolitoare Vineri	2.000.0000 eur	POR 2014-2020		
		Mediu	3.1.7b Modernizarea stațiilor urbane inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun în zona: Halta CFR	2.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		Lung	3.1.7c Realizarea unui centru multimodal în zona gara CFR.	2.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		Scurt	3.1.8a Evaluarea potențialului de parcare	500.000 eur	POR 2014-2020		
		Mediu	3.1.8b Amenajarea de parcuri în zonele de interes socio-economic (piață, școli, grădinițe)	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		Mediu	3.1.8c Optimizarea parcărilor în arealul orașului. Etapa I: Demolarea garajelor	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		Mediu	3.1.8d Optimizarea parcărilor în arealul orașului. Etapa II: Realizarea de parcări suprateerane în zonele rezidențiale.	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027		
		DA.3.1.8. Optimizarea modului de gestionare a sistemului de parcare		Scurt	3.1.8a Evaluarea potențialului de parcare	500.000 eur	POR 2014-2020
				Mediu	3.1.8b Amenajarea de parcuri în zonele de interes socio-economic (piață, școli, grădinițe)	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027
				Mediu	3.1.8c Optimizarea parcărilor în arealul orașului. Etapa I: Demolarea garajelor	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027
				Mediu	3.1.8d Optimizarea parcărilor în arealul orașului. Etapa II: Realizarea de parcări suprateerane în zonele rezidențiale.	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021-2027

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE	
OS.3.2. Cugir minimizează emisiile anuale de GES la 2 tone de persoană până în 2050	DA.3.1.9. Creșterea capacității de gestionare a mobilității la nivelul administrației publice locale	Lung	3.1.8e Amenajarea centrului Park&Ride Cugir	1.000.000 eur	Programul Operațional Transport 2021 - 2027	
		Scurt	3.1.9a Construire, modernizare drumuri forestiere în UAT Cugir, în vederea creșterii accesibilității spre zonele de exploatare forestieră locală.	2.000.000 eur	POR 2014-2020	
				500.000 eur		
		Scurt	3.1.9b Gestiunea directă sau delegată a serviciului de transport public local	500.000 eur		
	Mediu	3.1.9d Construire, modernizare drumuri de exploatare agricole în UAT Cugir, în vederea creșterii accesibilității spre zonele de exploatare agricolă locală				
	Scurt	DA.3.2.1. Derularea unor campanii de informare a cetățenilor	Scurt	3.2.1a Promovarea modurilor de deplasare nemotorizate în sistemul educațional	100.000 eur	POR 2014-2020
			Scurt	3.2.1b Realizarea de campanii de promovare și conștientizare a populației privind mobilitatea urbană durabilă și beneficiile acesteia.	100.000 eur	POR 2014-2020
	Mediu	DA.4.1.2. Modernizarea infrastructurii și a spațiilor publice din zone rezidențiale aglomerate	Mediu	4.1.a. Rețea de preluare a apelor meteorice	2.000.000 eur	PODD 2021-2027, A.P. 2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă utilizată și tranziția la o economie circulară

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS.4.1. Disparitățile centru-periferie sunt reduse prin lucrări de viabilizare a cartierelor rezidențiale	DA.4.1.3. Modernizarea infrastructurii de apă uzată	Mediu	4.1.b. Extinderea rețelei de canalizare și apă	1.000.000 eur	PODD 2021-2027, A.P. 2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă utilizată și tranziția la o economie circulară
	DA.4.1.2. Modernizarea infrastructurii și a spațiilor publice din zone rezidențiale aglomerate	Lung	4.1.c. Analiza situației intravilan existente și digitalizarea acesteia	1.700.000 eur	POR 2021-2027
	DA.4.1.4. Asigurarea siguranței cetățeanului în spațiul public				
	DA.4.1.1. Modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere	Mediu	4.1.d. Dezvoltare infrastructură rutieră pentru satele de munte	7.000.000 eur	POT 2021-2027
OS. 4.2. Procesul de formare a generațiilor viitoare este susținut de un nivel ridicat de competență profesională și o infrastructură educațională modernă	DA.2.3.1. Dezvoltarea capitalului uman pe componenta verde	Lung	4.2.a. Crearea unui centru de tineret de tip hub educațional	6.000.000 eur	POR 2021-2027 - A.P. 8.0 regiune atractivă PNRR, Pilonul VI. Politici pentru Noua Generație
	DA.2.3.3. Creșterea accesibilității externe a orașului				
	DA.2.3.2. Dezvoltarea infrastructurii destinate mediului economic cleantech	Scurt	4.2.b. Înființarea unui laborator pentru practica în domeniul mecanicii și roboticii în cadrul Colegiului Tehnic I.D. Lăzărescu	2.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P.6.0 Regiune Educată PNRR, Pilonul VI. Politici pentru Noua Generație
		Mediu	4.2.c. Sprijinirea programelor de tip after school - școala după școală	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P.7.0 regiune cu turism sustenabil;

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS 4.3 Calitatea serviciilor medicale este susținută de un nivel ridicat de competență profesională și de o infrastructură modernă	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Mediu	4.3.a. Modernizarea și extinderea secției de Psihiatrie din cadrul Spitalului Orășenesc Cugir	6.000.000 eur	Programul Operațional Sănătate (POS) A.P. 4 Creșterea eficienței sectorului medical prin investiții PNRR, Pilonul VI Sănătate. Fondul pentru spitale și creșterea accesului la sănătate
	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Scurt	4.3.b. Modernizarea Secției de Boli Infecțioase din cadrul Spitalului Orășenesc Cugir	6.000.000 eur	Programul Operațional Sănătate (POS) A.P. 4 Creșterea eficienței sectorului medical prin investiții PNRR, Pilonul VI Sănătate. Fondul pentru spitale și creșterea accesului la sănătate
	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Mediu	4.3.c. Înființarea unei secții de îngrijiri paliative în cadrul Spitalului Orășenesc Cugir	4.000.000 eur	Programul Operațional Sănătate (POS) A.P. 4 Creșterea eficienței sectorului medical prin investiții

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
					PNRR, Pilonul V.I Sănătate. Fondul pentru spitale și creșterea accesului la sănătate
	DA.4.3.2. Atragerea și menținerea resurselor umane cu o pregătire adecvată domeniului	Mediu	4.3.d. Atragerea și retenția personalului medical și auxiliar specializat	1.000.000 eur	Programul Operațional Sănătate (POS) A.P. 4 Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor de oferite în regim ambulatoriu-servicii
	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Lung	4.3.e. Reabilitarea și eficientizarea energetică a tuturor corpurilor de clădire din cadrul Spitalului Orășenesc Cugir	4.500.000 eur	PNRR, A.P. I.5 Fonduri pentru valul renovării PODD, A.P. 1.2 Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice
	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Mediu	4.3.f. Crearea unei stații de tratare și neutralizare a apelor uzate din cadrul spitalului Orășenesc Cugir	1.000.000 eur	PODD, A. P.2.1 Investiții în sectorul apei și apei uzate pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu
	DA.4.3.2. Dezvoltarea infrastructurii medicale	Mediu	4.3.g. Digitalizarea operațiunilor birocratice care necesită consum de materii prime	600.000 eur	Programul Operațional de Sănătate (POS), A.P. 6 Digitalizarea sistemului de sănătate

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
	D.A 4.3.3 Dezvoltarea infrastructurii sociale	Lung	4.3.h. Construirea unui adăpost de noapte	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.8. Ajutorarea persoanelor defavorizate
		Lung	4.3.i. Construirea unui Centru rezidențial pentru persoane vârstnice	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.5 Servicii de suport pentru persoane vârstnice
		Lung	4.3.j. Construirea unui Centru de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.4 Reducerea disparităților dintre copiii la risc de excluziune și sau sărăcie
		Lung	4.3.k. Construirea unui Centru de zi pentru prevenire, evaluare și consiliere antidrog	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.7. Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile
		Lung	4.3.l. Înființarea unei Bănci de Alimente /Centru de donare alimente neperisabile pentru populația afectată de sărăcie	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.7. Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS.4.4. Cugir susține inițiativele de jos în sus ale comunității privind durabilitatea și circularitatea	DA.4.5.1. Dezvoltarea afacerilor circulare pentru reconversie profesionala	Lung	4.3.m. Înființarea unui centru de zi pentru copii	500.000 eur	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială, A.P.4 Reducerea disparităților dintre copiii la risc de excluziune și sau sărăcie
		Scurt	4.5.a. Oferirea de asistență producătorilor locali pentru accesarea de granturi/fonduri nerambursabile	500.000 eur	Programul Național de Dezvoltare Rurală 2021-2022 Programul pentru promovarea produselor agricole (AGRIP);
OS 5.1 Industrii noi, cu valoare adăugată ridicată și impact direct asupra structurii mediului economic	DA.5.1.2. Dezvoltarea infrastructurii destinate mediului economic DA.5.1.3. Creșterea accesibilității externe a orașului DA.5.1.2. Dezvoltarea infrastructurii destinate mediului economic DA.5.1.3. Creșterea accesibilității externe a orașului	Scurt	4.5.b. Amenajarea unui spațiu pentru organizarea de piețe/târguri volante	1.000.000 eur	POR 2021-2027
		Lung	4.5.c. Sprijin pentru ferme ecologice	3.000.000 eur	POR 2021-2027
		Mediu	4.5.d. Valorificarea deșeurilor ca sursă de energie regenerabilă	7.000.000 eur	POR 2021-2027
		Mediu	5.1.a. Modernizare și extinderea piețelor agro-alimentare 1 Mai și Complex	6.000.000 eur	POR 2021-2027
			5.1.b. Proiectare / implementare / dezvoltare sisteme de irigare terenuri aflate în zonele agricole;	5.000.000 eur	POR 2021-2027
		Scurt	5.1.c. Modernizarea infrastructurii și a capacității de depozitare a Halei de lactate	3.000.000 eur	POR 2021-2027

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
OS.5.2. : Mediul cultural și natural catalizează exploatarea potențialului turistic local și regional	DA.5.1.2. Dezvoltarea infrastructurii destinate mediului economic	Scurt	5.1.d. Crearea unei infrastructuri digitale pentru un târg de animale și produse locale	1.000.000 eur	POR 2021-2027 Programul pentru promovarea produselor agricole (AGRIP)
	DA.5.1.3. Creșterea accesibilității externe a orașului	Lung	5.1.e. Identificare / amenajare / dezvoltare parc industrial greenfield în zona industrială a orașului Cugir, necesar atragerii de noi investitori în oraș și încurajarea dezvoltării mediului privat existent	5.000.000 eur	POR 2021-2027
	DA.5.2.1. Mobilarea economică a patrimoniului cultural și natural.	Mediu	5.2.a. Spații inovativ creative comunitare	2.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 8 0 regiune atractivă
	DA.5.2.3. Dezvoltarea antreprenorialului în sectorul industriilor creative, cu accent pe domeniul IT&C	Mediu	5.2.b. Utilizarea de instrumente GIS și realitate augmentată	500.000 eur	PNRR, Pilonul IV.1 Fondul Local pentru tranziția verde și digitală a UAT-urilor
	DA.5.2.4. Diversificarea posibilităților prin care se accesează, produce și utilizează conținutul cultural	Scurt	5.2.c. Crearea unui birou de informare turistică	1.700.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
	DA.5.2.4. Diversificarea posibilităților prin care se accesează, produce și utilizează conținutul cultural	Mediu	5.2.d. Hărți turistice digitalizate	600.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
	DA.5.2.4. Diversificarea posibilităților prin care se accesează, produce și utilizează conținutul cultural	Mediu	5.2.e. Extinderea serviciilor de turism în zonele de pe traseele montane (Poarta Raiului)	1.700.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
		Mediu	5.2.f. Realizarea unui traseu eco-turistic, Cetatea Singidava – Alba Iulia.	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.g. Promovarea obiectivelor eco-turistice din arealul orașului Cugir la nivel național și internațional.	500.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
	DA.5.2.1. Mobilarea economică a patrimoniului cultural și natural DA.5.2.4. Diversificarea posibilităților prin care se accesează, produce și utilizează conținutul cultural	Mediu	5.2.h. Crearea unui "muzeu viu"	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
		Mediu	5.2.i. Restaurarea istorică a Cetății Singidava 5.2.j. Amenajarea traseului eco-turistic și de agrement Turnul de Apa, Wasser Leine	6.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
	DA.5.2.1. Mobilarea economică a patrimoniului cultural și natural.	Mediu	5.2.1a. Amenajare camping și împrejmuire teren	700.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1b Dezvoltarea terminalelor de transport pe cablu	1.500.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 O regiune cu turism sustenabil

OBIECTIV STRATEGIC ADRESAT	DIRECȚIA DE ACȚIUNE VIZATĂ	ORIZONT DE TIMP	DENUMIERE PROIECT	BUGET ESTIMAT	SURSE POSIBILE DE FINANȚARE
		Lung	5.2.1c Promovarea de parteneriate pentru realizarea sistemelor de transport pe cablu, care să conecteze Cugirul cu locațiile turistice de interes local	500.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1d Amenajarea traseelor eco-turistice și de agrement Poarta Raiului – Șureanu – Luncile Prigoanei	1.000 .000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1e Amenajarea unui nou drum de acces rapid către zona schiabilă Șureanu	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1f Amenajarea traseului eco-turistic și de agrement Feței		POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1g Amenajarea traseului eco-turistic și de agrement de pe Valea Grușerii, Călene (Mănăstirea Afteia)	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil
		Lung	5.2.1h Amenajarea traseului eco-turistic și de agrement Poiana cu Goruni din Vinerea, Cetatea Singidava	1.000.000 eur	POR 2021-2027, A.P. 7 0 regiune cu turism sustenabil

17.2. PROPUNERI DIRECȚII DE INTERVENȚIE DIN SFERA ECONOMIEI CIRCULARE

În această secțiune descriem câteva dintre acțiunile pe care le considerăm necesare pentru ca orașul Cugir să facă pași către circularitate pe termen scurt, mediu și lung. La fel cu viziunea și indicatorii de performanță, acțiunile din foaia de parcurs au fost elaborate cu contribuția părților interesate din Cugir. Recomandăm ca acest proiect să fie folosit ca bază pentru un proces de co-creare, pentru a rafina în continuare aceste planuri. Odată ce foaia de parcurs este finalizată, aceasta ar trebui, în mod ideal, revizuită anual, pentru a face activitățile pentru anul următor mai specifice și pentru a le raporta la obiective anuale concrete.

ACȚIUNI PE TERMEN SCURT (0 - 5 ANI)

În mod clar, transformarea orașului Cugir într-un oraș circular nu poate avea loc peste noapte. Acțiunile pe termen scurt ar trebui să se concentreze pe sensibilizarea cetățenilor orașului, a proprietarilor de afaceri și a altor părți interesate cheie despre ceea ce este economia circulară și despre diferitele oportunități pe care le poate oferi aceasta, precum și pe stabilirea bazelor pentru abordarea unora dintre barierele descrise în secțiunea anterioară. În plus, este esențial să se identifice acțiuni tangibile, studii de caz și cazuri de afaceri circulare care pot fi implementate rapid, pentru a construi o bază de abordare și pentru a demonstra valoarea acesteia. Pașii suplimentari ar trebui să includă consolidarea capacităților și eforturile orientate spre o transformare pe termen mai lung, cum sunt planurile de acțiune pe cartiere, stabilirea de noi parteneriate și instituții și programe de monitorizare pentru urmărirea progresului orașului în ceea ce privește indicatorii economiei circulare (adică, indicatorii de performanță care sunt prezentați în capitoul 2).

Angajamentul sectorului public și dezvoltarea strategiei circulare

Activitățile din această categorie sunt baza tranziției orașului Cugir. După cum dovedește acest studiu, unii dintre primii și cei mai importanți pași sunt deja în curs de realizare: asigurarea angajamentului sectorului public față de economia circulară și obținerea unei înțelegeri de bază a oportunităților din oraș pentru a progresa în această direcție.

- Stabiliți angajamentul sectorului public pentru tranziția către o economie circulară. Conducerea orașului ar trebui să aibă o înțelegere comună a ceea ce înseamnă economia circulară și oportunitățile pe care le-ar putea aduce orașului. Ar trebui să se angajeze să aloce resurse (de timp, dar și de bani) pentru ca economia circulară să devină o realitate în Cugir.

- O evaluarea completă a performanței curente a circularității în Cugir. Reprezentanții orașului ar trebui să cadă de acord asupra unui sistem de indicatori pentru a evalua performanța circulară a orașului Cugir. Un calcul de pornire asupra valorii acestor indicatori în prezent ar trebui finalizat și folosit pentru a urmări progresul. O parte semnificativă a acestei evaluări de pornire a fost deja finalizată în acest raport.
- Elaborați strategia inițială de circularitate. Strategia de circularitate prezentată în acest raport ar trebui să fie rafinată și verificată de către conducerea orașului și de către alți factori cheie, rezultând, în mod ideal un plan de acțiune anual mai specific, împreună cu un calendar pentru revizuirea și avansarea strategiei anuale.
- Aliniați celelalte obiective strategice ale Cugirului cu circularitatea. Pentru a asigura alinierea între strategia de economie circulară a Cugirului și alte obiective politice, orașul ar trebui să efectueze o revizuire, pentru a vedea cum alte obiective (nivel de trai, dezvoltare economică, obiective privind schimbările climatice etc.) coincid cu planul de economie circulară. Acestea ar trebui să fie încrucișate și integrate pentru consistență.
- Redenumirea orașului ca "Circular Cugir" . Publicitatea și angajamentul orașului față de economia circulară ar trebui să fie asociate, în mod ideal, cu un proces de branding care să identifice orașul drept Circular Cugir. Acesta ar trebui să includă un logo și o schemă de culori recunoscute, care pot fi utilizate pentru a indica orice activitate legată de planul de tranziție.
- Campania de comunicare pentru „Circular Cugir „. Orașul ar trebui să dezvolte o strategie de comunicare cuprinzătoare în jurul planului de economie circulară și al celorlalte angajamente de dezvoltare durabilă. Această strategie de comunicare ar trebui să includă o campanie publicitară, în mare măsură destinată rezidenților Cugir. Ar trebui să sensibilizeze rezidenții față de plan și să le ofere acestora modalități clare de a se implica și de a participa.
- Definiți planurile pentru un Living Lab circular al orașului. Deja în curs de dezvoltare, orașul ar trebui să-l definească ca fiind primul Living Lab circular / hub experimental. Innovation CUGIR ar trebui să devină sediul fizic al activităților circulare din oraș, încurajând participarea și oferind modalități de angajament pentru toți locuitorii Cugirului. Ar trebui să includă studii de caz de inovații circulare, activități recreative, facilități educaționale și ateliere care pot facilita proiectele pilot. Innovation CUGIR ar trebui să susțină cele mai înalte standarde de performanță a economiei circulare: în mod ideal, ar trebui să fie o clădire cu zero deșeuri și proiectată în conformitate cu principiile de construcție circulară.

- Desemnați un funcționar șef pentru circularitate. Pentru ca strategia să avanseze, orașul ar trebui să numească un ofițer șef pentru circularitate. Persoana care ocupă această funcție ar trebui să fie, în cele din urmă, responsabilă pentru supravegherea și implementarea strategiei de circularitate.

- Configurați programul circular Cugir. În mod ideal, ar trebui să existe un program circular Cugir facilitat de oraș și supravegheat de către ofițerul-șef pentru circularitate al orașului. Acest program ar trebui să ofere funcții de sprijin antreprenorilor din oraș care doresc să înceapă afaceri circulare, ar trebui să coordoneze dialogurile părților interesate pentru a înțelege mai bine provocările cu care se confruntă companiile în privința circularității, să supravegheze progresele orașului în ceea ce privește indicatorii de performanță relevanți, să contribuie la stabilirea mecanismelor de finanțare, să convoace dialoguri sectoriale pentru a sprijini formarea de parteneriate, a găzdui o rețea circulară de părți interesate și să ia alte măsuri în această direcție. Diferitele activități din cadrul programului ar trebui definite pe baza strategiei anuale a economiei circulare. Pentru a asigura angajamentul pe termen lung pe acest subiect, atât din partea sectorului public, cât și din partea celui privat, programul ar trebui, în mod ideal, să fie finanțat timp de cel puțin cinci ani, odată inițiat.

- Elaborați cazuri de afaceri circulare în detaliu. În capitolul 1 al acestei strategii, am identificat și descris o direcție pe care se pot dezvolta afaceri circulare în Cugir și care pot fi executate prin asumarea rolului de co-semnatar parțial pentru împrumuturi de afaceri circulare. Aceasta este una dintre multele direcții pentru finanțarea circulară. Alte opțiuni includ subvenții, scutiri de impozite, subvenții și burse în parteneriat cu organizații filantropice etc.

- Începeți discuțiile privind reformularea următorului acord local. Deși actualul acord local privind deșeurile solide dintre Cugir și Mecklenburg nu va expira încă un deceniu, este important să se conceptualizeze deja modul în care acest acord ar putea fi modificat în viitor pentru a facilita inovația circulară și pentru a înțelege ce tip de rezultate sunt importante pentru părțile interesate implicate.

- Stabiliți concursuri și premii pentru inovația circulară. Programul Circular Cugir poate găzdui o varietate de premii anuale pentru inovații circulare axate pe diferite sectoare (de exemplu, hoteluri, comerț cu amănuntul, producție) sau grupuri țintă (studenți, companii, start-up-uri).

- Elaborați planuri de acțiune pe cartiere. Pentru a implica comunitatea locală în economia circulară, Cugir ar trebui să dezvolte planuri de acțiuni de vecinătate împreună cu locuitorii comunităților locale. Aceste planuri ar trebui să se bazeze pe înțelegerea contextului și a caracteristicilor specifice fiecărei comunități și să includă acțiuni pentru a sprijini accelerarea

economiei circulare la nivel local. De exemplu, unele cartiere ar putea dori să aibă propriile cafenele sau instalații de reparații pentru partajarea instrumentelor și aparatelor, în timp ce alte comunități se pot concentra în primul rând pe creșterea ratelor locale de reciclare.

- Crearea unui fond rotativ pentru amenajarea unei grădini comunitare. Grădinile comunitare pot juca un rol important în ciclul deșeurilor organice locale (sub formă de compost). Aceasta este una dintre activitățile circulare pe care orașul le-ar putea sprijini și care vor oferi, de asemenea, o serie de beneficii sociale și de sănătate pentru comunitate.

- Măriți capacitatea logistică și de procesare pentru fluxurile de deșeuri de înaltă prioritate. Am identificat deșeurile organice (alimentare), materialele plastice, textilele și betonul ca fluxuri de deșeuri cu prioritate ridicată, pe care Cugir să se concentreze inițial.

- Crearea de grupuri de lucru pentru fluxurile prioritare de deșeuri. Recomandăm ca în Cugir să se înființeze câte un grup de lucru pentru fiecare dintre fluxurile de deșeuri cu prioritate ridicată. Aceste grupuri de lucru ar trebui să includă reprezentanți ai autorităților, ai sectorului privat și ai cetățenilor și ar trebui ca aceștia să identifice modalitățile prin care colectarea și procesarea acestor fluxuri țintă pot fi optimizate.

- Sprijinirea centrelor comunitare în stabilirea capacității de colectare selectivă centralizată. Centrele comunitare, inclusiv bisericile și școlile, ar trebui încurajate să creeze facilități pentru colectarea materialelor reciclabile. Orașul ar trebui să ofere îndrumări cu privire la tipurile de materiale care ar trebui colectate, la modul ideal (de exemplu: deșeuri alimentare sau textile) și să creeze o structură de stimulare pentru grupurile participante.

- Implementarea unui proiect pilot pentru ocuparea forței de muncă fără adăpost în gestionarea circulară a deșeurilor. Orașul discută deja despre cum să stabilească un program de reabilitare a persoanelor fără adăpost, angajându-le în activități legate de gestionarea circulară a deșeurilor. Acest proiect ar trebui să înceapă, în mod ideal, cu un flux specific de deșeuri (potențial legat de unul dintre cazurile de afaceri descrise în capitolul următor), care poate fi procesat într-un mod care să genereze valoare ridicată.

- Identificați infrastructura cheie în care trebuie investit. Rezultatele grupurilor de lucru pentru fluxul de deșeuri ar trebui să contribuie, în mod ideal, la identificarea tipurilor de infrastructură centralizată în care ar avea cel mai mult sens ca orașul să investească. Un exemplu menționat în interviurile cu părțile interesate este echipamentul pentru pre-tăierea plasticului, care ar facilita dezvoltarea micilor companii de reciclare.

- Campanie de reducere a deșeurilor alimentare. Deși materialele reziduale pot fi prelucrate în produse de valoare ridicată, este bine să se evite deșeurile de la început. Acest lucru este valabil mai ales atunci când vine vorba de mâncare. Orașul poate implementa o campanie de reducere a deșeurilor alimentare, sensibilizând oamenii cu privire la instrumentele și aplicațiile disponibile pentru a evita risipa de alimente și facilitând înființarea de întreprinderi noi care să abordeze provocări legate de risipa alimentară.

- Înființarea de „repair café”. Orașul ar trebui să încurajeze dezvoltarea „repair café” -urilor, în special în comunitățile defavorizate. Acest lucru poate oferi o oportunitate de instruire pentru dezvoltarea de noi abilități în ceea ce privește repararea anumitor produse, cum ar fi îmbrăcăminte, mobilier sau electronice.

- Stabiliți un nou protocol de colectare a datelor pentru intrările și ieșirile de materiale pentru orașul Cugir. Pentru a putea monitoriza continuu progresul către circularitate, orașul trebuie să stabilească un nou protocol de colectare și monitorizare a datelor pentru fluxul de materiale, precum și pentru celelalte valori care au fost definite în capitolul ICP. În mod ideal, colectarea acestor date ar fi în mare măsură automatizată, iar rezultatele ar fi afișate continuu într-un tablou de bord al orașului. Diferite cartiere pot fi, de asemenea, monitorizate în funcție de contribuția lor la scorul general al orașului, ajutând la definirea concentrării asupra locului în care trebuie întreprinse diferite acțiuni.

- Investiți în infrastructura urbană de „open data” și senzori. Pentru a facilita urmărirea datelor pentru monitorizarea performanței circularității, orașul ar trebui să investească în sisteme de senzori. Acestea pot fi utilizate pentru a monitoriza cantitatea totală de deșeuri și materiale reciclabile eliminate în întregul Cugir și pentru a ajuta la îmbunătățirea logisticii de gestionare a deșeurilor.

- Crearea unui profil internațional prin prezentări și discursuri. Reprezentanții orașului Cugir ar trebui să profite de oportunitățile internaționale de a împărtăși povestea circulară a Cugirului. În mod ideal, un anumit buget ar trebui rezervat pentru câteva evenimente internaționale pe an.

- Stabiliți obiective legate de performanța înaltă în clasamentul orașelor. Cugir ar trebui să revizuiască diferitele criterii pentru diverși indici de clasificare a orașelor și să se asigure că acestea sunt aliniate cu propriile sale obiective de performanță.

ACȚIUNI PE TERMEN MEDIU

Odată ce infrastructura de bază pentru o economie circulară din Cugir este pusă la punct, următoarea fază a activității ar trebui să pornească de la această bază. Dezvoltarea de programe educaționale și de formare, introducerea de politici și de mecanisme de finanțare, precum și construirea ecosistemului de inovare și a infrastructurii circulare din Cugir sunt piloni importanți ai acțiunilor pe termen mediu pe care le recomandăm aici.

- Ajustați programele școlare pentru a include educația circulară. Una dintre cel mai des menționate cereri din partea părților interesate este de a ajusta programele școlare din Cugir prin a include module despre economia circulară. Acesta este un pas important în schimbarea atitudinii cetățenilor din Cugir pe termen lung și în construirea cunoștințelor și a abilităților necesare pentru realizarea unei economii circulare. Ajustarea curriculum-ului în școlile locale poate fi dificil de pus în practică deoarece curriculum-ul este definit la nivel de stat. Chiar și așa, aceasta este o direcție cu un impact destul de mare încât să merite depășirea acestor provocări.

- Dezvoltarea de noi programe de specializare, axate pe abilitățile STEM și circularitate. Cugir nu are în prezent suficiente programe de specializare axate pe inginerie și tehnologie, care sunt domenii de cunoaștere esențiale pentru economia circulară. După cum descriem în viziunea pentru un Cugir circular, o acțiune importantă pe termen mediu ar fi stabilirea de noi programe de specializare axate pe inginerie și proiectare circulare.

- Oferiți cursuri gratuite de construcție și demolare circulare. Deșeurile din construcții și demolări sunt cel mai mare flux de deșeuri care ajung la groapa de gunoi - nu numai în Cugir, ci în majoritatea orașelor. Tehnicile de construcție circulară asigură faptul că clădirile sunt proiectate pentru demontare și reutilizare, ceea ce va duce la reducerea fluxurilor viitoare de deșeuri din construcții și demolări. Chiar și în cazul clădirilor existente care nu au fost proiectate sau construite în mod circular, practicile adecvate de demolare pot avea ca rezultat materiale de calitate mult mai înaltă, care pot fi reutilizate sau reciclate în proiecte de construcții noi. ONG-urile locale, ar putea oferi instruire cu privire la practicile de construcție și demolare circulare. În plus, orașul ar putea sponsoriza programe de formare la companii relevante din sectorul construcțiilor.

- Porniți un program de mentorat circular pentru elevii de liceu. Elevii cu potențial ridicat din familiile cu venituri mici riscă să devină „Einsteins pierduți” : inovatori care nu au reușit niciodată să-și realizeze potențialul. A fost identificată o posibilă soluție la această problemă: oferirea studenților cu potențial ridicat acces la mentorat și expunerea la modul de gândire și abilitățile

necesare pentru a deveni inovatori. Un program de mentorat în liceu ar conecta, în mod ideal, elevii cu companiile și startup-urile axate pe economia circulară.

- Înființarea unui centru de formare profesională pentru brandul Circular Cugir. Profesii precum tâmplăria, cusutul și repararea pantofilor sunt importante pentru producția locală la scală artizanală și pentru re folosirea produselor. Marca Circular Cugir, menționată mai târziu în foaia de parcurs, este o etichetă de produs pentru toate produsele și bunurile noi fabricate în oraș, pe baze circulare. Un centru de instruire ar putea preda persoanelor de toate vârstele abilitățile necesare pentru a face produse noi, oferindu-le în același timp cunoștințele de care au nevoie pentru a face acest lucru într-un mod cu adevărat circular.

- Școlile culinare stabilesc un program pentru antreprenorii în bucătăria circulară. Există mai multe unități culinare bine-cunoscute în Cugir, care ar putea juca un rol puternic în practicile de schimbare din sectorul restaurantelor și al serviciilor alimentare, în vederea reducerii risipei de alimente. Bucătarii pot fi învățați cum să conducă bucătării mai circulare - cu accent pe eficiența resurselor și reducerea deșeurilor. Aceste programe pot, de asemenea, să lumineze numeroasele posibilități ale noilor modele de afaceri circulare în serviciul alimentar: utilizarea alimentelor cultivate local, recuperarea produselor respinse din motive estetice de la ferme sau comercianți cu amănuntul și crearea de „haute cuisine” din excesul de alimente cumpărate de magazinele cu amănuntul.

- Implementarea unui sistem de stimulare „neimpozitat” pentru reciclare, către cetățeni. În Cugir și în Carolina de Nord, în general, există o puternică aversiune față de noile forme de impozitare. În cele din urmă, însă, taxele sunt un instrument politic important, care ar putea sprijini tranziția către circularitate. Un mecanism care poate fi încercat este „neimpozitul” - furnizarea de rambursări sau credite pentru a stimula comportamentul de reciclare. De exemplu, cetățenii ar putea primi credite pentru fiecare pungă de reciclare pe care o livrează la un punct de predare desemnat. Fezabilitatea acestei abordări și mecanismul său exact ar trebui explorate în continuare.

- Elaborarea de linii directe de achiziții circulare pentru magazinele cu amănuntul. Una dintre cele mai mari surse de deșeuri solide municipale este ambalarea produselor alimentare și a produselor. Orașul ar putea dezvolta și disemina ghiduri circulare de achiziții, încurajând magazinele să-și determine furnizorii să cumpere produse cu mai puține ambalaje. Acest lucru ar putea duce la determinarea lanțului de aprovizionare să realizeze schimbări în ambalarea produsului. Pentru a încuraja adoptarea acestor standarde de achiziții circulare, orașul poate găzdui, ulterior, un premiu

anual care să recunoască comercianții cu amănuntul care au reușit să-și reducă fluxurile de deșeuri în mod semnificativ.

- Definirea standardelor de construcție circulare pentru Cugir. Această măsură este deosebit de importantă dacă Cugir continuă să crească în ritmul actual. Toate clădirile noi ar trebui să adere, în cele din urmă, la standardele circulare ale clădirilor, simplificând procesul de extragere a materialelor de valoare ridicată odată ce clădirile sunt gata pentru renovare sau demolare.

- Eliminarea taxelor de vânzare pentru activitățile circulare (reparații, renovări etc.). O măsură care poate fi luată, pentru a stimula recondiționarea și vânzarea de bunuri second-hand, este eliminarea taxei de vânzare pentru toate produsele și serviciile conexe. Această abordare este, în prezent, implementată în Suedia.

- Elaborarea criteriilor de achiziții circulare pentru achizițiile publice ale orașului. Autoritățile locale sunt un jucător important în economia locală, cumpărând o cantitate semnificativă de produse și de servicii locale. Cumpărând doar produse și servicii „circulare”, orașul Cugir poate contribui la construirea pieței locale pentru aceste tipuri de soluții, sporind, în același timp, conștientizarea cu privire la tranziție.

- Interzicerea materialelor plastice de unică folosință. Deși poate suna controversat, un număr din ce în ce mai mare de municipalități și chiar țări pun în aplicare interdicții privind materialele plastice de unică folosință. În decurs de 10 ani, aceasta va fi probabil o acțiune de întreprins la Cugir mai acceptabilă și va determina, de asemenea, oamenii și companiile să meargă către soluții mai circulare.

- Recompensarea dezvoltării locuințelor cu prețuri pe niveluri. O parte importantă a dezvoltării circulare, care nu ar trebui să rămână necunoscută, este importanța menținerii unei populații diverse prin proiectarea urbană incluzivă. Este esențial să existe centre urbane în care artiștii și producătorii să poată trăi alături de comercianți, lucrători în servicii și profesioniști. Pentru a facilita acest lucru, orașul ar trebui să ia în considerare politicile care acordă preferențial drepturi de dezvoltare proiectelor care oferă diverse tipuri de locuințe, alături de spațiu pentru facilități precum ateliere și studiouri.

- Revizuirea reglementărilor de zonare și alocarea terenurilor pentru a sprijini activitățile circulare. Orașul ar trebui să arunce o privire asupra zonelor în care reglementările de zonare pot împiedica dezvoltarea inițiativelor circulare, de exemplu, împiedicând înființarea fermelor urbane sau desfășurarea de activități de producție curate, la scară mică. În mod ideal, Planul Urbanistic Zonal ar

trebui revizuit, luând în considerare noile tehnologii și modul în care acestea s-ar putea încadra în structura urbană diferit de opțiunile din trecut.

- Stabiliți un fond pentru înființarea de proiecte agricole verticale în Cugir. Producția locală de alimente în sistemele agricole fără pământ poate duce la multiple beneficii sociale. Dacă este realizat corect, aceasta poate reduce, de asemenea, amprenta de mediu a producției de alimente și poate servi ca mijloc de reciclare a deșeurilor organice (sub formă de compost și derivați de compost lichid) în limitele orașului. Orașul ar trebui să ia în considerare înființarea unui fond dedicat pentru acest tip de proiecte.

- Stabiliți un program de împrumut pentru ca micii reciclatori locali să înceapă sau să-și dezvolte afacerea. Companiile mici de reciclare se vor afla, inițial, în centrul tranziției circulare a Cugir și ar trebui să fie sprijinite în scopul înființării și al extinderii.

- Înființarea de laboratoare și de acceleratoare de inovare. Dezvoltarea de acceleratoare și de laboratoare de inovare, pentru a sprijini în mod specific inițiativele de economie circulară.

- Crearea unui birou de asistență pentru antreprenori, cu servicii de asistență pentru lansarea de noi afaceri. Începerea unei noi afaceri poate fi o provocare - mai ales dacă nu aveți o mulțime de cunoștințe de bază despre aspectele juridice, financiare și manageriale ale conducerii unei companii. Orașul ar putea sprijini viitorii antreprenori cu pregătirea de bază în ceea ce privește înființarea unei afaceri și ar putea lansa un birou de asistență pentru a ajuta noile companii cu unele dintre problemele lor administrative și juridice.

- Identificați locații pentru parcul industrial circular. Un parc industrial circular ar putea fi un hub important pentru noi activități de producție. Co-localizând diferite companii într-un singur loc, puteți facilita, de asemenea, tranzacționarea diferitelor materiale, dar vor fi, în continuare, necesare multe schimbări în infrastructura fizică a Cugir pentru a contribui la trecerea la un model circular.

- Începeți investițiile în cercetare și dezvoltare în materiale plastice, textile și prelucrarea deșeurilor de construcții. În mod ideal, orașul ar trebui să aloce o parte din finanțarea proprie pentru cercetare și dezvoltare pentru reciclare și prelucrarea fluxurilor de deșeuri selectate, cu impact ridicat. Această investiție ar trebui să producă, în cele din urmă, profituri care pot compensa costurile inițiale.

- Dezvoltarea logisticii inverse și a centrelor de depozitare, pentru a facilita exploatarea urbană. Este clar că vor fi necesare facilități suplimentare de sortare și depozitare pentru, de exemplu, stocarea componentelor din clădiri pentru reutilizare ulterioară. Orașul ar trebui să identifice, în mod

ideal, locațiile pentru aceste tipuri de hub-uri de materiale, luând în considerare locul în care ar putea fi amplasate punctele optime, în apropierea fluxurilor de deșeuri sau în apropierea proiectelor noi.

- Investiți în infrastructura centrală pentru a crește cantitatea și calitatea materialelor procesate (de exemplu, tocătoare de plastic, sortare optică, roboți de dezasamblare). După cum s-a discutat în secțiunea „Bariere”, există, încă, unele componente ale infrastructurii centrale de reciclare care nu se află la un nivel suficient de dezvoltare pentru o separare eficientă a materialelor. În același timp, întreprinderile private nu sunt, adesea, capabile să își permită acest echipament. Cugir poate oferi tuturor acestor jucători un impuls, investind în tehnologii centralizate care ar fi cele mai utile pentru o utilizare colectivă.

- Introduceți noi sisteme de colectare pentru a crește volumul colectat (de exemplu, pubele dotate cu tehnologii sau sisteme de recuperare cu stimulente). Pe măsură ce tehnologiile de colectare a deșeurilor avansează, orașul ar trebui să caute să implementeze sisteme de urmărire sau de recompensare încorporate, care oferă recompense oamenilor care depozitează materialele reciclabile sortate corect. Orașul poate implementa proiecte pilot cu mai multe tehnologii înainte de a se decide pe o anumită direcție, pentru a vedea ce abordare are cel mai mare succes în creșterea volumelor de colectare și a purității materialelor.

- Construiți piețe circulare (inclusiv upcycle mall). Pentru a stimula creșterea unei economii circulare, trebuie să existe și o cerere tot mai mare de produse circulare. Înființarea unor piețe pentru produse realizate în mod circular sau pentru produse care au fost recondiționate sau refabricate reprezintă o modalitate de a realiza acest lucru. Un concept posibil de implementat este un „upcycle mall”: un centru comercial în care fiecare magazin vinde numai produse recondiționate sau second-hand.

- Implementați pe deplin marca Circular Cugir pentru produse. A avea un brand cu standarde clare, care poate fi aplicat doar produselor locale care sunt realizate în mod circular, este ceva ce poate aduce beneficii orașului, prin stimularea economiei locale și prin creșterea vizibilității externe.

- Abordarea valorificării substanțelor nutritive și a apelor uzate. Apele uzate conțin multe resurse valoroase, cum ar fi azotul, fosforul, căldura, fibrele și chiar metalele. Acestea ar trebui, în mod ideal, să fie extrase și reprocesate în produse valoroase. Diverse proiecte alternative de salubritate din întreaga lume experimentează, în prezent, extragerea resurselor din apele uzate. Pentru a deveni cu adevărat circular, Cugir ar trebui, în cele din urmă, să abordeze și acest important flux de resurse.

- Începeți primul pilot de rețea inteligentă a Cugir. Un pilon al economiei circulare este maximizarea cantității de resurse regenerabile utilizate în sistem, inclusiv a energiei regenerabile. O rețea inteligentă poate facilita utilizarea eficientă a energiei și gestionarea multor surse individuale de generare a energiei (cum ar fi rețelele fotovoltaice de uz casnic). Cugir ar trebui să sprijine tranziția la scară largă a infrastructurii de utilități a orașului.

- Începeți să dezvoltați benzi de biciclete protejate în tot orașul. Mobilitatea neutră din punct de vedere al carbonului va fi mult mai ușor de realizat în Cugir dacă călătoria cu bicicleta este mai sigură și mai ușoară. Orașul ar trebui să pună bazele planificării urbane cât mai curând posibil, pentru a fi pregătit să construiască o rețea de piste de biciclete la nivelul întregului oraș.

- Elaborați un tablou de bord al orașului circular. În mod ideal, tabloul de bord al orașului circular Cugir ar trebui să fie un portal accesibil publicului care să conțină toate informațiile disponibile despre performanța economiei circulare a orașului. Locuitorii ar trebui să poată vedea performanța relativă a propriilor cartiere, să găsească piețe și resurse circulare și să se conecteze la inițiativele locale. Tabloul de bord ar juca, de asemenea, un rol esențial pentru oficialii orașului, oferind feedback cu privire la politicile și stimulentele care funcționează eficient.

ACȚIUNI PE TERMEN LUNG

Cu cât privim mai departe în viitor, cu atât recomandările noastre devin, în mod natural, mai speculative, deoarece este imposibil să prezicem cum se vor dezvolta tehnologiile și cum se va schimba societatea în timp. Chiar și așa, există câteva acțiuni pe care ni le imaginăm că se pot implementa în Cugir, despre care credem că vor deveni relevante peste un deceniu sau mai mult. Unele dintre acestea sunt descrise pe scurt aici.

- Containere de sortare inteligentă la nivel de cartier. Pe măsură ce tehnologiile Internet of Things (IoT) avansează, unitățile de colectare a coșurilor de gunoi vor deveni din ce în ce mai inteligente: vor putea să raporteze cât de pline sunt și să prezică când vor trebui golite. Acestea ar putea chiar să poată sorta sau respinge conținutul neadecvat depus de cetățeni. Cugir ar trebui să pună în aplicare aceste tipuri de tehnologii pe măsură ce acestea devin disponibile și fezabile din punct de vedere financiar. Acestea vor crește calitatea materialelor reciclabile și vor îmbunătăți eficiența logisticii de colectare. Ele pot fi, de asemenea, asociate cu monedele circulare Cugir, oferind recompense gospodăriilor pentru reciclare.

- Tehnologii avansate de scanare și de sortare pentru materialele reciclabile. Inteligența artificială, învățarea automată și robotica avansează rapid. Aceste tehnologii vor face posibilă

sortarea deșeurilor post-consum mult mai eficient și mai sigur. Cugir ar trebui să efectueze teste și să sprijine cercetarea și dezvoltarea în acest domeniu și, în cele din urmă, să adopte aceste tehnologii pe măsură ce devin disponibile.

- Cugir începe dezvoltarea parcului industrial circular. Extinderea completă a activităților circulare va necesita, în cele din urmă, o industrie la scară mai mare. Cugir ar trebui să găsească spațiu pentru dezvoltarea unei producții noi, circulare, prin deschiderea unui parc industrial circular, care ar trebui să fie conceput ca o instalație cu zero deșeuri.

- Lansarea unui fond revolving pentru companiile care produc deșeuri. Finanțarea a noi inițiative va rămâne o condiție esențială pentru inovare. Cugirul ar trebui să continue să furnizeze resurse financiare pe termen lung în acest scop, în mod ideal sub forma unui fond revolving.

- Adopți criteriile de achiziții circulare pentru toate achizițiile publice. Autoritățile locale sunt una dintre forțele motrice ale oricărei economii urbane - în mare parte prin puterea de cumpărare. Dacă fiecare leu cheltuit de acestea contribuie la creșterea cererii de bunuri și servicii circulare, avansul Cugir către circularitate se va accelera rapid. Orașul ar trebui să definească și să introducă, treptat, liniile directe de achiziție pentru toate produsele și proiectele (de exemplu, construcția de clădiri noi sau de infrastructură).

- Creșteți taxele de colectare a deșeurilor („plătește pentru cât arunci „). Pe măsură ce infrastructura de colectare, sortare și procesare a deșeurilor devine mai convenabil de utilizat, orașul ar trebui să stabilească stimulentele pentru toți cetățenii care participă la gestionarea circulară a resurselor. Schemele de plată „plătește pentru cât arunci „ au fost criticate de unii, dar s-au dovedit a fi, în general, eficiente în creșterea ratelor de participare la programele de reciclare.

- Orașul Cugir gestionează toate materialele reciclabile la nivel local. Realizând progrese în colectare, sortare și remanufacturare, Cugir poate prelucra și recupera toată valoarea din materialele reciclabile la nivel local.

- Cugir începe să preia și să proceseze materiale reciclabile din județele din apropiere. Odată ce Cugir are infrastructura necesară pentru a prelucra în mod eficient toate materialele sale reziduale într-un mod circular și la valoare înaltă, poate începe să ofere acest serviciu orașelor învecinate și altor județe.

- Depozitul de deșeuri e închis și reamenajat. Dacă toate strategiile descrise aici sunt puse în aplicare și funcționează, orașul nu ar trebui să mai aibă nevoie, în cele din urmă, de depozite de deșeuri. Toate deșeurile reziduale ar trebui procesate și utilizate cel puțin pentru generarea de energie curată.

▪ Cugir dezvoltă o nouă strategie de circularitate pe zece ani. Pe măsură ce actualizează planurile de acțiune anuale, la un moment dat va fi timpul ca orașul Cugir să facă un pas înapoi, să-și evalueze progresul și să dezvolte o nouă strategie pe 10 ani pentru progresul către o economie circulară. Acest proces ar trebui repetat la fiecare 10 ani.

HARTA DE ACȚIUNI PE TERMEN SCURT

Transformarea Cugirului într-un oraș circular nu poate avea loc, în mod evident, peste noapte. Acțiunile pe termen scurt ar trebui să se concentreze pe sensibilizarea cetățenilor orașului, a proprietarilor de afaceri și a altor părți cheie interesate despre ceea ce este economia circulară și pe diferitele oportunități pe care aceasta le poate oferi, precum și pe stabilirea bazelor pentru abordarea unora dintre barierele descrise în secțiunea anterioară. În plus, este esențial să se identifice acțiuni tangibile și cazuri de afaceri circulare care pot fi executate rapid pentru a obține sprijin pentru această abordare și a demonstra valoarea ei. Pașii suplimentari ar trebui să includă consolidarea capacităților și eforturi orientate spre transformarea pe termen mai lung, cum ar fi planurile de acțiune pe cartier, stabilirea de noi parteneriate și instituții și programe de monitorizare, pentru a urmări progresul orașului privitor la indicatorii economiei circulare (adică, indicatorii de performanță care sunt prezentați în subcapitolul 16.3).

Tabel 17.2. Obiective pe termen scurt pentru implementarea economiei circulare

	2021	2022	2023
FIZIC	Înființarea Innovation CUGIR;	Înființarea de "repair café" ; Identificarea infrastructurii cheie în care trebuie investit;	Identificarea infrastructurii cheie în care trebuie investit; Investirea în sensibilizarea urbană și în infrastructura de date deschise;
SOCIAL	Redenumirea orașului ca „Circular Cugir „; Program pilot pentru ocuparea persoanelor fără adăpost în programul privind deșeurile;	Campanie de comunicare pentru Circular Cugir; Campanie socială; Campania programului circular a Cugir pentru reducerea deșeurilor alimentare;	Stabilirea unei rețele circulare a părților interesate; Sprijinirea centrelor comunitare în crearea capacității de colectare centralizată a materialelor reciclabile;
POLITIC	Stabiliți angajamentul politic pentru tranziția către o economie circulară (finalizat);	Identificarea ofițerului șef pe circularitate al orașului; Planuri de acțiune pe cartiere; Crearea grupului de lucru pentru fluxurile prioritare de	Începeți discuțiile privind reformularea următorului acord local;

	Alinierea celorlalte obiective strategice ale Cugir cu circularitatea;	deșeuri (de exemplu, deșeurile din alimente);	
ECONOMIC	Asigurarea finanțării și a angajamentului pentru Innovation CUGIR; Elaborarea în detaliu de studii de caz;	Definirea vehiculelor de investiții circulare; Înființarea unui fond revolving pentru realizarea unei grădini comunitare;	
GENERAL	Evaluarea de pornire privind performanța curentă a circularității în Cugir (finalizată); Elaborarea strategiei inițiale de circularitate (finalizată); Prezentarea rezultatelor strategiei și a evaluării inițiale.	Noul protocol de colectare a datelor pentru intrările și ieșirile de materiale pentru orașul Cugir Dezvoltarea unui profil internațional prin prezentări și discursuri.	

HARTA DE ACȚIUNI PE TERMEN MEDIU

Odată ce infrastructura de bază pentru o economie circulară din Cugir este pusă la punct, următoarea fază a activității ar trebui să se concentreze pe construirea pe această bază. Dezvoltarea educației, a programelor de formare, introducerea politicilor și a mecanismelor de finanțare, precum și construirea ecosistemului de inovare și a infrastructurii circulare a Cugir sunt toate piloni importanți ai acțiunilor pe termen mediu pe care le recomandăm aici.

Tabel 17.3: Obiective pe termen mediu

	2024	2025
FIZIC	Identificarea locațiilor pentru hub-urile de materiale; Înființarea de laboratoare și acceleratoare de inovare; Începutul dezvoltării benzilor de biciclete protejate în oraș; Recuperarea nutrienților și a materialelor din apele uzate;	Dezvoltarea hub-urilor de materiale pentru colectarea și depozitarea deșeurilor; Investiția în infrastructura centrală pentru a crește cantitatea și calitatea materialelor procesate; Crearea de piețe circulare (inclusive un upcycle mall); Identificarea locației parcului industrial circular; Crearea primului pilot de rețele electrice inteligente;

SOCIAL	<p>Competiții și premii pentru inovație circulară;</p> <p>Program de mentorat pentru elevii de liceu;</p> <p>Oferirea de cursuri gratuite de construcții și demolări circulare;</p> <p>Școlile culinare stabilesc un program pentru antreprenoriatul privind bucătăria circulară;</p>	<p>Stabilirea mărcii „Circular Cugir „ pentru produse;</p> <p>Scalarea acvaculturii în programele școlare de educație;</p> <p>Oferiți cursuri gratuite de reparații circulare și remanufacturare;</p> <p>Creați un birou de asistență pentru antreprenori cu servicii de asistență pentru lansarea de noi afaceri;</p> <p>Înființarea unui centru de formare profesională pentru brandul Circular Cugir;</p>
POLITIC	<p>Ajustarea programelor școlare pentru a include educația circulară;</p> <p>Definirea standardelor de construcție circulare pentru Cugir;</p> <p>Revizuirea reglementărilor de zonare și alocarea terenurilor pentru activități circulare;</p> <p>Elaborarea criteriilor de achiziții circulare;</p>	<p>Interzicerea materialelor plastice de unică folosință;</p> <p>Interzicerea deșeurilor alimentare în restaurant;</p> <p>Orașul recompensează dezvoltarea de locuințe cu prețuri pe niveluri;</p> <p>Aplicare mai strictă a legii și acordarea de amenzi;</p>
ECONOMIC	<p>Implementarea unui sistem de stimulare „neimpozitat” pentru ca cetățenii să recicleze;</p> <p>Eliminarea taxelor pe vânzare pentru activitățile circulare (reparații, renovări etc.);</p> <p>Stabilirea unui program de împrumut pentru ca micii reciclatori locali să pornească sau să se extindă;</p> <p>Începerea investiției în cercetare și dezvoltare în materiale plastice, textile și prelucrarea deșeurilor din construcții;</p>	<p>Începerea proiectului pilot cu monedele Cugir;</p> <p>Înființarea unui fond revolving pentru sprijinirea proiectelor de energie regenerabilă la scară mică și stocare a bateriilor;</p> <p>Înființarea unui fond nou pentru proiecte agricole verticale în Cugir.</p>
GENERAL	<p>Dezvoltarea tabloului de bord pentru un oraș circular.</p>	

HARTA DE ACȚIUNI PE TERMEN LUNG

Cu cât privim mai departe în viitor, cu atât recomandările noastre devin mai speculative în mod natural, deoarece este imposibil să prezicem cum se vor dezvolta tehnologiile și cum se va schimba societatea în timp. Chiar și așa, există câteva acțiuni pe care ne imaginăm că Cugir le va întreprinde, despre care credem că vor deveni relevante peste un deceniu sau mai mult. Aceasta este și perioada în care pot fi îndeplinite unele repere importante.

Tabel 17.4: Obiective pe termen lung

	2026	2027
FIZIC	<p>Incinerator la scară mică, cu recuperare de energie pentru materialele nereciclabile rămase;</p> <p>Tehnologii avansate de scanare și sortare pentru materiale reciclabile;</p> <p>Orașul Cugir manipulează materialele reciclabile la nivel local;</p> <p>Depozitele de deșeuri sunt închise și reamenajate;</p> <p>Investiția în containere de sortare inteligentă cu senzori, la nivel de cartier;</p>	<p>Începutul dezvoltării parcului industrial circular ;</p> <p>Începutul aducerii și a prelucrării materialelor reciclabile din județele din apropiere;</p> <p>Apariția conceptului de viață cu servicii complete;</p> <p>Pilot pentru sistemul de transport public la cerere, cu conducere automată;</p>
SOCIAL	<p>Universitatea înființează o nouă școală de ingineri, axată pe proiectarea circulară;</p>	
POLITIC	<p>Orașul adoptă criteriile de achiziții circulare pentru toate achizițiile publice;</p> <p>Măriți taxele de colectare a deșeurilor (plătește cât arunci);</p>	<p>Necesită construirea clădirilor noi la standarde circulare;</p>
ECONOMIC	<p>Cugir înființează un fond revolving pentru companiile care produc deșeuri;</p>	
GENERAL	<p>Cugir dezvoltă o nouă strategie de circularitate pe zece ani.</p>	<p>Realizarea unui profil internațional prin prezentări și discursuri.</p>

17.3. MECANISMUL PROCESULUI DE MONITORIZARE A SIDU

Mecanismul de monitorizare a SIDU susține primăria Orașului Cugir în:

- analiza procesului de implementare a SIDU și ulterior a proiectelor pe baza specificațiilor de proiect, a indicatorilor, precum și a modului în care acestea răspund cerințelor Programelor Operaționale;
- facilitarea și îmbunătățirea continuă a proceselor de pregătire și implementare a proiectelor;
- îmbunătățirea mecanismelor interne de punere în aplicare a cerințelor Autorităților de Management.
- Indicatorii de monitorizare a SIDU sunt prezentați în relație cu trei etape semnificative:
  - etapa de pregătire și realizare a SIDU,
  - etapa de aprobare a SIDU,
  - etapa de implementare a SIDU.

În cadrul acestor etape sunt identificate patru termene cheie. Pentru monitorizarea activităților și a rezultatelor obținute în fiecare din aceste etape, pe perioada 2021-2027+3, Primăria Orașului Cugir prin Biroul Managementului Proiectelor cu Finanțare Internațională, va întocmi rapoarte anuale, ce vor conține situația implementării SIDU la sfârșitul fiecărui an (vezi figura 16.1). Direcția

Strategie, Programe și Prognoze va lua în considerație proiectele prioritare selectate. Rapoartele fac parte integrantă din procesul de monitorizare – evaluare SIDU. Pentru o mai precisă informare a situației pe perioada implementării SIDU, sunt realizate rapoarte trimestriale și semestriale.

Termenele cheie pentru monitorizare și raportare, identificate în cadrul celor trei etape, sunt următoarele:

TERMEN 1 PREGĂTIREA DOCUMENTAȚIILOR ȘI APROBAREA ACESTORA

Documentațiile avute în vedere sunt Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU), Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) și Document Justificativ pentru Finanțare.

Condiții preliminare de monitorizare pentru perioada 2021: 1. Finalizarea și aprobarea de către Consiliul Local al Orașului Cugir a SIDU. 2. Asigurarea condițiilor instituționale: Autoritatea Urbană este funcțională și responsabilitățile sunt identificate și acceptate de Autoritatea de Management. 3. Pregătirea planului de implementare a proiectelor prioritare din documentul justificativ. 4. Asigurarea resurselor financiare, logistice și umane pe perioada implementării proiectelor.

TERMEN 2 FORMULAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

Instrucțiunile privind conținutul și procedura de depunere și verificare se va realiza în conformitate cu ghidul applicantului al fiecărui program operațional. Termenul 2 face referire la acele proiecte care se vor finanța prin FESI. Pentru proiectele finanțate din alte surse, echivalentul termenului 2 îl reprezintă îndeplinirea condițiilor premergătoare pentru realizarea proiectului (de ex. reglementarea juridică a terenurilor, încheierea de parteneriate etc.) Condiții preliminare de monitorizare pentru perioada 2021-2023: 1. Stabilirea mecanismului de monitorizare și evaluare a proiectelor (responsabilități, sarcini, termen, conformitate etc). 2. Întocmirea Documentului Justificativ. 3. Stabilirea căilor de comunicare/ raportare cu Autoritatea de Management.

TERMEN 3 SEMNAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE CU AUTORITĂȚILE DE MANAGEMENT ALE FIECĂRUI PROGRAM OPERAȚIONAL

Procedura de contractare se va realiza în conformitate cu condițiile menționate de autoritățile de management ale fiecărui program operațional. Termenul 3 face referire la acele proiecte care se vor finanța prin FESI. Pentru proiectele finanțate din alte surse, echivalentul termenului 3 îl reprezintă demararea procedurilor de achiziție.

TERMEN 4 REALIZAREA ȘI FINALIZAREA SERVICIILOR CONTRACTATE

Termenul conține activitățile necesare achiziționării serviciilor pentru realizarea lucrărilor prevăzute în contractul de finanțare, urmărirea lucrărilor, finalizarea și recepționarea acestora de către beneficiarul/ beneficiarii lucrării.

17.4. INDICATORI GENERALI DE MONITORIZARE A SIDU CUGIR ORGANIZAȚI PE TERMENE

TERMEN 1 INDICATORI PRIVIND DOCUMENTELE SIDU, DOCUMENTUL JUSTIFICATIV ȘI PMDU

1. Coordonarea dintre problemele/nevoile identificate și sectoarele abordate în documentații;
2. Coordonarea dintre obiectivele de dezvoltare formulate și documentațiile realizate;
3. Coordonarea sectoarelor abordate în documentații cu solicitările Programului Operațional;
4. Sinergia dintre sectoarele abordate prin documentațiile realizate.

TERMEN 2 FORMULAREA ȘI DEPUNEREA CERERILOR DE FINANȚARE

1. Numărul total de cereri de finanțare depuse;
2. Numărul de cereri de finanțare depuse per sector (economic, social, mediu, transport, resurse umane etc.);
3. Valoarea totală LEI / Euro a cererilor de finanțare depuse;
4. Valoare LEI / Euro a cererilor de finanțare depuse per PO și axă prioritară;
5. Numărul de cereri de finanțare aprobate în urma procesului de verificare;
6. Valoare LEI / Euro a cererilor de finanțare aprobate per PO și axă prioritară;
7. Motivul respingerii cererilor de finanțare în urma procesului de verificare.

TERMEN 3 SEMNAREA CONTRACTELOR DE FINANȚARE

1. Număr de contracte de finanțare semnate;
2. Număr de contracte semnate per PO și axă prioritară;
3. Valoare contracte semnate per PO și axă prioritară;
4. Perioada de achiziție a serviciilor/bunurilor de la data postării până la achiziționarea serviciului (în zile);
5. Număr de probleme / tip de problemă înregistrate pe perioada procesului de achiziție publică (descriere/cauză).

TERMEN 4 REALIZAREA LUCRĂRILOR

1. Număr de contracte de execuție semnate;
2. Valoarea în LEI / Euro a contractelor semnate per PO și axă prioritară;
3. Număr de zile pentru realizarea lucrărilor de execuție specificate în contract;
4. Termene/ faze specifice stabilite în contract pentru realizarea lucrărilor;
5. Număr de lucrări executate;
6. Valoare în LEI / Euro a lucrărilor executate.

**XVIII. INDEX FIGURI,
TABELE ȘI
HĂRȚI**

18. INDEX FIGURI, TABELE ȘI HĂRȚI

18.1. LISTA FIGURILOR FOLOSITE ÎN DOCUMENT

Figura 1.1: Imagine de ansamblu asupra progreselor înregistrate în direcția atingerii ODD în contextul UE (Eurostat, 2018).....	12
Figura 2.1. Imagine întâlnire de lucru 1.....	40
Figura 2.2 Imagine întâlnire de lucru 2.....	41
Figura 2.3 Imagine întâlnire de lucru 3.....	42
Harta 3.2: Cartierele Orașului Cugir.....	48
Figura 4.1. Evoluția populației stabile la ultimele cinci recensăminte (INS, 2020).....	52
Figura 4.2. Populația stabilă, pe sexe, la nivel de țară, al județului Alba și al orașului Cugir (INS, 2020).....	54
Figura 4.3. Populația stabilă, pe grupe de vârstă, la nivel de țară, de județul Alba și de orașul Cugir (INS, 2020).....	54
Figura 4.4. Distribuția populației urbane în funcție de tipul ariei de rezidență, în 2011(INS, n.d, Swinkels și colab.,n.d).....	56
Figura 4.5. Zonele marginalizate din orașul Cugir (Swinkels și colab.,n.d.).....	57
Figura 5.1. Situația veniturilor și cheltuielilor în perioada 2014-2020 (Direcția generală de Administrație Publică Alba, n.d).....	62
Figura 5.2 .Raportul dintre veniturile proprii și cheltuielile totale (Primăria Cugir, 2020).....	63
Figura 5.3. Media tipurilor de cheltuieli în Cugir (Primăria Cugir, 2020).....	64
Figura 6.1: Evoluția numărului mediu al salariaților în Cugir (INS, 2020).....	74
Figura 7.1: Elementele agriculturii sustenabile (Comisia Europeană, n.d.).....	85
Figura 8.1: Absolvenți pe niveluri de educație în Cugir în anul 2018 (INS, 2020).....	93
Figura 8.2: Populația școlară pe niveluri de educație, 2019 (INS, 2019).....	93
Figura 9.1: Telescaunul Șureanu (Șureanu.com, n.d.).....	101
Figura 9.2: Cetatea dacică de la Cugir (Oltean, n.d.).....	102
Figura 9.3: Bătălia de la Câmpul Pâinii (Osolsobie, n.d.).....	103
Figura 9.4: Ilustrație a revoluției industriale (Palmer, n.d.).....	104
Figura 9.5 Evoluția numărului de sosiri și înnoptări în Cugir (INS, 2020).....	108
Figura 11.1 : Acoperirea cu servicii de alimentare cu apă și de canalizare (APA C.T.T.A, Alba & ALEA, 2018).....	117
Figura 11.2: Evoluția consumului anual de energie electrică pentru iluminat public (MWh) la nivel de județ și la nivelul orașului Cugir, în perioada 2010-2016 (Societatea de Distribuție a Energiei Electrice Alba, cf. CJ Alba, ALEA, 2018).....	120
Figura 11.3: Evoluția consumurilor energetice specifice pentru iluminat public în orașul Cugir în perioada 2009-2016 (Societatea de Distribuție a Energiei Electrice (SDEE) Alba & APL din Județul Alba, cf. CJ Alba & ALEA, 2018).....	120
Figura 11.4: Repartiția unităților administrative în funcție de situația racordării la rețeaua de gaz metan (CJ Alba, 2018).....	123
Figura 13.1: Distribuția străzilor din orașul Cugir, în funcție de calitate (PMUD, 2017).....	142
Figura 13.2. Distribuția drumurilor din Cugir, în funcție de categoria din care face parte (PMUD, 2017).....	143
Figura 14.1: Calitatea aerului în Cugir (Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, 2020).....	155
Figura 14.2: Situația dioxidului de azot (Rețeaua națională de monitorizare a aerului, 2020).....	156
Figura 14.3 Situația particulelor de suspensie (Rețeaua Națională de Monitorizare a aerului, 2020).....	156
Figura 15.1. Domeniul în care activează organizația participanților la studiu.....	175
Figura 15.2. Distribuția răspunsurilor la întrebarea „Ați auzit până acum de conceptul de Economie Circulară?”.....	176

Figura 15.3. Conceptele asociate de respondenți cu economia circulară.....	177
Figura 15.4. Gradul de cunoaștere a motivelor pentru care ar trebui să dezvoltăm organizații circulare.....	177
Figura 15.5. Acordul/dezacordul respondenților privind încadrarea principiilor de protecție a mediului în organizația de proveniență.....	178
Figura 15.6. Distribuția organizațiilor de proveniență a respondenților, în funcție de practicile de Economie Circulară.....	179
Figura 15.7. Ponderea respondenților în a căror organizații se ține cont de practicile de economie circulară descrise.....	179
Figura 15.8. Distribuția răspunsurilor la întrebarea «Se discută în cadrul organizației dumneavoastră despre tranziția acesteia la o Economie Circulară?».....	180
Figura 15.9. Barierele pentru tranziția organizației la economia circulară.....	181
Figura 15.10. Aspecte considerate, într-o foarte mare măsură, bariere pentru tranziția organizației către o Economie Circulară, de către respondenți.....	182
Figura 15.11. Acordul/dezacordul respondenților cu existența practicilor circulare în organizațiile în care lucrează.....	183
Figura 15.12. Scopul utilizării practicilor de economie circulară în organizațiile de proveniență a respondenților.....	183
Figurile 15.13- 15. Caracteristici socio-demografice ale respondenților.....	184
Figura 16.1: Procedura de selecție a proiectelor/măsurilor (IRCEM, 2019).....	195
Figura 16.2: Obiectiv sectorial 1.....	196
Figura 16.3: Obiectiv sectorial 2.....	197
Figura 16.4: Obiectiv sectorial 3.....	198
Figura 16.5: Obiectiv sectorial 4.....	199
Figura 16.6: Obiectiv sectorial 5.....	200
Figura 21.1. Întâlnire “MOBILITATE ȘI INFRASTRUCTURĂ”.....	255
Figura 21.2. Întâlnire “Sănătate, viață sustenabilă și asistență socială”.....	256
Figura 21.3. Întâlnire “Resurse locale: Agricultură, Forestier, Vânătoare, Alimentație”.....	257
Figura 21.4. Întâlnire „Economie și forța de muncă „.....	258
Figura 21.5. Întâlnire “Incluziune socială și implicarea activă a societății”.....	259
Figura 21.6. Întâlnire “Mediu și schimbări climatice”.....	260
Figura 21.7. Calitatea serviciilor efectuate de Consiliul Local Cugir.....	261
Figura 21.8. Factori facilitatori pentru tranziția către o economie circulară.....	263
Figura 21.9. Rolul autorităților publice din Cugir în contextul economiei circulare.....	264
Figura 21.10 Infrastructuri ce necesită modificare din punct de vedere al Economiei Circulare.....	265
Figura 21.10. Gradul de satisfacție față de serviciile sociale din Cugir.....	265
Figura 21.11. Gradul de satisfacție al cetățenilor față de nivelul de dezvoltare economic al orașului Cugir.....	267
Figura 21.12. Nivelul de satisfacție privind diverse aspecte economice ale vieții în orașul Cugir.....	267
Figura 21.13. Obstacole în dezvoltarea economiei locale în orașul Cugir din perspectiva cetățenească.....	269
Figura 21.14. Nivelul de satisfacție calitatea infrastructurii în orașul Cugir.....	269
Figura 21.15. Nivelul de satisfacție privind aspecte precum amenajarea teritorială și calitatea spațiului public.....	270
Figura 21.16. Nivelul de satisfacție privind aspecte legate de urbanism în orașul Cugir.....	271
Figura 21.17. Nivelul de satisfacție privind serviciile medicale din orașul Cugir.....	272
Figura 21.18. Cunoștințe legate de ariile protejate din zona orașului Cugir.....	273
Figura 21.19. Gradul de mulțumire față de dotarea materială a unităților școlare din zona Cugir.....	274
Figura 21.20. Gradul de mulțumire față de calitatea actului educațional.....	274
Figura 21.21. Gradul de mulțumire față de calitatea resurselor umane din cadrul unităților de învățământ.....	275
Figura 21.22. Nivelul de satisfacție al respondenților față de activitățile culturale din orașul Cugir.....	276
Figura 21.23. Nivelul de mulțumire al respondenților față de aspecte privind sportul.....	277
Figura 21.24. Nivelul de satisfacție privind infrastructura sportivă existentă.....	278

Figura 21.25. Nivelul de satisfacție al cetățenilor cu privire la produsele agroalimentare din Cugir	279
Figura 21.26. Nivelul de mulțumire privind diverse componente de dezvoltare rurală și agricultură.....	280
Figura 21.26. Distribuția eșantionului pe categorii de vârstă	281
Figurile 21.27-21.28. Caracteristici socio-demografice ale respondenților	281

18.2. LISTA TABELELOR FOLOSITE ÎN DOCUMENT

TABEL 1 DISTRIBUȚIA FUNCȚIONALĂ A SUPRAFEȚELOR DE TEREN AFLATE ÎN INTRAVILAN	47
TABEL 4.1: EVOLUȚIA "POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU", LA NIVEL DE ȚARĂ ÎN JUDEȚUL ALBA ȘI ORAȘUL CUGIR (INS, 2016, 2019)	53
TABEL 4.2 : CRITERII DE CARACTERIZARE A CUGIRULUI DIN PUNCT DE VEDERE AL CARACTERISTICILOR RURALE, LA NIVELUL ANILOR 2011-2012 (INS, N.D.).....	60
TABEL 5.1: CLĂDIRILE PUBLICE DIN CUGIR (PAED CUGIR, 2019).....	66
TABEL 6.1: EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎN CUGIR ÎN PERIOADA 2010-2019 (INS, 2020).....	75
TABEL 7.1: PRINCIPALELE CULTURI AGRICOLE DIN CUGIR (PRIMĂRIA CUGIR, 2019).....	82
TABEL 7.2: TOP DOMENII DE ACTIVITATE DIN CUGIR, DUPĂ CIFRA DE AFACERI (ISN, 2018).....	84
TABEL 9.1: BAZA TURISTICĂ A CUGIRULUI (PRIMĂRIA CUGIR, N.D.).....	107
TABEL 11.1 : SITUAȚIA CONECTĂRII LA REȚELE DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI RACORDĂRII LA CANALIZARE ÎN ANUL 2017 (APA C.T.T.A, CJ ALBA & ALEA, 2018).....	117
TABEL 11.2: SITUAȚIA EXISTENTĂ PRIVIND LUNGIMEA REȚELEI DE ILUMINAT PUBLIC (CJ ALBA, 2018)	119
TABEL 11.3: EVOLUȚIA CONSUMULUI ANUAL DE ENERGIE ELECTRICĂ PENTRU ILUMINAT PUBLIC (MWh) LA NIVEL DE JUDEȚ ȘI LA NIVELUL ORAȘULUI CUGIR, ÎN PERIOADA 2010-2016 (SOCIETATEA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI ELECTRICE ALBA, CJ ALBA & ALEA, 2018).....	119
TABEL 12.1 SERVICII SOCIALE AFLATE ÎN CURS DE DEZVOLTARE.....	135
TABEL 14.1: CANTITĂȚILE DE DEȘEURI COLECTARE DIN ORAȘUL CUGIR, DEPOZITATE ÎN HALDE AUTORIZATE ȘI VALORIFICATE (PRIMĂRIA CUGIR, 2019).....	154
TABEL 15.1: ANALIZA SWOT AMPLASARE, CONECTIVITATE ȘI DEZVOLTARE URBANĂ.....	159
TABEL 15.2 : ANALIZĂ SWOT PROFILUL DEMOGRAFIC	160
TABEL 15.3: ANALIZĂ SWOT GUVERNANȚĂ ȘI ADMINISTRAȚIE LOCALĂ.....	161
TABEL 15.4 : ANALIZĂ SWOT ECONOMIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ.....	162
TABEL 15.5: ANALIZĂ SWOT AGRICULTURĂ ȘI ALIMENTAȚIE	163
TABEL 15.6: ANALIZĂ SWOT INFRASTRUCTURĂ EDUCAȚIONALĂ.....	164
TABEL 15.7: ANALIZĂ SWOT SOCIO-CULTURĂ ȘI TURISM	165
TABEL 15.8: ANALIZĂ SWOT SPAȚIUL PUBLIC	166
TABEL 15.9: ANALIZĂ SWOT SERVICII COMUNITARE DE UTILITATE PUBLICĂ.....	167
TABEL 15.10: ANALIZĂ SWOT INFRASTRUCTURĂ MEDICALĂ ȘI SERVICII SOCIALE	168
TABEL 15.11: ANALIZĂ SWOT MOBILITATE URBANĂ	169
TABEL 15.12: ANALIZĂ SWOT MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE	170
TABEL 15.13: BARIERE CHEIE ÎN CIRCULARITATE IDENTIFICATE ÎN SESIUNILE CU PĂRȚILE INTERESATE.....	174
TABEL 17.1. LISTA PROIECTELOR ÎNCADRATE ÎN INTERVALUL 2021-20230.....	204
TABEL 17.2. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT PENTRU IMPLEMENTAREA ECONOMIEI CIRCULARE	235
TABEL 17.3: OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU.....	236
TABEL 17.4: OBIECTIVE PE TERMEN LUNG.....	238

18.3. LISTA HĂRȚILOR FOLOSITE ÎN DOCUMENT

Harta 3.1: Localizarea Cugirului (Google Maps, n.d.).....	45
Harta 3.3: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 1.....	49
Harta 3.4: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 2.....	49
Harta 3.5: Plan urbanistic general al orașului Cugir - vedere 3.....	50
Harta 5.1: Profilul administrativ al orașului Cugir (Primăria Cugir, n.d.).....	65
Harta 14.1: Harta solară a României(PAED Cugir, 2020).....	151
Harta 14.2: Harta Eoliană a României (PAED Cugir, 2020).....	152
Harta 14.3: Potențialul eolian al Regiunii Centru (PAED, 2020).....	153

XIX. BIBLIOGRAFIE

19. BIBLIOGRAFIE

1. ADR Centru, (2019). Agenția pentru Dezvoltare Regionala Centru FIȘĂ DE PREZENTARE – UAT ORAȘUL CUGIR. Disponibil la adresa [ADR-Centru-Fisa-proiect-Fonduri-REGIO-iluminat-ecoefficient-Cugir.pdf](http://regio-adrcentru.ro) (regio-adrcentru.ro), accesat la data de 02.11.2020
2. Alba 24, (2020). Transportul public local din Cugir și Vinerea, scos la licitație. 1,8 milioane de lei pentru delegarea gestiunii serviciului Disponibil la: <https://alba24.ro/transportul-public-local-din-cugir-si-vinerea-scos-la-licitatie-18-milioane-de-lei-pentru-delegarea-gestiunii-serviciului-803152.html>, ACCESAT LA DATA DE 10.11.2020
3. ANPM, (2019). Plan de mentinere a calității aerului în județul ALBA 2020 – 2024. Disponibil la adresa: <http://www.anpm.ro/documents/12671/51282946/PMCA+Alba.pdf/5f242ac5-309c-491e-ba87-f02449e345b4>, accesat la data de 12.11.2020
4. ANPM, FORMULARUL STANDARD NATURA 2000. Disponibil la adresa [rosci0085.pdf](http://www.mmediu.ro) (mmediu.ro), accesat la data de 04.11.2020
5. Autoritatea Națională pentru Turism, (2006). Master Planul pentru turismul național al României 2007 – 2026. Disponibil la adresa: http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2017/05/masterplan_partea1.pdf, accesat la data de 17.11.2020
6. CE Agricultură Sustenabilă. Elementele agriculturii sustenabil. Disponibil la adresa [Sustenabilitatea de mediu în agricultura UE | Comisia Europeană \(europa.eu\)](http://europa.eu), accesat la data de 09.11.2020
7. CE Culture (2018), European Comissions, COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS, A New European Agenda for Culture. Disponibil la adresa [A New European Agenda for Culture - SWD\(2018\) 267 final | Culture and Creativity \(europa.eu\)](http://europa.eu), accesat la data de 02.11.2020.
8. CE, (2018), Comisia Europeană, REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului Europa digitală pentru perioada 2021-2027. Disponibil la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0434&from=EN>, accesat la data de 03.11.2020

9. CE, (2018). Acțiunea climatică a UE și Acordul verde european. Accesibil la adresa https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_en, accesat la data de 08.11.2020
10. CE, (2018). Comisa Europeană, Dezvoltare regională și coeziune - texte juridice și fișe tehnice. Disponibil la adresa Regional development and cohesion - legal texts and factsheets | European Commission (europa.eu), accesat la data de 02.11.2020.
11. CE, (2018). Comisia Europeană, REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă. Disponibil la adresa EUR-Lex - 52018PC0374 - EN - EUR-Lex (europa.eu), accesat la data de 03.11.2020
12. CE, (2018). Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing the InvestEU Programme. Disponibil la adresa <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A439%3AFIN>, accesat la data de 09.11.2020
13. CE, (2019). Strategia pentru Energie 2030. Disponibil la adresa https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/energy-union_en
14. CE, (2019). DOCUMENT DE REFLECȚIE CĂTRE O EUROPĂ DURABILĂ PÂNĂ ÎN 2030. Disponibil la adresa https://ec.europa.eu/commission/sites/betapolitical/files/rp_sustainable_europe_ro_v2_web.pdf, accesat la data de 02.11.2020
15. CE, (2020). Comisia Europeană, Dezvoltarea regională și politica de coeziune după 2020: Noul cadru dintr-o privire. Disponibil la adresa https://ec.europa.eu/regional_policy/en/2021_2027/, accesat la data de 08.11.2020.
16. CE, Agricultură (2020). Comisia Europeană, Agricultură și dezvoltare rurală. Disponibil la adresa Agricultură și dezvoltare rurală | Comisia Europeană (europa.eu), accesat la data de 30.11.2020
17. CJ Alba & ALEA, (2018). Consiliul Județean Alba & ALEA (2018). **Strategia județului Alba în domeniul energiei 2018-2023**
18. CJ Alba & ALEA, (2018). **Strategia județului Alba în domeniul energiei 2018-2023**
19. CJ Alba, (2018). CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA Hotărâri adoptate 2018. Disponibil la adresa Hotărâri adoptate 2018 (cjalba.ro), accesat la data de 09.11.2020
20. CJ Alba, (2019). CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA Hotărâri adoptate 2019. Disponibil la adresa Hotărâri adoptate 2019 (cjalba.ro), accesat la data de 09.11.2020

21. Colectează. AB, (2019). Colectează.ro (2019). Campanie de informare și colectare deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE) în Cugir, 28 septembrie 2020, Colectează.ro, url : <https://www.colecteaza.ro/actiuni-de-colectare/campanie-de-informare-si-colectare-deee-in-cugir/>, accesat la data de 09.10.2020
22. Comitetul European al Regiunilor, (2019). Agenda Teritorială 2030. Disponibil la https://www.territorialagenda.eu/files/agenda_theme/agenda_data/Territorial%20Agenda%20documents/Revision_191211-public.pdf, accesat la data de 09.11.2020
23. Cotu, L. (2019). Proiect european de 12 mil. euro pentru modernizarea transportului public în Cugir, Alba, 25 iunie 2019, *Ziarul Financiar*. Disponibil la adresa: <https://www.zf.ro/zf-transilvania/proiect-european-de-12-mil-euro-pentru-modernizarea-transportului-public-in-cugir-alba-18187899>, accesat la data de 03.11.2020
24. Cugir Populație. Istoricul populației. Disponibil la adresa Cugir · Populație (population.city), accesat la data de 02.11.2020
25. Delgaz Grid, (2018). Delgaz Grid a înlocuit anul trecut 29 de kilometri de conducte de gaze naturale în județul Alba, Informația de Alba, 14 martie 2018, url: <https://www.informatiadealba.ro/comunitate/delgaz-grid-a-inlocuit-anul-trecut-29-de-kilometri-de-conducte-de-gaze-naturale-in-judetul-alba/>, accesat la data de 04.11.2020
26. Ertamay, S. I., & Akbaba, A. European Union Tourism Policies: Institutionalization Impact Factors
27. EU, (2018). THE NEW LIFE PROGRAMME: INVESTING MORE IN ENVIRONMENT AND CLIMATE ACTION. Disponibil la adresa https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-may2018-new-life-programme_en.pdf
28. European Commission, (2017). Urban Agenda for the EU (CITIES Forum (2017). Disponibil la adresa What is the Urban Agenda for the EU? | FUTURIUM | European Commission (europa.eu), accesat la data de 03.11.2020.
29. Ganga, C. (2017). VIDEO: Finalizarea proiectului „Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Alba” . Detalii de la reprezentanții instituției despre lucrări, 10 mai 2017, *Urba mea*. Disponibil la adresa: <https://urbeamea.ro/albaiulia/video-finalizarea-proiectului-extinderea-si-reabilitarea-infrastructurii-de-apa-si-apa-uzata-in-judetul-alba-detalii-de-la-reprezentantii-instituției-despre-lucrari/>, accesat la data de 06.11.2020

30. Guvernul României, (2010). RAPORTUL STRATEGIC NAȚIONAL 2009 privind implementarea Fondurilor Structurale și de Coeziune.
31. Guvernul României, (2002). *Norma de calitate pe care trebuie să le îndeplinească apele de suprafață utilizate pentru potabilizare NTPA-013 din 07.02.2002*
32. HIS, (2020). Institute for Housing and Development Studies România. Disponibil la adresa IHS Romania (ihs-romania.ro), accesat la data de 02.11.2020
33. IHS România, (2020). *Strategia de dezvoltare a județului Alba pentru perioada 2021-2027*
34. Info Cugir, (2018). Punct de colectare selectivă a deșeurilor amenajat de Primăria orașului Cugir. Disponibil la adresa Punct de colectare selectivă a deșeurilor amenajat de Primăria orașului Cugir (cugirinfo.ro), accesat la data de 02.11.2020
35. INS, (2016). *Populația României pe localități (după domiciliu) la 1 iulie 2016*
36. INS, (2018). Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2018. Disponibil la adresa Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2018 | Institutul Național de Statistică (insse.ro), accesat la data de 03.11.2020
37. INS, (2019). Educația preuniversitară în România. Disponibil la adresa Educația preuniversitară în România | Institutul Național de Statistică (insse.ro), accesat la data de 02.11.2020
38. INS, (2019). *Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2019*
39. INS, (2020). Institutul Național de Statistică | Institutul Național de Statistică. Disponibil la adresa (insse.ro), accesat la data de 02.11.2020.
40. INS, 2011. Recensământul populației și al locuințelor 2011. Disponibil la adresa 00-BROSURA REZULTATE RPLB_Layout 1.qxd (insse.ro), accesat la data de 02.11.2020
41. Ludwig, V., (2020). Transition to Circular Economy: the role of education from youth to higher education. Disponibil la adresa <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/transition-circular-economy-role-education-youth-higher-education>
42. MDRAP, (2009). Ministerul lucrărilor publice, Dezvoltării și Administrației. Disponibil la adresa <http://dpfbl.mdrap.ro/>, accesat la data de 02.11.2020
43. Ministerul Energiei, (2016). Strategia Energetică a României 2016-2030, cu perspectiva anului 2050. Disponibil la adresa https://www.mmediu.gov.ro/app/webroot/uploads/files/2017-03-02_Strategia-Energetica-a-Romaniei-2016-2030.pdf, accesat la data de 02.11.2020.
44. Ministerul Sănătății, (2018). Ministerul Sănătății și Organizația Mondială a sănătății. Disponibil la adresa , accesat la data de 09.11.2020
45. PAED Cugir, (2020). Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă Cugir. Disponibil la adresa ROMĂNIA (eumayors.eu), accesat la data de 07.11.2020.

46. PATJ Alba. CONSILIUL JUDETEAN ALBA PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDETEAN ALBA. Disponibil la adresa PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDETEAN ALBA (cjalba.ro), accesat la data de 09.11.2020
47. PMUD 2017. Plan de mobilitate urbană durabilă, CUGIR, JUDEȚUL ALBA. Disponibil la adresa Plan de mobilitate urbana durabila Cugir.pdf (primariacugir.ro), accesat la data de 10.010.2020
48. Presecan B. (2015). Apa CTTA Alba atrage noi fonduri europene. Localitățile și străzile cu lucrări la infrastructura de apă și canalizare, *Ziarul Unirea*, 2 aprilie 2015, Disponibil la adresa <https://ziarulunirea.ro/apa-ctta-alba-atrage-noi-fonduri-europene-localitatil-e-si-strazile-cu-lucrari-la-infrastructura-de-apa-si-canalizare-318519/>, accesat la data de 02.11.2020
49. Primăria Cugir, (2019). Raport privind starea economică, de mediu și socială a orașului Cugir pentru anul 2019, Disponibil la adresa [http://www.primariacugir.ro/portal/Cugir/portal.nsf//All/4F5D1A725FD863F4C2257CD8002F5E50/\\$FILE/RAPORT%20privind%20situa%C5%A3ia%20economic%C4%83,%20social%C4%83%20%C8%99i%20de%20mediu%20a%20ora%C5%9Fului%20Cugir%20pentru%20anul%202019.pdf](http://www.primariacugir.ro/portal/Cugir/portal.nsf//All/4F5D1A725FD863F4C2257CD8002F5E50/$FILE/RAPORT%20privind%20situa%C5%A3ia%20economic%C4%83,%20social%C4%83%20%C8%99i%20de%20mediu%20a%20ora%C5%9Fului%20Cugir%20pentru%20anul%202019.pdf), accesat la data de 02.11.2020
50. Raport Economic, (2019). RAPORT PRIVIND SITUAȚIA ECONOMICĂ, SOCIALĂ ȘI DE MEDIU A ORAȘULUI CUGIR PENTRU ANUL 2019. Disponibil la adresa PRIMĂRIA ORAȘULUI CUGIR (primariacugir.ro), accesat la data de 10.11.2020
51. Sorlescu, M., & Gabroveanu, E. (2018). Romania's Transition For Sustainable Development. *Romanian Economic Business Review*, 13(2), 37-44.
52. STDR, (2016), Strategia de dezvoltare teritorial a României. Disponibil la adresa < <http://www.sdtr.ro> >, accesat la data de 04.11.2020
53. Strategia de Dezvoltare Durabilă 2030. Strategia Națională pentru DEZVOLTAREA DURABILĂ a României 2030. Disponibil la adresa [Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-României-2030.pdf](http://www.edu.ro/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-României-2030.pdf) (edu.ro), accesat la data de 02.11.2020
54. Swinkels și colab. (n.d.) *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*
55. **Țimonea D. (2019)**. Incinte pentru colectarea deșeurilor cu acces pe bază de cartelă, la Cugir. Investiția costă peste 600.000 de lei, *Adevărul de Alba Iulia*, 15 septembrie 2019. Disponibil la adresa: https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/incinte-colectarea-deseurilor-acces-baza-carte-la-cugir-investitia-costa-600000-lei-1_5d7e1f5e892c0bb0c69e7a64/index.html, accesat la data de 02.11.2020

56. Țimonea, D. (2020). Modernizarea infrastructurii rutiere la Cugir cu autobuze hibrid și sistem de bike-sharing. Licitație de aproape 8 milioane de euro, *Adevărul de Alba Iulia*, 14 septembrie 2020. Disponibil la adresa:
https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/modernizarea-infrastructurii-rutiere-cugir-autobuze-hibrid-sistem-bike-sharing-licitatie-aproape-8-milioane-euro-1_5f5f1d8b5163ec4271f9833e/index.html, accesat la data de 06.11.2020
57. Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" – Centrul de Cercetare, Proiectare, Expertiză și Consulting (n.d.). *Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN*
58. Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca (2017). *Plan de Mobilitate Urbană Durabilă, CUGIR, ROMÂNIA*
59. Veolia, (2017) Integrated activity report. Disponibil la adresa Veolia Group 2017 Integrated Annual Report | Veolia, accesat la data de 10.11.2020
60. Wilson, D. C., Parker, D., Cox, J., Strange, K., Willis, P., Blakey, N., & Raw, L. (2012). Business waste prevention: a review of the evidence. *Waste Management & Research*, 30(9_suppl), 17-28.

A close-up photograph of a silver and gold fountain pen lying on a spiral-bound notebook. The notebook has white pages with light blue horizontal lines and a metal spiral binding on the right side. The background is a dark, textured surface, possibly wood. The text 'XX. ANEXE' is overlaid in white on the bottom right of the image, next to a green triangle pointing right.

XX. ANEXE

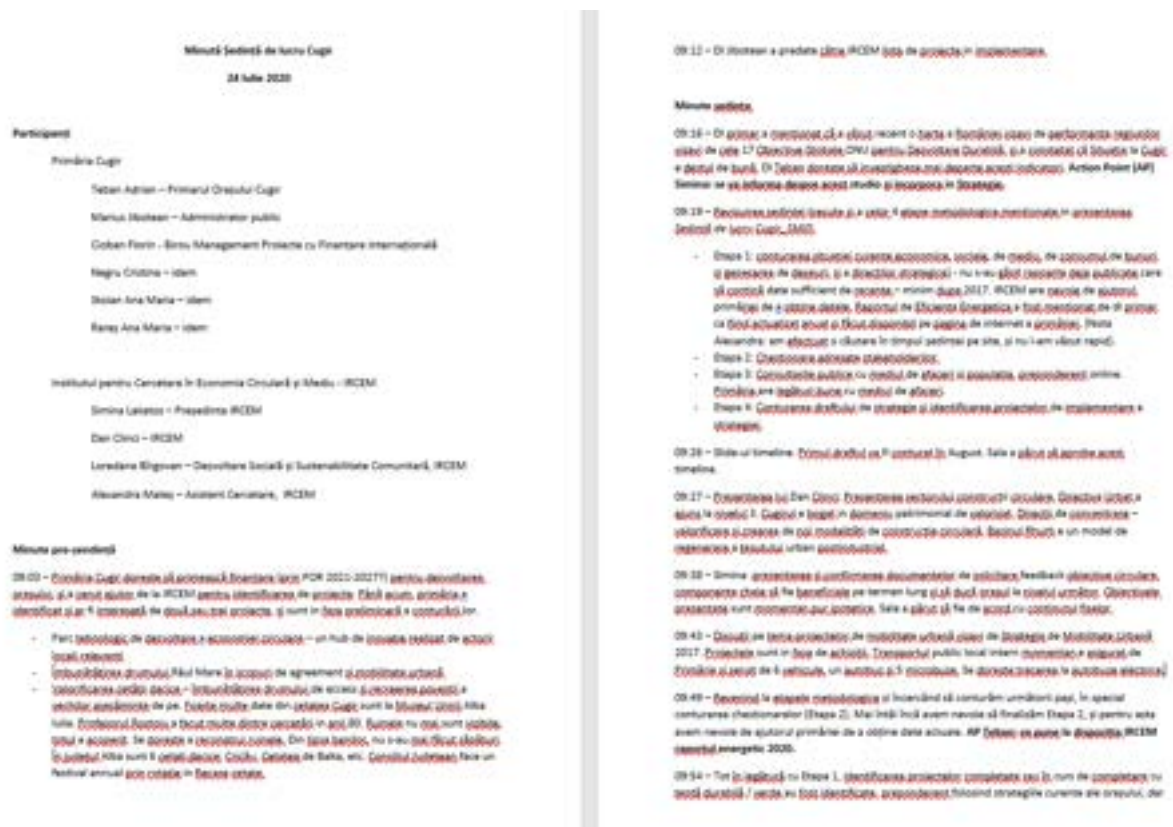
20. ANEXE

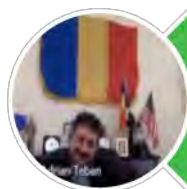
20.1 ANEXA 1 CONSULTARE PUBLICĂ CU PĂRȚILE INTERESATE – ÎNTÂLNIRI SECTORIALE. RAPORTE DE SINTEZĂ

În lunile august-septembrie 2020, au avut loc o serie de șase întâlniri sectoriale, la care au participat 120 de reprezentanți ai mediului economic, ai instituțiilor publice relevante la nivelul orașului și ai mediului nonguvernamental. Acestea au acoperit următoarele teme: mobilitate și infrastructură, sănătate și viață sustenabilă, resursele locale: agricultură, sectorul forestier, vânătoare și alimentație, economia și forța de muncă, incluziunea socială și implicarea activă a societății și mediul și schimbările climatice.

Discuțiile din cadrul acestor întâlniri au condus la creionarea nevoilor, a oportunităților și a amenințărilor, alături de punctele forte ale orașului Cugir. Acestea au stat la baza realizării viziunii de dezvoltare a orașului și a proiectelor și a măsurilor propuse în prezenta strategie.

Cele șase întâlniri sectoriale sunt descrise pe scurt în figurile 21.1-21.6.

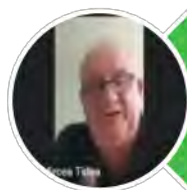

Dr. Primar Adrian Teban: A prezentat proiectele majore de infrastructură în derulare dar și cele implementate până în prezent. A fost prezentată situația actuală a Cugirului privind infrastructura rutieră și tehnicoedilitară dar și posibilitatea de investiții în proiecte de mobilitate urbană durabilă și în Parcul Industrial Cugir.

Dr. Jibotean Marius: Aduce în discuție noi proiecte de mobilitate urbană ce vor fi contractate în perioada 2021-2027 dar și necesitatea dezvoltării unui nou plan urbanistic pentru dezvoltarea localităților.

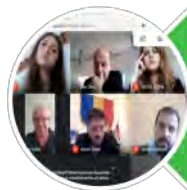
Dr. Mircea Tîrlea: Menționează gradul mare de acoperire a Cugirului privind racordarea la rețele de apă. În ceea ce privește racordarea la canalizare, se mai lucrează și în prezent în unele zone deficitare. Este abordată de asemenea și problematica canalizării în zona Răul Mic.

Dr. Marius Ceteras: Este abordată problematica extinderii Rețelei de electricitate în Cugir și localitatea Vinerea. De asemenea, este consemnat faptul că se urmărește creșterea puterii rețelei de distribuție a electricității până la valoarea de 20kw.

Dr. Leon Grosu: Există dificultăți în ceea ce privește întabularea căilor de acces, în special în zonele satelor de munte și reglarea cărților funciare. Au fost aduse în discuție problemele administrative din zona Săliștea: trebuie clarificate actele de proprietate. Urmează discuții cu invitații și despre viitorul Plan Urbanistic General.

Dr. Simu Ioan: Reaminte importanța rutei de conectare a orașului Cugir cu zonele învecinate atât pentru dezvoltarea economică, cât și pentru mobilitate în general. Discuția continuă cu un drum în curs de execuție ce leagă Vinerea de Săliștea și Cugir Frumusele-Vinerea-Bișchiț.

Dr. Primar Adrian Teban: Se va urmări în continuare analiza situației intravilan existente și analiza posibilități de extindere. Este esențială racordarea satelor de munte la rețeaua de apă și digitalizarea generală a acestor sisteme.

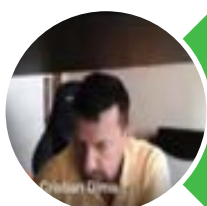
Figura 20.1. Întâlnire "MOBILITATE și INFRASTRUCTURĂ"

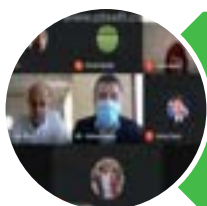
Dr. Primar Adrian Teban: O prioritate a administrației locale în domeniul sănătății este dezvoltarea sectiilor de Boli infectioase și de Psihiatrie. Există o nevoie mare din partea consumatorilor de servicii medicale și din partea aparținătorilor de o secțiune ce să ofere exclusiv îngrijiri paleative. Pe partea de de asistență socială se dorește digitalizarea operațiunilor care necesită foarte mult timp și construirea unui centru de persoane vârstnice.

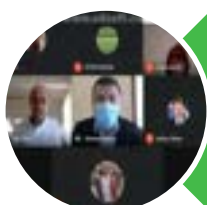
Dna. Viorica Nedel: Direcția de asistență socială mizează pentru dezvoltarea de servicii medicale care se oferă la domiciliul pacientului și diversificarea acestora. Este menționată din nou nevoia unui cămin rezidențial pentru persoanele vârstnice dar este la fel de necesar și construirea unui adăpost de noapte pentru persoanele străzii.

Dr. Cristian Dima: Este sugerată înființarea unui centru de permanență și nevoia identificării medicilor care ar putea activa la acest centru.

Dna. Terezia Muresan: Este reamintită problema stringentă a îngrijirii paleative care să ofere spitalizare continuă și de zi și centrul rezidențial medicosocial care ar putea reprezenta o a prelungire firească a activității spitalului. Compartimentul de Boli infecțioase necesită reabilitare din punct de vedere al imobilului, condițiilor hoteliere și a circuitelor.

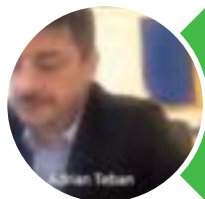
Dr. Florin Arion: În ceea ce privește partea administrativă se dorește îmbunătățirea condițiilor la secția de infecțioase, fiind deja depus un proiect privind dotarea cu echipamente și urmează depunerea încă unui proiect pentru reabilitarea și modernizarea clădirii (inclusiv reabilitare energetică). La nivelul Spitalului Orășenesc Cugir sa implementat colectarea separată a deșeurilor, sau contractat servicii specializate pt colectarea deșeurilor medicale (colectate și neutralizate de prestatori). Ar fi nevoie de un centru de neutralizare la nivel județean.

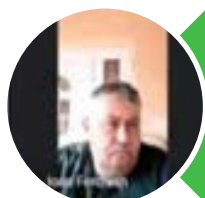
Dna. Ana Sintu: Fiind construită în urmă cu 25 de ani, secția de Psihiatrie nu corespunde cu normativele anului 2020. Mutarea secției de Psihiatrie într-o altă clădire care să fie aproape de secția de Urgență pentru că majoritatea pacienților sunt cu comorbidități ar putea fi o alternativă.

Figura 21.2. Întâlnire "Sănătate, viață sustenabilă și asistență socială"

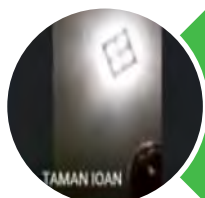

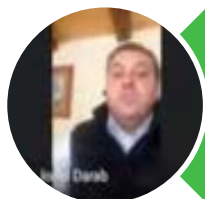
DI Primar Adrian Teban: Pentru următorii ani este foarte importantă dezvoltarea producției locale, astfel încât trebuie modernizate piețele existente și să se stabilească prin planul urbanistic clar unde pot fi stabilite fermele agricole. Drumurile de acces în zona de munte este un alt factor esențial care ar putea facilita transportul producătorilor locali de la satele de muncă. Agricultură ecologică e o posibilitate de dezvoltat pe viitor.

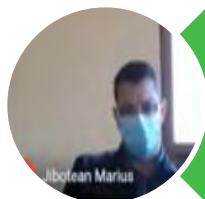
DI. Ioan Ferchian: Extinderea oportunităților prin care producătorii din zonele de munte pot să își vândă, mai ales prin târguri și piețe volante.

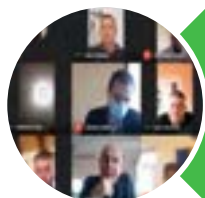
DI. Taman Ioan: Este necesară perimetrarea tuturor terenurilor degradate și modernizarea pe cât posibil a principalelor drumuri crearea unui drum accesibil pentru mijloace auto.

DI. Ionel Darab: Stimularea implicării tinerilor în agricultură și demararea unor inițiative ce să ofere asistență producătorilor pentru accesarea de fonduri nerambursabile. Este menționată problematica reglementării sistemului de construcții conflict rezidențial vs zona agrotehnică

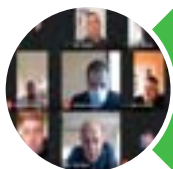

DI. Marius Jibotean: Este adusă în discuție posibilitatea înființării unei bănci de alimente și oferirea de consultanță pentru agricultorii ce doresc să acceseze fonduri nerambursabile. Se discută de asemenea despre valorificarea compostului ca biogaz.

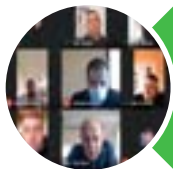

Dna. Alina Perța: Lansează în discuție posibilitatea unui târg online de animale și înființarea unui centru de colectare a laptelui.

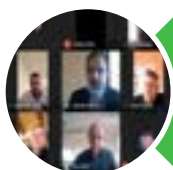
Figura 21.3. Întâlnire "Resurse locale: Agricultură, Forestier, Vânătoare, Alimentație"

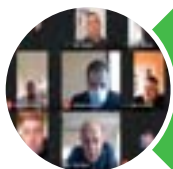
DI. Alin Marcu: Discută despre lipsa personalului calificat și nevoia ca unitățile de învățământ să se implice mai mult. Înființarea unei agenții de recrutare la nivelul orașului și accesul rezonabil pentru toți agenții economici la aceasta.

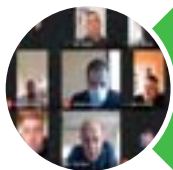
DI. Sorin Toader: Se lansează în discuție construirea unui alt parc industrial cu mai multe clădiri de diverse dimensiuni de operare. Există nevoia unui spațiu locativ indoor sau outdoor pentru afaceri. Cursurile de specializare pentru oameni calificați ar aduce o plusvaloare pe piața muncii.

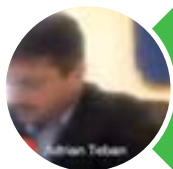
DI. Iulian Ștefan – Se discută despre consolidarea parcului industrial și de demararea unui posibil proiect de cercetaredezvoltare în parteneriate cu universitățile pentru a crea un produs specific cugirului aceasta ar putea fi o soluție pe termen lung care să asigure competitivitate.

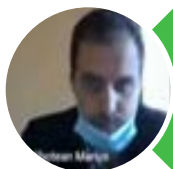
DI. Alin Molodet: Se discută despre crearea unei asociație/platoformă a firmelor de prelucrări mecanice prin aşchiere. Este reamintită nevoia cursurilor de calificare pentru forța de muncă și crearea unui produs care să poată reprezenta brandul Cugirului.

DI. Emil Munteanu: Se discută despre faptul că în ultima perioadă Parcul Industrial sa ocupat de impulsionarea competitivității. Este esențială perfecționarea personalului, pe diferite tipuri de meserii. Ar fi benefic construirea unui campus/centru de pregătire pentru scolarizare care să atragă elevi din tot județul.

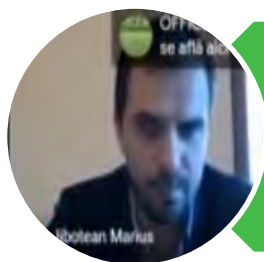

DI Primar Adrian Teban: Se discută despre asocierea antreprenorilor locali și dezvoltarea Parcului/zoniei industriale dar și explorarea unor domenii alternative precum economia circulară.

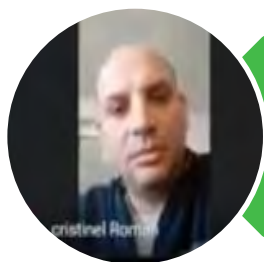

DI. Marius Jibotean: Se va urmări demararea de proiecte, inițiative în domenii precum green fields și incubatoare de afaceri sau clustere.

Figura 21.4. Întâlnire „Economie și forța de muncă„

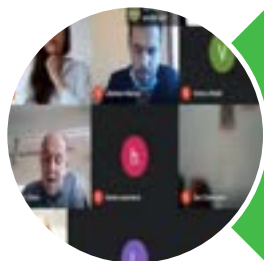
Dr. Marius Jibotean: Se vorbește despre grupurile dezavantajate la nivelul Cugirului (tineri proaspăt absolvenți de școli liceuuniversitate, persoanele cu handicap, șomeri peste 45 de ani, care nu se angajează ușor; copiii care sunt lăsați în grija bunicilor) și modalități de integrarea a acestora în toate aspectele comunității.

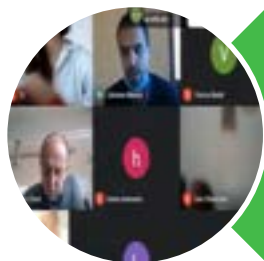
Dr. Cristinel Roman: Se vorbește despre îmbunătățirea căilor de acces pentru comunitatea Romă. În ceea ce privește educația este nevoie de terenuri de joacă și de sport dar și de îmbunătățirea și modernizare terenurilor din arealul școlii. Ar fi necesar sprijin pentru înființarea asociațiilor de Rromi și încurajarea înființării de startupuri.

Dr. Dan Chereches: Este dezbătută problematica mobilității în contextul problemei accesibilității tuturor copiilor la școală, indiferent de situația sociodemografică. În ceea ce privește școala în format online, se discută despre consolidarea platformei de învățare, în special a infrastructurii, pentru toate ciclurile de învățământ.

Dna. Ada Crișan: Se discută despre proiecte de economie socială, existând 5 SRLuri care au acreditare de întreprinderi de economie socială, toate au o misiune cu componenta socială accentuată. Referitor la ONGuri, poate fi benefică înființarea unui centru de resurse pentru ONGuri la nivelul orașului care ar putea să fie un punct de plecare pentru viitoarele proiecte care și le propun cetățenii.

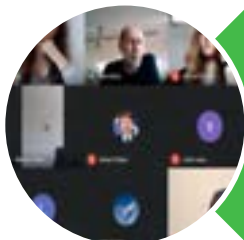

Dna. Viorica Nedel: Este reamintită nevoia stringentă a unui centru rezidențial pentru persoanele vârstnice și extinderea serviciilor oferite de către asistenții sociali. Se lansează ideea unui proiect care să vizeze un "taxi social" și se discută mai departe despre o posibilă linie de finanțare.

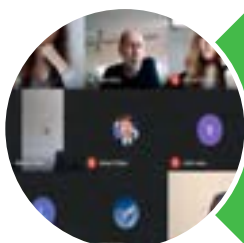
Figura 21.5. Întâlnire "Incluziune socială și implicarea activă a societății"

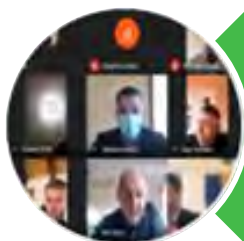
Dr. Primar Adrian Teban: Este semnalat faptul că cea mai mare problemă este legată de deșeurii, în special depozitele neconforme. Este menționat faptul că există sisteme integrate la nivel de județ dar acestea nu sunt funcționale în totalitate. În ceea ce privește reducerea de energie, autoritățile sau focalizat mai mult pe clădirile publice, dar sunt avute în vedere proiecte pentru eficientizare energetică clădirilor colective,

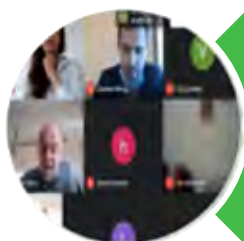
Dna. Angelica Oltean: Se discută despre izolarea locuințelor, proporție de 51 % , blocurile sunt izolate, au fost demarate multe acțiuni cu privire la izolarea școlilor și instituțiilor publice. Are loc de asemenea o discuție despre investirea în panouri fotovoltaice , pentru reducerea costurilor.

Dr. Andrei Soveresan: Propune o fermă de panouri la marginea orașului care să fie construită prin accesarea de fonduri europene. Există o problemă a colectării deșeurilor în zona de munte . Se discută despre necesitatea mai multor operatori economici care să se ocupe de reciclare.

Dna. Gabriela Țărău: Discuția a continuat cu faptul că mediul construit sustenabil este un domeniu prioritar iar bunele practici de la nivel european pot ajuta comunitățile precum Cugirul să se dezvolte. Se vorbește despre mobilitate electrică, durabilă și gestiunea deșeurilor și despre finanțări de tipul "casa verde".

Dr. Raul Cazan: O posibilitate interesantă de explorat ar fi înființarea unei agenții locale care să poată gestiona energia produsă din surse regenerabile deoarece este esențială renunțarea la sursele de energie nocive cum sunt microhidrocentrale. Ar fi nevoie de o strategie largă care p să includă multe principii ecologice aplicate în business și la nivel tehnologic. Promovarea biodiversității și susținutarea de către întreaga comunitate reprezintă un demers important.

Figura 21.6. Întâlnire "Mediu și schimbări climatice"

21.2. ANEXA 2 STRUCTURA STUDIILOR PE CHESTIONAR

SONDAJUL DE OPINIE „FĂ-ȚI VOCEA AUZITĂ DE AUTORITĂȚI! „

Sondajul intitulat „Fă-ți vocea auzită de autorități!” a avut ca scop analiza integrativă a calității serviciilor oferite rezidenților din orașul Cugir de către autoritățile locale și de furnizorii de servicii de interes general din perspectiva rezidenților orașului Cugir. În această direcție au fost identificate principalele nevoi și probleme cu care se confruntă orașul pe diferitele aspecte inventariate, precum și oportunitățile și măsurile care ar trebui implementate pentru dezvoltarea orașului. Instrumentul de cercetare utilizat a fost chestionarul online, format din 14 secțiuni cu întrebări deschise sau cuantificate pe scale Likert, ce surprind aspecte precum: calitatea vieții, asistența socială, economia, infrastructura, urbanismul, sănătatea, mediul, educația, turismul, cultura și patrimoniul, tineretul, sportul, dezvoltarea rurală și agricultura și datele socio-demografice ale respondenților. Completarea a fost un proces voluntar și anonim, fiind respectate în întregime considerentele legate de confidențialitatea participanților la studiu.

SECȚIUNEA 1: ÎNTREBĂRI GENERALE PRIVIND CALITATEA VIEȚII ÎN CUGIR

❖ Calitatea serviciilor efectuate de către Consiliul Local Cugir

Privitor la calitatea serviciilor efectuate de către Consiliul Local Cugir, 34% dintre respondenți au calificat serviciile ca fiind bune (24%) sau foarte bune (10%). Pe de altă parte, 26% dintre cetățeni au evaluat serviciile ca fiind slabe iar un procent de 11% foarte slabe, după cum este ilustrat în figura 21.7.

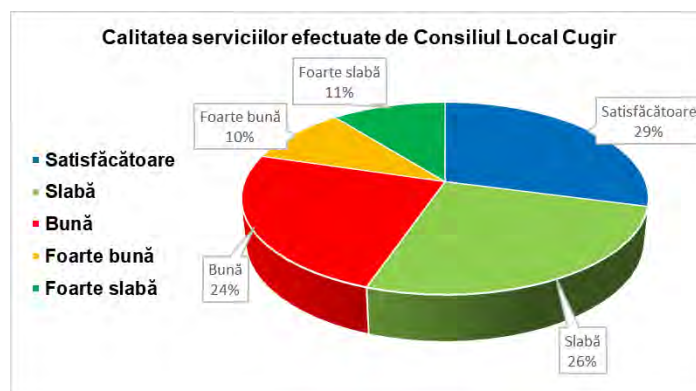

Figura 21.7. Calitatea serviciilor efectuate de Consiliul Local Cugir

❖ Puncte forte ale orașului Cugir

Această întrebare a fost una deschisă, respondenții având libertatea de a menționa trei avantaje ale Orașului Cugir. În urma analizelor rezultatelor, s-a delimitat cu o frecvență crescută a următoarele puncte forte:

- Poziționarea geografică: „cadrul natural”, „așezare”, „zonele de recreere din jurul orașului”, „zona montană accesibilă”
- Profilul industrial: „prezența unor investitori importanți în oraș”, „spații industriale”, „forța de muncă specializată pe prelucrare industrială”, „tradiție industrială”
- Potențialul turistic: „tradiția” „pitorescul peisajului”, „pârtii de schi”, „istoria”

❖ Principalele probleme/dificultăți întâmpinate de cetățeni

În cadrul acestei întrebări, cetățenii au avut posibilitatea de a expune dificultățile pe care le întâmpină în viața de zi cu zi. Cele mai des regăsite probleme în răspunsurile respondenților sunt după cum urmează:

- Infrastructura rutieră: „lipsa parcarilor”, „lipsa pistelor de bicicletă”, „lipsa legăturilor de cale ferată”, „lipsa traseelor de autobuze”
- Lipsa oportunităților de recreere: „lipsa locurilor de joacă pentru copii”, „lipsa spațiilor verzi”, „activități culturale reduse”
- Piața de muncă: „puține oportunități de dezvoltare profesională”, „lipsa locurilor de muncă”, „lipsa oportunităților de afaceri”

❖ Puncte forte ale administrației publice locale

La această întrebare de tip deschis respondenții au avut posibilitatea de a menționa care sunt în opinia lor punctele forte ale administrației publice locale din Cugir. Rezultatele au relevat că în cea mai mare parte cetățenii apreciază:

- Capacitatea mare de absorbție a fondurilor europene,
- Interesul față de digitalizarea procedurilor administrative,
- Promptitudinea și responsivitatea crescută la problemele sesizate de cetățeni.

❖ Puncte slabe ale administrației publice locale

Această întrebare a fost una deschisă, respondenții având libertatea de a menționa trei puncte slabe de ordin administrativ ale Orașului Cugir. În urma analizelor rezultatelor, s-a delimitat cu o frecvență crescută a următoarele puncte slabe:

- Servicii de salubritate și colectare a deșeurilor: colectarea deficitară a deșeurilor și curățenia deficitară a zonelor de interes public, depozite de deșeuri neconforme
- Timpul ridicat de rezolvare a solicitărilor depuse de cetățeni
- Protejarea și îmbunătățirea calității mediului

❖ Aspecte de îmbunătățit la administrația publică locală

Aspectele cel mai des menționate de respondenți în ceea ce privește îmbunătățirea administrației publice locale s-au concentrat în următorii trei factori: (i) Simplificarea procedurilor

administrative, (ii) Comunicarea transparentă cu cetățenii, (iii) Intensificarea implicării poliției locale în menținerea ordinii publice.

❖ Oportunități majore de dezvoltare a orașului Cugir

În cadrul acestei întrebări deschise respondenții au avut posibilitatea de a menționa oportunitățile majore de dezvoltare pe care Cugirul ar trebui să le fructifice. Majoritatea respondenților au indicat că oportunitățile importante provin din:

- Industrie
- Turism
- Agricultură

❖ Facilitatori ai tranziției către Economia Circulară

Legat de factorii principali ai Cugirului care pot contribui la facilitarea tranziției de la economia liniară la cea circulară, cei mai importanți factori identificați din perspectiva rezidenților sunt: schimbările climatice (67,1% din respondenți le-au evaluat ca fiind un factor foarte important) precum în cazul schimbărilor economice. De asemenea, cetățenii dispuși să își schimbe modelele de consum reprezintă un alt factor important din perspectiva cetățenească, 71,8% din respondenți clasificându-l ca fiind un factor foarte important.

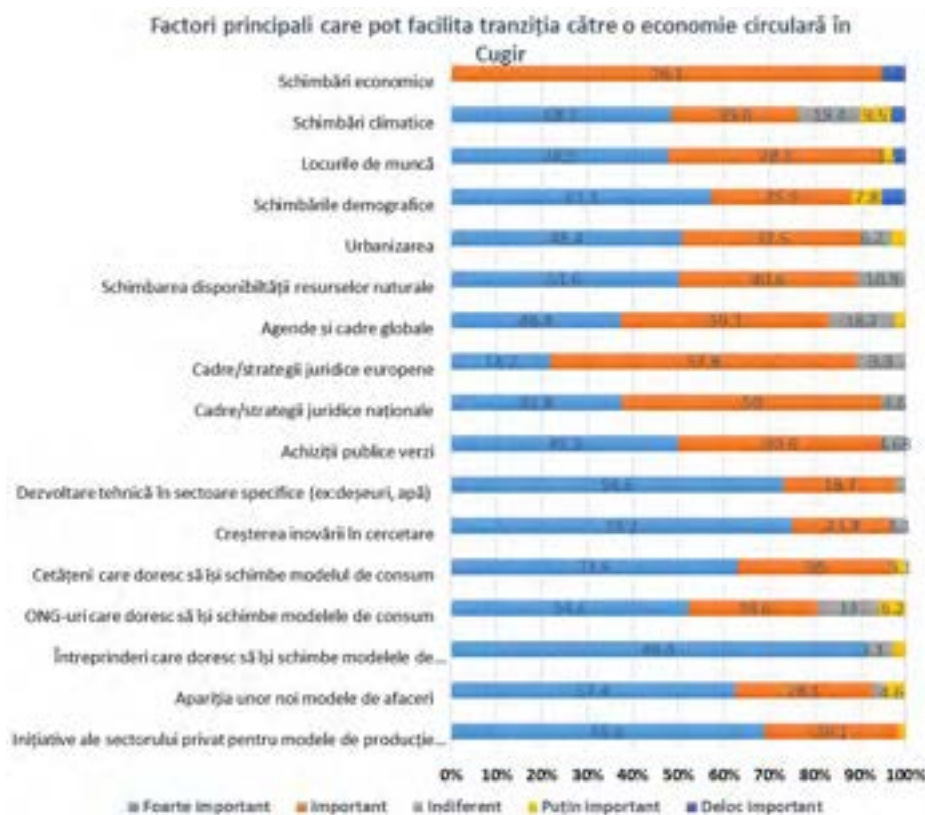

Figura 21.8. Factori facilitatori pentru tranziția către o economie circulară

❖ Rolul autorităților publice în Economia Circulară

La această întrebare, respondenții au evaluat rolul diferitelor autorități publice în economia circulară în Cugir și stadiul acțiunilor întreprinse de acestea. Trendul acestor date arată că cetățenii nu sunt în cea mai mare parte familiarizați cu inițiativele de economie circulară iar drept urmare majoritatea nu știu dacă aceste inițiative ar trebui implementate. Spre exemplu, un procent de 35,9% din respondenți au declarat că nu știu dacă implementarea unei inițiative comune privind EC ar fi în beneficiul comunității.

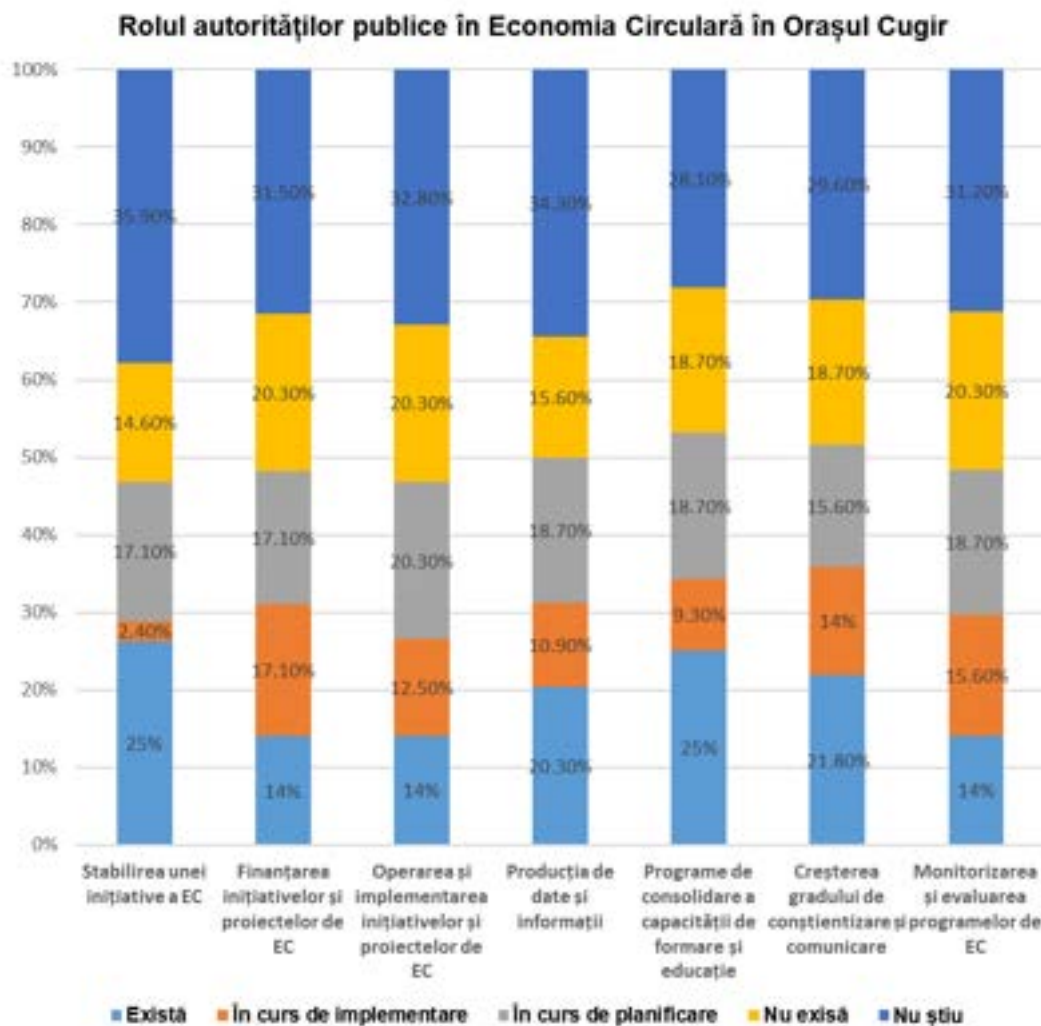

Figura 21.9. Rolul autorităților publice din Cugir în contextul economiei circulare

❖ Infrastructuri ce necesită modificări din punct de vedere al Economiei Circulare

Răspunsurile cetățenilor au indicat că majoritatea cetățenilor, în procent de 89% consideră că este foarte important ca infrastructura de gestionare a deșeurilor să fie modificată. Cea de a doua categorie indicată cel mai frecvent de respondenți a fost infrastructura de mobilitate și transport, 79,6% dintre aceștia considerând de asemenea că este foarte important ca aceasta să fie implementată pentru ca economia circulară să fie implementată cu succes în Cugir.

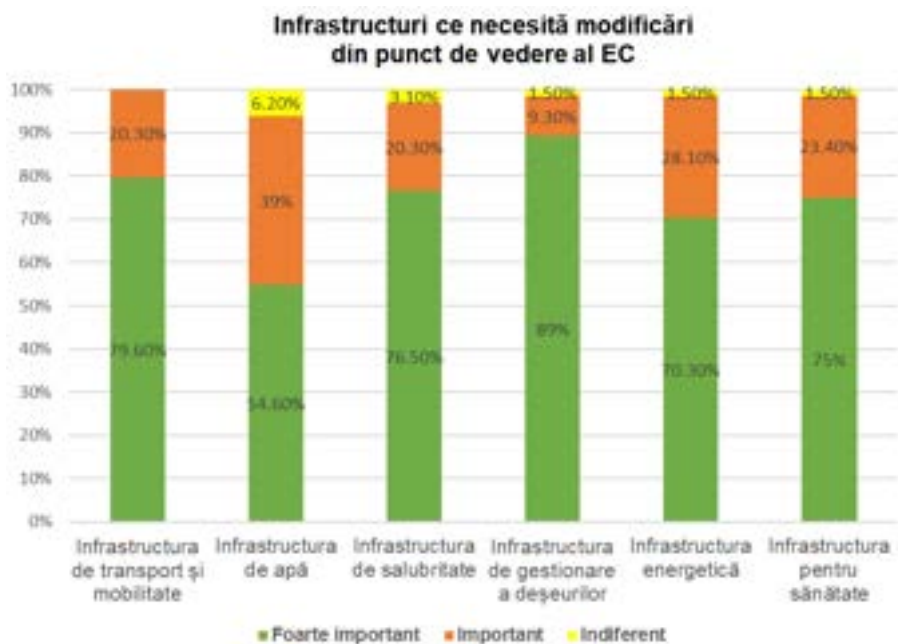

Figura 21.10 Infrastructuri ce necesită modificare din punct de vedere al Economiei Circulare

SECȚIUNEA 2: ASISTENȚĂ SOCIALĂ

- ❖ Gradul de acces și de dezvoltare a serviciilor sociale existente și de calitatea serviciilor oferite

Satisfacția față de gradul de dezvoltare și calitatea serviciilor sociale

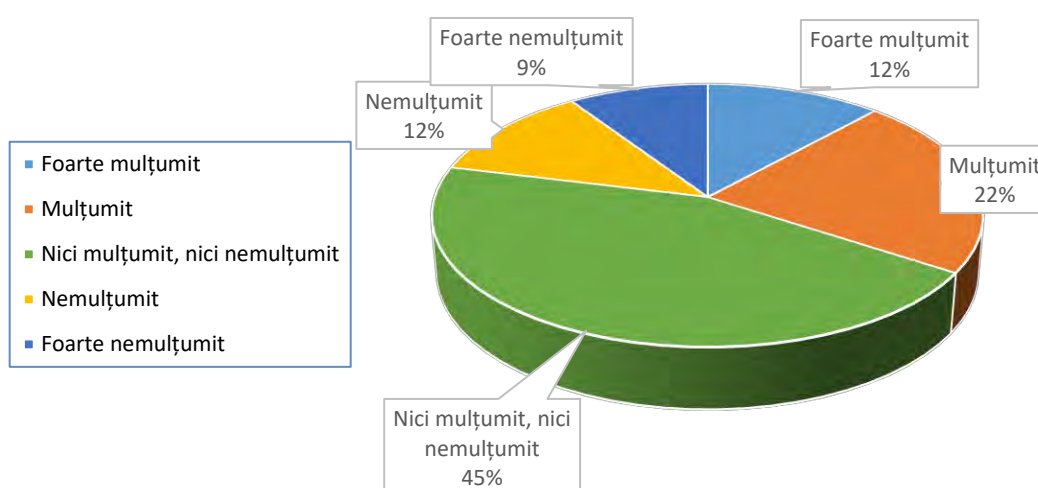

Figura 21.10. Gradul de satisfacție față de serviciile sociale din Cugir

La întrebarea „Ați beneficiat de servicii sociale/ beneficii de asistență socială în orașul Cugir?”, 88,2% dintre respondenți au declarat că au beneficiat de acest tip de servicii iar 11,8% au declarat că nu au fost beneficiarii acestor servicii.

Legat de principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul protecției copilului, la nivelul Orașului Cugir în opinia respondenților, acestea sunt: lipsa unui centru de primire în regim de urgență, dotat corespunzător și lipsa personalului calificat.

În privința principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul protecției familiei, la nivelul Orașului Cugir în opinia respondenților, acestea sunt: din nou lipsa unui centru de primire în regim de urgență, dotat corespunzător și lipsa personalului calificat.

❖ Principalele nevoi ale serviciilor sociale existente

Principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul protecției persoanelor cu dizabilități, la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: lipsa infrastructurii adecvate nevoilor acestora (marcaje stradale, rampe de acces) și lipsa personalului calificat.

Principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul protecției persoanelor vârstnice, la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: lipsa unui centru pentru îngrijirea vârstnicilor și, din nou, lipsa personalului calificat.

În opinia respondenților, următoarele sunt aspectele pozitive/punctele forte specifice domeniului social, la nivelul Orașului Cugir: diversitatea serviciilor oferite (îngrijire la domiciliu, asistență medicală comunitară etc.), prezența locurilor de joacă pentru copii, existența Serviciului Public de Asistență Socială și ajutorul acordat populației.

În privința categoriilor de persoane vulnerabile care nu beneficiază de sprijin adecvat în acest moment și ar trebui sprijinite cu prioritate în următoarea perioadă, respondenții au invocat, prioritar, următoarele categorii:

- persoanele adulte cu dizabilități,
- copiii cu dizabilități, copiii cu risc de abandon școlar, tinerii care părăsesc sistemul de protecție;
- persoanele vârstnice dependente;
- persoanele fără venituri;
- familiile monoparentale și victimele violenței domestice.

❖ Îmbunătățirea serviciilor sociale în Cugir

Legat de tipurile de servicii despre care respondenții consideră că lipsesc și că ar fi necesare în orașul Cugir, cea mai mare frecvență au avut: serviciile de tranziție pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție, centrele de consiliere pentru agresorii familiari, locuințele protejate pentru tineri cu dizabilități, locuințele protejate pentru vârstnici, centrele de zi pentru persoane cu dizabilități, centrele de zi pentru persoane vârstnice, centrele de zi pentru copii cu dizabilități,

centrele de recuperare, ateliere de lucru protejate pentru persoanele cu dizabilități, locuințe protejate pentru victimele violenței domestice, servicii de informare și consiliere privind sănătatea reproducerii, centre de respiro pentru asistenții personali și maternali profesioniști, servicii integrate de asistență pentru victimele violenței sexuale și servicii de asistență pentru victimele traficului de persoane.

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse în domeniul asistenței sociale, în următorii 10 ani, pentru creșterea calității serviciilor sociale la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor din categoriile dezavantajate, înființarea unui azil pentru persoanele care nu se mai pot descurca singure, aziluri pentru persoanele în vârstă și crearea serviciilor inexistente la nivelul orașului.

SECȚIUNEA 3: ECONOMIA

Figura 21.11. Gradul de satisfacție al cetățenilor față de nivelul de dezvoltare economic al orașului Cugir

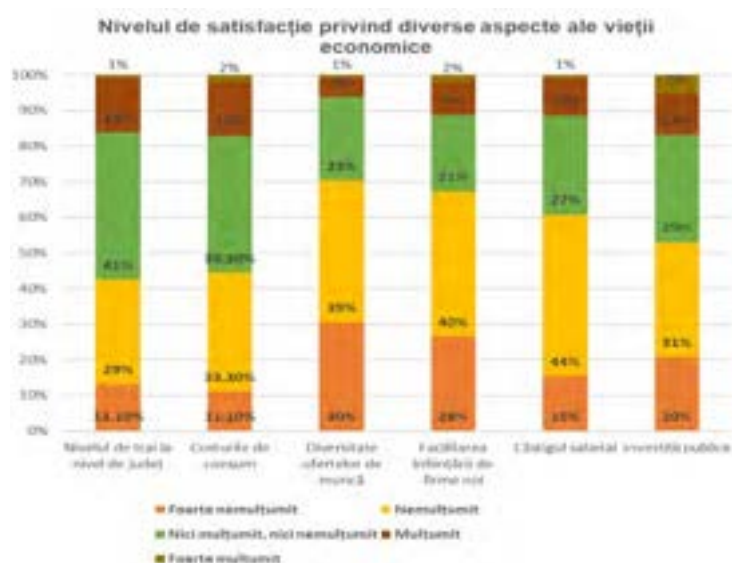

Figura 21.12. Nivelul de satisfacție privind diverse aspecte economice ale vieții în orașul Cugir

Din figura 21.12 se observă că aspectul de care respondenții sunt cel mai mulțumiți sunt: investițiile publice și costurile de consum, iar cel mai puțin nemulțumiți sunt de lipsa de diversitate a ofertelor de muncă.

La întrebarea „Care considerați că sunt oportunități/potențial/facilități de dezvoltare a IMM-urilor de care dispune orașul Cugir?”, au fost indicați următorii factori: forță de muncă calificată și posibilitatea de a pregăti tineri care să deservească mașini performante de prelucrare, pentru producerea de bunuri materiale de calitate. Oportunitățile sunt legate de crearea unui nod la autostrada, a unui parc industrial în apropierea centurii și de acordarea de facilități fiscale firmelor la început de drum.

Punctele forte ale economiei în orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: forță de muncă calificată, activitățile industriale (FAC, UMC, Star Transmission), existența infrastructurii rutiere și feroviare, comerțul, potențial agricol din punct de vedere al calității solurilor, potențial turistic și cultural.

Punctele slabe ale economiei în orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt:

- populația îmbătrânită, lipsa școlilor profesionale, tinerii pleacă în alte orașe după terminarea studiilor liceale
- lipsa accesului la autostradă, lipsa investițiilor în echipamente, insuficienta motivare a angajaților, lipsa unui parc industrial lângă centură
- nivelul redus de asociativitate al micilor producători locali
- număr mic de întreprinderi axate pe agricultură
- insuficienta promovare a resurselor turistice

Sectoarele economice care ar trebui prioritizate din punctul de vedere al investițiilor în următorii 10 ani la nivelul orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: industria, turismul, agricultura și educația. Principalele obstacole ale dezvoltării economiei la nivel local, în opinia respondenților, sunt: lipsa forței de muncă, migrația, calificarea profesională, puterea de cumpărare, birocrăția, infrastructura rutieră a județului, lipsa locurilor de muncă, echiparea tehnico-edilitară, mediul de afaceri slab dezvoltat / infrastructură slabă de sprijinire a afacerilor, puterea de cumpărare, piața redusă de desfacere, sărăcia, lipsa locurilor de muncă.

❖ Mediul de afaceri local

La întrebarea „Considerați că ar trebuie ca mediul public să coopereze cu mediul privat pentru dezvoltarea unor proiecte cu impact pentru dezvoltarea economică / parteneriat public-privat? „, toți respondenții au răspuns „da „, cu detalierea că aceasta ar conduce la dezvoltarea sectorului economic al orașului.

La întrebarea „Ce anume credeți că poate oferi Orașul Cugir investitorilor care ar dori să-și deschidă o afacere? „, principalele răspunsuri au fost: infrastructuri de afaceri /spații adecvate,

dotate cu utilitățile necesare (parcuri industriale, clădiri de birouri etc., conectate la rețelele de apă, canal, electricitate, internet, telefonie), costurile salariale mici, forța de muncă calificată, acces la rețele de furnizori locali, administrația publică locală proactivă, orientată către parteneriate public-privat, infrastructuri de transport și legături bune (rutiere, feroviare sau aeriene).

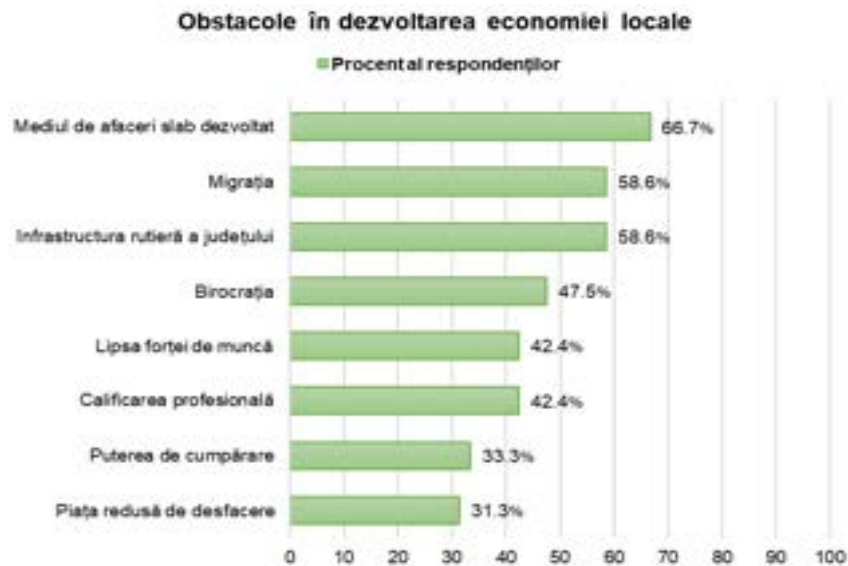

Figura 21.13. Obstacole în dezvoltarea economiei locale în orașul Cugir din perspectiva cetățenească

SECȚIUNEA 4: INFRASTRUCTURA

Gradul de satisfacție al respondenților privind calitatea infrastructurii în orașul Cugir este reprezentat grafic în figura 21.14.

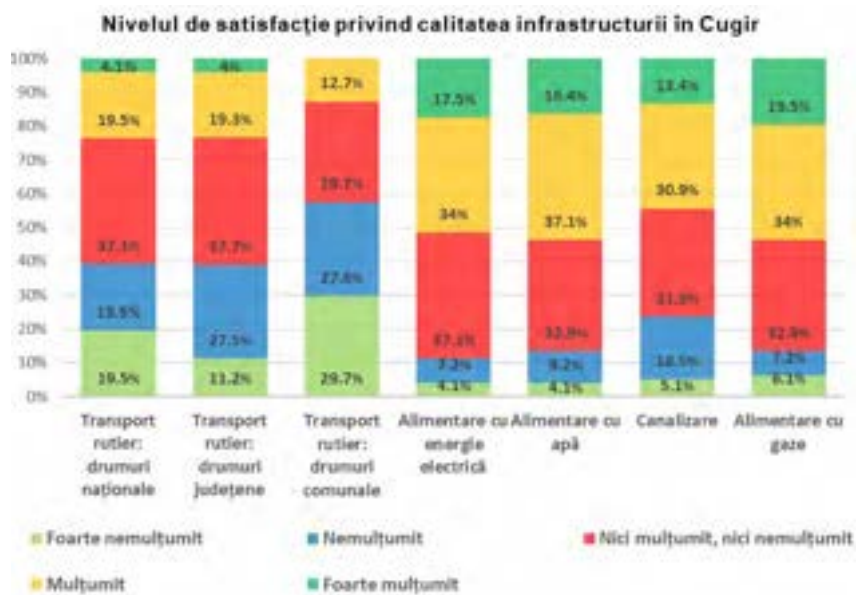

Figura 21.14. Nivelul de satisfacție calitatea infrastructurii în orașul Cugir

Din figura 9 observăm că aspectele legate de infrastructură de care respondenții sunt cel mai mulțumiți sunt: alimentare cu apă, canalizarea, alimentarea cu energie electrică și alimentarea cu gaze, iar cel mai nemulțumiți sunt de transportul rutier pe drumuri comunale și pe drumuri județene.

Aspectele pozitive ale transportului rutier (drumuri naționale/drumuri județene/drumuri comunale) din orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt următoarele: investițiile realizate în modernizarea drumurilor, drumurile județene, calitatea căilor de rulare, centura ocolitoare a Vinerii și posibilitatea de a circula liber. Cele mai mari probleme ale transportului rutier (drumuri naționale/drumuri județene/drumuri comunale) de la nivelul orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: lipsa accesului la autostradă, drumurile comunale și aglomerarea în trafic

Conform respondenților, aspectele pozitive ale alimentării cu apă și a canalizării din orașul Cugir sunt: accesul majorității populației la aceste servicii, ușurarea muncii populației, calitatea apei și creșterea calității vieții locuitorilor.

În schimb, cea mai mare problemă a alimentării cu apă și canalizării în orașul Cugir, din perspectiva respondenților, este faptul ca nu toata populația orașului și localităților învecinate are acces la alimentarea cu apa și canalizare

SECȚIUNEA 5: URBANISM

În ceea ce privește nivelul de satisfacție privind calitatea vieții în orașul Cugir, având în vedere aspecte precum amenajarea teritorială și calitatea spațiului public, 25,3% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți, 7,1% foarte mulțumiți, 39,4% mediu mulțumiți și 21,2% nemulțumiți, după cum se observă și în figura 21.15.

Figura 21.15. Nivelul de satisfacție privind aspecte precum amenajarea teritorială și calitatea spațiului public

Elementele care reprezintă un avantaj competitiv al orașului Cugir, în raport cu alte orașe din regiune, din perspectiva urbanismului, în opinia respondenților, sunt: poziționarea geografică și faptul ca este un oraș mai mic, cea ce permite ca procesul de comunicare și rezolvarea problemelor să fie mai eficiente și mai rapide comparativ cu alte orașe mai mari.

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse din punctul de vedere al amenajării urbane, în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu, în opinia respondenților, sunt: dezvoltarea căilor de acces (de legătură) cu zonele învecinate prin modernizarea drumurilor forestiere și accesarea de fonduri europene pe diferite domenii, pentru dezvoltarea orașului. Nivelul de satisfacție al respondenților față de diverse aspecte legate de urbanism în orașul Cugir este reprezentat grafic în figura 21.16.

După cum se observă în figura 21.16, respondenții se declară cel mai mulțumiți de construcțiile / lucrările în ariile naturale protejate / patrimoniu natural, de suprafața și distribuția spațiilor verzi și de numărul spațiilor verzi disponibile și cel mai puțin mulțumiți de spațiile de recreere, distracție, joacă.

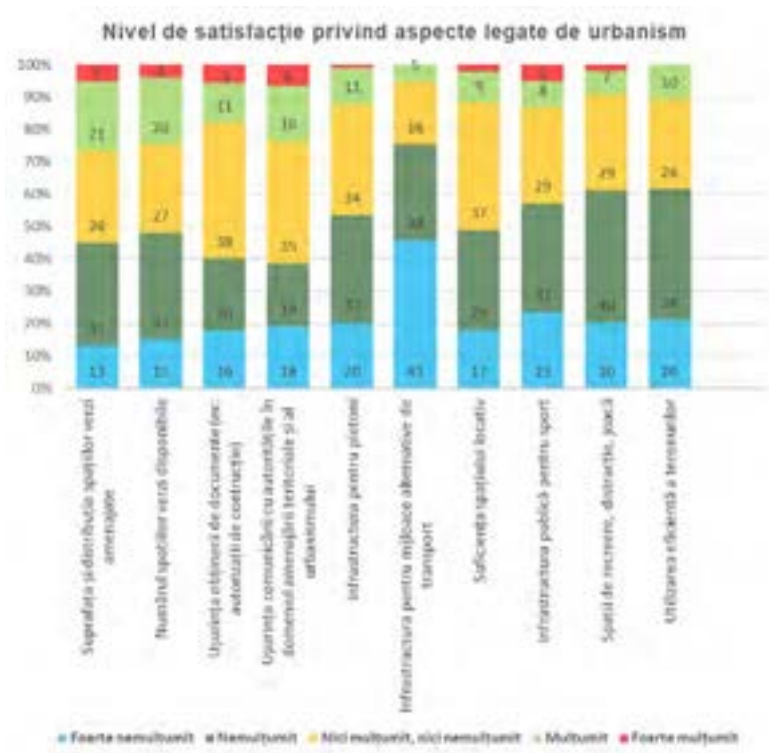

Figura 21.16. Nivelul de satisfacție privind aspecte legate de urbanism în orașul Cugir

SECȚIUNEA 6: SĂNĂTATE

Nivelul de satisfacție al respondenților privind serviciile medicale din orașul Cugir este reprezentat grafic în figura 21.17.

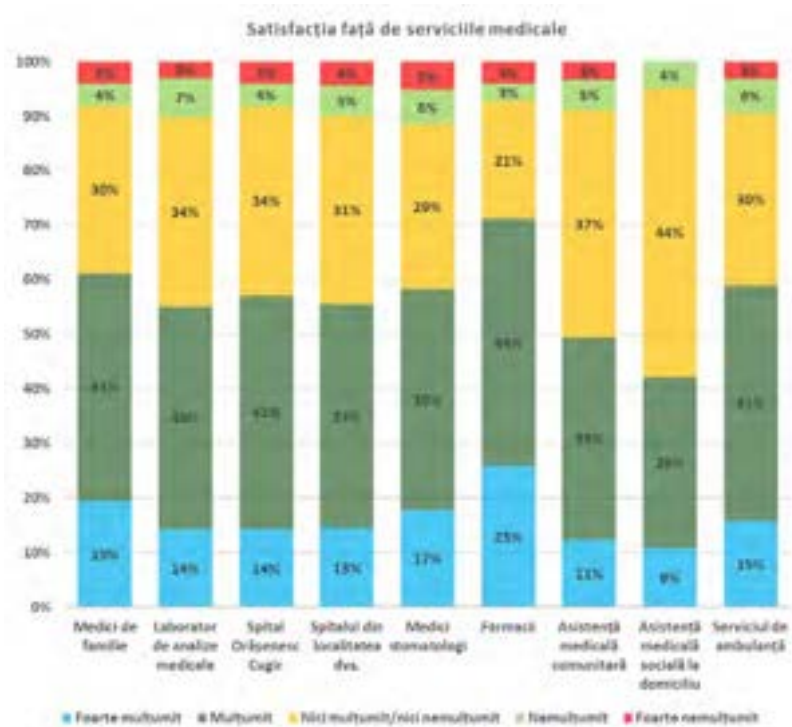

Figura 21.17. Nivelul de satisfacție privind serviciile medicale din orașul Cugir

La serviciile medicale de care ar avea nevoie în orașul Cugir, respondenții au indicat centre de recuperare și servicii medicale pentru persoanele cu dizabilități. La întrebarea "Ce considerați că nu funcționează bine în domeniul medical în localitatea dumneavoastră?" a fost indicat serviciul de ambulanță.

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse în domeniul sănătății, în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu la nivelul orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: extinderea spitalului și dotarea corespunzătoare pentru situații de urgență (ex. criza sanitară Covid), achiziționarea de noi ambulanțe, creșterea numărului de personal și extinderea spitalului prin crearea mai multor secții care sa trateze bolnavi din oraș.

SECȚIUNEA 7. MEDIUL

Principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul mediului la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: insuficiente zone de recreere, nivel crescut de poluare, atitudinea cetățenilor față de mediu, care este una nesatisfăcătoare - cetățenii nu sunt interesați de acest aspect astfel că mediul a ajuns să fie poluat. Apa și solul sunt factorii de mediu cei mai afectați.

Principalele amenințări asupra domeniului mediu la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: poluarea aerului, dar și a solului, prin emisiile de gaze din partea anumitor firme din oraș, pe de o parte poluarea solului și a parcurilor/ spațiilor verzi datorită atitudinii cetățenilor față de mediu, pe de altă parte.

Cea mai importantă oportunitate de dezvoltare care ar trebui considerată prioritară în următorii 10 ani în ceea ce privește domeniul mediului, în opinia respondenților, este gestionarea optimă a fondului forestier.

Activitățile întreprinse de respondenți în cadrul cărora aceștia utilizează resursele naturale din zonă sunt: activități de recreere, drumeții, relaxare în aer liber, culegerea plantelor medicinale, a ciupercilor, a fructelor de pădure; în creșterea animalelor din gospodărie.

La întrebarea „Aveți informații despre vreo arie naturală protejată care se află în zona dvs.?” răspunsurile au fost împărțite între „da”, „nu” și „nu știu”, după cum se observă în figura 21.18.

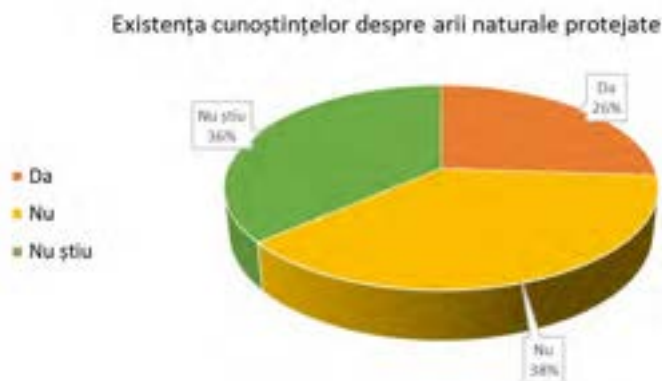

Figura 21.18. Cunoștințe legate de ariile protejate din zona orașului Cugir

SECȚIUNEA 8: EDUCAȚIE

Un procent 27% dintre respondenți au declarat că sunt satisfăcuți de dotarea materială a unităților școlare și 37% că nu sunt nici mulțumiți, nici nemulțumiți, după cum se observă și în figura 21.19.

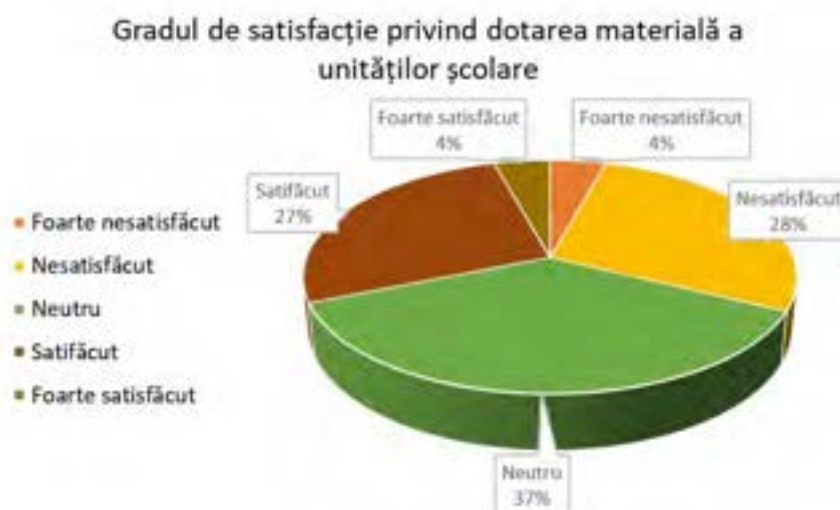

Figura 21.19. Gradul de mulțumire față de dotarea materială a unităților școlare din zona Cugir

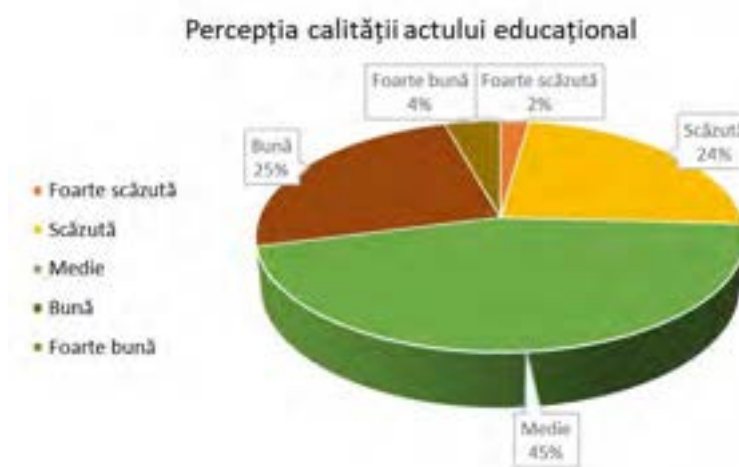

Figura 21.20. Gradul de mulțumire față de calitatea actului educațional

Cea mai mare parte dintre respondenți, 45%, după cum se observă în figura 21.20, consideră calitatea actului educațional ca fiind medie, respectiv 24% sunt de părere că există o calitate scăzută.

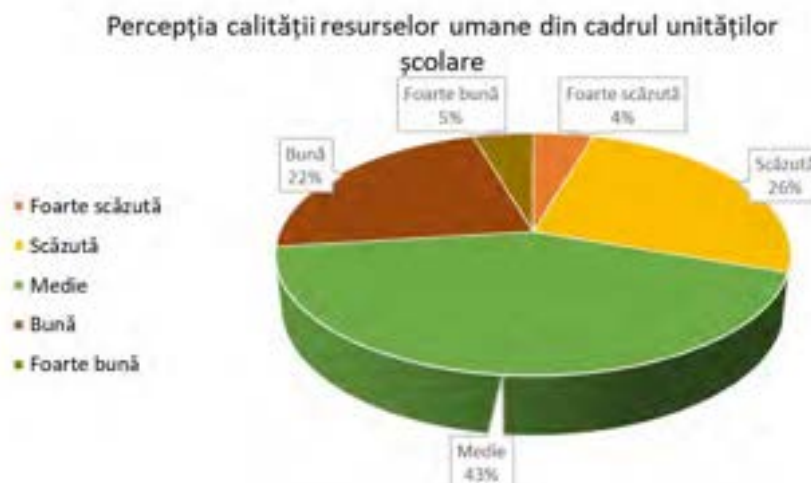

Figura 21.21. Gradul de mulțumire față de calitatea resurselor umane din cadrul unităților de învățământ

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse în domeniul educației, în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu, în opinia respondenților, sunt: dezvoltarea competențelor în rândul elevilor și al profesorilor, activarea școlilor profesionale, asigurarea de materiale necesare pentru desfășurarea în condiții normale a orelor și crearea de programe care să ghideze elevii spre ce își doresc să facă în viitor. Principala nevoie/problemă cu care se confruntă educația, la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt lipsa școlilor de meserii, abandonul școlar și lipsa aparaturii performante în sălile de clasă.

SECȚIUNEA 9: TURISM

Principalele puncte de atracție turistică din Orașul Cugir, din perspectiva respondenților, sunt: Cetatea Dacică Singidava, elementele cadrului natural, edificiile istorice, domeniul schiabil Șurianu, meșteșuguri, tradiții și datini.

La întrebarea „Care sunt tipurile principale de turism dezvoltate în Orașul Cugir? „, cele mai frecvente răspunsuri au fost: turismul montan și sporturile de iarnă, turismul rural și agroturismul și turismul sportiv.

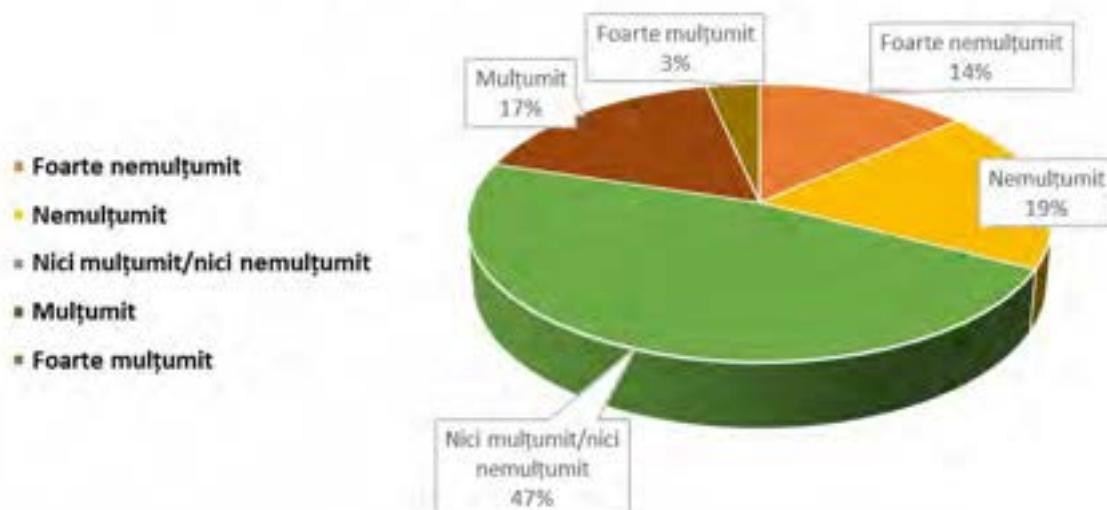
Autoritățile publice locale/centrale pot sprijini dezvoltarea activităților turistice din orașul Cugir, în opinia respondenților, prin: dezvoltarea de căi de acces și modernizarea drumului de legătură între Râul Mare și Transalpina, promovare, dezvoltarea de activități turistice și accesarea de fonduri nerambursabile.

Cele mai importante puncte forte ale turismului din Orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: cadrul natural, poziționarea geografică, istoria locurilor, satele de munte, tradițiile.

Cele mai importante proiecte care ar trebui dezvoltate în domeniul turismului în Cugir în următorii 10 ani, în opinia respondenților, sunt: modernizarea drumurilor forestiere, crearea de trasee turistice și dezvoltarea agroturismului

SECȚIUNEA 10: CULTURA ȘI PATRIMONIUL

Nivelul de satisfacție privind activitățile culturale

Figura 21.22. Nivelul de satisfacție al respondenților față de activitățile culturale din orașul Cugir

Cele mai importante puncte forte privind activitățile culturale din Orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: existența evenimentelor locale și păstrarea tradițiilor datorită prezenței cercurilor și acțiunilor folclorice.

Cele mai importante oportunități privind activitățile culturale din orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: asocierea comunității prin crearea de evenimente locale, dar și relațiile internaționale cu potențial de valorificare a culturii.

Principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul culturii la nivelul orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: lipsa de interes manifestată de oameni și insuficiența resurselor financiare, dar și dificultatea accesării de fonduri pentru cultură.

Conform respondenților, principalele măsuri care ar trebui întreprinse din punctul de vedere al reabilitării, conservării și valorificării patrimoniului în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu sunt: crearea a cât mai multe evenimente culturale în oraș și, totodată, păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor.

SECȚIUNEA 11: TINERET

Principalul avantaj competitiv al orașului Cugir, în domeniul tineretului, în raport cu alte județe din regiune, în opinia respondenților este existența școlilor profesionale la nivel local.

Cele mai importante probleme cu care se confruntă domeniul tineretului, la nivelul Orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt:

- lipsa locurilor de muncă în oraș la finalizarea studiilor,
- lipsa oportunității desfășurării de activități de petrecere a timpului liber și de recreere,
- lipsa posibilităților de dezvoltare.

Principalele aspecte pe care ar trebui pus accentul în vederea creșterii interesului populației față de diferite activități pentru tineret, în opinia respondenților, sunt: diversitatea activităților organizate și periodicitatea acestora, să se țină cont de pararea tinerilor, tinerii să fie ajutați și susținuți în crearea de noi afaceri.

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse în domeniul tineret în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu, în opinia respondenților, sunt: atragerea tinerilor, acordarea sprijinului și susținerea lor și dezvoltarea facilităților de sport și agrement.

Principalele măsuri prin care autoritățile publice locale/centrale pot sprijini dezvoltarea activităților pentru tineret din orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: atragerea de fonduri pentru dezvoltarea activităților și crearea de noi oportunități pentru tineri, astfel încât aceștia să nu mai fie nevoiți să plece din oraș.

SECȚIUNEA 12: SPORT

Un procent de 28% dintre respondenți se declară mulțumiți de gradul de acces și de dezvoltare a infrastructurii sportive existente la nivelul orașului Cugir, 39% se declară mediu mulțumiți iar restul de 25% se declară nemulțumiți (figura 21.24). 28% dintre respondenți se declară mulțumiți de activitățile sportive finanțate/politicile în domeniul sportului din orașul Cugir, 39% se declară mediu mulțumiți și 26% se declară nemulțumiți de ele, după cum se observă și în figura 21.24.

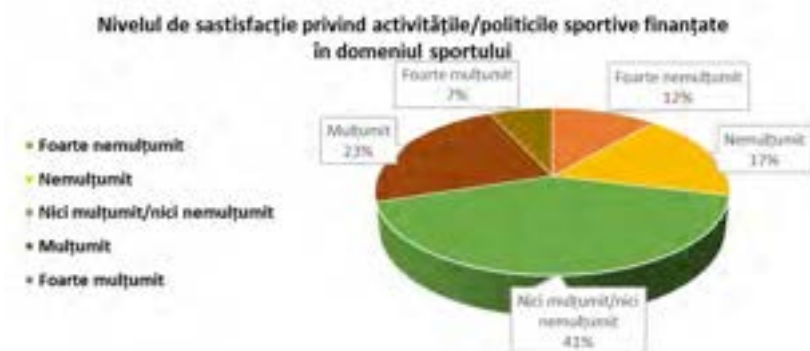

Figura 21.23. Nivelul de mulțumire al respondenților față de aspecte privind sportul

Nivelul de sastisfacție privind infrastructura sportivă existentă

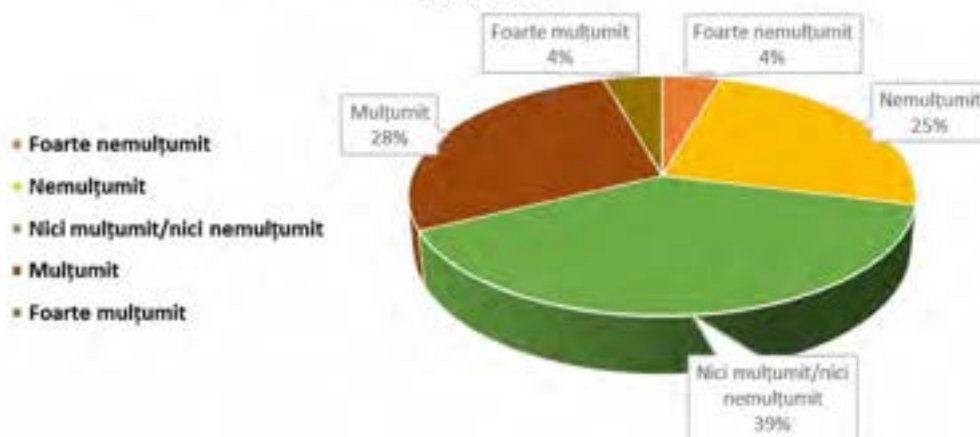

Figura 21.24. Nivelul de sastisfacție privind infrastructura sportivă existentă

Mijlocul de transport folosit cel mai des în timpul unei săptămâni obișnuite de respondenți, pentru deplasări în interiorul localității, este autoturismul personal sau al firmei, pentru 72,2% dintre respondenți și bicicleta / trotineta, pentru 8,9% dintre ei. În ceea ce privește frecvența utilizării bicicletei ca mijloc de transport sau pentru agrement, 9,9% dintre respondenți o folosesc o dată sau de două ori pe săptămână, 2,2% o folosesc zilnic, 28,6% n-o folosesc niciodată, iar 34,1% o folosesc foarte rar.

Cele mai importante probleme cu care se confruntă domeniul sportului, la nivelul orașului Cugir, din perspectiva respondenților, sunt: lipsa unui spațiu închis pentru desfășurarea activităților sportive pe timp de iarnă, spații neamenajate corespunzător.

Cele mai importante puncte forte care caracterizează domeniul sportului, în orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt: potențial din partea tinerilor, stadionul sportiv cu o capacitate destul de mare, unde se pot desfășura meciuri și pista de alergare sau terenul de tenis.

Aspectele pe care ar trebui pus accentul în vederea creșterii interesului populației față de diferite activități sportive, în opinia respondenților, sunt: promovarea unui stil de viață sănătos prin campanii de conștientizare, creșterea numărului de ore de educație fizică în școli și organizarea a mai multe evenimente locale și concursuri pentru amatori și profesioniști, organizate la nivel local/județean.

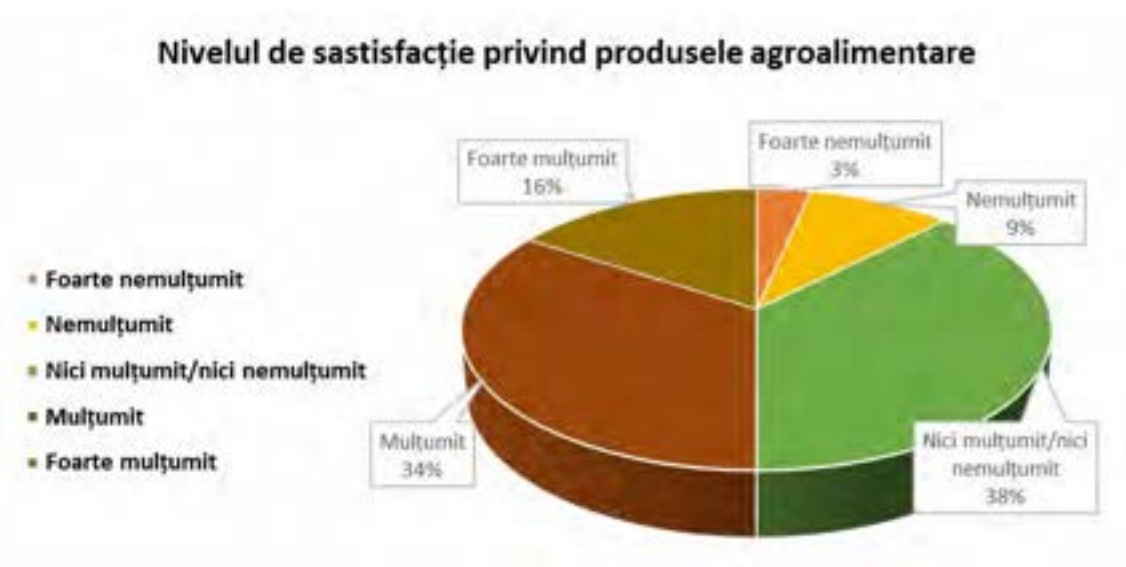
Principalele măsuri/acțiuni care ar putea fi întreprinse pentru dezvoltare a domeniului sportului la nivelul orașului Cugir, din perspectiva respondenților, sunt: diversificarea sporturilor care pot fi practicate atât pe timp de vară, cât și pe timp de iarnă, construirea de piste pentru biciclete, amenajarea mai multor spații verzi cu aparate de sport și crearea unor noi piste de alergare.

SECȚIUNEA 13: DEZVOLTARE RURALĂ ȘI AGRICULTURĂ

Un procent de 16% dintre respondenți s-au declarat foarte mulțumiți de produsele agroalimentare din orașul Cugir, 34% s-au declarat mulțumiți, iar alți 38% s-au declarat mediu mulțumiți, după cum este ilustrat în figura 21.25.

Cele mai importante puncte forte privind dezvoltarea rurală și agricultura din Orașul Cugir, în opinia respondenților, sunt:

- existența producătorilor locali,
- zonele agricole semnificativ mari,
- potențialul ridicat pentru diversificarea culturilor.

Figura 21.25. Nivelul de satisfacție al cetățenilor cu privire la produsele agroalimentare din Cugir

Cele mai importante oportunități privind dezvoltarea rurală și agricultura din Orașul Cugir, din perspectiva respondenților, sunt: asigurarea condițiilor necesare pentru producătorii locali, creșterea cererii de produse alimentare și apariția micilor întreprinzători agricoli tineri.

Principalele nevoi/probleme cu care se confruntă domeniul dezvoltării rurale și agriculturii la nivelul orașului Cugir, în opinia respondenților, sunt: lipsa pieței de desfacere, concurența străină, calamitățile naturale și creșterea gradului de eroziune.

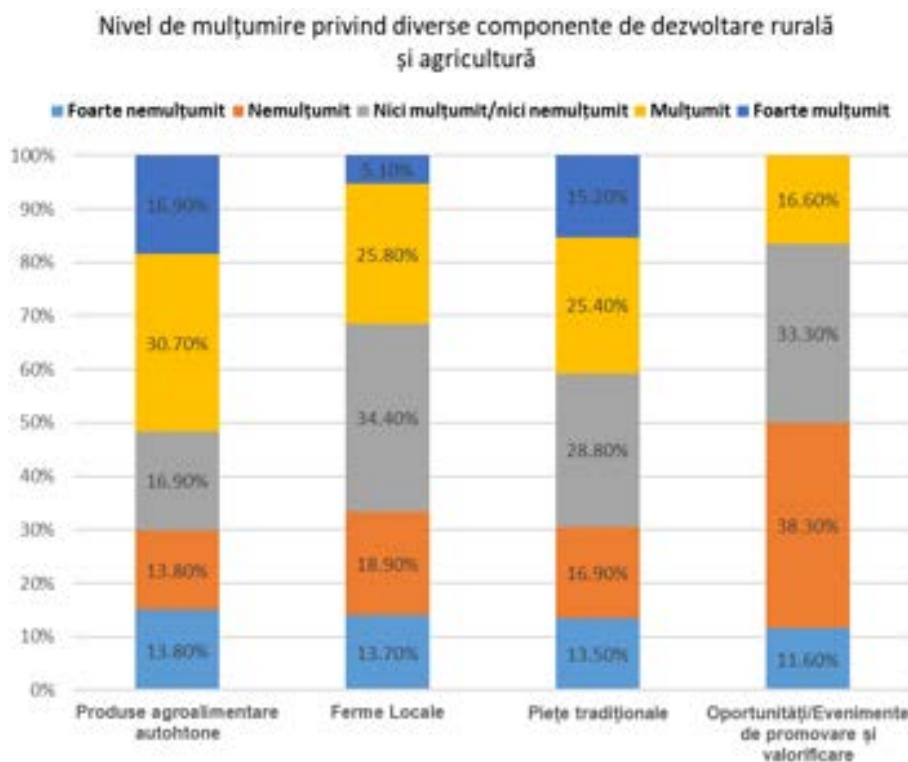

Figura 21.26. Nivelul de mulțumire privind diverse componente de dezvoltare rurală și agricultură

Principalele măsuri care ar trebui întreprinse în domeniul dezvoltării rurale și agriculturii în următorii 10 ani, pentru dezvoltarea acestui domeniu, în opinia respondenților, sunt:

- modernizarea piețelor și asigurarea condițiilor necesare pentru vânzare,
- promovarea producătorilor locali și a produselor,
- oferirea de asistență producătorilor pentru accesarea de fonduri,
- găsirea unor soluții pentru ca producătorii locali să aibă prioritate, dar și găsirea unor soluții pentru a evita dezastrele provocate de calamitățile naturale

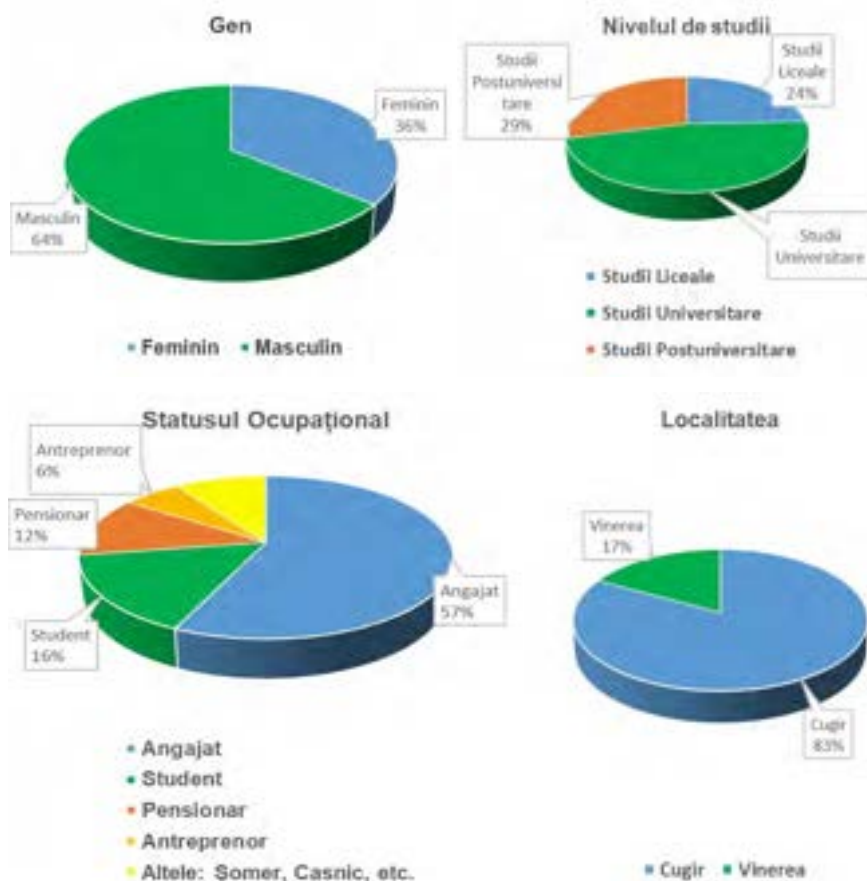
SECȚIUNEA 14: PROFILUL DEMOGRAFIC AL RESPONDENȚILOR

Respondenții au următoarele caracteristici socio-demografice: 83% au rezidența în Cugir și 17% în Vinerea, 64% sunt bărbați 47% au studii universitare și 29% postuniversitare și fac parte preponderent din categoria de vârstă 30-39 de ani. Figura 21.26 ilustrează distribuția eșantionului pe categorii de vârstă, iar figurile 23-26 detaliază restul aspectelor semnificative de ordin socio-demografic, precum nivelul de școlarizare, genul, localitatea și statusul ocupațional.

Figura 21.26. Distribuția eșantionului pe categorii de vârstă

Figurile 21.27-21.28. Caracteristici socio-demografice ale respondenților

21.3. ANEXA 3 STRUCTURA FIȘEI DE ANALIZĂ

Fișa tehnică

(conținutul indicat nu este obligatoriu)

1. Vă rugăm să completați următoarea propoziție referitoare la piața economiei circulare din orașul dvs.:

În 10 ani, piața economiei circulare din orașul dvs. va fi în topul furnizorilor naționali de... *

2. Care este opinia dumneavoastră față de obiectivele prioritizate mai jos?

	1-Dezacord total	2-Dezacord	3-Indiferent	4-Acord	5-Acord total
O bancă de alimente care ar facilita reducerea rispei alimentare.	☐	☐	☐	☐	☐
Valorificarea deșeurilor organice prin producerea de biogaz.	☐	☐	☐	☐	☐
Integrarea principiilor de permacultură și de agricultură sustenabilă.	☐	☐	☐	☐	☐
Implicarea copiilor și a tinerilor în activități de regenerare urbană.	☐	☐	☐	☐	☐
Transformarea orașului dvs ca pol al dezvoltării urbane durabile de mici dimensiuni în România și atragerea investițiilor în oraș.	☐	☐	☐	☐	☐
Crearea unor laboratoare vii în oraș, cu scopul de a colecta și de a analiza date privind funcții sociale, de mediu etc.	☐	☐	☐	☐	☐
Valorificarea și stimularea eco-turismului și a clădirilor noi neutre din punctul de vedere al emisiilor de carbon.	☐	☐	☐	☐	☐
Școli care să îi educe pe copii în direcția economiei circulare.	☐	☐	☐	☐	☐
Susținerea introducerii energilor alternative verzi în orașul dvs.	☐	☐	☐	☐	☐
Valorificarea apelor uzate și pluviale prin optimizarea randamentului resurselor.	☐	☐	☐	☐	☐
Obținerea de energie regenerabilă din biomasă.	☐	☐	☐	☐	☐
Eco-inovarea prin crearea unor incubatoare de afaceri în orașul dvs.	☐	☐	☐	☐	☐
Găsirea de alternative pentru materialele de construcții actuale și reciclarea deșeurilor din construcții.	☐	☐	☐	☐	☐

3. Unde considerați că este cea mai mare valoare pierdută în fluxurile materiale din oraș?

4. Care dintre acestea considerați că sunt însoțite de cele mai mari efecte directe și indirecte? *

5. Unde considerați că sunt cele mai mari șanse pentru noi oportunități circulare de angajare? *

6. Vă rugăm să furnizați date privind așteptările dvs. referitoare la inițiativa privind economia circulară a orașului, astfel: *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nr. administrațiilor publice implicate	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. părților interesate implicate	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. de acțiuni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. proiectelor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. proiecte finanțate de orașul dvs.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. proiectelor finanțate de sectorul privat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. personalului angajat pentru inițiativa și implementarea economiei circulare în orașul dvs.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
% din investițiile publice dedicate inițiativei economiei circulare de către orașul dvs.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. noilor afaceri circulare create (ex: companii, start-up-uri etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. angajaților în noile afaceri circulare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. întreprinderilor care adoptă principiile economiei circulare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. companiilor antrenate de oraș pentru adoptarea principiilor economiei circulare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. contractelor atribuite de către departamentul de achiziții din oraș, care includ un criteriu al economiei circulare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nr. de hub-uri care sprijină dezvoltarea afacerilor circulare	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Alte recomandări necesare pentru elaborarea planului de acțiune: *

8. Vă rugăm să alegeți regiunea în care locuiți: *

Cugir

9. Vă rugăm să ne specificați specializarea dvs.?

Vă mulțumim pentru sprijin!

Răsunța

Trința